Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

zpracovaný podle RVP ZV

Poznáváme svět

Základní škola Senožaty, okres Pelhřimov
Senožaty 184

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, zpracovaný podle RVP ZV

„Poznáváme svět“

Údaje o škole:

Název školy:	Základní škola Senožaty, okres Pelhřimov	
Adresa :	Senožaty 184, 394 56, Senožaty	
IČO:	70659249	
Ředitel školy:	Mgr. Iveta Neradová	
Kontakty :	telefon:	565 582 153
	e-mail:	reditelstvi@zssenozaty.cz
	web:	www.zssenozaty.cz
Koordinátor tvorby ŠVP ZV:		Mgr. Josef Zeman
	e-mail:	ict@zssenozaty.cz

Zřizovatel:

Název:	Obecní úřad Senožaty, okres Pelhřimov	
Adresa:	Senožaty 166, 394 56, Senožaty	
Kontakt :	Tel.	565 582 124, 565 582 148
	Email:	info@senozaty.cz
	Web:	www.senozaty.cz

Schváleno radou školy dne:

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2016

Podpis ředitele školy: ***Razítko školy:***

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola Senožaty, založená r. 1956, je vesnická škola, tradičně fungující jako spádová pro okolní obce a dlouhodobě spolupracující s místním Dětským domovem. Kapacita školy je 250 žáků, kapacita školní družiny 60 žáků. Škola má devět ročníků, které jsou na prvním stupni z důvodu nízkého počtu žáků spojovány, v současnosti tedy má škola v devíti ročnících 8 tříd (4 třídy na I. stupni a 4 třídy na II. stupni).

Počet žáků se v posledních letech pohybuje okolo 100. Ze spádových obcí dojíždí přibližně 20 % žáků. Autobusová zastávka je umístěna v těsné blízkosti školy a časový režim školy je přizpůsoben odjezdům a příjezdům autobusů. Děti z dětského domova, který je se školou propojený spojovací chodbou, tvoří přibližně 20 % žáků.

2.2. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitelka školy a dalších 10 pedagogických pracovníků včetně vychovatelky školní družiny. Sbor je věkově pestrý a poměrně stabilní, všichni učitelé mají pedagogické vzdělání. Ve sboru jsou zastoupeni pracovníci s kvalifikací pro dyslektickou péči o žáky, a to na I. i II. stupni.

Vzhledem k nízkému počtu učitelů, vyplývajícímu z malého počtu žáků, je několik předmětů vyučováno neaprobovaně. Personální obsazení těchto předmětů je ale stálé, takže příslušní pracovníci již získali dostatek zkušeností a to nejen vlastní výukou, ale také dalším vzděláváním formou DVPP a odborných kurzů.

Na další vzdělávání pedagogů klademe celkově velký důraz, prioritou je získávání dalších poznatků v psychologii, pedagogice, sociální výchově, didaktice různých předmětů, anglickém jazyce a také v oblasti IT, kde je cílem bezproblémové ovládání základních počítačových programů, komunikace pomocí e-mailové pošty, využití počítačové techniky v běžné výuce a v práci s integrovanými žáky. Velkým kladem je ochota pedagogů se v těchto oblastech dále vzdělávat a poznatky dále aplikovat ve výuce. V posledních letech je samozřejmostí snaha ze strany učitelů využívat pro výuku počítačové programy a internet, interaktivní tabule a mobilní dotyková zařízení.

2.3. Charakteristika žáků

V posledních letech se počet žáků pohybuje okolo hranice jednoho sta. Kromě žáků ze Senožat tvoří část žáci dojíždějící z okolních obcí – Hroznětice, Hořice, Píšť, Vranice, Ježov, Syrov, Nečice, Číhovice. Velmi početnou část tvoří žáci z Dětského domova v Senožatech. Tito žáci přichází často z velmi komplikovaných životních podmínek. Přesto, zejména u mladších z nich, nebývá větší problém v jejich zapojení do normální školní práce a navázání dobrých vztahů s ostatními spolužáky.

Dlouholeté zkušenosti máme se žáky s SPU, kteří mají své specifické potřeby v běžné výuce a každý žák navštěvuje na doporučení PPP individuální hodinu zaměřenou na zmírnění poruch. V rámci inkluze všem těmto žákům škola poskytuje možnost zařazení do běžné výuky s přihlédnutím k potřebám aplikace podpůrných opatření.

Pro další rozvoj individuálních schopností žáků nabízí naše škola pestrou nabídku zájmových činností a nepovinných předmětů. Zájmová činnost zároveň slouží k prevenci sociálně-patologických jevů, umožňujeme tak žákům smysluplně trávit volný čas.

2.4. Dlouhodobé projekty

Škola se pravidelně zapojuje do následujících projektů:

- ***Zdravé zuby*** – třídní projekt pro žáky I. stupně, je zaměřen na prevenci a péči o zuby.
- ***Kalibro/SCIO*** – 5., 7., a 9. ročník se účastní celostátní srovnávací akce škol, týkající se vědomostí a dovedností ve vybraných vzdělávacích oblastech a klíčových kompetencí.
- ***Integrovaný záchranný sbor*** – 8. roč. pravidelně navštěvují pracovníci IZS, kteří poučí děti o činnosti a práci zdravotníků, hasičů a policie a působí preventivně na žáky v této oblasti.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Poznámka: Tento dokument je aktualizovanou verzí ŠVP Poznáváme svět. Předchozí verze byla platná od 1. 9. 2013 do počátku platnosti dokumentu nového. Platnost aktualizovaného dokumentu je od 1. 9. 2016.

3.1. Zaměření školy

ZŠ Senožaty je školou se všeobecným zaměřením. Velký důraz klade na využití polohy školy vesnického charakteru, možnost propojení s přírodou. Škola je otevřena vůči veřejnosti, rozvíjí a udržuje efektivní komunikaci s rodiči. Svým obsahem i metodami podporuje v žácích smýšlení demokratického občana, podporuje uvědomování si demokratických principů a dodržování řádů. Žák je zde respektován jako osobnost, důraz je kladen na individuální přístup k žákovi, k jeho schopnostem.

Velmi důležité je udržování příjemného klima ve třídě i v celé škole, vytvořit školu plnou pohody, aby se zde mohla rozvíjet svobodná a tvůrčí práce a docházelo k všestrannému rozvoji osobnosti žáka. K tomu slouží i zájmové útvary, které škola nabízí. Věříme, že žáci, kteří opustí naši školu, budou schopni samostatně přemýšlet, svobodně se rozhodovat, komunikovat s okolím, budou jednat podle obecně platných mravních zásad a budou schopni úspěšně se prosadit v budoucím životě. Z toho vyplývají naše priority ve vzdělávání. Chceme:

- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, mravních zásad, zodpovědnosti za vykonanou práci,
- vést žáky ke snaze vhodně nakládat se svým časem, ke zdravému životnímu stylu,
- vést žáky k využívání informačních zdrojů pro jejich sebevzdělávání, zejména komunikačních a informačních technologií, proto využíváme výpočetní techniku ve většině předmětů, podporujeme využívání počítačů pro výuku,
- chceme rozvíjet klíčové kompetence žáků, předávat jim znalosti a dovednosti uplatnitelné v životě, méně je zatěžovat encyklopedickými znalostmi a více se zaměřit na činnostní učení,
- posílit výuku cizích jazyků,
- více využívat efektivní metody výuky, jako skupinové a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci a vzájemnému respektu
- chceme stejnou péči věnovat všem žákům, protože je nutné podporovat i žáky s menším intelektuálním nadáním, hledat jejich silné stránky a na ty se zaměřit.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Uvedené postupy, metody a formy práce vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, které tvoří základ pro další učení a orientaci v praktickém životě. Jsou uplatňovány nejen v rámci výuky, ale i mimo ni. Všichni pedagogičtí pracovníci jdou ve všech situacích žákům příkladem.

Součástí ŠVP jsou jsou Standardy pro základní vzdělávání, jejichž smyslem je účinně napomáhat při dosahování cílů stanovených Školním vzdělávacím programem.

Klíčové kompetence	***Jak je rozvíjíme***
KOMPETENCE K UČENÍ *vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání,* *umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení*	- Vytváříme situace a zadáváme úkoly blízké reálným podmínkám. - Vysvětlujeme žákům smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. - Podporujeme samostatnost a tvořivost. - Podporujeme vlastní nápady, náměty a návrhy žáků. - Učíme žáky plánovat a organizovat jejich činnosti, vedeme je k sebehodnocení. - Umožňujeme žákům připravovat některé akce, vedeme je k dobré časové organizaci činností. - Ve výuce upřednostňujeme praktickou činnost před encyklopedickými znalostmi. - Učíme žáky rozlišovat podstatné a spojovat jednotlivé dovednosti. - Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře, podporujeme využití IT. - Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. - Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme na základě jeho osobních schopností. - Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení, zažije radost z úspěchu, prakticky využije získané dovednosti, podporujeme účast v soutěžích, sami různé soutěže organizujeme. - Nehledáme, co žák neumí, umožňujeme mu uplatnit se v rámci svých schopností, chybu bereme jako prostředek k hledání nápravy. - Hledáme konkrétní pozitivní případy, jdeme příkladem vlastním dalším vzděláváním, umožňujeme v reálných situacích (exkurze, besedy,…) žákům vidět smysl toho, že se něco naučí. - Využití interaktivní výuky.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ *podněcovat žáky k tvořivému myšlení,* *logickému uvažování, k řešení problémů*	- Učíme žáky přistupovat k problémům jako k výzvě. - Vytváříme praktické a smysluplné problémové úlohy a situace, jejichž vyřešení je pro žáky motivující, aby byli ochotni učit se prakticky problémy řešit. - Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. - Podporujeme vlastní návrhy žáků, které jsou přijatelné pro řešení problému. - Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. - Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. - Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. - Při řešení problémů učíme žáky používat brainstorming. - V rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ *vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci*	- Zaměřujeme na rozvíjení komunikačních dovedností žáků jak v mateřském, tak i v cizím jazyce, v IT a v sociálních vztazích. - Klademe důraz na úroveň komunikace a dodržování základních pravidel při písemné i ústní komunikaci, učíme žáky respektovat názory druhých a naslouchat jim. - Podporujeme kritiku a sebekritiku přiměřenou situaci. - Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (místní tisk, školní stránky, různé metody zpracování samostatných prací). - Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií. - Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. - Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům připomínkovat tato pravidla.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ *rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých*	- Podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování, snažíme se vytvářet různorodé pracovní týmy. - Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. - Učíme žáky stát v týmech v různých rolích, zažít pocit z polohy určité role a její smysl. - Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu a svůj význam v něm, i práci ostatních členů týmu. - Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. - Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. - Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. - Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. - Vyhodnocujeme vztahy ve třídě, skupině. - Učíme žáky vyhledávat pozitiva spolupráce a vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli). - Vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování. - Učíme žáky respektu k práci druhých.
KOMPETENCE OBČANSKÉ *vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích*	- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita). - Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. - Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. - Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. - Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. - Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. - Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. - Podporujeme spolupráci s obcí, policií, složkami IZS apod. - V rámci svých předmětů, v třídnických hodinách i na mimoškolních akcích upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování žáků. - Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. - Využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, PPP, policie. - Rozumně a zodpovědně využíváme dostupných prostředků výchovných opatření s ohledem na jejich účinnost. - Kázeňské přestupky řešíme individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme. - Jakoukoliv formu agrese žáka na učitele nebereme osobně, ale jako útok na roli učitele. - Problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti. - Dodržujeme zásadu, „že tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování“. - Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich příčinu. - Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (zájmové volnočasové aktivity, výlety, rekreace), jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům. - V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. - Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
KOMPETENCE PRACOVNÍ *vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání*	- Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, žádnou prací netrestáme - tím vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. - Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. - Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. - Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků. - Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi, cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia. - Cíleně motivujeme žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání).

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření § 16 odst. 9 školského zákona.

Forma vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně – plán pedagogické podpory

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele.
- Třídní učitel je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka (PLPP).
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby třídní učitel plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory třídní učitel vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, třídní učitel zákonnému zástupci žáka doporučí využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (IVP)

- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, třídní učitel doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení.
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího plánu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP. Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný třídní učitel. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1× ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.

- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy

Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah, tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů)

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:
Metody výuky (pedagogické postupy)

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů,
- podpora poznávacích procesů žáka (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti, paměti),
- respektování míry nadání žáka a jeho specifika,
- orientace na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem,

- orientace na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování,
- individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifik žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vracení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.),
- respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů,
- zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění,
- zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí žáka a prostředí, ze kterých žák přichází do školy,
- intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka.

Organizace výuky

- střídání forem a činností během výuky,
- u mladších žáků využívání skupinové výuky,
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka,
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků,
- nabídka volnočasových aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů žáka,
- organizační podpora mimoškolního vzdělávání.

Hodnocení žáka

- využívání různých forem hodnocení žáka,
- hodnocení vychází ze zjištěných specifik žáka (např. neznalost vyučovacího jazyka),
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka,
- podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení),
- zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání,
- z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnoticí kritéria,
- celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání.

Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s daným postižením žáka,
- respektování zvláštností a možností žáka,
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka a možnostmi úlev,
- utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry,
- možnost kompenzace jinými činnostmi, kde dítě může být úspěšné,
- v případě dlouhodobé nemoci konzultovat a vytvořit individuální vzdělávací plán,
- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků,
- podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními,
- navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci,
- nutnost spolupráce s rodiči,
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný,
- dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa.

Zapojení dalších osob a subjektů

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Poradenskou podporu těmto žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří:

- školní metodik prevence
- třídní učitelé

3.4. Vzdělávání mimořádně nadaných žáků

Podobně, jako věnujeme péči žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, poskytujeme potřebný prostor pro to, aby se co nejefektivněji mohli uplatňovat žáci mimořádně nadaní. Je třeba zdůraznit, že za mimořádně nadaného žáka nepovažujeme pouze takového, který vyniká ve všech vzdělávacích oblastech. Každý žák je individuální osobnost a není proto vhodné oddělovat „dobré“ a „špatné“ žáky. Tam, kde jeden pracuje obtížně, druhý dosahuje vynikajících výsledků, ale v jiné oblasti se jejich role mohou zcela obrátit.

Proto péče o nadané žáky probíhá zejména v jednotlivých vyučovacích hodinách a na prvním místě klade vyšší požadavky na přípravu učitele do výuky, aby připravil pro tyto žáky program úměrný jejich schopnostem. Těmto žákům mohou být připravovány obtížnější úkoly při výuce, umožněna jiná forma práce i jiný úkol, jsou na ně kladeny vyšší nároky (častěji mohou být pověřováni vedením skupin, či jistou formou zodpovědnosti při pomoci druhým).

Nadaným žákům umožňujeme účastnit se různých vědomostních, sportovních, uměleckých a tvůrčích soutěží a také spolupodílet se na přípravě činností pro ostatní žáky.

Nadaný a mimořádně nadaný žák

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Forma vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory

Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení na návrh učitele nebo rodičů. Pro tyto žáky může být vypracován individuální vzdělávací plán, který vychází ze ŠVP a závěrů vyšetření.

Mimořádně nadaní žáci mají upraven způsob výuky tak, aby byli dostatečně motivováni k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Pravidla a průběh tvorby plánu pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele.
- Učitel daného předmětu je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující dalších předmětů, kde se projevuje nadání žáka.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpory učitel daného předmětu ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se

daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka
- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, třídní učitel doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího programu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího programu. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný třídní učitel. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1× ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy

Postup školy při přeřazení žáka do vyššího ročníku
- Zákonný zástupce žáka požádá o přeřazení do vyššího ročníku
- Ředitel školy jmenuje komisi pro přeřazení žáka do vyššího ročníku.
- Ředitel školy stanoví termín konání zkoušky v dohodě se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem
- Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky.
- Žák vykoná zkoušku před komisí.
- Komise určí hlasováním výsledek zkoušky.
- Škola pořizuje protokol o zkoušce, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.
- Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka.
- V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Specifikace provádění podpůrných opatření
Metody výuky (pedagogické postupy)
- obohacení dílčích výstupů školního vzdělávacího programu nad rámec učiva vyučovacích předmětů a oblastí školního vzdělávacího programu pro nadané a mimořádně nadané žáky,
- využívání individuální a skupinové projektové práce, stáže na odborných pracovištích na podporu rozvoje vědomost í a dovedností, včetně praktických dovedností nadaných žáků,
- povzbuzovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí.

- pestrá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činorodost (nabídka nestandardních problémových úloh)
- respektování pracovního tempa a zájmů žáka
- podpora hledání dalších možných postupů řešení problémů
- napomáhání osobnostnímu rozvoji těchto žáků, zapojovat je do kolektivních činností, vést je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Úprava obsahu vzdělávání

- obohacování učiva (dílčích výstupů) nad rámec školního vzdělávacího programu podle charakteru nadání žáka,
- prohloubení učiva, rozšíření a obohacení o další informace,
- zadávání specifických úkolů, projektů (na složitější a abstraktnější úrovni),
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol.

Organizace výuky

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce,
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech,
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole,
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.
- vnitřní diferenciace žáka v některých předmětech, např. cizí jazyk, volitelné předměty
- přeřazení mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí
- žáci se účastní olympiád, soutěží nejen školních, ale i regionálních nebo krajských,
- žáci jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou.
- pestrá nabídka volitelných předmětů, kde si žáci volí studium podle svého zájmu a mohou rozvíjet svůj talent v oborech, kde pro to mají předpoklady,
- spolupráce se sportovním klubem.

3.5. Začlenění průřezových témat

Většina průřezových témat je začleněna formou integrace do běžné výuky.

V učebních osnovách a obsahových náplních jednotlivých předmětů používáme pro jednotlivá průřezová témata následující zkratky:

Osobnostní a sociální výchova	–	*OSV*
Výchova demokratického občana	–	*VDO*
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	–	*EGS*
Multikulturní výchova	–	*MKV*
Environmentální výchova	–	*EV*
Mediální výchova	–	*MV*

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - OSV									
Téma	**ročník/zařazení v předmětu**								
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Osobnostní rozvoj									
Rozvoj schopností poznávání	M	M	Aj	Aj	Aj	F	Ov	Ch	Ch
			M	M	Inf		Vz		Čj
Sebepoznání a sebepojetí		Prv	Prv					Ov	
								Vz	
Seberegulace a sebeorganizace	Pč							F	Ch
								Ov	
								Vz	
Psychohygiena		Hv							Vz
Kreativita			Vv					Inf	Inf
Sociální rozvoj									
Poznávání lidí						Čj	Vz	Vz	D
						Ov			
Mezilidské vztahy						Ov	Vz	Ov	
								Vz	
Komunikace			Pč	Tv			Nj	Inf	Inf
							Ov	Ov	
								Vz	
Kooperace a kompetice					M				Vz
Morální rozvoj									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					M	F	F		Vz
							Ov	Ov	
Hodnoty, postoje, praktická etika						F	Vz	Vz	Ch
								Ov	Ov
									Vz

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – VDO									
Téma	**ročník/zařazení v předmětu**								
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Občanská společnost a škola	Prv	Prv	Prv	Vl		Ov		Inf	Inf
Občan, občanská společnost a stát						Inf	Inf	Inf	Inf
							Čj		Ch
							Ov		D
Formy participace občanů v politickém životě							Ov	D	
								Ov	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						D			D
									Ov

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - EGS									
Téma	**ročník/zařazení v předmětu**								
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Evropa a svět nás zajímá						Aj	Vv	Pč	Pč
						Vv	Čj	Nj	
						Čj			
Objevujeme Evropu a svět				Vv	Vl			F	F
				Aj				Ov	Aj
									Nj
									Ov
Jsme Evropané							Aj	Ov	D
							D		Ov
							Ov		

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – MKV									
Téma	**ročník/zařazení v předmětu**								
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Kulturní diference				Aj	Aj			Aj	Pč
				Vv				Pč	
Lidské vztahy						Čj	Čj	Vv	
						Ov	D		
							Ov		
Etnický původ									
Multikulturalita					Aj	Čj		Pč	Pč
								Čj	
								Nj	
Princip sociálního smíru a solidarity								Ov	D

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – EV									
Téma	**ročník/zařazení v předmětu**								
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Ekosystémy		Prv	Prv			Př			
Základní podmínky života		Pč		Při		F		F	Ch
				Pč		Př			
Lidské aktivity a problémy životního prostření						D	Ov	F	F
								Ch	Ch
									D
Vztah člověka k prostředí					Vv			F	Ch
					Pč			Ch	Čj
									Ov

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - MDV									
Téma	***ročník/zařazení v předmětu***								
	Tematické okruhy receptivních činností:								
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Čj		Čj		Vz	D
									Ov
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Inf	Inf	Inf	Inf	Inf
									Čj
									Ov
stavba mediálních sdělení									
vnímání autora mediálních sdělení									
fungování a vliv médií ve společnosti									Vv
									Ov
									Vz
Tematické okruhy produktivních činností:									
tvorba mediálního sdělení					Čj			Čj	mp (Čj, Ov, Inf) – tvorba webového deníku školy
práce v realizačním týmu									

4. Učební plán

4.1. Tabulace učebního plánu

4.1.1. Učební plán – 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	minimální + disponibilní časová dotace za ročník					Celkem		
			1.	2.	3.	4.	5.	Min.č. dot.	Disp.č dot.	Předmět
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	7 + 2	7 + 3	7 + 3	6 + 1	6 + 1	33	10	43
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9	0	9
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	3 + 1	3 + 2	4 + 1	5	5	20	4	24
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	0	1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0	6	0	6
		Přírodověda	0	0	0	2	1 + 1	3	1	4
		Vlastivěda	0	0	0	2	1 + 1	3	1	4
								12		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0	5
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	0	7
								12		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0	10
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0	5
Celkem 1. stupeň	***Minimální časová dotace***		***17***	***17***	***21***	***25***	***24***	***102***	***-***	***-***
	Disponibilní časová dotace		***3***	***5***	***4***	***0***	***2***	***-***	***16***	***-***
	Celkem vyučovacích hodin		***20***	***22***	***25***	***25***	***26***	***102***	***16***	***118***

4.1.2. Učební plán – 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Minimální + disponibilní časová dotace za ročník				Celkem		
			6.	7.	8.	9.	Min. č. dot.	Disp. č. dot.	Předmět
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4 + 1	3 + 1	4	4 + 1	15	3	18
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3 + 1	3	3	3	12	1	13
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	0	2	2	2	6	0	6
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	3 + 1	4	4	4 + 1	15	2	17
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	0 + 1	0 + 1	0 + 1	1	1	3	4
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	1 + 1	7	1	8
	Výchova k občanství	Občanská výchova	1	1	1	1	4	11	0	4
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	1 + 1	1 + 1	2	2	6	2	8
	Chemie	Chemie	0	0	1 + 1	2	3	1	4
	Přírodopis	Přírodopis	2	1 + 1	2	1	6	21	1	7
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1	1	6	0	6
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0	4
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	10	0	6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	0	0	1	1	2	0	2
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	10	0	8
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	0 + 1	3	1	4
Volitelné předměty	Nabídka dle přílohy, kapitola 7.		0	0 + 1	0 + 1	0 + 1	0	3	3
Celkem 2. stupeň	***Minimální časová dotace***		***24***	***25***	***28***	***27***	***104***	***-***	***-***
	Disponibilní časová dotace		***5***	***5***	***3***	***5***	***-***	***18***	***-***
	Celkem vyučovacích hodin		***29***	***30***	***31***	***32***	***104***	***18***	***122***

4.2. Poznámky k učebnímu plánu

Na prvním stupni jsme disponibilní časovou dotaci plně využili pro posílení povinné časové dotace. Toto posílení bude mimo jiné sloužit pro realizaci průřezových témat a k realizaci některých vzdělávacích obsahů doplňujícího vzdělávacího oboru „Dramatická výchova“. Jako cizí jazyk bude vyučován anglický jazyk. Vzdělávací obsah oboru člověk a jeho svět jsme rozdělili do tří předmětů – prvouka (1. až 3. roč.) vlastivěda a přírodověda (4. a 5. roč.)

Přehled disponibilních hodin na 1. stupni:

Ročník	Předmět	Počet disponibilních hodin
1.	Český jazyk a literatura	4
	Matematika	1
2.	Český jazyk a literatura	3
	Matematika	2
3.	Český jazyk a literatura	3
	Matematika	1
5.	Přírodověda	1
	Vlastivěda	1
Celkem 1. st.		***16***

Na druhém stupni je část disponibilní časové dotace využita pro nabídku volitelných předmětů. - V 7. až 9. ročníku je využito po jedné hodině z disponibilní časové dotace k nabídce volitelných předmětů. Přehled a obsahová náplň volitelných předmětů, spolu s podrobnějšími informacemi, je uvedena v kapitole *7. Volitelné předměty*.

Přehled disponibilních hodin na 2. stupni:

Ročník	Předmět	Počet disponibilních hodin
6.	Český jazyk a literatura	1
	Anglický jazyk	1
	Matematika	1
	Informatika	1
	Fyzika	1
7.	Český jazyk a literatura	1
	Informatika	1
	Fyzika	1
	Přírodopis	1
8.	Informatika	1
	Chemie	1
9.	Český jazyk a literatura	1
	Matematika	1
	Dějepis	1
	Pracovní činnosti	1
7. – 9.	Volitelné předměty	3
Celkem 2. st.		***18***

Pro povinné předměty používáme v rámci ŠVP a ve škole následující zkratky:

Předmět	Zkratka	Vyučováno	Předmět	Zkratka	Vyučováno
Český jazyk a literatura	Čj	I. a II. stupeň	Tělesná výchova	Tv	I. a II. stupeň
Anglický jazyk	Aj	I. a II. stupeň	Pracovní činnosti	Pč	I. a II. stupeň
Německý jazyk	Nj	II. stupeň	Dějepis	D	II. stupeň
Matematika	M	I. a II. stupeň	Občanská výchova	Ov	II. stupeň
Informatika	Inf	I. a II. stupeň	Fyzika	F	II. stupeň
Prvouka	Prv	I. stupeň	Chemie	Ch	II. stupeň
Přírodověda	Při	I. stupeň	Přírodopis	Př	II. stupeň
Vlastivěda	Vl	I. stupeň	Zeměpis	Z	II. stupeň
Hudební výchova	Hv	I. a II. stupeň	Výchova ke zdraví	Vz	II. stupeň
Výtvarná výchova	Vv	I. a II. stupeň			

Pro volitelné předměty používáme v rámci ŠVP a ve škole následující zkratky:

Předmět	Zkratka	Vyučováno
Cvičení z českého jazyka	CČj	7. a 9. roč.
Ekologie	Eko	8. a 9. roč.
Aplikace informačních technologií	AIT	7. roč.
Mediální výchova	Mv	8. roč.
Sportovní hry	Sh	8. roč.
Matematická praktika	Mpr	9. roč.

5. Učební osnovy

Přílohou ŠVP se stávají Standardy pro základní vzdělávání, jejichž smyslem je účinně napomáhat při dosahování cílů stanovených Školním vzdělávacím programem. Od 1. 9. 2013 se tak nedílnou součástí ŠVP stávají standardy pro vzdělávací předměty matematika, český jazyk a literatura, cizí jazyk a další cizí jazyk.

V učebních osnovách jednotlivých předmětů jsou od 1. 9. 2016 rozpracovány očekávané výstupy minimální doporučené úrovně v rámci podpůrných opatření. V záhlavní tabulek této části osnov je kromě předmětu a ročníku také uvedena poznámka „MDÚ“.

5.1. Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1. Český jazyk a literatura

5.1.1.1. Český jazyk a literatura – 1. stupeň

5.1.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně s následující časovou dotací na 1. stupni: 9 hodin v prvním ročníku, 10 hodin ve druhém a třetím ročníku a 7 hodin týdně ve čtvrtém a pátém ročníku. Naplňuje očekávané výstupy oboru Český jazyk a literatura, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem.

Předmět zaujímá v osnovách důležité místo, neboť jeho znalosti ovlivňují osvojení si poznatků v ostatních oborech. Výuka probíhá většinou v běžných třídách. Dalším místem, kde se předmět realizuje, je školní knihovna a počítačová učebna.

Charakteristika vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura (1. stupeň)

Na 1. stupni si žáci osvojují psaní a čtení, tedy hlavní nástroje potřebné pro další vzdělávání. Důraz klademe na čtení s porozuměním. Snažíme se rozvíjet u žáků komunikační dovednosti, odstraňovat chyby ve vyjadřování i ve výslovnosti, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se správným užíváním spisovného jazyka. Ovládání gramatických pravidel není cíl, ale cesta k ovládání komunikačních pravidel pomocí struktury jazyka.

Pro přehlednost je předmět dělen na komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu. Český jazyk a literatura má komplexní charakter, proto se ve výuce tyto tři složky předmětu prolínají.

V komunikační a slohové výchově je hlavním cílem upevnění základních pravidel komunikace, tvoření vlastního komunikačního projevu s užitím spisovných prostředků. Předmět apeluje na vlastní fantazii žáků, jejich tvořivost a kreativitu.

Jazyková výchova upevňuje gramatické znalosti žáka potřebné ke správnému vyjadřování a užívání spisovného jazyka. Cílem je naučit žáka správně se vyjadřovat, a to jak ústní tak i písemnou formou.

Literární výchova seznamuje žáky s různými druhy literatury, učí žáka vztahu k národnímu písemnictví, podněcuje žáky k četbě a k efektivnímu využití volného času, podněcuje v žácích zájem o různé žádané aktivity pomocí předkládání dobře vybraných literárních hrdinů. Žáci se v předmětu učí nalézt v díle autorův názor, formulovat autorovy myšlenky vlastními slovy a vyjádřit svůj názor. Předmět podněcuje v žákovi jeho estetické cítění, pomáhá rozlišovat, co je v životě dobré a co zlé, rozvíjí žákovy city.

Formy a metody práce

- práce s pracovními listy

- využití vzdělávací techniky, interaktivní tabule
- rozbor textů
- individuální a skupinová práce, práce ve dvojicích – metoda zvolena podle charakteru zadaného úkolu
- zábavné hry zaměřené na gramatiku jazyka

Začlenění průřezových témat

Mediální výchova (MV):

- kritické čtení a vnímání mediálního sdělení – hodnocení prvků ve sdělení, rozlišení informativního, zábavního a reklamního sdělení, základní orientační prvky v textu, kritický přístup ke sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- aktivně se zapojuje do vyučovacího procesu
- učí se samostatně vyhledávat informace (kniha, slovník, encyklopedie, internet)
- snaží se rozlišovat mezi hlavními a okrajovými informacemi
- osvojuje si pravidla pravopisu a jejich užívání
- seznamuje se s literárními termíny

Učitel

- vede žáky ke stálému zdokonalování ve čtení a psaní
- vede žáky k systematickému učení

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- učí se nalézt v textu chybu a opravit ji
- samostatně vyhledává v mluvnických pravidlech

Učitel

- předkládá žákům pomocí vhodně zvolené četby modelové situace a směřuje žáky k řešení problému s využitím žákovy kreativity

Kompetence komunikativní:

Žák

- má možnost se samostatně vyjádřit
- se účastní besed a komunikačních kroužků
- využívá komunikační technologii

Učitel

- zařazuje slohová cvičení na dané téma

Kompetence personální a sociální:

Žák

- respektuje pedagoga a spolužáky
- respektuje děti s poruchou učení
- žáci pracují ve skupinách

Učitel

- vytváří příležitost ke komunikaci mezi žáky
- vytváří přátelskou atmosféru ve třídě potřebnou pro efektivní spolupráci

Kompetence občanské:

Žák

- respektuje zvláštnosti svých spolužáků
- se zapojuje do kulturních akcí (vystoupení na veřejnosti, jejich organizace, příprava soutěží)
- zajímá se o dění v obci
- oceňuje naše tradice a kulturní dědictví

Učitel

- podporuje v žákovi kladný postoj k uměleckým dílům
- vede žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních

Kompetence pracovní:

Žák

- žák dodržuje dohodnuté kvality práce, postupy a termíny
- žák dodržuje hygienická pravidla pro psaní a čtení
- žák dodržuje pravidla při práci s výpočetní technikou

Učitel

- zajímá se, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky

5.1.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 1. stupeň

Český jazyk a literatura, 1. ročník			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- zná jednotlivá písmena - umí jednotlivá písmena a hlásky přečíst, vyslovit a napsat - rozlišuje zvukovou a grafic. podobu slova - rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky - člení slova na hlásky	- písmena a hlásky	individuální přístup frontální práce skupinová práce didaktické hry sluchová analýza a syntéza	
- umí skládat slabiky, slova, čte slabiky a slova - tvoří jednoduché věty - čte věty se správnou intonací	- čtení		
- rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat	- čtení s porozuměním		HV - píseň
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, umí sedět při psaní, umí správně držet psací potřeby - píše správně tvary písmen a číslic - umí napsat psací písmena velké a malé abecedy - rozlišuje psací a tiskací písmena	- psaní		
- dokáže psát diktát jednotlivých slov a vět - dokáže přepsat tiskací písmo do psané podoby	- psaní slabik, slov, vět		
- tvoří smysluplné věty - dokáže dramatizovat jednoduchý text	- vyjadřovací schopnosti	dramatizace	
- dokáže vyprávět pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy			VV - doplnění textu obrázkem
- naučí se zpaměti básničku (min. 4 verše) - dokáže básničku recitovat - v krátkých mluvených projevech správně dýchá - rozumí písemným nebo mluveným pokynům - umí reagovat otázkami	- komunikace, naslouchání		

Český jazyk a literatura, 1. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL – 3 – 1 – 04p, ČJL – 3 – 1 – 05p, ČJL – 3 – 1 – 06p Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	Komunikace	Individuální skupinová jazykolam	Hv
ČJL – 3 – 1 - 08 Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Psaní		
ČJL – 3 – 1 – 09p Píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen	Psaní písmen a číslic		M
Jazyková výchova			
ČJL – 3 – 2 – 01p Rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy	Písmena, psaní	Didaktické hry	
ČJL – 3 – 2 – 01p Tvoří slabiky	Slabika, čtení	Sluchová analýza a syntéza	
Literární výchova			
ČJL – 3- 3 – 01p Pamatuje a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně		Dramatizace	Hv Vv

Ročník: 2.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu - dbá na správnou intonaci - umí naslouchat přednesu - dokáže přečtený text vyprávět - čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu - rozlišuje poezii a prózu - rozlišuje pohádku, říkanku, hádanku, rozpočitadlo	- čtení - literární znalosti		
- opravuje svou nesprávnou či nedbalou výslovnost - volí vhodné tempo řeči	- vyjadřovací schopnosti		
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti - podle obrázků vypráví příběh - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- práce s textem, kreativita		VV - doplnění textu obrázkem
- rozlišuje a umí vyjmenovat samohlásky, měkké, tvrdé a obojetné souhlásky - zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek	- hlásky		
- umí rozdělit slova na slabiky - umí rozdělit slovo na konci řádku - rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - umí ze slov tvořit smysluplné věty - rozlišuje vlastní jména osob a zvířat - pozná párové souhlásky - spodobu na konci slov	- slabiky - slova	manipulace s písmeny a slabikami	
- pozná konec věty a začátek věty následující - věty začíná velkým písmenem - rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - správně používá interpunkční znaménka - umí seřadit věty v textu	- věty		
- rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - umí se spisovně vyjadřovat ve větách - je schopen vyjádřit svůj názor a pocity - umí naslouchat druhému - na základě vlastního zážitku tvoří krátký mluvený projev - zvládá správné tvary písmen, opis a přepis	- vyjadřovací schopnosti - psaní	 rozhovor vyprávění	

Český jazyk a literatura, 2. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL – 3 – 1 – 01p Čte s porozuměním jednoduché texty	Čtení, vyjadřovací schopnosti		
ČJL – 3 – 1 – 02p Rozumí pokynům přiměřené složitosti			
ČJL – 3 – 1 – 09p Spojuje písmena a slabiky	Slabika	Manipulace s písmeny a slabikami	
ČJL – 3 – 1 – 09p Dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost	Hláska, slabika, slovo		Jazykové hry
Jazyková výchova			
ČJL – 3 – 2 – 01p Rozlišuje věty, slova, slabiky a hlásky	Hláska, slabika, slovo		
ČJL – 3 – 2 – 01p Rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky	psaní		
Literární výchova			
Při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost		Poslech	Vv, Hv

Ročník: 3.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení - umí číst potichu i nahlas - orientuje se v textu - využívá četbu jako zdroj poznatků - čte s porozuměním - umí reprodukovat text	- čtení		
- zná obojetné souhlásky - zná vyjmenovaná slova a jejich pravopis - vyhledává v textu slova příbuzná	- vyjmenovaná slova		Vv
- rozpozná a osvojuje si pravopis znělých a neznělých souhlásek	- znělé a neznělé souhlásky		
- pozná podstatné jméno - umí určit pád, číslo, rod podst. jm. - rozlišuje jména osob, zvířat, obcí a měst, správně je píše	- podstatná jména		Pč
- pozná sloveso - umí určit osobu, číslo a čas - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podst.jm., příd.jm. a sloves	- slovesa		Prv
- pozná předložky a umí je napsat s pod.st. jm. - rozlišuje slovní druhy bez zájmen a příslovcí	- ostatní slovní druhy		
- třídí slova podle zobecněného významu - porovnává významy slov - určí slova souřadná, nadřazená a podřaz. - zná příklady slov souznačných a protiklad., umí je použít ve větě	- význam slov	didaktické hry	Prv
- umí abecedu a řadit slova podle abecedy - vyhledává ve slovníku	- abeceda	práce se slovníkem	
- orientuje se v textu slyšeném i čteném - je schopen vypravovat podle osnovy - umí popsat předmět	- vyjadřovací schopnosti	vypravování	
- umí telefonovat - umí zanechat vzkaz na záznamníku - umí napsat adresu, přání, pozdrav na pohlednici - respektuje komunikační pravidla v rozhovoru - vede dialog - volí vhodné verbální, nonver. prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - dbá na úpravu v sešitě - opíše a přepíše text - kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně, formálně správně jednoduchá sdělení	- psaní	rozhovor	Prv

Český jazyk a literatura, 3. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL – 3 – 1 – 09p Převádí slova z mluvené do psané podoby	Psaní	Individuální	
ČJL – 3 – 1 – 10p Opisuje a přepisuje krátké věty	Věta, psaní		
Jazyková výchova			
ČJL – 3 – 2 – 08p Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech	Psaní vlastních jmen		Prv -rodina, přátelé, domácí mazlíčci Prv – obec, město
Literární výchova			
ČJL – 3 – 3 – 02p Reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací		Vyprávění	Vv, Hv

Ročník: 4.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- seznámí se s jazykem jako s prostředkem komunikace	- mateřský jazyk		
- rozliší větu jednoduchou a souvětí - určí základ. sklad. dvojice ve větě jednoduché - seznámí se s pravidly shody přís. s podm. - z vět jednoduchých vytvoří souvětí vhodnými spojkami a spojovacími výrazy	- věta, souvětí		Hv
- porovnává významy slov - rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená - umí užívat slova spisovná, pozná nespis. tvary - rozlišuje slova ohebná a neohebná - určí slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- význam slov		
- rozlišuje předpony a předložky a správně je píše - určí slovní základ (předp., kořen, přípona)	- stavba slova		
- zná vzory podstatných jmen - umí určit pád, číslo, rod a vzor - umí skloňovat podstatná jména podle vzorů - píše správně zeměpisné názvy	- podstatná jména		Při
- pozná zvratná slovesa, neurčitek - umí určit osobu, číslo, čas - umí časovat slovesa v čase přítomném, minulém i budoucím	- slovesa		
- umí vyhledávat v abecedním seznamu	- abeceda		
- píše správně i/y po obojetných souhláskách	- vyjmenovaná slova		
- umí vypravovat podle osnovy - umí popsat jednoduchý objekt - při vypravování a popisu užívá slova výstižná, spisovná, citově zabarvená - volí vhodné spojovací výrazy, podle potřeby projevu je obměňuje - kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu - rozlišuje spis. a nespis. výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu	- vyjadřovací schopnosti	vypravování, popis	Vl
- čte nahlas i potichu - rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat - dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu	- čtení		MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- seznámí se s autory dětských knih	literární výchova	návštěva divadel. představení	Dramatická výchova
- orientuje se v pojmech kulturního života	pojmy z oblasti divadla a filmu		

Český jazyk a literatura, 4. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL – 5 – 1 – 07p V mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči	Komunikace Vyjadřovací schopnosti	Skupinová Rozhovor, vyprávění	Prv – Komunikace s kamarádem a s dospělým – zásady slušného chování
ČJL – 5 – 1 – 09p Opisuje a přepisuje jednoduché texty	Věta, psaní	Individuální	
ČJL – 5 – 1 – 09p Píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy			
Jazyková výchova			
ČJL – 5 – 2 – 03p Pozná podstatná jména a slovesa	Podstatná jména, slovesa	Individuální skupinová didaktické hry	Hv Vv Př, Vl
ČJL – 5 – 2 – 06p Dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího	Druhy vět	Práce s textem	
Literární výchova			
Rozlišuje pohádkové prostředí od reálného			
ČJL – 5 – 3 – 01p , ČJL – 5 – 3 – 02p Dramatizuje jednoduchý příběh		Dramatizace	
ČJL – 5 – 3 – 01p, ČJL – 5 – 3 – 02p Vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek	Pojmy z oblasti divadla a filmu	Návštěva divadelního představení Vypravování	
ČJL – 5 – 3 – 02p Určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti		Práce s textem	Vv – obrázek

Ročník: 5.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- čte přiměřeně rychle a plynule s prvky uměleckého přednesu	- čtení		
- rozpozná umělecké vybrané žánry - pohádka, pověst, bajka, báje, dobrodružná četba, comics - užívá elementární literární pojmy	- literární výchova - rým, verš, sloka, přirovnání		Vl, Vv
- umí vyjádřit své pocity z četby, zaznamenává je - rozlišuje umělecký a neumělecký text - volně reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta, rozliší podstatné a okrajové informace v textu, podstatné informace zaznamenává - recituje básně - dokáže zdramatizovat vhodný text - sestaví osnovu k popisu a vyprávění - podle osnovy se jasně a srozumitelně vyjadřuje, na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev, dodržuje časovou posloupnost - tvoří vlastní text na dané téma - rozlišuje úplnost či neúplnost sdělení - píše správně po obsahové i formální stránce jednoduché komunikační žánry - napíše dopis, příspěvek do časopisu, pozvánku, oznámení, SMS, e-mail	- vyjadřovací schopnosti	dramatizace	Vv
- umí rozlišit všechny slovní druhy	- slovní druhy		M
- určí pád, číslo, rod a vzor podst. jmen - podst. jména skloňuje podle vzorů	- podstatná jména		
- určí druhy přídavných jmen - zná gramatiku měkkých a tvrdých př. jmen	- přídavná jména		
- pozná základní druhy zájmen a číslovek	- zájmena, číslovky		
- časuje slovesa ve všech časech oznamovacího způsobu - pozná všechny slovesné způsoby	- slovesa		
- pozná zvratné sloveso - rozlišuje jednoduché a slož. slovesné tvary - zná pojem příčestí minulé a umí ho vytvořit	- slovesa		
- rozpozná přímou řeč a větu uvozovací - umí užít přímou řeč ve vypravování - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- přímá řeč		
- správně píše skupiny bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně	skupiny bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně		
- pozná podmět a přísudek - rozlišuje podmět holý, rozvitý, několikanásobný - užívá shodu podmětu s přísudkem	- skladba		
- správně píše názvy národností, států a jejich zkratky - správně píše názvy umělec. děl, novin, časopisů	- vlastní jména, názvy		Vl
- rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	- komunikace	rozbor televizní reklamy	

Český jazyk a literatura, 5. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL – 5 – 1 – 05p, ČJL – 5 – 1 – 10p Vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích	Vypravování Rozhovor	Skupinová	
ČJL – 5 – 1 – 05p Má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování	Vyjadřovací schopnosti	Individuální	
ČJL – 5 – 1 – 09p Popíše jednoduché předměty, činnosti a děje	Popis Slovní zásoba		Vv
ČJL – 5 – 1 – 09p Píše správně a přehledně jednoduchá sdělení	Psaní Dopis, SMS		
ČJL – 5 – 1 – 09p Ovládá hůlkové písmo, tvoří otázky a odpovídá na ně	Psaní		
Jazyková výchova			
ČJL – 5 – 2 – 08p Rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik	Druhy souhlásek Měkké a tvrdé slabiky	Individuální skupinová didaktické hry	Př, Vl, Vv
Určuje samohlásky a souhlásky			
Seřadí slova podle abecedy	Abeceda		
Správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě- tě- ně- bě- pě- vě- mě			
Správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky	Párové souhlásky		
Literární výchova			
Ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu	Tiché čtení	Práce s textem	
ČJL – 5 – 3 – 02p Čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy	Osnova		
ČJL – 5 – 3 – 04p Rozlišuje prózu a verše	Próza a báseň Čtení Rým, verš	Reprodukce básně Dramatizace	Vv

5.1.1.2. Český jazyk a literatura – 2. stupeň

5.1.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 2. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 2. stupně s týdenní dotací v 6. roč. 5 vyučovacích hodin; v 7. roč. 4 vyuč. hodiny; v 8. roč. 4 vyuč. hod.; v 9. roč. 5 vyuč. hod. Naplňuje očekávané výstupy oboru Český jazyk a literatura, které jsou stanoveny Rámcovým vzdělávacím programem. Mezi předměty zaujímá důležité místo, protože jeho znalost ovlivňuje získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Výuka probíhá ve třídách, dále pak v počítačové učebně a v knihovně.

Charakteristika vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura (2. stupeň)

Předmět je dělen na komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu. Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ve výuce se tyto tři složky prolínají.

Komunikační a slohová výchova upevňuje základní pravidla komunikace, vede k tvoření vlastního komunikačního projevu s užitím spisovných prostředků. Jazyková výchova upevňuje gramatické znalosti žáka potřebné ke správnému vyjadřování a užívání spisovného jazyka (ústní i písemnou formou). Literární výchova seznamuje se strukturou a jazykem literárního díla, základními literárními druhy a žánry, se základními literárními směry a jejich představiteli. Podněcuje v žákovi estetické cítění, učí ho vyjádřit svůj vlastní názor.

Formy a metody práce

- práce textem
- doplňovací cvičení
- cvičné diktáty, testy
- stylizační cvičení
- práce s tiskem
- práce s příručkami
- mluvní cvičení
- beseda
- návštěvy knihovny, filmového a divadelního představení
- individuální práce, skupinová práce
- krátkodobé projekty
- využití vzdělávací techniky (video, audionahrávky, PC)

Začlenění průřezových témat

Multikulturní výchova (MKV):

- multikulturalita
- lidské vztahy

Mediální výchova (MV):

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- tvorba mediálního sdělení
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- *pozn.:* začlenění všech okruhů produktivních činností MV při přípravě školního deníku pro internetové stránky školy (dále jsou zapojeny předměty Ov a Inf); v rámci Čj bude probíhat gramatická a slohová úprava informací

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- rozvoj schopností poznávání lidí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- Evropa a svět nás zajímá

Výchova demokratického občana (VDO):

- občan, občanská společnost a stát

Environmentální výchova (EV):

- vztah člověka k životnímu prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- zdokonaluje se ve čtení a psaní
- je schopen systematicky vést a ukládat informace
- aplikuje naučená pravidla pravopisu a vzájemně je propojuje
- seznamuje se s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- používá osvojené dovednosti z jazykového vzdělání v jiných oblastech

Učitel

- učí žáky plánovat jejich činnost
- učí žáky propojovat jednotlivé dovednosti
- uplatňuje individuální přístup k žákovi

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- samostatně nalézá pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- je schopen nalézt chyby v textu a odůvodnit správné řešení

Učitel

- vede žáky k samostatnosti a tvořivosti
- podporuje logické myšlení

Kompetence komunikativní:

Žák

- formuluje správně obsah sdělení v rámci probíraných žánrů
- pomocí literárního a gramatického učiva si rozšiřuje slovní zásobu

Učitel

- učí žáky respektovat názory druhých
- vede žáky k věcné diskuzi
- vede žáky k užívání základních pravidel při komunikaci

Kompetence sociální a personální:

Žák

- je schopen vyjádřit svůj postoj a respektovat názor druhých

Učitel

- učí žáky respektovat práci druhých
- učí žáky vyhledávat klady vzájemné spolupráce
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské:

Žák

- je schopen ocenit naše tradice a kulturní dědictví

Učitel

- uplatňuje prvky pozitivní motivace v hodnocení žáků
- uplatňuje individuální přístup k žákovi
- podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence pracovní:

Žák

- dodržuje dohodnutou kvalitu práce, postupy
- má smysl pro povinnost
- je veden k vytváření příjemného prostředí pro výuku

Učitel

- vytváří tvořivé pracovní prostředí
- vede žáky k dodržování dohodnuté kvality a termínů

5.1.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 2. stupeň

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Jazyková výchova			
- dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami	- obecné poučení o jazyce	doplňovací cvičení práce na PC	multikulturalita (MKV)
- odliší spisovný a nespisovný jazykový projev	- zvuková stránka jazyka	skupinová práce	
- rozliší nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby	- obohacování slovní zásoby, stavba slova	individální práce	
- ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické	- pravopis (lexikální a morfologický)		
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov	- tvarosloví – ohebné slovní druhy		
- uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy	- skladba – základní větné členy (shoda přísudku s podmětem)		
Komunikační a slohová výchova			
- dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč	- vypravování, popis, charakteristika	mluvní cvičení	lidské vztahy (MKV)
- rozlišuje zprávu a oznámení, je schopen formulovat jednoduchou zprávu a oznámení	- zpráva, oznámení	práce s tiskem	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (MV)
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel		práce s odborným textem	D, Z, Př, Ch, F
- vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu	- výpisky, osnova	stylizační cvičení řízený rozhovor	
- osvojuje si základní normy písemného vyjadřování, zvládá grafickou úpravu textu	- korespondence	individuální práce skupinová práce	
Literární výchova			
- rozlišuje základní literární druhy a žánry	- mýty, báje, pohádky, pověsti	práce s odbornými příručkami	poznávání lidí (OSV)
- uceleně reprodukuje přečtený text, vlastními slovy interpretuje smysl díla	- z české literatury 19. stol. – povídka, balada	video, audionahrávky řízený rozhovor	Evropa a svět nás zajímá (EGS)
- vyjádří pocity z přečteného textu	- příběhy odvahy a dobrodružství - cestopis, dobrodružný román Svět lidí a zvířat	individuální práce	Hv, D

Český jazyk a literatura, 6. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Jazyková výchova			
ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu	obecné poučení o jazyce	doplňovací cvičení práce na PC skupinová práce individuální práce	multikulturalita (MKV)
ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov	pravopis		
ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí	skladba		
ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	zvuková stránka jazyka		
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text	čtení	mluvní cvičení stylizační cvičení skupinová práce individuální práce	lidské vztahy (MKV) D, Z, Př
ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	komunikace		
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p podle předlohy popíše osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	popis, vypravování		
Literární výchova			
ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku	mýty, báje, pohádky, pověsti	práce s uměleckým textem divadelní (filmové) představení	poznávání lidí (OSV) lidské vztahy (MKV)
ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	příběhy odvahy a dobrodružství, cestopis		

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Jazyková výchova			
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá	- tvarosloví – ohebné slovní druhy, neohebné slovní druhy	práce na PC testy	Evropa a svět nás zajímá (EGS) D, Z, Hv
- zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický	- pravopis – psaní velkých písmen ve vl. jménech, koncovky příd. jm.	společná práce individuální práce	
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami	- význam slov, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma	skupinová práce	
- rozpozná přenesená pojmenování	- slovní zásoba a tvoření slov		
- rozlišuje větné členy a druhy vět vedlejších	- skladba – věty jednočlenné a dvojčlenné, základní a rozvíjející větné členy, druhy vět vedl.		
Komunikační a slohová výchova			
- odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru	- vypravování	mluvní cvičení stylizační cvičení práce s tiskopisy	občan, občanská společnost a stát (VDO) Ov, D
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	- popis (subjektivní) - charakteristika	práce s odborným textem PC	
- užívá jazykové prostředky pro daný slohový útvar	životopis	skupinová práce individuální práce	
- užívá kultivované, výstižné jazykové prostředky pro danou komunikační oblast	- žádost - pozvánka		
- učí se využívat základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu	- výtah		
Literární výchova			
- rozlišuje literární druhy - epika, lyrika, drama a literární žánry - epické (pohádka, pověst, epos, bajka, povídka, novela, román), lyricko-epické (balada, romance) , lyrické (píseň, óda, hymnus, elegie) a dramatické (komedie, tragédie, činohra) - pozná rozdíl mezi literaturou věcnou (odbornou) a uměleckou (beletrií)	Úvod do literatury - Počátky písemnictví v období pravěku - Starověké písemnictví (Mezopotámie, Indie, Čína, Egypt, Řecko, Řím)	přiřazování literárního díla k literárnímu druhu	- D, Z, Hv - Evropa a svět nás zajímá (EGS) - mezilidské vztahy (MKV)
- zařadí významná literární díla starověku a středověku k zemi vzniku		- využití vzdělávací techniky - filmové představení - práce s příručkami - četba ukázek z děl světových autorů - řízený rozhovor - individuální a skupinová práce	
- dokáže převyprávět děj eposu a biblického příběhu - uvědomuje si rozdíly mezi Biblí a Koránem	- Seznámení s Biblí a Koránem		
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- Středověká literatura – evropské eposy - Renesanční a barokní evropská literatura		
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, filmového představení			
- dokáže převést text do dramatické podoby	- romance, balada, bajka		

Český jazyk a literatura, 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Jazyková výchova			
ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména	tvarosloví	doplňovací cvičení práce na PC skupinová práce individuální práce	multikulturalita (MKV) Evropa a svět nás zajímá (EGS) D, Z, Hv
ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami	pravopis		
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text	čtení	mluvní cvičení stylizační cvičení skupinová práce individuální práce	lidské vztahy (MKV) D, Z, Př
ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	komunikace		
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; popíše děje, jevy, osoby, s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	popis, vypravování		
Literární výchova			
ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku	lyrika, epika, drama; mýty, báje, pohádky, pověsti, cestopisy	práce s uměleckým textem divadelní (filmové) představení	poznávání lidí (OSV) lidské vztahy (MKV) Evropa a svět nás zajímá (EGS) D, Z
ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry			

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Jazyková výchova			
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich užití	- obecné výklady o českém jazyce, útvary českého jazyka slovanské jazyky	doplňovací cvičení cvičný diktát práce na PC skupinová práce individuální práce	multikulturalita (MKV) D, Hv, Z
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- nauka o slovní zásobě – slovní zásoba a tvoření slov, slova přejatá		
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	- tvarosloví – skloňování obecných jmen přejatých, cizích vlastních jmen, slovesa (vid, třída, vzor) - skladba – druhy vět vedlejších, významový poměr mezi větami hlavními		
Komunikační a slohová výchova			
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- subjektivně zabarvený popis	stylizační cvičení práce s odborným textem mluvní cvičení skupinová práce individuální práce	tvorba mediálního sdělení (MDV)
- samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- charakteristika lit. postav výklad, referát		
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů	- úvaha - (fejeton)		
- v mluveném a psaném projevu připraveném i improvizovaném užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči	- funkční styly		
Literární výchova			
- rozlišuje žánry středověké literatury, má přehled o nejdůležitějších literárních dílech daného období	- starší česká literatura – staroslověnské písemnictví, vznik česky psané literatury, předhusitská a husitská literatura, Husova lit. tvorba	práce s audionahrávkou práce s textem práce s příručkami individuální práce	Evropa a svět nás zajímá – EGS
- používá termíny renesance a humanismus	- literatura v období humanismu a renesance		D, Vv
- uvede nejdůležitější osobnosti období	- pobělohorská literatura		
- umí vymezit období NO v českých zemích, má přehled o nejdůležitějších osobnostech 1. pol. 19. stol.	- literatura národního obrození		
- uvádí významné představitele tohoto období	- literatura 2. pol. 19. stol.		

Český jazyk a literatura, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Jazyková výchova			
ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa	tvarosloví	doplňovací cvičení práce na PC skupinová práce individuální práce	multikulturalita (MKV) D, Z, Hv
ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami	pravopis		
ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí	skladba		
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost	žádost, životopis, popis, vypravování	mluvní cvičení stylizační cvičení skupinová práce individuální práce	lidské vztahy (MKV) D, Z, Př
Literární výchova			
ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře	lyrika, epika, drama; mýty, báje, pohádky, pověsti, cestopisy, bajky, česká literatura 19. století	práce s uměleckým textem a literárními příručkami	poznávání lidí (OSV) lidské vztahy (MKV) Evropa a svět nás zajímá (EGS) D, Z, Př

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Jazyková výchova			
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- zvuková stránka jazyka	doplňovací cvičení cvičný diktát	rozvoj schopností poznávání (OSV)
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov	- tvoření slov - význam slova	práce s příručkou skupinová práce individuální práce	D, Z, F, Hv
- pracuje samostatně s jazyk. příručkami			
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá			
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- skladba		
- v písemném projevu zvládá pravopis ve větě jednoduché i v souvětí			
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- obecné výklady o jazyce		
Komunikační a slohová výchova			
- odlišuje spisovný a nespisovný projev - vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru	- vypravování – běžná komunikace, umělecká oblast	práce s tiskem stylizační cvičení mluvní cvičení	vztah člověka k životnímu prostředí (EV)
- vyjádří své zážitky, názory, nálady; pokouší se o vlastní tvořivé psaní	- popis – popis děje, reportáž	skupinová práce individuální práce	
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, neverbálních i paralingválních prostředků řeči	- proslov		
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- diskuse (pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu)		interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (MV)
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- publicistické útvary		
Literární výchova			
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele	- literatura od počátku 20. st. do roku 1945	práce s textem video	Hv, Vv, D, Ov
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- literatura po roce 1945 – (oficiální exilová a samizdatová česká literatura)	audionahrávky práce s příručkami	
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování	- současná literatura	práce na PC film	
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty		beseda krátkodobé projekty skupinová práce individuální práce	

Český jazyk a literatura, 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Jazyková výchova			
ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	pravopis	doplňovací cvičení práce na PC skupinová práce individuální práce	multikulturalita (MKV)
ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami			
ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí	skladba		
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti	žádost, životopis, popis, charakteristika, vypravování	mluvní cvičení stylizační cvičení skupinová práce individuální práce	lidské vztahy (MKV) poznávání lidí (OSV) D, Z, Př
Literární výchova			
ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře	lyrika, epika, drama; mýty, báje, pohádky, pověsti, cestopisy, bajky, česká literatura 20. století	práce s uměleckým textem a literárními příručkami	poznávání lidí (OSV) lidské vztahy (MKV) Evropa a svět nás zajímá (EGS) D, Z, Př

5.1.2. Anglický jazyk

5.1.2.1. Anglický jazyk – 1. stupeň

5.1.2.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 1. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět anglický jazyk je vyučován na 1. stupni jako samostatný předmět ve 3. až 5. ročníku. Časová dotace v každém ročníku je 3 hodiny týdně. Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou, v běžné učebně příslušného ročníku.

Výstupy tohoto předmětu vychází ze vzdělávacího obsahu oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka je založena na modelu britské angličtiny.

Charakteristika vzdělávání v předmětu anglický jazyk (1. stupeň)

Výuka na 1. stupni je tvořena těmito vzdělávacími okruhy: *receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti*. Cílem vzdělávání je motivovat žáky k dorozumívání se v jiném jazyce než mateřském a na základě této motivace vytvořit trvalý vztah k učení se jazykům, poskytnout žákům hravými, věkově přiměřenými metodami základy cizího jazyka a jeho použití v komunikaci i písemné podobě, pomoci žákům získávat postupně zkušenost s jinou kulturou a v souvislosti s tím si začínat uvědomovat postavení ve společnosti, v Evropě ve světě.

Formy a metody práce

- výklad, poslech, četba, procvičování gramatiky
- frontální výuka
- párová a skupinová práce – rozhovory, hry, soutěže
- samostatná práce – poslech, práce s textem, práce s učebnicí, s pracovními sešitem a pracovními listy, s obrázky, práce se slovníkem, kreslení
- aktivity TPR (úplná fyzická reakce)
- recitace básní, říkadel, zpěv, pantomima
- výukové programy na PC, vyhledávání informací na internetu
- využití techniky – video a audio záznamy
- krátkodobé projekty
- využití zkušeností z návštěv v zahraničí

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání, seberegulace
- sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice

Multikulturní výchova (MKV):

- kulturní diference – respektování různých etnik
- multikulturalita – naslouchání druhým, komunikace s příslušníky jiných národů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- objevujeme Evropu a svět – život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- pochopí důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro praktický život i další studium
- prezentuje zvládnuté říkanky, písničky, drobné texty, krátké písemné projevy
- osvojuje si základy výslovnosti pravopisu – učí se je spojovat a využívat svých poznatků k tomu, aby mohl mluvit, číst a psát
- tvoří si vlastní portfolio, které je významnou součástí kompetence vedoucí ke kritickému zhodnocení výsledků svého učení

Učitel

- učí žáky plánovat a organizovat jejich činnosti
- vede žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- je formou různých her veden k řešení zadaných problémů, postupně se učí využívat svých zkušeností k pohotovějším a správnějším řešením
- při výcviku v poslechu a čtení s porozuměním se žák učí různé typy úkolů, postupně si je automatizuje a spojuje a je schopný se sám hodnotit
- žák by měl postupně rozumět nejrůznějším typům zadání ve všech pracovních materiálech, postupem času by se měl osamostatňovat
- žák je veden k tomu, aby se uměl dorozumět a vyřešit komunikační problém – použít synonyma, obrázek, zapojit gesta, mimiku apod.

Učitel

- vytváří praktické a problémové situace

Kompetence komunikativní:

Žák

- učí rozumět jednoduchým promluvám v anglickém jazyce od učitele, ale i rodilých mluvčích z různých nahrávek
- žák umí zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu
- učí se pracovat nejen se zvolenou učebnicí, ale i s jinými materiály – časopisy, pracovní listy, internet

Učitel

- rozvíjí komunikační dovednosti žáků v cizím jazyce

Kompetence sociální a personální:

Žák

- se učí při různých formách výuky pracovat ve skupinách, se spolužákem
- žáci se učí rozhodnout při organizaci skupinové práce, komu bude přidělen jaký úkol, aby byl celkový výsledek co nejlepší (např. kdo bude psát, kdo bude kreslit, kdo bude sbírat informace, kdo bude prezentovat apod.)
- v rámci evaluace se žáci učí hodnotit svou práci a její podíl na celkovém úspěchu, ale i podíl ostatních – žáci by se měli naučit respektovat rozdílné schopnosti svých spolužáků

Učitel

- učí žáky respektu k práci druhých
- netoleruje projevy rasismu, xenofobie a krajního nacionalismu

Kompetence občanské:

Žák

- se učí srovnávat tradice, kulturu, historii v anglicky mluvících zemích a vytváří si k nim pozitivní vztah , úctu a obdiv
- žák se seznamuje se životem svých vrstevníků v jiných zemích

Učitel

- vede žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem

Kompetence pracovní:
Žák

- se učí zcela nový způsob jazykové výuky
- se učí samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem i s dalšími jazykovými materiály, hledá informace v jednoduchých textech, pracuje s mapou
- se učí od 3. ročníku pohotově pracovat s učebnicí a pracovním sešitem

Učitel

- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí

5.1.2.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 1. stupeň

Ročník: 3.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- zvuková i grafická podoba jazyka; fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	kreslení, vybarvování, výroba pomůcek, zpěv písní, zeměpisné údaje, početní výkony frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinách,samostatná práce, hry, recitace, zpěv, TPR, kopírovatelný materiál, pracovní listy, kreslení, práce s učebnicemi a pracovním sešitem	Vv, Pč, Hv, Vl, M OSV - sociální rozvoj
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- slovní zásoba; žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích - práce se slovníkem		
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální podporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	*- tematické okruhy:* domov rodina škola volný čas lidské tělo		

Anglický jazyk, 3. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
CJ-3-1-01p Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka, rozliší (zvukově) mateřský a cizí jazyk, opakuje jednoduchá slova po učiteli	pozdrav při setkání, rozloučení, představení, poděkování, souhlas či nesouhlas, říkanky, písně, básničky	frontální výuka, multisensoriální metody – výtvarné, pohybové a pracovní činnosti, rytmizace, zpěv	Vv, Pč, Hv, OSV – sociální rozvoj

Ročník: 4.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Poslech s porozuměním - rozumí jendoduchým pokynům a otázkám učitele - porozumí jednoduchému vyprávěnému příběhu nebo dialogu s vizuální podporou **Mluvení** - umí se představit, pozdravit, rozloučit se - sdělí záladní informace o sobě, rodině, kamarádech - zapojí se do rozhovoru **Čtení s porozuměním** - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu **Psaní** - napíše krátký text o sobě, rodině, kamarádech, zvířeti	**Slovní zásoba** - prohlubování - použití slovní zásoby v komunikačních situacích **Tematické okruhy** - dům, byt, pokoj - tělo člověka, zvířete - koníčky - potraviny a nápoje **Gramatické jevy** - vazba there is, there are - sloveso to have got, to be - modální sloveso can - sloveso like - předložky místa, času	frontální výuka, skupinová práce, párová práce, rozhovory, hry, zpěv, recitace, TPR, práce na PC, kreslení, audiozáznamy, video, práce s učebnicemi a pracovním sešitem, kopírovaným materiálem, práce s IT	Vv, Hv, Ma Člověk a jeho svět, OSV osobnostní rozvoj, MKV - kulturní diference

Anglický jazyk, 4. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-5-1-01p Rozumí jednotlivým pokynům učitele	neverbální reakce na jednotlivé pokyny – posadit se, stoupnout si, otevřít učebnici, sešit	frontální výuka, multisensoriální metody – výtvarné, hudební, pohybové, pracovní činnosti, práce s obrázkem, loutkou	Vv, Pč, Hv, OSV – osobnostní rozvou, MKV – kulturní diference
CJ-5-1-02p Rozumí výrazům a frázím, přiřadí slovo k neverbálnímu významu, reaguje na pozdrav	Tematické celky – rodina, škola, zvířata		
MLUVENÍ			
CJ-5-2-01p Pozdraví a poděkuje	reakce na pozdrav opakováním po učiteli	frontální výuka, multisensoriální metody – výtvarné, hudební, pohybové, pracovní činnosti, práce s obrázkem, loutkou	Vv, Pč, Hv, OSV – osobnostní rozvoj, MKV – kulturní diference
CJ-5-2-02p Sdělí své jméno a věk	reakce na podnět popř. zopakování po učiteli		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-5-3-02p Rozumí přečteným slovům v rámci tematických okruhů	hlasité čtení slov podle příkladu učitele, vizualizace slov, přiřazení slov k obrázkům	frontální výuka, multisensoriální metody – výtvarné, hudební, pohybové, pracovní činnosti, práce s obrázkem, loutkou	Vv, Pč, Hv, OSV – osobnostní rozvou, MKV – kulturní diference
PSANÍ			
Je seznámen s grafickou podobou slov	opis krátkého slova		

Ročník: 5.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Poslech s porozuměním - rozumí otázce, příkazu a umí na něj reagovat - rozumí jednoduché nahrávce a dialogům s tématy každodenních situací **Mluvení** - umí navázat kontakt s konkrétní osobou - sdělí základní informace týkající se osvojených témat - odpovídá na otázky a podobné umí položit **Čtení s porozuměním** - orientuje se v textu, umí vyhledat informaci **Psaní** - napíše krátký text o činnostech a událostech z oblasti každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	**Slovní zásoba** - prohlubování slovní zásoby - upevňování jednoduchých ustálených vazeb **Tematické okruhy** - počasí - škola, rozvrh hodin - kalendář - oblečení - nakupování - město a vesnice - zvířata **Gramatické jevy** - sloveso to be, to have got - sloveso can, like, wear - základní a řadové číslovky - zájmena osobní, přivlastňovací	frontální výuka, párová a skupinová práce, práce na PC, video, audiozáznamy, hry, recitace, krátkodobé projekty, práce s obrazovým a kopírovaným materiálem, učebnicemi, pracovním seštiem, TPR, práce s IT	Vl, Vv, Hv, Př OSV - osobnostní rozvoj MKV - multikultularita

Anglický jazyk, 5. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-5-1-01p Rozumí pokynům učitele	neverbální reakce na pokyny posadit se, přijít k tabuli, otevřít okno/sešit, předvedení jednoduché činnosti	frontální výuka, multisensoriální metody, výtvarné, hudební, pohybové a pracovní činnosti, práce s obrázkem, loutkou, sledování audio a videozáznamů	Vv, Pč, Hv, M, MKV – multikulturalita, OSV – osobnostní rozvoj
CJ-5-1-02p Rozumí výrazům a frázím, ukáže na věc nebo obrázek, přiřadí k obrázku slovní spojení, krátkou větu	tematické celky – škola, rodina, zvířata, barvy, čísla		
MLUVENÍ CJ-5-2-01p Pozdraví a poděkuje	zahájení a ukončení rozhovoru pozdravem, poděkování, představení – jméno, věk, reakce „ano“, „ne“ na jednoduché zjišťovací otázky		
CJ-5-2-02p Sdělí své jméno a věk			
CJ-5-2-03p Vyjádří souhlas či nesouhlas			
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-5-3-02p Rozumí slovům a krátkým slovním spojením v rámci tematických okruhů	hlasité čtení opakováním po učiteli, nácvik čtení malé skupiny slov s vizuální podporou, identifikace významu i bez vizuální podpory, nakreslit slovo		
PSANÍ Je seznámen s grafickou podobou slov	opis slov		

5.1.2.2. Anglický jazyk – 2. stupeň

5.1.2.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 2. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět anglický jazyk je vyučován na druhém stupni jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku. V 6. ročníku 4 hodiny týdně v 7. – 9. ročníku 3 hodiny týdně. Výuka probíhá společně v celé třídě, v běžné učebně příslušného ročníku.

Výuka je založena na modelu britské angličtiny, žáci jsou seznamováni s odlišnostmi americké angličtiny. Výstupy tohoto předmětu vychází ze vzdělávacího obsahu oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Charakteristika vzdělávání v předmětu anglický jazyk (2. stupeň)

Výuka angličtiny na 2. stupni navazuje na 1. stupeň a je tvořena těmito vzdělávacími okruhy: *receptivní řečové dovednosti, produktivní řečové dovednosti a interaktivní řečové dovednosti*. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků tak, aby byli schopni se domluvit v běžných životních situacích s cizincem. Žáci se učí rovněž porozumět čtenému textu, a sami jsou vedeni k přiměřenému vyjádření formou písemnou. Žáci se seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí. Znalost jazyka vede k pochopení a toleranci jiných cizojazyčných kultur.

Formy a metody práce

- skupinová práce – rozhovory, hry, soutěže, reprodukce textu či poslechu, zpěv, dramatizace, recitace
- samostatná práce – poslech, práce se slovníkem, vyhledávání informací v textu
- práce s časopisem, anglicky psanou literaturou, s pracovními listy
- využití vzdělávací techniky – video a audiozáznamy, internet, práce s výukovými programy na počítači
- krátkodobé projekty
- využití zkušeností z návštěv v zahraničí

Začlenění průřezových témat

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy
- jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, co Evropu spojuje a co ji rozděluje
- objevujeme Evropu a svět – život Evropanů, styl života v evropských rodinách

Multikulturní výchova (MKV):

- kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- seznamuje se s různými učebními strategiemi, především s ohledem na cizojazyčné učení
- poznává anglický gramatický systém jako prostředek rozvoje abstraktního myšlení
- samostatně vyhledává možnosti k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Učitel

- zadává úkoly vzhledem k jazykové úrovní žáků

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- vyhledává informace v různých slovnících, na internetu
- při práci s textem odhaduje význam slov

Učitel

- učí žáka řešit jednoduché problémové situace v cizím jazyce
- učí vyjádřit myšlenku jiným způsobem, pokud žák nemá dostatečnou slovní zásobu

Kompetence komunikativní:

Žák

- porozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umí formulovat jednoduché myšlenky a vlastní názor

Učitel

- učí využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázáni kontaktu

Kompetence sociální a personální:

Žák

- v řadě aktivit pracuje formou párové, skupinové práce
- prostřednictvím sebehodnocení se učí identifikovat své nedostatky a přednosti
- dokáže v jednoduchých situacích vyžádat či poskytovat pomoc nebo radu

Učitel

- netoleruje projevy rasismu, xenofobie a krajního nacionalismu

Kompetence občanské:

Žák

- seznamuje se s životem svých vrstevníků v jiné zemi

Učitel

- vede ke srovnávání a přemýšlení o otázkách týkajících se kulturních odlišností, občanských práv, práv dítěte, životního prostředí

Kompetence pracovní:

Žák

- využívá anglický jazyk k získání informací z různých oblastí
- prostřednictvím portfolia získává zkušenosti v sebehodnocení

Učitel

- vede žáka k uvědomění si důležitosti znalosti anglického jazyka pro budoucí pracovní uplatnění

5.1.2.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 2. stupeň

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Poslech s porozuměním - rozumí informacím v poslechových textech a nahrávkách, promluvě a konverzaci mluvčích - rozumí pokynům učitele při práci a reaguje na ně **Mluvení** - mluví o sobě, rodině, kamarádech a dalších osvojovaných tématech - umí popsat osobu, místo a věc ze svého každodenního života - umí formulovat otázky a odpovědět na ně **Čtení s porozuměním** - rozumí krátkým a jednoduchým textům - vyhledá zadané informace - je schopen pracovat s jednoduchým počítačovým programem **Psaní** - napíše jednoduchý text o sobě, rodině a dalších tématech - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci **Tematické okruhy** - moje rodina, domácí mazlíčci, náš dům a byt, moje vesnice - naše hlavní město, naše země - denní návyky, záliby, kroužky, aktivity, volný čas, jídlo - prázdniny **Gramatické jevy** - množné číslo podstatných jmen - přivlastňování - časové údaje, předložky místa a času - rozkazovací způsob - modální sloveso can - přítomný čas prostý, průběhový - minulý čas prostý - vazba there is, there are - ukazovací, osobní, přivlastňovací zájmena	samostatná práce, skupinová práce, krátkodobé projekty, práce s ICT, dramatizace, komunitní kruh	Z, D, M, Čj, Př EGS: Evropa a svět nás zajímá

Anglický jazyk, 6. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01p Vybere z nabídky 2 vizuálních informací správnou podle krátkého poslechu CJ-9-1-02p Reaguje neverbálně či verbálně na otázky ohledně věku, jména, bydliště, poskytne správné informace ohledně osobní identity (jméno, věk) **MLUVENÍ** CJ-9-2-01p Reaguje neverbálně či verbálně na otázky ohledně věku, jména, bydliště, poskytne správné informace ohledně osobní identity (jméno, věk)	tématické okruhy – rodina, škola, domácí mazlíčci, moje vesnice, barvy, čísla gramatické jevy – jednotné a množné číslo podst. jm., sloveso být v přítomném čase zvuková stránka jazyka – přiměřeně srozumitelná výslovnost osvojených slov, hláskování písmen abecedy	frontální výuka, práce ve dvojicích, samostatná práce audio a video záznamy multisensoriální metody práce s obrázkem	M, Vv, Hv, Pč, Př, Čj EGS – Evropa a svět nás zajímá

Anglický jazyk, 6. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-9-3-01p Přiřadí slova k obrázkům. Přiřadí jednoduchá slovní spojení k významům vyjádřených na obrázcích.			
PSANÍ CJ-9-4-03p Doplní osobní údaje do krátkého textu			

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Poslech s porozuměním - rozumí obsahu jednoduché promluvy či konverzace na dané téma - porozumí jednoduchému vyprávěnému příběhu nebo dialogu s vizuální podporou	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - rozvíjení srozumitelné výslovnosti - slovní, větný přízvuk - rozvíjení slovní zásoby, ovládání jejího pravopisu **Tematické okruhy** - prázdniny, volný čas - cestování - jídlo, nápoje - životní prostředí - věda a technika **Gramatické jevy** - způsobová slovesa - vyjádření nutnosti - minulý čas průběhový - předpřítomný čas prostý - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - stupňování přídavných jmen, příslovce předložkové vazby	skupinová práce, samostatná práce, dramatizace, práce s ICT, komunikativní kruh, krátkodobé projekty	Z, Př, Čj, DV, EGS: Jsme Evropané
Mluvení - dokáže si vyžádat jednoduché informace - zapojí se do rozhovoru - domluví se v běžných situacích každodenního života, pozdrav, poděkování, prosba, omluva			
Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech			
Psaní - reaguje na jednoduché písemné sdělení - sestaví jednoduché sdělení související s probíranými tematickými okruhy, s životem ve škole, v rodině			

Anglický jazyk, 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01p Podle poslechu vybere z nabídky 2 vizuálních informací správnou možnost, doplní informaci vyjadřující počet	tématické okruhy – rodina, škola, jídlo, oblečení, čísla, zájmy, časové údaje gramatické jevy – sloveso být v přítomném čase, v záporu, osobní zájmena základní struktury – já mám rád..., já umím zvuková stránka jazyka – přiměřeně srozumitelná výslovnost slovních spojení, hláskování písmen abecedy	frontální výuka, samostatná práce, práce s obrázkem, práce ve dvojicích, multisensoriální metody práce s ICT	M, Př, Vv, Hv, Pč, Tv EGS – jsme evropané
CJ-9-1-02p Poskytne správné informace na doplňovací otázky ohledně vlastní identity, odpoví na otázku „jak se má“, na otázku typu „máš rád...“			
MLUVENÍ CJ-9-2-01p Poskytne správné informace na doplňovací otázky ohledně vlastní identity, odpoví na otázku „jak se má“, na otázku typu „máš rád...“			
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-9-3-01p Přiřadí slovní spojení k obrázkům nebo fotografiím. Určí, zda se daná věta vztahuje či nevztahuje k obrázku či fotografii			
PSANÍ CJ-9-03p Doplní osobní údaje (jméno, věk, bydliště) do krátkého textu			

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Poslech s porozuměním - rozumí informacím v poslechových textech - rozumí obsahu promluvy či konverzace v rámci osvojovaných témat	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - slovní a větný přízvuk, intonace - rozvíjení slovní zásoby k ústní a písemné komunikaci, práce se slovníkem **Tematické okruhy** - rodina a život v ní - volný čas - kultura a sport - národnostní menšiny - reálie Velké Británie **Gramatické jevy** - předpřítomný čas prostý - modální slovesa - podmínková věta, vztažné věty - zájmena - předložkové vazby	skupinová práce, samostatná práce, soutěže, práce s ICT, komunitní kruh, krátkodobé projekty	Čj, Z, M, Vz, MKV: kulturní diference
Mluvení - umí stručně vyprávět text, dokáže se zeptat na neznámé údaje - zapojí se do rozhovoru - používá běžné obraty vyjadřující svolení, radost, prosbu, omluvu, odmítnutí			
Čtení s porozuměním - rozumí přiměřeným textům v autentických materiálech - vyhledá žádané informace			
Psaní - vyplní běžný dotazník - dokáže napsat osboní dopis - napíše jednoduchý text týkající se osvojovaných témat			

Anglický jazyk, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01p Podle poslechu vybere z nabídky 3 vizuálních informací, doplní informaci vyjadřující počet	tématické okruhy – škola, rodina, časové údaje, oblečení, jídlo, koníčky, volný čas, zvířata gramatické jevy – sloveso být v otázce, přivlastňovací zájmena, základní předložky místa základní struktury – já nemám rád..., já neumím... slovesa popisující základní činnosti zvuková stránka jazyka – přiměřeně srozumitelná výslovnost krátkých vět, hláskování slov	frontální výuka, samostatná práce, práce s obrázkem, dialogy, multisensoriální metody, práce s ICT	Čj, Z, M, Vv, Hv, Pč, VZ MKV – kulturní diference
CJ-9-1-02p Poskytne správné informace na doplňovací otázky ohledně osobní identity, počtu sourozenců, tel. čísla, odpoví na otázky ohledně zájmů, dokáže hláskovat svoje jméno			
MLUVENÍ CJ-9-3-01p Poskytne správné informace na doplňovací otázky ohledně osobní identity, počtu sourozenců, tel. čísla, odpoví na otázky ohledně zájmů, dokáže hláskovat svoje jméno			
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-9-3-01p Přiřadí významově jednoduché věty ke správným obrázkům či fotografiím			
PSANÍ CJ-9-4-03p Doplní do krátkého textu informace týkající se rodiny			

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Poslech s porozuměním - rozumí běžně opakovaným informacím,frázím - chápe smysl krátkých sdělení - rozumí krátkým projevům učitele, nahrávce poslechového textu	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - upevňování správné výslovnosti - slovní a větný přízvuk - rozvíjení slovní zásoby pro ústní i písemnou komunikaci **Tematické okruhy** - život v budoucnosti, plány - reálie UK, USA **Gramatické jevy** - slovesné časy a jejich použití - trpný rod - předložkové vazby	individuální, skupinová práce s ICT, krátkodobé projekty, soutěže, komunitní kruh	Z, D, Čj, EGS: Objevujeme Evropu a svět
Mluvení - dokáže stručně vyjádřit vlastní názor - stručně reprodukuje známý text - zapojí se do krátkých rozhovorů - dorozumí se v jednoduchých a obvyklých situacích - stručně požádá o informaci, služby, vyjádří svůj názor			
Čtení s porozuměním - rozumí přiměřeným textům - najde informace v textech			
Psaní - zvládá napsat stručný životopis - vyplní běžný dotazník - dokáže napsat krátké a jednoduché sdělení			

Anglický jazyk, 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01p Vybere z nabídky 3 jednoduchých vizuálních informací správnou možnost, druh a vlastnosti objektu. Doplní informaci vyjadřující počet, zapíše hláskované slovo	tématické okruhy – časové údaje, čísla, škola, rodina, volný čas gramatické jevy – sloveso být, sloveso mít, tázací výrazy kdo, kde, kdy, co přídavná jména popisující vlastnosti důležité základní struktury zvuková stránka jazyka – přiměřeně srozumitelná výslovnost krátkých vět, hláskování slov	frontální výuka, samostatná práce, dialogy, komunitní kruh, multisensoriální metody, práce s ICT	VZ, Vv, Hv, Př, M, EGS – objevujeme Evropu a svět
CJ-9-1-02p Poskytne správné informace o své osobě, hláskuje své jméno, bydliště. Odpoví na základní otázky ohledně svých zájmů, kdy a kde se věnuje koníčkům.			
MLUVENÍ CJ-9-1-01p Poskytne správné informace o své osobě, hláskuje své jméno, bydliště. Odpoví na základní otázky ohledně svých zájmů, kdy a kde se věnuje koníčkům.			
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-9- Identifikuje význam daného okruhu slov bez vizuální podpory, zařadí slovo do správné skupiny			
PSANÍ CJ-9-4-03p Doplní do textu informace týkající se volného času a koníčků			

5.1.3. Další cizí jazyk – Německý jazyk

Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu Německý jazyk

Předmět Německý jazyk je vyučován na druhém stupni jako samostatný předmět (další cizí jazyk) v 7. - 9. ročníku. Hodinová dotace činí v 7. - 9. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá zpravidla v běžné učebně.

Cílem tohoto předmětu je získávání zájmu o cizí jazyk a utváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu, osvojení jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití komunikace v cizím jazyce, získání schopností číst s porozuměním, číst odpovídající texty v daném jazyce, porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí, poznání kultury země příslušné jazykové oblasti, vyhledávání nejdůležitějších informací, práce s informacemi, pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respekt, tolerance k odlišným hodnotám jiných národů.

Formy a metody práce

- samostatná práce: čtení, psaní, poslech, překlad, práce se slovníkem, vyhledávání informací v textu
- skupinová práce: konverzace, hry, soutěže, reprodukce textu nebo poslechu, zpěv, recitace
- práce s pracovními sešity a listy, německy psanou literaturou, časopisy a novinami
- využití vzdělávací techniky: video a audiozáznamy, internet, práce s výukovými programy na počítači
- krátkodobé projekty
- využití zkušeností z návštěv v zahraničí

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- komunikace a kreativita

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- život a dění v jiných zemích, zvyky tradice a odlišnosti národů mluvících danou řečí
- život v zahraničních rodinách, vzdělávání v cizích zemích

Multikulturní výchova (MKV)

- kulturní diference - rozumný a přiměřený respekt zvláštností jiných etnik

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, tabule gramatických přehledů)
- pracuje s různými informačními zdroji z učebnice, pracovních sešitů, internetu
- učí se samostatně rozhodovat při řešení různých situací

Učitel

- vede žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání
- umožní žákům osvojit si strategii učení
- motivuje je pro celoživotní vzdělávání
- zadává úkoly přiměřené jazykové úrovni a také schopnostem žáků

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- analyzuje přečtené texty a kriticky posuzuje jejich obsah, porovnává jevy, třídí informace, zobecňuje
- samostatně řeší zadané problémové úlohy či modelové situace, volí vhodné způsoby řešení, získává informace k jejich řešení

Učitel

- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování
- učí žáka řešit jednoduché problémové situace
- vede žáka, aby problémy řešil rozmanitými způsoby

Kompetence komunikativní:

Žák

- formuluje své myšlenky v písemném i ústním projevu
- využívá dosažené jazykové schopnosti pro komunikaci v cizím jazyce formou dialogů, učí se technice rozhovoru
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů
- vhodně reaguje na promluvy ostatních spolužáků a učitele

Učitel

- vede žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- učí žáka využívat osvojené dovednosti k navázání kontaktu

Kompetence sociální a personální:

Žák

- učí se pracovat ve skupině a spolupodílí se na vytvoření pravidel v týmové práci (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost)
- pomocí autoevaluace se učí poznávat své přednosti a nedostatky
- dokáže si v dané situaci slušně vyžádat pomoc či radu ale také ji sám poskytnout

Učitel

- netoleruje žádné projevy rasismu, xenofobie a krajního nacionalismu
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům i k žákům s poruchami učení

Kompetence občanské:

Žák

- seznamuje se s reáliemi německy mluvících zemí, nahlíží do jejich historie a tradic
- seznamuje se životem svých vrstevníků v jiné zemi

Učitel

- respektuje věkové i intelektové zvláštnosti žáka
- vede ke srovnávání a přemýšlení o otázkách týkajících se kulturních odlišností v jiných zemích, občanských práv, práv dítěte, životního prostředí

Kompetence pracovní:

Žák

- rozvíjí si smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku, shromažďováním materiálů
- zpracovává projekty na témata vycházející z běžného života
- uvědomuje si důležitost znalosti cizího jazyka pro svou budoucnost, pro své rozhodování o dalším vzdělávání a svém budoucím profesním zaměření
- je schopen efektivně organizovat svou práci

Učitel

- vede žáka k uvědomění si důležitosti znalosti cizího jazyka pro budoucí pracovní uplatnění
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
vyslovuje a čte foneticky správně jednoduché texty se známou slovní zásobou	pravidla výslovnosti a pravopisu	práce s audionahrávkami pracovní sešity práce s nástěnnými tabulemi práce se slovníkem rozhovor práce s textem práce ve dvojicích individuální práce	komunikace (OSV) Čj Z
rozumí každodenním výrazům a zcela základním frázím	pozdravy a rozloučení, představování se, poděkování		
rodina			
rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	věta oznamovací a tázací		
	člen určitý a neurčitý		
	přítomný čas sloves haben a sein		
škola			
rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku	časování pravidelných sloves v přítomném čase		
	slovosled přímý a nepřímý		
volný čas			
používá abecední slovník, učebnice a dvojjazyčný slovník	skloňování podst. jmen v č. j. (kromě 2. p.)		
	rozkazovací způsob		
	číslovky (1 – 100)		
	množné číslo podst. jmen		

Německý jazyk, 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
POSLECH S POROZUMĚNÍM - žák je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	- pravidla výslovnosti - pozdravy a poděkování	- audionahrávky - poslech	Čj, Z, D MKV – multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá
MLUVENÍ - pozdraví a poděkuje - sdělí své jméno a věk	- představení se	- rozhovor	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - čte jednoduché věty	- domov, rodina	- individuální práce	

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
vyslovuje a čte foneticky správně texty se známou slovní zásobou	***nakupování*** časování vybraných nepravidelných sloves zájmeno wer	práce s audionahrávkami PC práce s textem řízený rozhovor práce ve dvojicích skupinová práce individuální práce	Čj Z D multikulturalita (MKV) Evropa a svět nás zajímá (EGS)
rozumí základním frázím a jednoduchým větám; adekvátně reaguje na jednoduché pokyny	***volný čas*** způsobová slovesa větný rámec předl. se 3. pádem přivlastňovací zájmena		
rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku	osobní zájmena (ich, du) předložky se 4. pádem bezespojkové věty		
napíše jednoduché sdělení	***dopis*** předložky se 3. a 4. p.		
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace	***zeměpisné údaje*** zápor nichts časování dalších nepravidelných sloves tykání, vykání		
používá abecední slovník, učebnice a dvojjazyčný slovník	***oblékání*** práce se slovníkem skloňování os. zájmen slovesa s odlučitelnou předponou		
zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	***příroda*** věty s podmětem man préteritum sloves sein, haben perfektum pravidelných sloves (kromě sloves s odluč. předponou)		

Německý jazyk, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	- škola - volný čas - osobní zájmena	- práce s audio-nahrávkami - PC - práce s textem - řízený rozhovor - práce ve dvojicích - skupinová práce - individuální práce	Čj, Z, D MKV – multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá
MLUVENÍ - vyjádří souhlas a nesouhlas	- věta oznamovací, tázací		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	- jídlo, zvířata	- práce se slovníkem	

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	***škola a volný čas*** časování způsobových sloves perfektum pravidelných sloves „se sein“	video audionahrávky práce s textem rozhovor krátkodobé projekty skupinová práce práce ve dvojicích individuální práce	Čj Z D Vv objevujeme Evropu a svět (EGS)
rozumí obsahu jednotlivých jednoduchých textů a promluv, adekvátně reaguje na otázky	perfektum pravidelných sloves s odluč. předponou další předložky se 3. a 4. pádem skloňování přivlastňovacích zájmen (kromě 2. p.)		
vyžádá si jednoduchou informaci	perfektum vybraných silných sloves		
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace	***svátky, tradice, zvyky*** vazba „se gibt“ „nicht mehr“, „kein mehr“ skloňování podstatných jmen v mn. č.		
pracuje se slovníky	***kultura a cestování*** perfektum dalších silných sloves slovesné vazby věty se zájmenem niemand skloňování přídavných jmen		
zapojí se do jednoduché konverzace osob, poskytne informaci			
sdělí ústně i písemně základní údaje týkající se rodiny, školy atd., jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích			

Německý jazyk, 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele	- lidské tělo, zdraví - kalendářní rok - reálie něm. mluvících zemí	- práce s audionahrávkami - PC - práce s textem - řízený rozhovor - práce ve dvojicích - skupinová práce - individuální práce	Čj, Z, D MKV – multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá
MLUVENÍ - pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas - sdělí své jméno a věk			
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)			

5.2. Matematika a její aplikace

Novou součástí vzdělávací oblasti se stávají Standardy pro základní vzdělávání, a to pro 1. i 2. stupeň.

5.2.1. Matematika

5.2.1.1. Matematika – 1. stupeň

5.2.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět matematika je vyučován na prvním stupni jako samostatný předmět v 1. – 5. ročníku. V 1. ročníku 4 hodiny týdně, ve 2. až 5. ročníku 5 hodin týdně.Výuka probíhá v běžné třídě příslušného ročníku, příležitostně v počítačové učebně. Jeho očekávané výstupy vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Matematika a její aplikace.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

Čísla a početní operace

žáci si osvojují aritmetické operace ve třech složkách:

- dovednost provádět operaci
- algoritmické porozumění
- významové porozumění

Závislosti, vztahy a práce s daty

- rozpoznání určitých typů změn a závislostí, analyzování těchto změn z tabulek, grafů, diagramů

Geometrie v rovině a prostoru

- určování a znázorňování geometrických útvarů, modelování reálných situací, zkoumání podobností a odlišností objektů v rovině a v prostoru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řešení problémových situací a úloh z běžného života, pochopení a analýza problému, třídění údajů

Operace se zlomky a desetinnými čísly, představa desetinného čísla a jejich znázornění na číselné ose

Charakteristika vzdělávání v předmětu matematika (1. stupeň)

- vede žáky k aktivní činnosti
- poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě
- směřuje k důkladnému porozumění základních myšlenkových postupů a pojmů z matematiky
- osvojení si některých pojmů, algoritmů, terminologie, symboliky
- rozvíjení spolupráce při řešení úloh

Formy a metody práce

- skupinová práce, párová práce, samostatná práce
- výklad, práce s kopírovatelnými materiály, pracovní listy
- názorné pomůcky
- pozorování, objevování, měření
- využití techniky – PC, video, soutěže, hry, TPR

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
- sociální rozvoj – kooperace, komunikace

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- pracuje co nejvíce s názornými pomůckami, aby využíval co nejvíce smyslů
- rozvíjí si pomocí různých úloh a činností ve výuce logické a kombinatorické myšlení
- učí se přesně vyjadřovat matematickým jazykem
- snaží se nacházet konkrétní využití vědomostí a dovedností v životě

Učitel

- vede žáky k úvahám o problému, k vyjádření vlastních závěrů
- klade důraz na porozumění učivu a návaznost s ostatními poznatky
- vede k vytváření návyků k pozdějšímu samostatnému učení

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- třídí, rozlišuje, seskupuje, přidává i vyřazuje určité pojmy, pomůcky a na tomto základě nachází shodné, podobné nebo odlišné znaky
- na základě pochopení sám navrhuje a provádí obměny činností

Učitel

- postupuje od jednoduchých problémů ke složitějším
- vede žáky k tomu, aby se nedali odradit nezdarem a našli řešení

Kompetence komunikativní:

Žák

- samostatně nebo se spolužáky vymýšlí různé úlohy
- hovoří o postupu řešení složitější početní úlohy, dle svých možností pomůže druhým s řešením

Učitel

- dává žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- učí žáky naslouchat názorům spolužáků, respektovat se navzájem

Kompetence sociální a personální:

Žák

- dbá na vzájemný respekt a toleranci při plnění úkolů ve skupině nebo dvojici

Učitel

- vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc a sami byli ochotni pomoci podle svých možností
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské:

Žák

- učí se hodnotit svou práci i práci svých spolužáků, přitom dodržuje pravidla ohleduplnosti a taktu

Učitel

- vede žáky ke vzájemné pomoci, uznání a oceňování druhých, k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí

Kompetence pracovní:

Žák

- zaměřuje se na udržování pořádku na pracovním místě

Učitel

- vede žáka k samostatné přípravě pomůcek na vyučování
- vede žáky k tomu, aby využívali poznatky z matematiky v praktickém životě

5.2.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika – 1. stupeň

Ročník: 1.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
- čte a zapisuje, znázorňuje na číselné ose - porovnává, užívá vztah rovnosti a nerovnosti - tvoří soubor s daným počtem prvků, porovnává soubory - pamětně sčítá a odčítá bez přechodu přes desítku - využívá osvojené početní operace v praktických situacích	- obor přirozených čísel do 20	názorné pomůcky	OSV Čj
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
- porozumí pojmu, názorně využije v praxi - umí použít v praktických příkladech	- metr, litr, kilogram - manipulace s penězi	pozorování, objevování, měření	Prv
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
- orientuje se v rovině (vpravo, vlevo, nahoře, dole) - pojmenuje rovinné útvary - orientace v prostoru (rozumí pojmům: vlevo, vpravo, nahoře, dole, před, za, hned před, hned za, vpředu, vzadu, uprostřed) - rozlišuje tělesa, vyhledává je ve svém okolí	- orientace v rovině - trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - orientace v prostoru - krychle, kvádr, válec koule	práce s kopírovatelnými materiály, pracovní listy	OSV Pč

Matematika, 1. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Dovede utvářet soubory prvků Umí porovnat množství prvků Čte, píše a používá číslice Zná a správně používá matematické operátory +, -, =, <, > Řeší příklady sčítání a odčítání s použitím názoru Rozkládá pomocí názoru Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání	obor přirozených čísel do 5	názorné pomůcky, práce s interaktivní tabulí	OSV, Čj
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek Doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel Zvládá orientaci v prostoru Chápe význam pojmů „nahoře, dole, před, za, pod, nad, vpředu, vzadu“ Řeší úlohy s použitím platidel	modelování reálné situace, tabulky, posloupnost čísel, orientace v prostoru, úvod do finanční gramotnosti	názorné pomůcky, pracovní listy, kopírovatelné materiály	OSV
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
Pozná, graficky znázorní a pojmenuje kruh a čtverec	základní tvary v rovině	kopírovatelné materiály, názorné pomůcky, interaktivní tabule	Pč

Ročník: 2.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
- sčítá a odčítá s přechodem přes desítku - čte a zapisuje, vyhledává na číselné ose - porovnává, používá vztah rovnosti a nerovnosti - vytváří a porovnává soubory - sčítá a odčítá bez přechodu přes desítku - sčítá a odčítá s přechodem přes desítku - používá sčítání a odčítání v praktických úlohách - užívá závorky v jednoduchých příkladech - řeší slovní úlohy - vztah o n-více (méně) - seznámí se s násobením a dělením (1, 2, 3, 4, 5) - užívá násobení a dělení v praktických situacích	- obor přirozených čísel do 20 - obor přirozených čísel do 100		OSV Čj Prv
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
- doplňuje jednoduché tabulky, řady, sloupky - umí použít v praktických příkladech - zná rozdíl mezi mincemi a bankovkami a počítá s nimi	- tabulky - manipulace s penězi		Prv
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
- rozliší přímku, úsečku, určí bod - rýsuje úsečku dané délky - provádí odhad délky úsečky v cm - rozlišuje vrcholy a strany - rozlišuje a modeluje tělesa, vyhledává je ve svém okolí - rozezná mm, cm, m.	- bod, přímka, úsečka - trojúhelník, čtverec, obdélník - krychle, kvádr, válec, koule - jednotky délky		Pč, Prv

Matematika, 2. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Porovnává, utváří množství prvků Vytváří si konkrétní představu o číslech 0-10 Orientuje se v číselné řadě 0-10 Čte a používá matematické symboly +, -, =, >, < Řeší příklady sčítání a odčítání v oboru do 10 s názorem Řeší jednoduché slovní úlohy Rozkládá číslo 0-10 s pomocí názoru a zapisuje rozklad	obor přirozených čísel do 10	názorné pomůcky, kopírovatelný materiál, interaktivní tabule	OSV, ČJ
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Modeluje jednoduchou situaci podle pokynů a s využitím předmětů denní potřeby nebo pomocí stavebnic	modelování, orientace v prostoru, finanční gramotnost	práce se stavebnicemi, názorné pomůcky, kopírovatelné	OSV, Pč
Rozvíjí prostorovou představivost a osvojuje si pojmy „vpravo, vlevo“			

Matematika, 2. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Řeší slovní úlohy s použitím platidel		materiály	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
Pozná, graficky ztvární a pojmenuje geometrické tvary – kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník	základní tvary v rovině, křivka, přímka, práce s pravítkem	Názorný materiál	Pč
Chápe rozdíl mezi přímkou a křivkou a umí je kreslit			
Rýsuje přímky pomocí pravítka			

Ročník: 3.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
- čte a zapisuje, vyhledává na číselné ose - porovnává a zapisuje vztah nerovností - písemně sčítá nejvýše dvě trojciferná čísla - písemně odčítá trojciferná čísla - sčítá a odčítá v oboru	- obor přirozených čísel do 1000 - numerace v oboru do 1000 - písemné sčítání a odčítání - pamětné sčítání a odčítání		OSV
- rozlišuje a řeší oba typy úloh	- slovní úlohy typu o n více/méně, n-krát více/méně		Čj
- umí sestavit slovní úlohu s praktickou situací	- slovní úloha v praktické situaci		
- automaticky používá spoje všech násobilek - zná řady násobků, dělí v oboru - pamětně násobí dvojciferné číslo jednociferným	- násobení a dělení v oboru násobilky		
- určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech - provádí kontrolu výsledků	- dělení se zbytkem		
- využívá závorek v jednoduchých situacích	- násobení a dělení v praktických situacích		OSV
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
- orientuje se v tabulkách při řešení praktických situací	- tabulky a diagramy		OSV
- orientuje se v čase, zná jednotky času	- jednotky času		Prv
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
- označuje bod, rýsuje přímky a polopřímky rýsuje úsečku dané délky	- bod, přímka, polopřímka, úsečka		
- rozlišuje čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, kružnici, kruh	- rovinné obrazce		Pč
- sestrojí libovolnou kružnici			
- rozlišuje a modeluje tělesa, vyhledává je ve svém okolí	- krychle, kvádr, válec, koule, jehlan, kužel		
- rozezná mm, cm, dm, m - jednotky délky používá k měření	- jednotky délky		Prv

Matematika, 3. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Utváří soubory a porovnává dané množství prvků Čte, píše a vytváří si konkrétní představu o číslech 0-20 Orientuje se v číselné řadě do 20 Řeší příklady sčítání a odčítání bez přechodu i s přechodem desítky s názorem Zná matematické operátory +, -, =, <, > Získává představu o číslech 0-100 po desítkách Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 Rozkládá čísla 0-20 s pomocí názoru a provádí zápis rozkladu	obor přirozených čísel do 20	názorné pomůcky, interaktivní tabule, pracovní listy	OSV
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Modeluje jednoduchou situaci podle pokynů a s využitím pomůcek Doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 Používá výrazy v prostoru Pozná základní drobná platidla a používá matematické znalosti při manipulaci s mincemi	modelování jednoduché reálné situace, tabulky, schémata, posloupnosti, orientace v prostoru, práce s platidly	názorné pomůcky, pracovní listy	OSV
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
Pozná a pojmenuje geometrické tvary – kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník Rozezná přímku, úsečku a narýsuje je Graficky znázorní geometrické tvary	základní tvary v rovině, označení přímky a úsečky, používání pravítka	pracovní listy, názorné pomůcky, interaktivní tabule	Pč

Ročník: 4.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
- čte a zapisuje, počítá po tisících, desetitisících, statisících - zapisuje přirozená čísla v desítkové soustavě - porovnává a znázorňuje - určuje řády čísel	- obor přirozených čísel do 1 000 000 - čtení a zápis čísel - počítání po tisících, desetitisících, statisících - zápis přirozených čísel v desítkové soustavě - číselná osa - porovnávání čísel v oboru		OSV
- zaokrouhluje na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce	- zaokrouhlování čísel		
- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - využívá názorných obrázků k určování 1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10 celku - vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny a desetiny - porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny)	- celek, část, zlomek - polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina - řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku - čitatel, jmenovatel, zlomková čára	modelování: skládačky, mozaiky, krájení dortu, pizzy názorné pomůcky	EGS Při
- sčítá a odčítá základní příklady - písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem - umí písemně dělit jednociferným dělitelem - provádí kontrolu zkouškou - užívá závorky, určuje pořadí počet. výkonů	- pamětné i písemné sčítání a odčítání - písemné násobení - písemně dělení - kontrola výpočtu		OSV
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
- čte a doplňuje, vyhledává podle zadaných údajů - umí převádět jednotky hmotnosti a délky	- tabulky, diagramy, grafy, jízdní řády, kalendáře - jednotky hmotnosti, objemu a času		VI
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
- zná vlastnosti, dokáže určit vzájemnou polohu přímek v rovině - umí narýsovat kolmici, rovnoběžky, různoběžky a zná průsečík - rýsuje osu a střed pomocí kružítka - umí narýsovat trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici - pozná a umí narýsovat pravoúhlý trojúhelník - určí obvod útvarů - rozeznává tělesa - umí převádět jednotky délky	- přímka - úsečka - čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, kruh - krychle, kvádr, válec, koule, jehlan, kužel - jednotky délky		Při
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
- řeší jednoduché slovní úlohy, dodržuje správný postup řešení, třídí údaje - řeší jednoduché magické čtverce - doplňuje číselné a obrázkové řady - umí vyřešit jednoduchý rébus	- slovní úlohy - magické čtverce - řady - rébusy		OSV

Matematika, 4. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE			
Orientuje se na číselné ose do 100 Umí zapsat a přečíst čísla od 0 do 100 Porovnává čísla do 100 Rozkládá čísla v desítkové soustavě Sčítá a odčítá násobky 10 Procvičuje pamětné sčítání bez přechodu i s přechodem desítek	obor přirozených čísel do 100	názorné pomůcky, kopírovatelné materiály, práce na čtvercové síti, interaktivní tabule, kalkulátor	Prv, Čj
Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 50	násobkové řady do 50		
Zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy k jednomu početnímu výkonu a úlohy využívající vztah „o *n* více“ a „o *n* méně“	řešení reálných situací		
Užívá platidla			
Seznamuje se s kalkulátorem			
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Dokáže se orientovat a číst v jednoduché tabulce, v tabulce na sčítání a odčítání a v tabulce násobků	práce s různými tabulkami, čtvercová síť	pracovní listy, práce s měřidly, názorné pomůcky	Prv, OSV
Určuje čas na celé hodiny	jednotky času, hodiny		
Přiřazuje časové údaje v běžných situacích – poledne, odpoledne, večer, ráno, půlnoc			
Zná značky pro metr, centimetr	jednotky délky, metr, centimetr		
Provádí pomocí názoru jednoduché převody jednotek délky			
Rozpozná a počítá s mincemi a bankovkami v hodnotě do 100	upevňování početních spojů pomocí platidel		
Řeší jednoduché slovní úlohy s pomocí platidel			
Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi			
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
Umí označit bod, správně ho popíše na přímce i mimo přímku	bod, přímka, úsečka	pracovní listy, názorné pomůcky	
Odliší přímku a úsečku			
Porovnává úsečky a odhaduje jejich délku	velikost úsečky		
Vypočítá obvod trojúhelníku sečtením délek stran	sčítání úseček		
Umí rozlišit přímky rovnoběžné a různoběžné	rovnoběžné přímky, kolmice		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
Řeší jednoduché úlohy z běžného života, rébusy, logické hříčky	matematická logika a úvaha	pracovní listy, interaktivní tabule	

Ročník: 5.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
- čte a zapisuje - porovnává a znázorňuje - zapisuje, zaokrouhluje - zaokrouhluje ve všech řádech oboru - porovnává, užívá znamének nerovností - provádí odhady výsledků - sčítá a odčítá čísla zpaměti - násobí i dělí v oboru násobilky - násobí i dělí mimo obor násobilky v jednoduchých případech - písemně sčítá, odčítá, násobí, dělí - provádí kontrolu početních operací - využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- obor přirozených čísel do 1 000 000 a přes 1 000 000 - číselná osa - zápis v desítkové soustavě - zaokrouhlování čísel - porovnávání čísel - pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel - pamětné násobení a dělení přirozených čísel - písemné algoritmy početních výkonů - vlastnosti početních výkonů		OSV
- využívá závorek - zná názvy čísel v matematických operacích	- příklady se závorkami - matematické názvosloví		
Zlomky a desetinná čísla, záporná čísla			
- vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života - přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu - porovná desetinná čísla v řádu desetin a setin - znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 - nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	- řešení a tvorba slovních úloh k určování celku z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) - desetinné číslo - porovnávání desetinných čísel - využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) - číselná osa (kladná a záporná část) - měření teploty, vyjádření dlužné částky	modelování: skládačky, mozaiky, krájení dortu, pizzy názorné pomůcky pozorování a měření	EGS Při EV
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
- sestavuje jednoduché tabulky různých závislostí, vyhledává, čte požadované údaje, doplňuje chybějící údaje	- tabulky		Při VI VI
- vyhledává, sbírá a třídí data podle reálné situace	- diagramy, grafy, jízdní řády, kalendáře		
- pozná římské číslice I až X, L, C, D, M umí přečíst číslo kapitoly a letopočet	- římské číslice		
- pozná a dokáže vyznačit polovinu, třetinu, čtvrtinu	- zlomky		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
- zná vlastnosti, určí vzájemnou polohu přímek - sestrojí přímky rovnoběžné, různoběžné, kolmé, vyznačí průsečík	- přímka		
- rýsuje, vyznačí střed a osu, graficky sčítá a odčítá úsečky	- úsečka		

Ročník: 5.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- zná pojmy - strana, vrchol, střed - rozlišuje pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný trojúhelník - určí obsah pomocí čtvercové sítě, obvod sečtením délek stran - zná a umí převádět základní jednotky - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti - určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná kvádr, krychli, jehlan, kužel, kouli, válec a nachází je v předmětech kolem sebe, dokáže je vymodelovat - užívá náčrt a standardní konstrukční postup - zná a používá základní značky a symboly	- čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, kružnice - obsah a obvod obrazce - jednotky délky a obsahu - osově souměrné útvary - tělesa - náčrt a jednoduché konstrukční úlohy - základní geometrické značky a symboly		Při Vl
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
- řeší jednoduché slovní úlohy, dodržuje správný postup řešení, třídí údaje a podmínky, používá situační náčrty - řeší jednoduché magické čtverce - doplňuje číselné a obrázkové řady - umí vyřešit jednoduchý rébus	- slovní úlohy - magické čtverce - řady - rébusy		Čj OSV

Matematika, 5. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Orientuje se na číselné ose do 1000	číselná osa do 1000	názorné pomůcky, kalkulátor, pracovní listy, interaktivní tabule	OSV
Zapisuje, čte, označuje a zakresluje čísla na číselné ose			
Porovnává čísla	porovnávání čísel		
Rozkládá čísla v desítkové soustavě	rozklad		
Sčítá a odčítá násobky do 1000	sčítání a odčítání v oboru do 1000		
Sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla			
Učí se používat tabulku násobků do 1000	tabulka násobků		
Zaokrouhluje čísla na desítky i stovky	zaokrouhlování		
Řeší jednoduché slovní úlohy na násobení a dělení a slovní úlohy typu *„n-krát více, n-krát méně“*	slovní úlohy		
Zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy			
Rozeznává sudá a lichá čísla	sudá a lichá čísla		
Využívá kalkulátor	kalkulátor		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Vyhledá a třídí jednoduchá data podle návodu	třídění dat	názorné pomůcky, pracovní listy, interaktivní tabule	Prv, OSV
Orientuje se a čte v jednoduché tabulce – sčítání, odčítání, násobky	tabulky a schémata		

Matematika, 5. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Určuje čas s přesností na čtvrthodiny Převádí jednotky času v běžných situacích	čas a jeho jednotky		
Zná značky jednotek délky – mm, cm, m a jednotek hmotnosti – g, kg, a provádí jednoduché převody	jednotky délky a hmotnosti		
Používá, počítá a řeší jednoduché úlohy s platidly Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s platidly	práce s penězi		
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
Narýsuje, znázorní a označí základní rovinné útvary – obdélník, čtverec, čtyřúhelník	obdélník, čtverec, trojúhelník, kruh, kružnice, poloměr, průměr	názorné pomůcky	Vl, Při
Pomocí kružítka rýsuje a označuje kružnici a kruh			
Určuje střed, poloměr, průměr kružnice a kruhu			
Umí zkonstruovat a označit trojúhelník ze tří stran			
Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	obvod mnohoúhelníku		
Určí osu souměrnosti překládáním papíru	osa souměrnosti		
Pozná základní tělesa – kvádr, krychli, kouli, válec, jehlan	základní tělesa		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
Řeší jednoduché číselné a obrázkové řady, doplňovačky	číselné a obrázkové řady, doplňování	pracovní listy	

5.2.1.2. Matematika – 2. stupeň

5.2.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět:

- v 6. ročníku 4 hodiny týdně,
- v 7. ročníku 4 hodiny týdně,
- v 8. ročníku 4 hodiny týdně,
- v 9. ročníku 5 hodin týdně.

Očekávané výstupy vychází ze vzdělávací oblasti matematika a její aplikace. Výuka probíhá v běžné učebně, případně v počítačové učebně.

Charakteristika vzdělávání v předmětu matematika (2. stupeň)

Vzdělávání v matematice zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích,
- osvojení pojmů, matem. postupů,
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení,
- logické a kritické usuzování.

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice; zeměpis – měřítko, výpočty; chemie - řešení rovnic, převody jednotek; aj.)

Formy a metody práce

- individuální a skupinová práce
- řešení problémových úloh
- využití praktických situací pro řešení úloh (mapy, slevy, využití poměru, grafy,…)
- práce s počítačem, odbornou literaturou, internetem

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- formování volních a charakterových rysů
- rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost

Environmentální výchova (EV):

- stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- srovnání států, HDP, grafy,….

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- osvojuje si základní matematické pojmy a vztahy postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- si vytváří zásobu matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívá prostředků výpočetní techniky

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- zjišťuje, že realita je složitější než její matematický model
- provádí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní:

Žák

- zdůvodňuje matematické postupy
- vytváří hypotézy
- komunikuje na odpovídající úrovni

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální:

Žák

- aktivně a smysluplně spolupracuje ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské:

Žák

- respektuje názory ostatních
- si formuje volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhoduje podle dané situace

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní:

Žák

- si zdokonaluje grafický projev
- je veden k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

5.2.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika – 2. stupeň

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Rozšířené opakování		
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - provádí početní operace s přirozenými čísly zpaměti i písemně - provádí odhady a kontrolu výpočtů - zaokrouhluje - umí zobrazit přirozené číslo na čísel. ose	- přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - početní operace - zobrazení na číselné ose		
	Základní pravidla rýsování		Pč - popis technických výkresů
- rozlišuje druhy čar - používá technické písmo při popisu geometrických útvarů	- druhy čar, technické písmo		
	Geometrické útvary v rovině		F - měření délky určení obvodu pozemku apod (OSV)
- užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka - rýsuje lineární útvary - převádí jednotky délky, hmotnosti, času - umí vypočítat obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, - kružnice, kruh - převody jednotek - obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku		
	Desetinná čísla		F - řešení početních úloh odhad a určení např. ceny nákupu … (OSV)
- čte a zapisuje desetinná čísla - umí zobrazit des. číslo na číselné ose - provádí početní operace s des. čísly - porovnává a zaokrouhluje des. čísla - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - umí vypočítat aritmetický průměr - převádí jednotky	- čtení a zápis v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání - zaokrouhlování - početní operace - aritmetický průměr - převody jednotek		
	Dělitelnost přirozených čísel		
- zná pojem násobek, dělitel - umí použít znaky dělitelnosti - rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené - rozloží číslo na součin prvočísel - určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v N	- násobek, dělitel, znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - společný násobek, společný dělitel		
	Úhel a jeho velikost		Z - určování zeměpisné polohy
- rozumí pojmu úhel - narýsuje a změří daný úhel - umí graficky přenést úhel a sestrojit jeho osu - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů - provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách) - pozná dvojice vedlejších úhlů a vrcholových úhlů, umí využít jejich vlastností	- pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly		

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- rozumí pojmu mnohoúhelník, umí sestrojit pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník	- mnohoúhelníky – pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník (konstrukce, obvod)		
	Osová souměrnost		
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti - pozná útvary osově souměrné a shodné útvary	- osová souměrnost - shodné útvary - osově souměrné útvary		
Čtverec, obdélník, krychle, kvádr		obsah pokoje, pozemku,… (OSV)	
- zná jednotky obsahu, umí je převádět - umí vypočítat obsah čtverce a obdélníku - využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců - charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle) - umí načrtnout a narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat - načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání - vypočítá povrch krychle, kvádru - užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí - odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru	- jednotky obsahu - obsah čtverce a obdélníku - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) - kvádr, krychle - sítě těles - zobrazování těles - povrch krychle, kvádru - jednotky objemu - objem krychle, kvádru		
	Trojúhelník		
- určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastnosti - pojmenuje , znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška,vnitřní a vnější úhly) - umí sestrojit těžnice, střední příčky, výšky trojúhelníku - umí sestrojit trojúhelníku kružnici opsanou a vepsanou	- pojem, druhy - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku těžnice, střední příčky, výšky - kružnice opsaná, vepsaná		

Matematika, 6. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem	obor přirozených čísel do 10 000 rozklad čísla sčítání a odčítání ústní, písemné násobení v oboru do 100 dělení se zbytkem v oboru do 100 – nejbližší menší násobek neúplný podíl, zbytek		
M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla	zaokrouhlování čísel		
M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000	porovnávání čísel		
- zvládá orientaci na číselné ose	číselná osa, řazení čísel		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu	jednotky délky: m, cm, mm jednotky hmotnosti: t, kg, g jednotky času: den, hodina, minuta, sekunda jednotky objemu: hl, l násobky 10, 100, 1 000		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce	konstrukce úhlu, popis úhlu metrické vlastnosti v rovině: druhy úhlů konstrukční úlohy – osa úhlu konstrukce pravého úhlu pomocí pravítka, kružítka konstrukce čtverce, obdélníka, vzdálenost bodu od přímky		
M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce	rovinné útvary: trojúhelník – náčrtek, popis vrcholů, konstrukce trojúhelníka ze tří stran		
M-9-3-06p zná a rýsuje základní rovinné útvary	konstrukce kružnice, pojem průměr kružnice		
M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti	konstrukční úlohy: osa úsečky osová souměrnost		
- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky	rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, lomená čára přenášení úseček odhad délky úsečky, porovnávání úseček		
- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami	grafický součet, rozdíl a násobek úseček střed úsečky		

Matematika, 6. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy	slovní úlohy využívající jednotky délky, objemu, hmotnosti slovní úlohy vedoucí maximálně k jednomu početnímu výkonu praktické úkoly z denní praxe žáků ve škole i doma		OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	odhad výsledků práce s kalkulátorem		

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- modeluje a zapisuje zlomkem část celku - převádí zlomky na des. čísla a naopak - porovnává zlomky - provádí početní operace s rac. čísly - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část – přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, deset. číslem, procentem - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematic. aparát v oboru racionálních čísel	**Racionální čísla** - čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomky a des, čísly - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek - smíšené číslo - složený zlomek - početní operace		F, Ch, D
	Celá čísla		
- rozlišuje kladná a záporná čísla - umí zobrazit kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose - chápe pojem opačné číslo - určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam - provádí početní operace s celými čísly - analyzuje a řeší jednoduché problémy, - modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematic. aparát v oboru celých čísel	- čtení a zápis čísla - zobrazení na číselné ose - opačné číslo - absolutní hodnota - početní operace		
	Trojúhelník		
- pozná shodné útvary - užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách - umí sestrojit trojúhelník z daných prvků - dbá na kvalitu a přesnost rýsování	- shodnost trojúhelníků - trojúhelníková nerovnost - konstrukce trojúhelníků		
	Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost		
- umí vyjádřit poměr mezi danými hodnotami - zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru - dělí celek na části v daném poměru	- pojem - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení dané hodnoty v daném poměru		F - vztahy mezi veličinami Z - měřítko plánu, mapy práce s mapou,

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- pracuje s měřítky map a plánů - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem - rozumí a využívá pojmu úměra využívá trojčlenku při řešení slovních úloh určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti	- měřítko - úměra - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka		využití poměru v domácnosti (vaření, míchání barev,..) (OSV) Ch - výpočty pomocí trojčlenky
- vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí	- přímá a nepřímá úměrnost	Pú – spotřeba materiálu, benzínu,… Nú - zakázky, počet dělníků,…	
	Procenta		Ch - koncentrace slevy (OSV) stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek (EV)
- chápe pojem 1% - užívá základní pojmy procentového počtu - vyjádří část celku pomocí procent - řeší slovní úlohy - chápe pojem promile - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procent. část je větší než celek	- pojem - základ, procentová část, počet procent - promile - slovní úlohy		
	Rovnoběžníky.		
- umí charakterizovat pojem rovnoběžníku - rozlišuje různé typy rovnoběžníků - umí sestrojit rovnoběžník - odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku - odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku	- pojem - vlastnosti, rozdělení - konstrukce - obvod a obsah - obsah trojúhelníku		
	Lichoběžník		
- rozpozná a pojmenuje lichoběžník - umí sestrojit lichoběžník - vypočítá obvod a obsah lichoběžníku	- pojem - konstrukce - vztahy pro o a S lichoběž.		
	Povrch a objem hranolů		
- rozezná a pojmenuje hranol - načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině - načrtne a narýsuje síť hranolu - odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu	- pojem hranol - povrch a objem hranolu		
	Středová souměrnost		
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - určí středově souměrný útvar	sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti		

Matematika, 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem	písemné sčítání, odčítání v oboru do 1 000 000 odhad výsledků násobení a dělení 10, 100, 1 000 písemné násobení maximálně trojciferného čísla jednociferným i dvojciferným činitelem písemné dělení jednociferným dělitelem beze zbytku i se zbytkem, zkoušky správnosti		
M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000	obor přirozených čísel do 1 000 000 – čtení, psaní čísel porovnávání čísel zaokrouhlování čísel		
- zvládá orientaci na číselné ose	číselná osa řazení a porovnávání čísel		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku	římské číslice přepis čísel arabskými a římskými číslicemi		
- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu	jednotky objemu - hl, l, dl, cl, ml jednotky délky, hmotnosti a času, převody jednotek jednotka dm^3 násobení a dělení 10, 100, 1 000		
- zvládá početní úkony s penězi	početní úkony s penězi hodnoty mincí a bankovek		finanční gramotnost
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce	odhady, porovnávání vyznačování úhlů velikost úhlu, stupeň, úhloměr konstrukce úhlu 60°,120°, 30° trojúhelník - dělení podle velikosti úhlů na ostroúhlý, pravoúhlý a tupoúhlý mnohoúhelníky - pravidelný šesti a osmiúhelník		
M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu	obvody trojúhelníka, čtverce, obdélníka		
M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce	výška trojúhelníka význam náčrtku		
M-9-3-06p zná a rýsuje základní rovinné útvary	trojúhelník - dělení podle stran na různostranný, rovnostranný a rovnoramenný		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy	slovní úlohy vedoucí maximálně ke dvěma početním výkonům		OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	práce s kalkulátorem		

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Výrazy		
- rozumí pojmu výraz - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu číselného výrazu - zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text - umí dosadit do výrazu s proměnnou - provádí početní operace s výrazy	- číselné výrazy - proměnná - výrazy s proměnnou - úpravy výrazů		
	Druhá mocnina a odmocnina		
- určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech - chápe pojem reálné číslo	- pojem - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálného čísla		
	Pythagorova věta		
- rozliší odvěsny a přepony - rozumí odvození vzorce Pythagorovy věty - využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku - umí využít poznatky ve slovních úlohách - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	- pojem - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty		
Mocniny s přirozeným mocnitelem			F - zápis jednotek fyz. veličin
- zapíše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, n je celé číslo - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	- čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - zápis čísla pomocí mocnin deseti - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem		
	Lineární rovnice		F - vztahy mezi veličinami
- užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení	- rovnost - lineární rovnice		
	Slovní úlohy		F - řešení fyz. úloh srovnání států – HDP, počet obyv., … (EGS) ochrana život. prostředí (EV)
- matematizuje jednoduché reálné situace - vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností - řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou,...) - zdůvodní zvolený postup řešení - ověří výsledek řešení - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení	- slovní úlohy		
	Kruh, kružnice		zavlažování pozemku,… (OSV)
- určí vzájemnou polohu přímky a kružnice - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - vypočítává obvod a obsah kruhu	- vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice - obsah kruhu		

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Válec		objem a povrch nádrže, bazénu,… (OSV)
- charakterizuje válec - vypočítá povrch a objem válce	- pojem - povrch válce - objem válce		
	Konstrukční úlohy		
- umí sestrojit jednoduché konstrukce - rozumí pojmu množiny všech bodů dané vlastnosti - využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice,...) v konstrukčních úlohách	- jednoduché konstrukce - množiny všech bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice - konstrukční úlohy		
Shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů			Z - třídění údajů stav ovzduší (EV) stav obyv., zdravotnictví, průmyslu,… (EGS)
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek - vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách	základní statistické pojmy základní charakteristiky statistického souboru		

Matematika, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem	písemné dělení dvojciferným dělitelem; zkoušky		
M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento)	zlomky, čitatel, jmenovatel, zlomková čára, zápis zlomku vyjádření vztah celek – část celku smíšené číslo užití zlomků v praxi (dělení celku na části, označení částí zlomkem, výpočet počtu částí) desetinný zlomek čtení a zápis desetinného zlomku		
M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace	desetinné číslo čtení a zápis desetinného čísla základní početní operace s desetinnými čísly převádění jednotek délky, hmotnosti, objemu vyjádřených desetinným číslem násobení desetinných čísel číslem přirozeným a desetinným (maximálně trojciferného čísla dvojciferným)		
M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla	zaokrouhlování desetinných čísel		
M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000	zaokrouhlování desetinných čísel		

Matematika, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu	měřítka výkresů		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu	jednotky obsahu: mm^2, m^2, a, ha, km^2		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu	obvody kosočtverce, kosodélníka délka kružnice, obvod kruhu, obsahy čtverce, obdélníka, trojúhelníku, kruhu		
M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce	konstrukční úlohy		
M-9-3-06p zná a rýsuje základní rovinné útvary	trojúhelník, čtyřúhelník (čtverec, obdélník), rovnoběžník (kosočtverec, kosodélník náčrtek, popis lichoběžník kruh, kružnice poloměr, průměr		
M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti	osová a středová souměrnost		
M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce	prostorové útvary a jejich povrch: kvádr, krychle, válec výpočty povrchu prostorových útvarů, vzorce, jednotky		
M-9-3-11p sestrojí sítě základních těles	síť kvádru, krychle, válce		
M-9-3-12p načrtne základní tělesa	náčrtky základních těles		
- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům	technické kreslení technické výkresy podle způsobu zhotovení, obsahu a účelu formát výkresů druhy čar a jejich použití		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy	praktické geometrické úlohy		OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací	číselné a obrázkové analogie		
- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh			

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Výrazy		
- rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) - provádí početní operace s lomenými výrazy	- úpravy výrazů pomocí vzorců - rozklad výrazů na součin - pojem lomený výraz - početní operace s lomenými výrazy		
	Rovnice s neznámou ve jmenovateli		
- řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech	- rovnice s neznámou ve jmenovateli		
	Soustavy rovnic		
- řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) - řeší slovní úlohy pomocí soustav lineárních rovnic	- soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lin. rovnic		
	Nerovnice, soustavy nerovnic		
- užívá a zapisuje vztah nerovnosti - řeší lineární nerovnice a jejich soustavy - znázorní řešení lin. nerovnic na číselné ose	- nerovnost - lineární nerovnice - soustava lineárních nerovnic		
	Funkce		čtení z grafu, jízdní řády, spotřeba benzínu (OSV)
- zakreslí bod v PSS - chápe pojem funkce - rozlišuje lineární a kvadratickou funkci - sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce - užívá funkční vztahy při řešení úloh	- pravoúhlá soustava souřadnic - pojem funkce - lineární funkce (přímá úměrnost)		
	Finanční matematika		plat, srážky, úroky (OSV)
- řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování	- základní pojmy finanční matematiky		
	Podobnost		plány (OSV)
- rozliší shodné a podobné útvary - užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	- podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků		
	Tělesa		spotřeba materiálu, stavebnictví (OSV)
- charakterizuje jednotlivá tělesa - umí narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat - vypočítá povrch a objem těles	- kužel, jehlan, koule - povrch a objem těles		
Rozšiřující učivo – goniometrické funkce			

Matematika, 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento)	procenta- základní pojmy: základ, počet procent, procentová část výpočet 1 % úrok, úroková míra, zisk,		
M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace	početní operace s desetinnými čísly (opakování sčítání, odčítání a násobení) dělení s přesností na jedno desetinné místo, zkouška správnosti dělení desetinného čísla číslem přirozeným jednociferným i dvojciferným dělení desetinného čísla číslem desetinným, úprava dělence a dělitele		
M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu	poměr – měřítko		
M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta	jednoduché výpočty – roční úrok procenta – základní pojmy: základ, počet procent, procentová část, výpočet 1 % výpočet procentové části úrok, úroková míra, zisk, výpočty z běžné praxe – úroková míra půjček, měsíční úrok, splátky		finanční gramotnost
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01p vyhledává a třídí data	závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti aritmetický průměr		
M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku	zpracování jednoduché tabulky využití výpočetní techniky grafy, diagramy v tabulkovém kalkulátoru		Informatika
- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu	jednotky objemu m^3, dm^3, cm^3, mm^3, l vztah 1 dm^3 = 1 l prostorové útvary – kvádr, krychle, válec, jehlan, koule výpočet objemů prostorových útvarů: kvádr, krychle, válec		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
- používá technické písmo	technické písmo, typy písma psaní od ruky, plošná síť		
- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům	kótování, kótovací čáry, kóty, jednotky druhy kótování - využití v praxi podle profesního zaměření		

Matematika, 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy	jednoduché praktické slovní úlohy		OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti fyzika, chemie
M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací			
M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí			

5.3. Informační a komunikační technologie

5.3.1. Informatika

5.3.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět informatika je vyučován v 5. až 9. ročníku, vždy po jedné vyučovací hodině týdně. V 5. ročníku žáci získávají znalosti a dovednosti, které jim umožní efektivně využívat IT v ostatních předmětech. V následujících ročnících jsou tyto dovednosti dále rozvíjeny a doplňovány. Výuka probíhá ve specializované počítačové učebně.

Informatika a její výstupy vychází ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Zaujímá mezi ostatními předměty specifické postavení, protože tyto často kladou na žáky nároky na samostatnost při práci s počítačem. Proto jsou žáci nejen vedeni k správné a efektivní činnosti, používání správných pojmů z oblasti HW a SW a bezpečné práci, ale také k aplikačním schopnostem. Tedy k schopnosti získané dovednosti náležitě uplatnit. Proto učivo a zadané samostatné práce z jiných předmětů často bývá prostředkem pro získání nových dovedností při ovládání počítače a dalších souvisejících zařízení.

Charakteristika vzdělávání v předmětu informatika

Při výuce si uvědomujeme, že situace v oblasti IT se velmi rychle mění, proto některé výstupy, zejména v oblasti využití HW nelze zcela konkretizovat, je třeba vždy pružně reagovat na změny v oblasti. Také se snažíme, aby si žáci uvědomovali reálné podmínky v oblasti SW, kdy se běžně setkají se situací, kdy pro stejný účel je používán jiný program, než na který jsou zvyklí, proto nevztahujeme výstupy ke konkrétním programům, ale obecněji (např. nikoliv „formátuje text ve Wordu“, ale „ovládá základní resp. pokročilé formátování textu“).

Vedeme žáky k uvědomění nutnosti dodržování pravidel při využití počítače a internetu (osobní bezpečí, význam ochrany citlivých údajů, autorská práva k materiálům získaných na Webu, autorská práva SW, škodlivé kódy a ochrana před nimi, aj.)

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- Osobnostní rozvoj – kreativita, schopnost samostatné práce
- Komunikace – efektivní a bezpečné způsoby komunikace
- Kooperace a kompetice – jasná komunikace, schopnost spolupracovat na problému
- Morální rozvoj – hodnoty, postoje, morální etika

Výchova demokratického občana (VDO):

- Občan, občanská společnost – základní principy a hodnoty demokratického systému (právo, spravedlnost)

Environmentální výchova (EV):

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova (MV):

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálního sdělení a práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- objevuje možnosti využití IT v praktickém životě, pro toto poznávání využívá zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu jednotlivých programů, literaturu apod.
- používá internet jako zdroj poznání
- pracuje samostatně, poznává tak důležitost správného využití a třídění vědomostí

Učitel

- zadává úkoly umožňují žákovi poznávat možností IT v praktickém životě
- doporučuje vhodný SW a informační zdroje
- zadává úkoly umožňující efektivně využívat rozličné možnosti internetu

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- tvořivě přistupuje k řešení problémů
- chápe, že při práci s IT se může setkat s různorodými způsoby řešení a různými postupy
- je schopen základní algoritmizace svých činností

Učitel

- zadává úlohy a projekty, k nimž žák může přistupovat tvořivě
- uznává různé metody řešení a různé postupy, pokud vedou k cíli jednoznačně

Kompetence komunikativní:

Žák

- využívá různých možností komunikace (e-mail, chat, fóra, ICQ)
- vhodně interpretuje své výsledky

Učitel

- vytváří situace, kdy žáci mohou mezi sebou i s učitelem komunikovat v elektronické formě
- stanovuje a sám dodržuje pravidla komunikace

Kompetence sociální a personální:

Žák

- pracuje v realizačním týmu, používá v rámci týmu vhodné formy spolupráce
- vhodně organizuje práci v součinnosti s druhými (dělení rolí, úkolů, …)
- spolupodílí se na hodnocení prací ostatních, vhodně interpretuje zjištěné nedostatky

Učitel

- vytváří podmínky pro skupinovou práci, napomáhá při rozdělování rolí
- umožní žákovi svobodně se vyjádřit k práci ostatních
- dbá na dodržování pravidel vzájemné komunikace

Kompetence občanské:

Žák

- uvědomuje si morální a zákonná pravidla při práci s IT (duševní vlastnictví a autorský zákon, SW pirátství, uvedení pramene informací, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...)
- kriticky se zamýšlí nad obsahy sdělení, ke kterým se může dostat prostřednictvím internetu

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel při nakládání s daty a osobními údaji
- podněcuje žáky ke kritickému myšlení

Kompetence pracovní:

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci s výpočetní technikou
- využívá informační technologie pro svůj další profesní růst

Učitel

- seznamuje žáka s bezpečnostními a hygienickými pravidly, tyto podmínky zabezpečuje
- preferuje činnosti umožňující další žákův rozvoj

5.3.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika

Ročník: 5.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- uvede možnosti využití počítačové techniky v současné společnosti	- význam ICT	skupinová a individuální práce samostatná i pod dohledem vyučujícího, práce s internetem, činnosti zaměřené na rozvoj komunikačních schopností činnostní výuka	všechny předměty (možnosti využití IT)
- posoudí vhodnost využití PC v konkrétních situacích (odpovídajících jeho úrovni poznání)	- počítač v domácnosti, školství, průmyslu a vědě		
- používá ve správných souvislostech pojem hardware, uvede příklady, se kterými se sám seznámil, přidává ty, které poznává ve škole	- HW, základní periferie		Aj - anglická terminologie, rozvoj schopností poznávání (OSV)
- pozná a pojmenuje základní zařízení nutná k běžné práci s PC			
- připojí k počítači klávesnici, monitor a myš, dbá na bezpečnost práce, ví, že uvedená zařízení smí připojit pouze k vypnutému počítači (mimo USB)	- bezpečnost při manipulaci s hardwarem		
- správně zapne a vypne počítač, přihlásí se a ukončí činnost ve školní síti	- zapínání a vypínání PC, přihlašování a odhlašování		
- používá ve správných souvislostech pojem software, uvede příklady, se kterými se sám seznámil, přidává ty, které poznává ve škole	- SW		Aj - anglická terminologie
- ovládá počítač prostřednictvím myši, správně vede její pohyb	- klik, dvojklik, rolování textu, tažení		
- používá k ovládání počítače základní funkce operačního systému, vysvětlí význam OS pro používání počítače	- operační systém, otevírání složek a souborů, spouštění programů, význam zástupců		
- předpoví, k jaké dojde akci po otevření souboru s konkrétní příponou	- přípony textových, grafických a mediálních souborů		
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	- ochrana osobních údajů a dat		všechny předměty (vyhledávání informací) role médií v každodenním životě (MV)
- použije co nejjednodušší cestu k vyhledání informace na internetu	- portály, encyklopedie, vyhledávací dotazy		
- používá jednoduché způsoby elektronické komunikace	- odeslání a příjem e-mailové zprávy		
- vytvoří jednoduchý text v textovém editoru, provede základní formátování	- písmo, zarovnání, uložení, otevření		Čj - tvorba textu
- vytvoří jednoduchý obrázek v rastrovém grafickém editoru	- základní funkce grafického editoru		Vv, M - základní tvary a barvy

Informatika, 5. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Základy práce s počítačem			
ICT-5-1-01p ovládá základní obsluhu počítače - pojmenuje a ukáže základní části počítačové sestavy - vyjmenuje zařízení příbuzná s počítačem - vypne, zapne, uspí počítač, přihlásí se, odhlásí, přepne uživatele - zvládne ovládat počítač pomocí myši a klávesnice - pracuje s oknem - používá programy náročností úměrné věku - dokáže reagovat na některá systémová upozornění (aktualizace, zprávy a hlášení programů) - rozlišuje pojmy hardware, software - napíše neformátovaný text - využívá myš pro kreslení základních i volných tvarů	skříň počítače, tablet/ntb, monitor, myš, sluchátka, tiskárna vypnutí a zapnutí počítače, režim spánku, chybová hlášení kontrola pohybu myši, klik, dvojklik, pravé a levé tlačítko, roller velká malá písmena, interpunkční znaménka, číslice, klávesy Enter, Shift, Delete, Backspace vybrané dětské a výukové programy textový a grafický editor	praktické ukázky prezentace vedení učitelem heuristika praktický nácvik	OSV – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj Vv, Pč, Tv – motorika a jemná motorika Čj – pravidla pravopisu Ostatní předměty – využití při činnostech s výukovými programy
ICT-5-1-02p dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou - chová se v PC učebně v souladu s příslušným řádem - přizpůsobí nastavení židle, klávesnice, myši, monitoru své postavě	řád počítačové učebny základní pokyny a pravidla pro práci s ICT, hygiena práce na počítači	výklad, praktické ukázky	OSV – psychohygiena, seberegulace a sebeorganizace Tv – zdravé držení těla, relaxační cviky
Vyhledávání informací a komunikace			
ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení - připojí/odpojí audiozařízení - používá e-mail - orientuje se v ovládání ve webovém rozhraní - chápe princip internetu - používá mobilní zařízení, propojí ho za pomoci učitele s PC	zapojení sluchátek, reproduktorů, mikrofonu sms, e-mail internetové prohlížeče a webové stránky mobilní telefon vyhledání informací	praktické činnosti s reálnými zařízeními a příslušnými programy	OSV – mezilidské vztahy, komunikace Čj, Vl – náležitosti písemné a ústní komunikace Při – osobní bezpečnost
Zpracování a využití informací			
ICT-5-3-01p pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu - poznává a spouští konkrétní programy - provádí základní editaci v textech - tvoří a mění tvary, výplně a barvy obrázků	vybrané výukové programy psaní a tvorba jednoduchých obrázků práce s textem, formátování písma a grafiky	heuristika názor vyučujícího	Čj – typografické, gramatické a slohové náležitosti psaného textu Vv – rozvržení a volba barev

Ročník: 6. a 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- upevní si dovednosti získané v nižších ročnících	- základní HW a manipulace s ním, souborový systém a ovládání OS, orientace na internetu	opakování formou řešení problémových úloh	
- ovládá základní i pokročilé formátování textu	- textový procesor	tvorba vlastních sdělení na základě potřeb pro ostatní předměty vyhledávání, vyhodnocování a třídění informací, jejich další zpracování komunikace s vyučujícím prostřednictvím e-mailu	všechny předměty - práce s IT, práce s informacemi, příprava výstupů kritické vnímání mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality (MV) práva a povinnosti občana, zodpovědnost za postoje a činy (VDO)
- pracuje v textu s jednoduchou grafikou a tabulkou			
- dodržuje základní typografická pravidla			
- vyhledá na internetu potřebné informace	- internet a práce s informačními zdroji		
- třídí a vyhodnocuje získané informace s ohledem na jejich relevanci			
- posoudí věrohodnost získaných informací na základě jejich zdroje a porovná je s informacemi z dalších zdrojů			
- používá ke komunikaci elektronickou poštu, odešle a přijme e-mail s přílohou			
- posoudí bezpečnostní rizika spojená s používáním internetu a elektronické pošty, chrání své osobní a jiné citlivé údaje			
- dodržuje při práci s informacemi a softwarem pravidla duševního vlastnictví			
- použije získané informace a předá je formou textového, grafického nebo kombinovaného výstupu			
- orientuje se v systému ukládání dat na disku - nainstaluje a odinstaluje program	- kopírování, přesouvání, složky a soubory, použití různých paměťových médií, instalace a deinstalace	praktická činnost s dalším SW	
- uvědomuje si různé i společné prvky v ovládání programů, využívá výukový SW	- porovnání různých aplikací, sloužících k podobnému účelu, výukový SW		

Informatika, 6. a 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vyhledávání informací a komunikace			
ICT-9-1-01p vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace - formuluje vyhledávací dotaz on-line i v rámci PC - orientuje se v nabídkách a možnostech vyhledávacích portálů - uloží na pevný disk počítače nalezený text/obrázek - dodržuje autorská práva on-line zdrojů - použije e-mailovou schránku - komunikuje pomocí mobilních zařízení - ověřuje informace z více zdrojů - dodržuje pravidla bezpečného chování na webu - rozpozná legální SW a provede download pro další použití - využije chat, skype, sdílení dat	praktické využití internetu – vyhledávání spojení, telefonní seznam, školy, výukové programy, stránky pro děti, ukládání informací z internetu a jejich další zpracování, kopírování, používání obrázků a textů z internetu elektronická pošta použití mobilního telefonu a vybraných nástrojů pro videohovory a zasílání zpráv nebezpečí na internetu, práce s neověřenými informacemi, zásady bezpečného chování	výklad, názor kritické zhodnocení vlastních zkušeností praktické využití techniky a programů samostatné vyhledávaní a hodnocení obsahu internetový prohlížeč, mobilní telefon praktický nácvik	Ov – etika a autorská práva OV, Čjl – náležitosti písemné komunikace Čjl – kritické čtení Vz – osobní bezpečnost MV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Zpracování a využití informací			
ICT-9-2-01p, ICT-9-2-02p ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy - provede spuštění, ukončení, uložení, vytištění textového dokumentu - založí nový textový dokument - využije vybrané klávesové zkratky - formátuje textový dokument - uživatelsky ovládá textový procesor - zná rozložení kláves na klávesnici - uvede a využije některé programy pro práci s textem a grafikou - ukládá, tiskne, otevírá, zakládá nové dokumenty a obrázky - používá školní i webové výukové prg - dbá na psychohygienu při práci u PC	psaní a editace textu použití klávesových zkratek Ctrl+C, Ctrl+V, Ctrl+A, Ctrl+P úpravy textů z jiných zdrojů, vkládání obrázku do textu práce s grafickými editory výukové programy k jednotlivým předmětům a jejich ovládání využití výukových programů k procvičení a opakování učiva hygienická pravidla při práci s ICT, základní relaxační cviky pravidla šetrného zacházení s CT řád učebny ICT a jeho dodržování	práce v konkrétních programech pod vedením učitele, ve skupině i samostatně ukázky správné a chybné editace, typografie a formátování samostatná práce relaxace	Čjl – gramatika, sloh, typografie Vv – estetika grafického projevu OSV – psychohygiena ostatní předměty – při využití výukových programů MV – stavba mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení
ICT-9-2-03p, ICT-9-2-04p, ICT-9-2-05p vyhledává potřebné informace na internetu - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou - dodržuje hyg. pravidla při práci s ICT - používá internetový prohlížeč - formuluje vyhledávací dotaz - orientuje se v nabídkách a možnostech vyhledávacích portálů - uloží na pevný disk počítače nalezený text/obrázek - dodržuje autorská práva on-line zdrojů - ověřuje získané informace - vhodně využívá dříve získané znalosti a dovednosti při práci s online zdroji informací	internetové prohlížeče vyhledávací portály online nástroje stahování dat webové encyklopedie hygienická pravidla při práci s ICT, základní relaxační cviky pravidla šetrného zacházení s ICT řád učebny ICT a jeho dodržování	samostatná práce názorný výklad využití vlastních zkušeností vyhledávání informací internetové prohlížeče řád počítačové učebny	Čjl – formulace dotazů a odpovědí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, práce v realizačním týmu Vz – ochrana zdraví při práci Tv – relaxační cviky OSV – komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, kreativita

Ročník: 8. a 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- samostatně a efektivně využívá počítač a s ním související inf. zdroje a metody komunikace s využitím dovedností získaných v nižších ročnících	- výstupy a učivo nižších ročníků	skupinová práce při řešení problémových úloh	osobnostní rozvoj (OSV)
- dodržuje pravidla pro bezpečnou práci s HW, SW, chrání citlivé údaje a pracuje v souladu s pravidly o duševním vlastnictví			
- orientuje se v systému školní počítačové sítě, efektivně využívá její možnosti	- sdílení HW a SW prostředků	praktické využití serverových služeb	
- vytváří vlastní grafické výstupy	- počítačová grafika, digitální fotografie, připojení scanneru, tiskárny, digitálního fotoaparátu, mobilního telefonu, využití USB portu	krátkodobý projekt zaměřený na komlexní grafickou dokumentaci na aktuální téma	kreativita (OSV) objevujeme Evropu a svět (EGS) možnost zařazení některého tématu EV
- pracuje s rastrovou a vektorovou grafikou			
- naskenuje obrázek a text			
- pořídí digitální fotografii, upraví ji			
- přenese data z externího média do počítače			
- využije efektivně možnosti tisku			
- zpracuje data formou tabulky	- tabulkový kalkulátor	příprava tabulkového přehledu dle vlastních potřeb (jednoduchá databáze, vyúčtování platby apod.)	kreativita, komunikace (OSV) M - funkce
- vytvoří z dat zadaných do tabulky graf			
- orientuje se v systému dat zadaných formou tabulky nebo grafu			
- orientuje se v adresování buněk tabulky při psaní jednoduchých vzorců			
- použije pro práci s daty v tabulce jednoduché databázové operace			
- zpracuje data formou prezentace	- prezentační programy, editory html	zapojení do projektu tvorby deníku školy pro školní stránky	tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu (MV)
- vytvoří jednoduchou stránku s využitím hypertextu			
- využívá multimediální možnosti počítače		zpracování dat pro prezentování před spolužáky	
- připojí k PC základní zvuková a videozařízení	- programy pro práci se zvukem a videem, použití mikrofonu, kamery, projektoru		
- rozliší podle přípony mediální formát souboru			
- zaznamená a uloží video/audio soubor			
- používá programy pro přehrávání a záznam audio/video souborů			
- podrobněji se seznámí s principem činnosti běžných periferií, běžně je využívá	- druhy tiskáren, monitorů, paměťových médií	praktické využití periferií	
- rozšíří své znalosti o ochraně dat a osobních údajů, zejména v oblasti SW pirátství, možností napadení počítače apod.	- antivirová a antispywarová ochrana, hesla, morální kodex ve využívání IT	vyhledávání informací o rizicích spojených s užitím IT	občan jako zodpovědný člen společnosti (VDO)

Informatika, 8. a 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vyhledávání informací a komunikace			
ICT-9-1-01p vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace - používá internetový prohlížeč a funkce příslušných portálů (mapy, zprávy, hypertextové odkazy) - uloží/zkopíruje či jinak vhodně využije obsah internetového zdroje - zná a dodržuje pravidla autorských práv - hodnotí a ověřuje informace z webu - dbá na osobní soukromí a bezpečnost při internetové komunikaci - vyhýbá se stránkám s podezřelým obsahem, vyhodnotí bezpečnostní hlášení prohlížeče nebo antivirového programu - komunikuje e-mailem - chrání osobní data - vyhledává pomocí obrázku	vyhledávání pomocí vyhledávačů, hledání obrázků, hledání na mapě, zprávy a zpravodajské portály, odkazy, ukládání informací z internetu do souboru, autorská práva při práci s vyhledanými informacemi, nebezpečí na internetu, práce s neověřenými informacemi, zásady bezpečného chování, počítačové viry komunikace pomocí elektronické pošty, chyby při mailování, viry šířené e-mailem rizika použití smartphone a jejich aplikací	výklad, využití materiálu firem, které se orientují na ICT a on-line bezpečnost použití konkrétních aplikací, stránek a služeb antivirový program a jeho činnost použití elektronické pošty, smartphonu a souvisejících aplikací	MV - všechny oblasti Ov – etika a autorská práva Vz – osobní bezpečí OSV – komunikace, kreativita, kooperace a kompetice, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, praktická etika
ICT-9-2-01p, ICT-9-2-02p ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy - ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	úpravy, zpracování a kopírování textů v textovém editoru, práce s grafikou v textovém editoru zpracování vyhledaných informací tvorba prezentace na určené téma práce s grafickými editory práce s tabulkovými editory výukové programy k jednotlivým předmětům a jejich ovládání, využití výukových programů k procvičení a opakování učiva	aplikační činnosti s příslušnými programy a základními funkcemi prezentace vlastních prací hodnocení prací ostatních	Čjl – písemný projev, gramatika, typografie Ov – etika a duševní vlastnictví, autorská práva Vv – pravidla vkusu grafického projevu MV – kritické čtení
ICT-9-2-03p, ICT-9-2-04p, ICT-9-2-05p vyhledává potřebné informace na internetu - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou - dodržuje hygienická pravidla při práci s ICT - používá internetový prohlížeč - formuluje vyhledávací dotaz - orientuje se v nabídkách a možnostech vyhledávacích portálů - uloží na pevný disk počítače nalezený text/obrázek - dodržuje autorská práva on-line zdrojů - ověřuje získané informace - vhodně využívá dříve získané znalosti a dovednosti při práci s online zdroji informací	internetové prohlížeče vyhledávací portály online nástroje stahování dat webové encyklopedie hygienická pravidla při práci s ICT, základní relaxační cviky pravidla šetrného zacházení s ICT řád učebny ICT a jeho dodržování	samostatná práce názorný výklad využití vlastních zkušeností vyhledávání informací	Př, Vz – bezpečné zacházení s technickými zařízeními Vz – hygiena a psychohygiena práce MV, ČJl – kritické čtení ostatní předměty – využití znalostí při kritickém zhodnocení a srovnání údajů z informačních zdrojů

5.4. Člověk a jeho svět

5.4.1. Prvouka

5.4.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět prvouka je na prvním stupni vyučován jako samostatný předmět v 1. až 3. ročníku. V každém ročníku je časová dotace 2 hodiny týdně. Jeho očekávané výstupy vychází ze vzdělávacího obsahu oblasti Člověk a jeho svět.

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- život v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních a regionálních skutečností
- dopravní výchova
- utváření přímých zkušeností žáka (například v dopravní výchově)

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi (pomoc, solidarita, úcta, snášenlivost)
- základní práva a povinnosti občana demokratického státu

Lidé a čas

- postup událostí v čase, poznávání vývoje věcí a jejich změn vycházejících z událostí v rodině, obci, regionu
- podstatou je vzbuzení zájmu o minulost, kulturní bohatství regionu

Rozmanitost přírody

- poznávání rozmanitosti živé a neživé přírody
- poznávání Země jako planety Sluneční soustavy
- ochrana přírody

Člověk a jeho zdraví

- seznámení s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů,
- poznávání zdraví jako stavu bio-psycho-sociální rovnováhy člověka, poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka,
- nemoc, zdravotní prevence, poskytování první pomoci, osvojení bezpečného chování a vzájemné pomoci v různých životních situacích.

Charakteristika vzdělávání v předmětu prvouka

- žáci získávají informace o sobě, okolním světě, vytváří si vztah k životu, k přírodě, k vlasti, k ostatním lidem i k sobě samým, ke krásám lidských výtvorů, které soustředěně pozorují a chrání je,
- žáci se učí základním společenským a pracovním návykům,
- žáci získávají vědomí odpovědnosti za vlastní zdraví a bezpečí, vědomí sounáležitosti s lidmi, přírodou, věcmi i ději kolem sebe,
- žáci se učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti,
- potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírody a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Formy a metody práce

- práce s pomůckami, rozhovory, vyprávění
- samostatná práce, skupinová práce, hry, exkurze
- pozorování, objevování, pokusy, uspořádání výstavek, vycházky
- videozáznamy, práce na PC

Začlenění průřezových témat

Environmentální výchova (EV):

- vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy

Výchova demokratického občana (VDO):

- vztah k domovu a vlasti

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- sebepoznání, sebepojetí, mezilidské vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- prakticky využívá získané vědomosti a dovednosti

Učitel

- klade důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky
- podporuje sebedůvěru žáků v jejich schopnosti
- upozorňuje na konkrétní využití vědomostí a dovedností v životě
- poznává podstatu zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení,
- poznává a upevňuje preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti,
- orientuje se v problematice cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu.
- individuálně vede žáky k získávání poznatků i z jiných zdrojů, než jsou školní materiály

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- učí se aktivně pozorovat, třídit a vyhodnocovat zadané problémové úkoly
- učí se na modelových situacích samostatně řešit problémy

Učitel

- postupuje od jednoduchého ke složitějšímu, vychází ze známých poznatků ze života dítěte
- snaží se, aby se žáci nedali odradit případným nezdarem
- různá řešení nebo rozhodnutí nechá žáky obhajovat

Kompetence komunikativní:

Žák

- spolupracuje s ostatními, využívá vzájemnou pomoc spolupráce
- má možnost hovořit o vlastním pozorování v přírodě, o zajímavých poznatcích z četby nebo sledování naučných pořadů
- samostatně vystupuje a jedná, bezpečně komunikuje prostřednictvím elektronických médií.

Učitel

- podporuje žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, naslouchání a zdůvodňování svých závěrů

Kompetence sociální a personální:

Žák

- učí se pracovat ve skupině, snaží se vzájemně vyslechnout, tolerovat, spolupracovat, respektovat
- v případě potřeby dokáže požádat o pomoc, i poskytnout vlastní pomoc podle svých možností

Učitel

- dbá, aby vzájemná komunikace mezi žáky byla vedena v příjemné atmosféře

Kompetence občanské:

Žák

- utváří si pozitivní vztah k přírodě i ke kulturním výtvorům

Učitel

- motivuje žáky k hledání možností aktivního uplatnění při ochraně přírody
- vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní:

Žák

- poznává různé obory lidské činnosti a jejích výsledky a význam pro společnost
- utváří si pracovní návyky při samostatné i týmové práci

Učitel

- vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při různých činnostech

5.4.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka

Ročník: 1.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- orientuje se v místě svého bydliště a školy - zná jméno třídní učitelky a ředitele školy	- škola a blízké okolí, domov	rozprava	
- rozliší možná nebezpečí různého charakteru	- osobní bezpečí - riziková místa a situace	krátkodobé pojekty	Čj
- chová se bezpečně při cestě do školy a domů - využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	- dopravní výchova, bezpečnost - dopravní značky	modelové situace grafické pomůcky	
- zná vztahy mezi příslušníky v rodině - umí vyprávět o své rodině, bydlišti a jeho okolí - chápe význam a potřebu různých povolání	- rodina - soužití lidí - povolání lidí	rozprava	VDO
- orientuje se v čase - rok, měsíc, týden, den, hodina - vyjmenuje dny v týdnu - charakterizuje roční období - umí časově zařadit Vánoce a Velikonoce - zná některé vánoční a velikonoční zvyky	- orientace v čase, současnost a minulost v naší obci - svátky a zvyky	grafické pomůcky kalendář rozprava	M Vv, Hv
- zná domácí zvířata a jejich mláďata - chová se ohleduplně k přírodě	- živočichové	obrazové materiály, AV technika	Hv
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných a určujících znaků - provádí jednoduché pokusy	- rostliny		
- umí pojmenovat části lidského těla - zná základní hygienické návyky - rozlišuje čas k práci a odpočinku	- lidské tělo, stavba těla - péče o zdraví - zdravý životní styl - denní režim - správná výživa, pitný režim	Zdravé zuby model lidského těla a jeho částí	
- umí si připravit pomůcky do školy - udržuje pořádek ve svých věcech - zná názvy běžných onemocnění	- chování lidí	praktická činnost	

Prvouka, 1. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Orientuje se v nejbližším okolí svého bydliště a školy	škola a blízké okolí, domov škola	krátkodobé projekty, názorné pomůcky, kopírovatelné materiály, interaktivní tabule	Čj, VDO, M, Vv, Hv
Zná adresu svého bydliště			
Zná cestu do školy a jednoduše ji popíše			
Uvede příklady významných míst v okolí	významná místa v okolí		
Zná vztahy mezi příslušníky v rodině, rozlišuje nejbližší příbuzenské vztahy	rodina		
Dodržuje základní společenská pravidla: pozdrav, poděkování, prosba	společenská pravidla		
Rozlišuje správné a nesprávné chování			
Uvědomuje si rozdíl mezi známými a neznámými lidmi			
Chápe význam a potřebu různých povolání	povolání		
Orientuje se v čase, rozlišuje části dne, vyjmenuje dny v týdnu, roční období a proměny v přírodě	části dne, dny v týdnu, roční období, režim dne		
Dodržuje režim dne ve škole			
Rozlišuje typické dětské činnosti a činnosti dospělých			
Pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata a zná pojem „volně žijící zvířata“	domácí zvířata a jejich mláďata		
Rozlišuje pojmy ovoce a zelenina	ovoce a zelenina		
Provádí jednoduché pokusy podle návodu (např. táni ledu)	pozorování jevů		
Užívá hygienické návyky	základní hygienické návyky, lidské tělo, péče o zdraví		
Uvědomuje si potřebu ošetření při poranění			
Umí pojmenovat základní části lidského těla			
Zná bezpečná místa pro hry a umí se ukrýt při nebezpečí (bouřka)			
Zvládne chůzi po chodníku	pravidla silničního provozu		
Rozumí světelné signalizaci			
Je si vědom nebezpečí vyplývající z komunikace s neznámými lidmi	osobní bezpečí		
Je si vědom významu ochrany člověka za mimořádných událostí			

Ročník: 2.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- začlení svou obec do příslušného kraje - orientuje se v jednoduchém plánu svého bydliště - pozoruje a popíše změny ve svém okolí	- obec, místní krajina	krátkodobé projekty - Zdravé zuby	Pč, Čj
- rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině - zná pravidla slušného chování v rodině i ve společnosti - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - umí vysvětlit význam jednotlivých povolání - zná běžně užívané výrobky a ví k čemu slouží - pozná význam a potřebu nástrojů, přístrojů a zařízení v domácnosti	- rodina - domácnost - vlastnosti lidí - pravidla slušného chování - ohleduplnost		VDO
- rozlišuje přítomnost, minulost a budoucnost - orientuje se v čase - pozná významné památky v okolí bydliště - seznámí se s významnými událostmi v regionu a s některými pověstmi spjatými s místem, v němž žije	- orientace v čase , časový řád - denní režim - regionální památky - pověsti, báje		OSV
- pozoruje, popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - rozlišuje charakteristické znaky ekosystémů - zná domácí mazlíčky i volně žijící živočichy - rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté - umí pojmenovat běžně se vyskytující rostliny - chápe potřebu pravidelné péče o pokojové rostliny i o některé živočichy chované pro radost	- změny v přírodě na podzim, zimě, jaře, v létě v různých ekosystémech - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - péče o domácí zvířata - péče o pokojové rostliny		EV, Pč
- uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - chová se obezřetně při setkání s cizími lidmi - umí požádat o pomoc v případě potřeby - rozezná nebezpečí různého charakteru - využívá bezpečné místo pro hru a trávení volného času - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- bezpečnost, dopravní výchova - dopravní značky - krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku		Čj

Prvouka, 2. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Orientuje se v blízkém okolí svého bydliště a školy	bydliště a blízké okolí, škola a okolí, významná místa v okolí	krátkodobé projekty, názorné materiály, pracovní listy, interaktivní tabule	Pč, Čj, VDO, OSV, EV
Rozliší město od vesnice			
Porovná budovy v okolí bydliště a školy			
Zná významná místa			
Rozlišuje role a vztahy jednotlivých rodinných příslušníků	rodina a vztahy v rodině		
Rozlišuje vhodné a nevhodné chování	chování lidí		
Ví, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi			
Toleruje odlišnosti mezi lidmi (chování, vzhled)	tolerance k odlišnostem		
Pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti	povolání		
Určí celou hodinu	orientace v čase, hodiny (celá), minulost, současnost, lidské činnosti		
Orientuje se v činnostech během dne			
Orientuje se v dějové posloupnosti – současnost, minulost			
Vyjmenuje druhy lidské činnosti (matka, otec)			
Pozoruje a porovnává proměny v přírodě v ročních obdobích	roční období		
Pozná domácí a volně žijící zvířata (nejběžnější druhy)	domácí a volně žijící zvířata		
Pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny	ovoce a zelenina		
Seznamuje se s pojmy dřevina, bylina	dřeviny, byliny		
Provede podle návodu jednoduchý pokus	jednoduchý pokus		
Uplatňuje hygienické návyky	hygienické návyky		
Je schopen jednoduše odpovědět lékaři			
Umí ošetřit drobná poranění	ošetření drobných poranění		
Pojmenuje části těla (na hlavě, prsty)	lidské tělo		
Rozezná nebezpečí	osobní bezpečí		
Zná význam ochranných prostředků (helma apod.)			
Pojmenuje značky pro chodce	dopravní výchova, bezpečné chování, mimořádné události		
Má osvojené způsoby chování s neznámými lidmi			
Zná alespoň jedno číslo tísňové linky			

Ročník: 3.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy, v místní krajině - zná základní údaje z historie a současnosti obce - rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- místo, kde žijeme	krátkodobé projekty	VDO
- orientuje se v plánku obce - určí hlavní a vedlejší světové strany	- seznámení s mapou, práce s jednoduchým plánkem - světové strany		OSV
- rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům - snaží se o slušné chování ve škole, rodině, obci	- soužití lidí - etické zásady, zvládání vlastní emocionality - rizikové situace a chování, předcházení konfliktům - rodina		Čj, VDO
- rozeznává současnost a minulost - orientuje se v časových údajích	- současnost a minulost v našem životě - lidé a čas		
- umí pozorovat, rozlišovat a popsat některé vlastnosti změny látek - barva, chuť, apod. - užívá vhodné pomůcky na měření délky, času, hmotnosti, objemu a teploty	- neživá a živá příroda		M
- rozlišuje přírodniny a lidské výtvory - zná základní rozdělení živočichů - rozlišuje základní stavbu těl živočichů - rozlišuje domácí a hospodářská zvířata	- ochrana přírody - živočichové		EV, Vv
- umí pojmenovat části rostlin a jejich plody - zná vybrané rostliny a dřeviny - pozná běžně se vyskytující houby	- rostliny		EV
- uplatňuje zásady správného a bezpečného chování v přírodě			
- zná stavbu lidského těla - zná negativa nevhodného způsobu života	- lidské tělo - základní funkce a projevy, životní potřeby člověka - péče o zdraví, zdravý životní styl, správná výživa -výběr a způsoby uchovávání potravin - vhodná skladba potravy, pitný režim - nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví - první pomoc při drobných poraněních		
- ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- mimořádné události a rizika s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál evakuace, zkouška sirén) - požáry (příčiny a prevence vzniku, ochrana a evakuace při požáru) - int. záchranný systém		

Prvouka, 3. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Orientuje se v širším okolí bydliště a školy Určuje shody a rozdíly mezi městem a vesnicí Popíše cestu do školy Vyjmenuje významná místa v obci	bydliště a širší okolí, škola a širší okolí, významná místa obce	krátkodobé projekty, názorné materiály, pracovní listy, interaktivní tabule	VDO, OSV, Čj, M, EV, Vv, Hv
Zná role rodinných příslušníků Chápe význam rodiny	rodina a vztahy v rodině		
Má osvojené základy společenského chování Správně reaguje při setkání s cizími lidmi Pojmenuje přednosti i nedostatky lidí ve svém okolí; projevuje toleranci k odlišnostem	základy společenského chování, vhodné a nevhodné chování s ohledem na situaci, tolerance k odlišnostem ostatních		
Umí nabídnout pomoc Vyjmenuje běžná povolání a zná jejich význam	povolání, pracovní činnosti		
Dělí hodiny na půlhodiny a čtvrthodiny Vyjmenuje dny v týdnu a měsíce Zná režim dne Rozlišuje děj (včera, dnes, zítra) Poznává druhy lidské činnosti na základě ukázky (video, obrázek)	orientace v čase, hodiny – půlhodiny, čtvrthodiny, názvy dnů, měsíců, minulost, současnost, budoucnost, lidské činnosti		
Vysvětlí proměny v ročním období Přiřadí měsíce k danému ročnímu období	roční období, proměny přírody		
Poznává domácí a volně žijící zvířata Popíše význam chovu hospodářských zvířat	běžné druhy hospodářských a volně žijících zvířat, jejich význam pro člověka		
Třídí ovoce a zeleninu na vypěstovanou u nás a dováženou Vyjmenuje základní zemědělské plodiny Dělí stromy na jehličnaté a listnaté Určí základní části rostlin	ovoce a zelenina, dřeviny, byliny, základní stavba rostlin		
Provede jednoduchý pokus (např. propustnost látek)	jednoduchý pokus		
Uvědomuje si význam hygienických návyků Zvládá sebeobsluhu Popíše zdravotní potíže Zvládá ošetření drobných poranění Pojmenuje hlavní části lidského těla a smysly	péče o zdraví, hygienické návyky, lidské tělo		
Popíše zásady chování při pohybu v přírodě	osobní bezpečí		
Zdůvodní dodržování pravidel pro chodce	pravidla silničního provozu		
Zná telefonní čísla tísňových linek a ví, kdy je použít Má obezřetné chování při setkání s cizími lidmi Řídí se pokyny dospělého v modelové situaci, simulující mimořádnou událost	důležitá telefonní čísla, tísňové volání, krizové situace a jejich řešení, ochrana člověka za mimořádných situací		

5.4.2. Přírodověda

5.4.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

- vyučuje se ve 4. a 5. ročníku vždy 2 hodiny týdně
- výuka probíhá v běžné učebně, počítačové učebně a v terénu.
- předmět je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, členěného do těchto tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- okolní krajina: zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů a jejich třídění, naše vlast, vesmír, svět a Evropa, působení lidí na krajinu a ŽP
- důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově)

Lidé kolem nás

- vhodné chování a jednání mezi lidmi, jedinec a společnost, chápání a tolerance
- seznámení se se základními právy a povinnostmi, se světem financí
- základní globální problémy, problémy ŽP v ČR i ve světě, problémy konzumní společnosti

Lidé a čas

- orientace v čase – kalendář, letopočet, čas a historie, vesmír a náš čas, režim dne
- současnost a minulost

Rozmanitost přírody

- Země a sluneční soustava
- rovnováha v přírodě
- proměnlivost a rozmanitost v živé i neživé přírodě, životní podmínky a potřeby, rostliny, živočichové houby, znaky života
- lidská činnost a příroda, ochrana ŽP a přírody, živelní pohromy, ekologické katastrofy, chování a prevence, likvidace odpadů

Člověk a jeho zdraví

- poznávání zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života
- seznámení s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti
- poskytování první pomoci
- osvojení si bezpečného chování a vzájemné pomoci
- poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka
- láska, rodičovství, základy sexuální výchovy
- vlivy techniky, nové energie
- situace hromadného ohrožení

Formy a metody práce

- skupinová výuka
- práce s pracovními listy
- samostatná pozorování v přírodě a v okolí
- návštěvy planetária, muzea a výstav dle aktuálních nabídek
- potřebné vědomosti a dovednosti získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Začlenění průřezových témat

- Předmětem prolínají průřezová témata OSV, MKV, EV, EGS, VDO

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

- vzdělávání v dané vzdělávací oblasti vede žáka k:
  - orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
  - respektu k daným pravidlům
  - bezpečné komunikaci pomocí elektronických médií
  - poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
  - poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Kompetence k učení:

Žák

- získává informace o přírodě, učí se ji pozorovat,zaznamenávat a hodnotit výsledky svých pozorování

Učitel

- umožňuje používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie odbornou literaturu

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- učí se správně rozhodovat v různých situacích, řešit zadané úkoly a vyhledávat si k řešení informace

Učitel

- zařazuje metody a pokusy, při kterých mohou žáci sami docházet k objevům, řešením a závěrům

Kompetence komunikativní:

Žák

- v osvojovaných tématech si rozšiřuje slovní zásobu a užívá ji ve vlastních projevech

Učitel

- vede žáky ke správné terminologii

Kompetence sociální a personální:

Žák

- při práci ve skupině se učí spolupracovat, respektovat a hodnotit názory a zkušenosti ostatních

Učitel

- zadává úkoly pro společnou práci
- zajímá se o názory a náměty žáků

Kompetence občanské:

Žák

- učí se poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi
- učí se toleranci a bezproblémovému jednání
- učí se zachovat rozvahu v situacích ohrožení

Učitel

- pomáhá utvářet pozitivní a ohleduplný vztah žáků k přírodě
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožnuje žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní:

Žák

- dodržuje pravidla bezpečnosti v samostatné i týmové činnosti

Učitel

- umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vede žáky ke správnému užití pomůcek, vybavení, techniky

5.4.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda

Ročník: 4. (společná témata 4. a 5. ročníku viz níže)			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Rozmanitost přírody		
- prohlubuje znalosti o propojenosti živé a neživé přírody, o rovnováze v přírodě - je seznámen se základními ekosystémy v ČR - pozná a pojmenuje typické živočichy a rostliny, jednoduše popíše stavbu těl a způsob života - rozezná rostlinná patra - ví, jak se chovat v lese,uvědomuje si jejich význam - porovnává základní projevy života na určitých organismech - hodnotí činnosti člověka v přírodě, jeho negativní i pozitivní vliv - založí a vyhodnotí jednoduchý pokus	- životní podmínky, jedinec a druh - druhy zemědělských plodin, ovoce a zeleniny - rostliny, houby, živočichové, - - horniny a nerosty - látky a jejich vlastnosti - vznik a význam půdy - vzájemné vztahy mezi organismy - ochrana přírody a ŽP - složení půdy,vývoj života rostliny	vycházky	EV lidské vztahy (solidarita) (MKV) Vv, Pč M
	Člověk a jeho zdraví		
- učí se plánovat svůj čas k učení i zábavě vzhledem ke svým potřebám a s ohledem na ostatní - uvědomuje si správné chování v situacích ohrožujících zdraví - je seznámen s nebezpečností návykových látek a jejich odmítáním a prevencí - ošetří drobná poranění,umí zajistit předlékařskou pomoc - chová se ohleduplně k osobám druhého pohlaví - je seznámen s druhy mimořádných situací ohrožujících život, zná varovné signály, chování při evakuaci, zná důležitá tel.čísla	- orientace v čase (kalendář, režim dne, roční období) - základní stavba lidského těla - zdravá výživa - živelní pohromy, havárie - záchranný systém - improvizované a stálé úkryty - jak se zachovat		MKV Čj

Přírodověda, 4. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody	Znaky živé a neživé přírody, srovnání		EV
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období	Střídání ročních období – příroda na podzim, v zimě, na jaře, v létě; sezónní práce na zahradě a na poli		
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí	Les – základní druhy jehličnatých a listnatých stromů, lesní byliny a plody, význam a nepřátelé lesa)		
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí	Chráníme přírodu – pobyt v přírodě, rozdělávání ohně, táboření, likvidace odpadů aj.		EV

Přírodověda, 4. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata	Rostliny – rozlišování strom × keř × bylina; popis částí rostliny; růst rostliny; plody na zahradě; péče o pokojové rostliny; péče o zahradní rostliny; chráněné rostliny Živočichové – péče o domácí mazlíčky a drobná domácí zvířata (pes, kočka, želva, křeček, slepice, králík, koza, kráva, kůň apod.); volně žijící živočichové (hlavní části těla, způsob života, chování)		
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	Člověk a příroda – vzájemné ovlivňování člověka a přírody		EV
ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech	požáry – příčiny, druhy a prevence povodně		
ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami	provede dle návodu jednoduchý pokus (např. změny látek a skupenství)	Jednoduché pokusy podle návodu	
	Člověk a jeho zdraví		
ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu	pečuje o své zdraví uplatňuje základní hygienické návyky pojmenuje vybrané části lidského těla pojmenuje vybrané orgánové soustavy	Péče o zdraví – hygiena; režim dne; zdravá strava a pitný režim Lidské tělo – popis částí lidského těla; nejdůležitější vnitřní orgány; vybrané orgánové soustavy	
ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	Ochrana člověka za mimořádných událostí		
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti	Osobní bezpečí – vhodná a nevhodná místa pro hru; jednoduché dopravní situace, dopravní značky		
ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky	Návykové látky - alkohol, kouření, hrací automaty a počítače		
ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	Úrazy – ošetření drobných poranění, přivolání lékařské pomoci		

Ročník: 5. (společná témata 4. a 5. ročníku viz níže)			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Rozmanitost přírody		
- zná pojmy vesmír, planeta, družice - zná základní podmínky života na Zemi v závislosti na vesmírné, živé i neživé přírodě - zamýšlí se nad zásahy člověka do ekosystémů na Zemi, Evropě i nejbližších regionech - využívá klíčů a encyklopedií k pozorování a třídění organismů	- sluneční soustava, podmínky života a jejich rozmanitost, zeměpisná pásma - třídění rostlin a živočichů - přizpůsobení se rostlin a živočichů prostředí (les, voda, pole, louka, městské aglomerace…) a jejich zástupci - chráněné rostliny a živočichové, ochrana přírody a ŽP - Země – planeta lidí - založení, sledování a vyhodnocení jednoduchého pokusu		sebepoznání a sebepojetí, co vím o sobě a ostatních, organizace vlastního času, respektování (OSV) ekosystémy na Zemi, základy života a ochrana ŽP, principy hospodaření s přírodními zdroji, ekologické zemědělství a vliv průmyslu na ŽP,nerovnost života na Zemi (EV) organizace pro ochranu přírody (EGS) využití médií o aktuálních problémech ŽP (MV) Čj - vyprávění kde jsem byl a co mě zaujalo, co jsem zažil se zvířátkem Vv - malba
	Člověk a jeho zdraví		
- rozliší etapy lidského života - je veden k účelnému plánování práce i zálib s ohledem na okolí - snaží se využívat předaných poznatků o lidském těle a nejdůležitějších orgánových funkcí - zná základy první pomoci - je seznámen s bezpečným a ohleduplným chováním mezi chlapci a dívkami - orientuje se v příčinách a prevenci vzniku požárů, povodní a atmosférických poruch, zásadách první pomoci a solidarity	- vývoj člověka jako jedince i člena společnosti - vliv životního prostředí - kostra a svalstvo - dýchací, vylučovací a trávicí soustava - péče o zdraví (omamné látky, zdravá výživa, sex) - příčiny, druhy a prevence požárů, povodní, … - první pomoc - důležitá telefonní čísla		
	Člověk a technika		
- orientuje se ve vlastnostech a zkoumání látek - rozpozná jednoduché stroje a jejich funkci - zná rozdíl mezi surovinou a lidským výtvorem - poznává význam a výrobu elektrické energie - zná nebezpečí úrazů elektrickým proudem	- voda, vzduch, půda - jednoduché stroje - výroba železa, skla, cukru, papíru - elektrické přístroje, elektrický obvod - výroba el. energie, nutnost šetření - první pomoc při úrazu el. proudem		MV
	Místo, kde žijeme		
- uvědomuje si vliv výroby na životní prostředí	- oblasti zasažené neekologickým způsobem výroby		EV

Přírodověda, 5. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
	Rozmanitost přírody		
ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody	Nerosty, horniny – významné horniny a nerosty; působení přírodních vlivů Půda – vznik půdy a její význam; druhy půdy; živiny v půdě; péče o půdu		EV
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období	Střídání ročních období; pohyby Země		
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí	Živočichové – životní potřeby a projevy, průběh a způsob života; stavba těla u vybraných savců, ptáků, hmyzu; chov a ochrana; význam pro člověka, chráněné a ohrožené druhy Rostliny – životní projevy rostlin (dýchání, přijímání potravy, rozmnožování); rostliny na zahrádce, na poli, v lese, u vody; chráněné rostliny; kulturní rostliny		EV
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí	Látky a jejich vlastnosti – základní rozdělení látek a jejich vlastnosti, porovnávání látek Rizika v přírodě		
ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata	životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí		
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život		EV
ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Vliv činnosti lidí na přírodu; ohleduplné chování k přírodě, její ochrana Mimořádné události		
ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami	Jednoduché pokusy		
	Člověk a jeho zdraví		
ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu	Péče o zdraví – hygiena, nejběžnější nemoci a jejich prevence, preventivní ochrana zdraví Lidské tělo – popis kostry člověka a jejích hlavních částí; vybrané orgánové soustavy a jejich funkce		

Přírodověda, 5. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života	Vývoj člověka jako jedince i člena společnosti		VDO
ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku		
ČJS-5-5-08p uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality		

Ročník: 4. - 5. - Společná témata z oblastí: Obrana vlasti, Finanční gramotnost, Korupce, Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, Dopravní výchova, Zdraví			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Místo, kde žijeme; Dopravní výchova			
- řídí se zásadami bezpečného pohybu na pozemních komunikacích	- riziková místa a situace během cesty do školy a domů, v okolí školy	modelové situace	
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- armáda ČR - vláda ČR - státní symboly	grafické pomůcky	
Lidé kolem nás			
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi - obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	- principy demokracie - pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality - rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům a korupci - vědomí nároku na reklamaci	modelové situace záruční list	
Finanční gramotnost			
- odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů - vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky	modelové situace pracovní listy	
Rozmanitost přírody			
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí - v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	- rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	AV technika	

Ročník: 4. - 5. - Společná témata z oblastí: Obrana vlasti, Finanční gramotnost, Korupce, Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, Dopravní výchova, Zdraví			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Člověk a jeho zdraví – Dopravní výchova			
- vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru - bezpečné chování v riziko-vém prostředí, označování nebezpečných látek - bezpečné chování v silnič-ním provozu, dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopra-vních prostředcích (bezpečnostní prvky) - šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích	AV technika modelové situace	
- rozpozná život ohrožující zranění - ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) - požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru) - integrovaný záchranný systém	AV technika modelové situace	
- využívá poznatků o lidském těle k vy-světlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	- lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy životní potřeby člověka	3D modely	
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim - správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim - nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) - drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních - osobní, intimní a duševní hygiena	AV technika modelové situace	

Ročník: 4. - 5. - Společná témata z oblastí: Obrana vlasti, Finanční gramotnost, Korupce, Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, Dopravní výchova, Zdraví			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	- partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality	diskuse	
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	beseda AV technika	

5.4.3. Vlastivěda

5.4.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována - ve 4. ročníku 1 vyučovací hodinu týdně
  - v 5. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně
- vlastivěda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět
- vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy
- výuka probíhá ve třídě, venku (procházka za účelem poznání památek obce, dopravního značení v obci,…)

Místo, kde žijeme

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních a regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

Lidé kolem nás

- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově občana demokratického státu

Lidé a čas

- orientace v čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Formy a metody práce

- využití jednoduchých pomůcek (mapa, globus, internet, video)
- práce s využitím pracovních listů
- individuální úkoly, skupinová práce, práce ve dvojicích

Začlenění průřezových témat

Výchova demokratického občana (VDO):

- Občanská společnost a škola – život a soužití ve škole i v obci, spolupráce se školou, s orgány obce, demokratická atmosféra ve škole

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- Objevujeme Evropu a svět – Evropa, symboly, život Evropanů, vzdělávání, naše vlast a Evropa

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje
- užívá správnou terminologii

Učitel

- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- vede žáky k aplikaci znalostí v reálném životě

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- pracuje s různými publikacemi a encyklopediemi

Učitel

- podporuje týmovou spolupráci pří řešení problémů
- podporuje využívání techniky při řešení problémů

Kompetence komunikativní:

Žák

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

Učitel

- zaměřuje se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků

Kompetence sociální a personální:

Žák

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Učitel

- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů

Kompetence občanské:

Žák

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem lidské společnosti

Učitel

- netoleruje sociálně patologické projevy chování
- podporuje spolupráci s obcí

Kompetence pracovní:

Žák

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost

Učitel

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků

5.4.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda

Ročník: 4.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- umí najít na mapě a pojmenovat řeky v okolí bydliště - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	**Místo, kde žijeme** **obec, místní krajina** - části, poloha v krajině, minulost a současnost		
- zná pojem nadmořská výška - zná rozdíl mezi podnebím a počasím - umí vyhledat ČR na mapě Evropy - umí charakterizovat podnebí ČR - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich	**okolní krajina (místní oblast, region)** - zemský povrch a jeho tvary, půda, rostliny, zvířata, vliv krajiny na život lidí, životní prostředí, světové strany,vodstvo	práce s mapou Evropy	
- umí vyhledat Prahu na mapě ČR - zná pověst o založení Prahy - zná významné průmyslové podniky, kulturní a vzdělávací instituce - stručně charakterizuje jednotlivé oblasti podle mapy (povrch, průmysl, zeměděl.) - umí najít na mapě velké řeky a města ČR - na mapě ukáže Čechy, Moravu, Slezsko	**regiony ČR**- Praha a vybrané oblasti ČR, suroviny, výroba, služby, obchod	práce s mapou ČR	ČJ - vypravování z prázdnin ČJ - vypravování z cestování ČJ - vlastní jména, názvy měst
- zná jméno prezidenta ČR a premiéra ČR - seznámí se se státním uspořádáním ČR - pozná státní symboly - seznámí se s pojmem demokracie - ukáže na mapě sousední státy	**naše vlast -** domov, národ, státní zřízení a politický systém, státní správa, samospráva, státní symboly		Čj - názvy států
- vysvětlí význam globu, mapy, měřítka mapy - najde a ukáže poledníky a rovnoběžky - podle mapy pojmenuje rozsáhlejší pohoří, vrchoviny a nížiny ČR - vysvětlí rozdíl mezi pohořím, vrchovinou a nížinou - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map	**mapy obecně zeměpisné a tematické** - obsah, grafika, vysvětlivky		
- orientuje se v základních formách vlastnictví - používá peníze v běžných situacích - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci - rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci - obhájí při konkrétních činnostech své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky	**Lidé kolem nás** **soužití lidí** - mezilidské vztahy, obchod, komunikace, spolupráce **vlastnictví** - soukromé, veřejné, osobní, společné, peníze		VDO - Občanská společnost a škola
- seznámí se s důležitými památkami naší vlasti - zná některé postavy ze Starých pověstí českých - zná některé významné osobnosti a památná místa českých dějin	**Lidé a čas** **regionální památky** - péče o památky, obory zkoumající minulost **báje, mýty, pověsti** - minulost kraje, domov, vlast, rodný kraj	školní výlet	ČJ - Staré pověsti české, reprodukce textu Vv - památky, ilustrace k pověstem

Vlastivěda, 4. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje - orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany - řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě - uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí - pozná státní symboly České republiky	- místní region - orientace na mapě ČR, světové strany - pravidla bezpečného chování v přírodě - poloha ČR v rámci Evropy - státní symboly ČR	- práce s mapou, PC	INF, Vv, Př EGS
- dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) - rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých - uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy	- mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku		OV OSV VDO

Ročník: 5.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- zná letopočet vzniku ČR - zná jméno prvního a současného prezidenta - seznámí se s pojmy vláda, parlament, zákon	**<u>Místo, kde žijeme</u>** **naše vlast** - domov, krajina, národ základy státního zřízení a politický systém ČR, státní správa a samospráva		
- pomocí mapy najde jednotlivé kraje ČR - najde významná města a řeky jednotlivých oblastí - zná významné prům. podniky jednotlivých oblastí - zná významné zemědělské plodiny v oblastech	**regiony ČR** - Praha a vybrané oblasti ČR, suroviny, výroba, služby, obchod	práce s mapou ČR	
- orientuje se na mapě Evropy - seznámí se s pojmem EU - umí stručně charakterizovat státy EU - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	**Evropa a svět** - kontinenty, evropské státy, EU, cestování	práce s mapou Evropy	ČJ - vypravování EGS - Objevujeme Evropu a svět

Ročník: 5.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- orientuje se na mapě Evropy a ČR	**mapy obecně zeměpisné a tematické** - obsah, grafika, vysvětlivky		
- seznámí se s pojmem demokracie, rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy - zdůvodní význam chráněných kulturních památek	**Lidé kolem nás** **soužití lidí** - mezilidské vztahy, obchod, firma **vlastnictví** - soukromé, veřejné, osobní, společné **kultura** - podoby a projevy kultury, kulturní instituce		
- pracuje s časovými údaji a využívá jich k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá školní knihovny k pochopení minulosti - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů charakterizuje a hodnotí život a práci předků na našem území - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik - zná významné osobnosti a umí je zařadit do příslušného období	**Lidé a čas** **současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života, státní svátky a významné dny **orientace v čase** - dějiny jako časový sled událostí, kalendář, letopočet, generace	četba video	

Vlastivěda, 5. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- má základní znalosti o sousedních státech - sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	- sousední státy ČR	- práce s mapou, PC - individuální práce - pracovní sešit	INF, Vv, Př EGS MKV
- rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách - uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji - vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	- současnost a minulost v našem životě – proměny ve způsobu života - svátky a významné události - regionální památky		OV, D OSV EV
- používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz - sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů	- vlastnictví - rozpočet – příjmy a výdaje - banka – úspory, půjčky - hotovostní a bezhotovostní forma peněz		M

5.5. Člověk a společnost

5.5.1. Dějepis

5.5.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět dějepis je vyučován na 2. stupni jako samostatný předmět v 6., 7., 8., a 9. ročníku. V každém ročníku dvě hodiny týdně. Jeho očekávané výstupy vychází ze vzdělávacího oboru Dějepis oblasti Člověk a společnost. Obsah učiva a jeho uspořádání mají vytvořit základní podmínku pro splnění všech cílů (kompetencí). Učivo je rozděleno do tří základních částí – 1. pravěk, starověk, 2. středověk, 3. novověk. Základem je porovnávání vývoje probíhajícího ve světě (obecné dějiny) a u nás (národní dějiny). Zároveň témata využívají informace a znalosti z ostatních vzdělávacích oblastí.

Charakteristika vzdělávaní v předmětu dějepis

- vede žáky ke vnímání historického času a prostoru
- rozvíjí zájem o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- podporuje snahu o hledání vztahů mezi minulými a současnými událostmi
- utváří pozitivní hodnotový systém, odhaluje kořeny společenských jevů, dějů a změn
- vytváří schopnost používat základní dějepisné a společenské pojmy
- učí porozumět historickým a společenskovědním textům

Formy a metody práce

- využití učebnic, odborných textů, dějepisných atlasů
- práce s využitím pracovních listů
- domácí a školní práce – samostatná i skupinová práce
- krátkodobé projekty
- návštěvy muzeí a národních památek, archívů
- využití vzdělávací techniky
- besedy s pamětníky

Začlenění průřezových témat

Výchova demokratického občana (VDO):

- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy z různých úhlů pohledu
- vede k uvažování o problémech v širší souvislosti a ke kritickému myšlení
- formy participace občanů v politickém životě; vede k otevřenému (asertivnímu) jednání o postoji v životě

Multikulturní výchova (MKV):

- učí vnímat odlišnost jako prostředek ke svému obohacení a rozvoji

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- rozvíjí schopnosti porovnávat různé kultury v evropském a globálním kontextu

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- vede k poznávání postojů významných osobností

Mediální výchova (MV):

- využívá zdroje informací a pracuje s nimi

Environmentální výchova (EV):

- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje lidské společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Žák

- vyhledává a třídí informace, efektivně je využívá
- používá správné termíny, znaky a symboly
- vytváří si celkový pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a dokáže o nich diskutovat

Učitel

- zadává úkoly blízké realitě
- zadává úkoly spojené s využitím informačních a komunikačních technologií
- umožňuje v reálných akcích, aby žáci poznali smysl učení

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- nachází problém a vhodně ho řeší
- nalezená řešení ověřuje v reálných podmínkách, obhajuje je a přistupuje na možnosti kompromisu
- přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách

Učitel

- podporuje využívání moderních technologií
- učí žáky používat algoritmu řešení problémů

Kompetence komunikativní:

Žák

- přesně a slušně formuluje své názory
- porozumí dobovým a odborných textům

Učitel

- zaměřuje se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků
- klade důraz na úroveň komunikace žáků

Kompetence sociální a personální:

Žák

- při řešení problému spolupracuje s ostatními žáky a pedagogy
- chová se zodpovědně k ostatním, je ochoten pomoci

Učitel

- vytváří situace, ve kterých si mohou být žáci vzájemně prospěšní
- odmítá projevy různých protihumanistických názorů, uvádí je na pravou míru

Kompetence občanské:

Žák

- respektuje kulturní a společenské hodnoty
- respektuje a chrání kulturní i historické dědictví
- chápe základní společenské normy a zákony

Učitel

- důsledně dbá na dodržování slušného chování
- vede žáky k toleranci k různým společenským skupinám
- odmítá rasismus a xenofobii

Kompetence pracovní:

Žák

- přistupuje k pracovní činnosti na základě ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti v zájmu vlastního rozvoje a to při respektování zájmu druhých

Učitel

- vytváří takové podmínky učení, aby se žáci dokázali adaptovat na nový způsob práce
- dbá na dodržování dohodnutých termínů a kvality práce

5.5.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Úvod do předmětu			
- pochopení významu dějin pro současného člověka - osvojit si práci s historickou mapou a časovou osou	- význam zkoumání dějin, získávání informací - historický čas a prostor	dopor. učebnice: V. Michovský – I. a II. díl	
- seznámit se s informačními zdroji	- kalendář, letopočet	návštěva muzea a archívu	
	- vznik Země a člověka		
	- hlavní historické epochy		
Pravěk			
- charakterizovat život pravěkých sběračů a lovců, zemědělců	- Paelolit	doporučit návštěvu Národního muzea - pravěk	Problematika životního prostředí (EV)
	- Neolit		
- objasnit význam zpracování kovů	- Doba bronzová a železná		
- uvést nejdůležitější archeologické naleziště	- pravěk ve střední Evropě		
Starověk			
- pochopit souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních států - uvést významné typy památek - porovnat formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech	- Mezopotámie		
	- Egypt		
	I- ndie		
	- Čína		
	- další státy na Předním východě	Chetité, Židé	
Starověké Řecko			
- rozlišit mýty a historické skutečnosti	- Kréta - příchod řeckých kmenů		Čj-lit – četba řeckých bájí
	- vznik městských států a kolonizace		
- vysvětlit podstatu demokracie (porovnat s formou vlády v jiných státech)	- Atény a Sparta		
	- boje Řeků za svobodu - aténská demokracie		výchova demokratického občana
- uvést významné starověké památky a osobnosti	- řecká vzdělanost a věda - řecké umění		Vv
	- Makedonie - Alexandr Veliký		
Starověký Řím			
- rozlišit pojmy království (císařství) a republika - uvést konkr. příklady přínosu římské kultury - pochopit, jak se zrodilo křesťanství a jeho souvislost s judaismem	- osídlení Itálie - počátky římského státu		
	- vývoj Říma do ovládnutí Itálie		
	- boj Říma o Středozemní moře		
	- spartakovo povstání		
	- občanské války		
	- Římské císařství		
	- římská vzdělanost a věda - římské umění		Vv
	- střední Evropa v době římské		

Dějepis, 6. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
D-9-1-01p Chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti			
D-9-2-01p Rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí	historický čas a prostor	práce s pracovními listy	
D-9-2-01p Podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní spotřeby a kultovní předměty	vývoj člověka	filmové ukázky, učebnice	Vv
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			
D-9-3-01p Uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států	nejstarší starověké státy	pracovní listy, dějepisné atlasy	Z, Př
D-9-3-03p, D-9-3-04p Popíše život v době nejstarších civilizací	starověké Řecko a Řím	filmové ukázky, řecké báje	Vv, VDO

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Raný středověk			
- popsat změnu na historické mapě Evropy v souvislosti se vznikem nových států - objasnit základní rysy nových oblastí	- vytváření střední Evropy, Byzantská, arabská, franská říše	doporuč. učebnice – M. Hroch : Středověk – I., II. a III. díl	EGS
- objasnit úlohu křesťanství v životě středověkého člověka	- Křesťanství		
- v rámci evropských států objasnit postavení Velké říše a českého státu	- první státní útvary na našem území		
	- vznik dalších států v Evropě		
	- křížové výpravy - společnost a hospodář. život v českém státě		
- uvést příklady románských památek	- románská kultura		Vv
Vrcholný středověk			
- charakterizovat postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti	- změny v zemědělství, vznik měst		EV
	- středoevropská velmoc posledních Přemyslovců		
	- boj mezi Francií a Anglií		
- uvést příklady významných gotických památek	- gotická kultura		Vv
	- Český stát za Karla IV.		
- popsat období husitství a pochopit význam husitských tradic pro český politický a kulturní život	- Jan Hus a husitství	návštěva města Tábor	
	- vláda Jiřího z Poděbrad		
	- Turci		
	- vznik španělského království		
- uvést významné představitele italské renesance	renesance a humanismus		Čj-lit., F, Z
	český stát pod vládou Jagellonců		

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Pozdní středověk			
- popsat zámořské objevy, příčiny a důsledky	- zámořské objevy - pokrok ve výrobě a obchodu		Z
- pochopit a vysvětlit podstatu reformace i reakci církve	- reformace		nepřípustnost náboženské intolerance (MKV)
- vysvětlit příčiny a důsledky humanismu	- evropská kultura		
- objasnit postavení českého státu uvnitř habsburské monarchie	- nástup Habsburků na český trůn		
- uvést příklady významných kulturních památek	- česká kultura v 16. století		Vv
- pochopit pojem absolutismus	- evropské státy v 16. století		
- objasnit příčiny a důsledky třicetileté války	- boj českých stavů		
	- Třicetiletá válka		
	- Anglie za vlády Alžběty I.		
	- počátky kolonialismu		Z

Dějepis, 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA			
D-9-4-03p Uvede první státní útvary na našem území	raný středověk u nás	Staré pověsti české	Vv, Lv
D-9-4-03p Uvede základní informace z počátků českého státu	Přemyslovci		Lv
D-9-4-04p Popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti	křesťanství	diskuse, návštěva kostela	VDO, MKV
D-9-4-04p Charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	husitské války	návštěva města Tábor	VDO
D-9-4-05p Rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské	vrcholný středověk	práce s pracovními listy	Vv
D-9-4-05p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu	poslední přemyslovci	filmové ukázky, ukázky z krásné literatury	Lv

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Od pol. 17. stol. do 40. let 19. stol.			
- na příkladech vybraných zemí dospět k pochopení pojmu Konstituční monarchie, parlamentarismus, absolutismus	- Anglie, Francie, Rusko - Čechy v době pobělohorské	Doporuč. učebnice P. Augusta – Dějiny novověku, I. a II. díl	Ov
- rozpoznat znaky baroka, uvést představitele a významné památky	- Baroko		Vv, Hv, Čj-lit
- pochopit, jak vynálezy obohatily i všední život	- rozvoj vědy a techniky v 17.stol.		M, F, Z
- pochopit význam osvícenství a reforem jako významné změny pro život člověka	- Osvícenství		
	- evropské státy v 18.stol. – Rusko, Prusko, Turecko, Polsko		
	- České země za Marie Terezie a Josefa II. - počátek národního obrození		Čj-lit
	- věda a technika v 18. stol.		M, F
- rozpoznat znaky klasicismu	- Klasicismus		Hv, Vv, Čj-lit
- pochopit změny ve způsobu výroby a vysvětlit příčiny odlišného vývoje západní a střední Evropy	- průmyslová revoluce v Anglii		
	USA, Americká revoluce		
	- Francouzská revoluce - Napoleonské války		
	- svět v 1.pol. 19.století		Hv, Vv, Čj-lit – využití poznatků
- uvést představitele romantismu	- Romantismus		
40. léta 19. stol. - 1914			
- uvést významné památky a představitele	- Národní obrození		Čj-lit
	- Romantismus v Čechách		
	- rok 1848 v čes. zemích a v Evropě		
	- Čechy za Bach. absolutismu		
- pochopit cíle významných sociálních skupin v evropských revolucích, formulovat jejich požadavky	- Anglie, Francie, Itálie, Německo, USA		F, Ch
	- věda a technika v 19.stol., změny ve výrobě		
- popsat jednotlivé fáze utváření novodobého čes. národa (porovnat s hnutími evropských národů) - uvést významné představitele	- Rakousko - Uhersko		
	- česká spol. v 2. pol. 19. stol.		
	- rozmach průmyslu v č. zemích		EV
	- česká kultura v 2.pol. 19.stol.		Vv, Hv, Čj-lit
	- Národní divadlo		
	- moderní umění		
- seznámit se s hlav. politickými proudy – konzervatismus, liberatismus, demokratismus, socialismus	- proměny společnosti na konci 19. stol.		formy participace občanů v polit. životě – volební systémy (VDO)
- pochopit, k jakým důsledkům vedla nerovnoměrnost vývoje, význam kolonií	- nacionalismus a imperialismus		
- uvést význ. znaky, představitele a památky	- Evropa a secese		Vv
- pochopit příčiny I. sv. války jako vyústění nerovnoměrného vývoje a rozporů mezi státy	- nové průmyslové velmoci		
	- revoluce v Rusku		
	- na cestě k válce		

Dějepis, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
D-9-5-03p Popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu	zámořské objevy	práce s mapou	Z, MKV
D-9-5-04p, D-9-5-05p Uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období	Habsburkové na českém trůně	pracovní sešit	
D-9-5-04p, D-9-5-05p Jmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin novověku	česká politika a kultura – novověk	literární ukázky	Lv
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
D-9-6-03p Uvede základní historické události v naší zemi v 19. století	národní obrození, vznik R-U	práce s textem	VDO
D-9-6-03p Jmenuje významné osobnosti českých dějin 19. století	česká kultura a politika 19. století	vyhledávání informací	MV, Lv, Vv
D-9-6-04p Rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap	vývojové etapy společnosti	práce s textem, samostatná práce	MKV, MV

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Dějiny moderní doby (1914-1945)			
- uvést příklady zneužití techniky ve válce - porozumět klíčovým hist. událostem, které ovlivnily vývoj Evropy	- I.svět. válka	dopor. učebnice: Pečenka, Augusta : Dějiny moderní doby.	rozvíjet poznatky o odlišnostech mezi národy (EGS) poznávání postojů význ. osobností (T.G. Masaryk) (OSV) význam pravidel pro fungování společnosti (VDO)
	- revoluce v Rusku		
	- versailleský systém		
- zhodnotit postavení nového státu, ocenit její polit. systém, pochopit jeho problémy, klady a nedostatky demokracie	- vznik ČSR, její demokr. základy, politický systém, národní menšiny		
- pochopit podstatu totalitního systému v Rusku	- komunist. diktatura v Rusku - stalinismus		Ov – Komunismus VDO
- charakterizovat totalitní systém v Německu, pochopit příčiny jeho nastolení jako důsledek hosp. a polit. situace - objasnit pojem nacionalismus, rasismus a antisemitismus	- poválečná Evropa a světová hospodářská krize -nástup nacismu v Německu - první válečné konflikty		uvědomit si nepřípustnost rasové intolerance (MKV)
	- věda a technika 1918-1945		Ov - lidská práva; fašismus,nacismus F, Che
	- světová kultura meziváleč. období		
- zhodnotit postavení Československa v rámci Evropy, její vnitřní sociální, politické a hospodářské problémy	- Československo – 1. republika		VDO – principy demokracie.
	- krize v Československu - Mnichov - 2. republika		

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- uvést významné představitele jednotlivých druhů umění	- kultura v meziválečném Československu	beseda s účastníky 2. svět. války, filmová představení, literatura, četba.	Čj-lit, Vv, Hv
- orientovat se v podmínkách a situaci u nás v období 2. sv. války	- 2. světová válka - protektorát Čechy a Morava - domácí a zahraniční odboj		holocaust
1945 - současnost			
- vysvětlit příčiny a důsledky bipolárního světa, uvést příklady střetu supervelmocí	- plány na poválečné uspořádání světa - Evropa v letech 1945-1947 - studená válka		
- posoudit postavení rozvojových zemí	- konec koloniálních říší - rozvojový svět - obnovení Československa		udržitelnost rozvoje společnosti (EV)
- uvést příklady hospodářské a vojenské spolupráce, objasnit důvody	- Československo 1945-1948 - USA a západní Evropa v 50. a 60. letech - změny v SSSR - krize a uvolnění mezinárodní situace - kultura - věda a technika po 2. sv. válce - ČSR 50. let - Pražské jaro - svět v 70. a 80. letech - východoevropská revoluce - ČSR v 70. a 80.letech - Sametová revoluce - vznik ČSR - kultura v ČSR po 2. sv. válce		jsme Evropané – evropská integrace (EGS) Čj-lit, Vv, Hv F, Ch jsme Evropané – prohlubovat vědomosti o evropském vývoji (EGS) Čj-lit, Vv, Hv
- na základě získaných poznatků prokázat orientaci v problémech souč. světa	- problémy současného světa		využívat zdroje informací" (MV) utváření hodnot spravedlnost, svoboda, tolerance (VDO)

Dějepis, 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
MODERNÍ DOBA			
D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p Uvede příčiny a důsledky 1. světové války	1. světová válka	filmové dokumenty, diskuse	Lv, EGS
D-9-7-01p, D-9-7-05p Uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	vznik Československé republiky	využití vzdělávací techniky, ukázky z literatury	Lv, OSV, VDO
ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SVĚT			
D-9-8-01p, D-9-8-02p Popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě	2. světová válka, poválečná Evropa	práce s textem, vzpomínky pamětníků	EGS, VDO
D-9-8-04p Chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti	ČSSR, sametová revoluce	filmy, beseda s pamětníky	VDO, OSV, Lv

5.5.2. Občanská výchova

5.5.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět občanská výchova je vyučován na 2. stupni jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V každém ročníku 1 hodinu týdně. Jeho očekávané výstupy vychází ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství oblasti Člověk a společnost.

Učivo je rozděleno do 5 částí

- člověk a společnost
- člověk jako jedinec
- stát a hospodářství
- stát a právo
- mezinárodní vztahy

Části se navzájem prolínají tak, aby bylo respektováno hledisko přiměřenosti k věku a postupu od známé skutečnosti k všeobecným jevům. Předmět výchova k občanství se prolíná s ostatními předměty (Čj, D, Př, Z, Vz, zároveň je velice úzce propojen se životem obce, různých státních a společenských institucí)

Charakteristika vzdělávání v předmětu občanská výchova

- přispívat k rozvoji finanční gramotnosti,
- rozvíjet orientaci ve světě financí
- osvojit si pravidla chování při běžných, rizikových situacích a mimořádných událostech,
- seznámit se se způsoby kolektivní obrany,
- přiblížit žákům činnost armády,
- ukázat možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života
- poznávat sám sebe a osobnost druhých
- pochopit jednání druhých lidí v různých životních situacích
- seznámit se vztahy v rodině, v různých životních společenstvích
- seznámit s hospodářským životem, s činností politických a státních institucí a orgánů
- rozvíjet občanské a právní vědomí
- respektovat mravní principy, zákony
- motivace k aktivní účasti a životě demokratické společnosti

Formy a metody práce

- návštěvy různých institucí
- besedy a diskuse se zástupci společenských a státních institucí
- využití a práce s obdobnými texty (vyhlášky, PC, internet)
- krátkodobé projekty

Začlenění průřezových témat

Výchova demokratického občana (VDO):

- pravidla občanské společnosti, řízení státní správy a samosprávy, možnost aktivní účasti na společenském životě a řízení státu
- ukázat ČR jako právní stát; formy participace občanů v životě

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- funkce rodiny, postavení jednotlivce v rodině a jeho zodpovědnost

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- jsme Evropané; uvědomit si potřebu vzájemné spolupráce mezi zeměmi a národy

Environmentální výchova (EV):
- prohloubit vztah k vlasti, vnímat bohatství země a chránit jej

Multikulturní výchova (MKV):
- budovat přátelské vztahy, začlenění do lidské komunikace
- pochopení člověka jako společenského tvora

Mediální výchova (MV):

pozn.: začlenění všech okruhů produktivních činností MV při přípravě školního deníku pro internetové stránky školy (dále jsou zapojeny předměty Inf a Čj); v rámci Ov bude probíhat získávání informací

obrana vlasti
- poznávání otázek obrany státu
- orientace v aktuálním dění v NATO

finanční gramotnost
- orientace v problematice peněz, cen
- zodpovědné spravování osobního a rodinného rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

korupce

ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
- aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku

zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák
- používá běžné termíny, symboly, znaky
- uvádí různé situace do širších souvislostí
- vyhodnocuje současné problémy a porovnává je se získanými poznatky
- ověřuje své výsledky učení (práce s texty)

Učitel
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- podporuje vlastní nápady žáků
- zařazuje metody, kde převládá praktická činnost

Kompetence k řešení problémů:

Žák
- vybírá vhodné řešení problému na základě získaných dovedností
- hledá možnosti užití učiva v reálném životě

Učitel
- vede žáky přistupovat k problému jako k výzvě
- podporuje vzájemnou spolupráci při řešení problémů

Kompetence komunikativní:

Žák
- je schopen jasně přednést své názory
- je schopen v práci ve skupině komunikovat s ostatními žáky a kultivovaně dojít ke shodě (kompromisu)

Učitel
- vede žáky ke zvládnutí komunikace s lidmi v obtížných situacích
- podporuje přiměřenou kritiku a sebekritiku

Kompetence sociální a personální:

Žák
- podílí se na vytváření pravidel společné práce i školního kolektivu
- přispívá svým chováním ke zlepšování mezilidských vztahů
- je schopen sebekritiky přijmout konstruktivní kritiku

Učitel

- učí žáky pracovat ve skupině
- učí žáky respektovat práci i názory druhých
- zadává takové úkoly, ve kterých si žáci vyzkouší různé společenské role

Kompetence občanské:

Žák

- respektuje náboženské a kulturní odlišnosti lidí
- je schopen empatie, vystupovat proti násilí
- zapojuje se do kulturních aktivit

Učitel

- odmítá sociálně patologické projevy chování
- odmítá projevy rasismu a xenofobie
- zadává takové úkoly, ve kterých ukáže pozitivní a negativní projevy chování lidí
- vede žáky ke vzájemné toleranci

Kompetence pracovní:

Žák

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti s ohledem na ochranu zdraví, na ochranu životního prostředí i ochranu kulturních a společenských hodnot
- orientuje se v základních aktivitách nejen v oblasti hospodářské, ale i svých občanských povinností

Učitel

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- seznamuje žáky s různými profesemi
- vede žáky k poznání svých schopností a správné volbě povolání

5.5.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Občanská výchova

6. ročník			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Úvod			
- uvědomuje si práva a povinnosti plynoucí z občanské příslušnosti	- občan, občanství, národnost		
Člověk v rytmu času			
- pochopení závislosti člověka na přírodě v návaznosti na vegetační cyklus přírody	- čas v praktickém životě člověka, měření času - člověk – součást přírody, orientace v čase, kalendář	sestavení optimálního denního režimu	Z – pohyb planet M – římské číslice
Rodinný život			
- navrhne domácí rozpočet - uvede hlavní příjmy a výdaje - rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - posoudí nezbytnost výdajů v domácnosti	- hospodaření - rozpočet domácnosti - úspory	modelové situace	OSV Matematika
- od pojmu domova (první známý svět) přejít k pojmům obec, vlast, Evropa, svět - zdůraznit význam rodiny pro vývoj člověka - na příkladech doložit význam spolupráce při řešení úkolů v rodině	- postavení rodiny ve společnosti, typy rodiny, příbuzenské vztahy, rodokmen, manželství, citová funkce rodiny, biologická funkce - úloha peněz a majetku - materiální funkce rodiny - vliv rodiny na výchovu dítěte, výchovná funkce rodiny - náhradní výchova	návštěva DD	

6. ročník			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
	Život ve škole		
- uvědomit si význam vzdělání, společných pravidel a norem ve školním kolektivu, význam tolerance i spolupráce	- vzdělávání = celoživotní proces, školní docházka, systém vzdělávání		význam aktivního zapojení do žák. samosprávy (VDO)
- řešit neshody a konflikty nenásilným způsobem	pravidla školního života, školní řád, parlament		
	umění učit se – plánování, organizace, metody učení, odpočinek		organizace vlastního času, stanovení cílů a způsobu jejich dosažení (OSV)
	Obec		
- podpořit u žáků vztah k místu, kde žijí	- domov, vztah k obci	tématická vycházka - obec	
	- státní správa, samospráva	návštěva radnice	
	- obecní úřad, obecní zastupitelstvo, obecní rozpočet		
- vnímat krajinné a ekologické prostředí	- životní prostředí		EV
	Má vlast		
- porozumět základním pojmům,popsat základní funkce složek státní moci, ocenit demokratický systém	- život v regionech – odlišnosti		Čj – jazyková kulturnost VDO
	- český jazyk, cizí jazyky, spisovná a nespisovná čeština		
	- státní symboly		
	- ČR – demokratický právní stát		
	Z historie		
- šetrné chování ke kulturním památkám, schopnost vystoupit proti vandalismu	- od pravěku po 20.stol.		Čj – pověsti, využití znalostí z vlastivědy
	- umělci, vynálezci, sportovci		
	- prezidenti		
	- Praha		
	Lidská práva		
- pochopení odlišností, výchova k toleranci a respektu, zaujímání aktivního postoje proti projevům netolerance	- lidská práva – dokumenty - práva a povinnosti		

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Život mezi lidmi		
- uvědomit si, co vše působí na formování osobnosti	- socializace, záměrné a nezáměrné působení, sociální skupina		
- rozpoznat negativní vlivy, umět se bránit			
- umět vhodně volit způsob komunikace	- komunikace verbální a mimoverbální	modelové situace	Čj
- pochopit vliv masmédií, přistoupit k informacím kriticky, umět si vybrat	- hromadné sdělovací prostředky	rozličná sdělení, reklama, zprávy	Čj
	Člověk a kultura		
- orientace v základní nabídce kulturních institucí	- kultura, druhy a funkce umění		
- vytvořit vhodné postoje ke kultuře, dát jí místo v každodenním životě	- víra a náboženství		D
	- pravidla slušného chování		
	- kulturní instituce		

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Přírodní a kulturní bohatství		
- prohloubit vztah k vlasti, její kultuře	- přírodní a kulturní památky, umělecké slohy		Př, Z, D
- vnímat krajinné a ekologické bohatství země, chovat se šetrně k živ. prostředí	- organizace a instituce pro ochranu životního prostředí		EV
	Majetek		
- objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - ukáže vhodné využití hotovostního a bezhotovostního placení - platební karty	- úvěry - splátkový prodej - leasing - banky a jejich služby	formuláře smluv reklama fungování bankomatu	 MV Matematika
- respektovat cizí majetek, dobře využívat a chránit majetek vlastní	- potřeby, druhy potřeb, statky a služby, peníze, funkce peněz		
- uspokojovat své potřeby přiměřeně	- majetek, druhy majetku		
- soucítit a pomáhat lidem žijícím ve špatných sociál. podmínkách	- životní úroveň		
	Stát a demokratický systém		
- ukázat ČR jako první stát, uvědomit si vlastní spoluzodpovědnost za fungování státu	- znaky státu, demokracie - volby, volební zákon - začlenění do veřejného života		D - vznik státu formy participace občanů v polit. životě (VDO)
	Svět kolem nás		
- posoudí rizika v situacích ohrožení a obrany státu	- ochrana obyvatelstva v mimořádných situacích	první pomoc, prostředky hromadné ochrany – ukázky	OSV výchova ke zdraví
- uvědomit si potřebu vzájemné spolupráce - zajímat se o dění ve světě - vnímat rozdíly mezi občany jako přirozené - umět rozpoznat varovné signály - umět chránit svůj život a zdraví v případě všeobecného ohrožení	- Evropská unie - národnostní menšiny OSN, NATO - ochrana obyvatel za mimořádných situací		jsme Evropané (EGS)
	Lidská práva		
- uplatňovat lidská práva v reálných situacích - respektovat práva druhých	- lidská práva v dokumentech - rovnost a nerovnost - svoboda - morálka a mravnost		„Občan, stát, principy demokracie“

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Člověk a dospívání		
- pochopení nutnosti samostatnosti - spolupráce a tolerance - přijetí zodpovědnosti za své činy	- proměna vidění světa, osvobození se od autority - hledání nového naplnění života	pocity sebeprožívání touhy, sny, ideály	Vz, Př OSV
	Svět kolem nás		
- rozumí povinnostem občana při obraně státu	- obrana státu	audiovizuální technika	dějepis (1. a 2. světová válka)

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Člověk hledající společenství		
- budování přátelských vztahů - umět navazovat a pěstovat zdravé mezilidské vztahy	- podobnost a odlišnost lidí, přirozené a sociální rozdíly - vztahy mezi lidmi (osobní a neosobní) - problém lidské nesnášenlivosti (rasové, náboženské, národnostní) - přátelství, láska - pohlavní choroby, AIDS - lidská solidarita, Pomoc v nouzi, potřební lidé	návštěva Muzea dr. A. Hrdličky možná nebezpečí, plynoucí z nezkušenosti a z vlivu okolí	Vz, Př MKV
	Majetek		
- vysvětlí význam úroku - uvede druhy pojištění a jejich význam a využití	- bankovní operace - úročení - pojištění	práce s formuláři modelové situace	matematika OSV OSV
- začlenění do společného světa lidské komunikace	- mezilidská komunikace	verbální a neverbální komunikace	
- osvojení zásad efektivní komunikace	- konflikt	nácvik dialogu, aktivního naslouchání	
	Člověk hledající sám sebe		
- pochopení svého místa ve světě, pochopení smyslu odborných předmětů a jejich význam v utváření vlastní osobnosti	- smysl života - náhražky smyslu života - zdravý způsob života	hodnotový žebříček prevence neredukovat na výživu	Vz
	Člověk a předpoklady soužití		
- vytváření základu právního vědomí žáků	- člověk a řád	přirozená autorita, určené role ve společnosti	
- pochopení neoddělitelného sepětí s právním řádem - schopnost uplatnit svá práva a respektovat práva druhých	- lidská práva od otroctví k občanství - problémy v oblasti lidských práv - všeobecná deklarace lidských práv, Charta 77, práva dítěte	individualismus, rasismus, terorismus, anarchie – práce se slovníkem	D
- základní orientace v právu pro každodenní život	- protiprávní jednání, druhy, právní postižitelnost - zločinnost, soud, trest - význam právních vztahů - způsobilost člověka nabývat práva a povinnosti - právní ochrana života před narozením - od narození ke smrti	návštěva okresního soudu	

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Smysl společenství			
- pochopení člověka jako tvora společenského	- spolupráce lidí	podmínky, nácvik spolupráce a soutěže – rozdíly, výhody	kritický přístup ke zpravodajství (MV)
Vývoj náboženského myšlení			
- základní orientace ve světových náboženstvích - pochopení jejich role ve společnosti - výchova ke snášenlivosti - spjatost náboženství a kultury	- osvětlení pojmu náboženství, jeho vzniku, role náboženství v životě, informace o hlavních světových náboženstvích (obsáhleji o křesťanství a judaismu)		Z, D, Vv
- uvědomit si nebezpečí náboženských sekt	- rozdíl mezi náboženstvím a sektou základní informace, nebezpečí		
Občanská společnost			
- orientace v otázkách státu a práva - jednotlivé složky státní moci - seznámení s Ústavou ČR - výchova k demokracii	- stát a ústava – struktura a obsah, státní moc - demokracie (přímá a nepřímá) - formování naší státnosti - vznik a vývoj ČR 1918-1989	význam a výhody demokratických voleb, péče o demokracii	principy demokracie (VDO) Z, D
- objasnění základních ekonomických pojmů, uvědomění si nutnosti právního vědomí - orientace v základních právech a povinnostech v právních vztazích	- dělba práce, lidské potřeby, tržní hospodářství, peníze a hodnota, podnikání státní rozpočet, daně - pracovní právo	část učiva převést do Pč - Volba povolání, nácvik ekonomického rozhodování	
- objasnění pojmu sociální péče, její ekonomický a právní význam, potřeba sociálního cítění, vědomí odpovědnosti	- životní úroveň - sociální péče a sociální politika státu, druhy sociálních příspěvků	nácvik situací - protiklad závistivého a pomáhajícího postoje model sociální sítě pro potřebné lidi	
Právo v každodenním životě			
- zná a chápe práva spotřebitele - rozpozná protiprávní jednání	- význam právních vztahů - práva spotřebitele - příčiny a důsledky korupčního jednání	záruční listy reklamační řád	VDO
Globální problémy			
- pochopení nutnosti změn ve stylu života, potřeby spolupráce, rozvíjení odpovědnosti jedince za své i společenské prostředí	- příklady, hlavní příčiny a možné důsledky pro život lidstva - globalizace – projevy, klady a zápory a možné důsledky	Rozbor civilizačních trendů, které tento stav způsobily	problémy život. prostředí, vztah člověka k životnímu prostředí (EV, EGS) Z, Př, Vz
Svět a Evropa			
- pochopení škodlivosti mezinárodní izolace a nutnosti spolupráce	- mezinárodní spolupráce a organizace - jednotící prvky evropské civilizace - integrační procesy v Evropě, EU a ČR	posouzení významu spolupráce	Z, D jsme Evropané (EGS)

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- objasní výhody spolupráce mezi státy (zajišťování obrany státu, účast v zahraničních misích)	- mezinárodní spolupráce - Rada Evropa - NATO - OSN - EU	diskuse	EGS
- uvědomuje si roli ozbrojených sil České republiky při řešení krizí vojenského i nevojenského charakteru - chápe nebezpečí terorismu	- globální problémy - války - terorismus - možnosti řešení globálních problémů	diskuse AV technika	MKV dějepis
Tržní hospodářství			
- vysvětlí podstatu fungování trhu - objasní tvorbu cen jako součet nákladů, zisku, DPH - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozliší příjmy a výdaje státu - objasní příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	- principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka - trh, tvorba cen, inflace - způsoby podnikání - státní rozpočet, daně - sociální dávky a příspěvky	beseda s OSVČ modelové situace	matematika

Občanská výchova, 6. - 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
VO-9-1-03p Přistupuje kriticky projevům vandalismu	přírodní a kulturní bohatství, ochrana životního prostředí	vycházka po okolí	Př, Z, D, EV
VO-9-1-06p V modelové situaci uplatní dovednosti k ochraně osob za mimořádných situací	svět kolem nás, ochrana obyvatel za mimořádných událostí	praktické nácviky	Př
VO-9-1-07p Respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití	pravidla slušného chování	hodnotový žebříček	OSV
VO-9-1-07p Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	mezilidské komunikace	nácvik dialogu	OSV, Vz
VO-9-1-08p Rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi, je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	vztahy mezi lidmi, přátelství, láska	pocity, empatie	Vz, OSV
VO-9-1-09p Je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	problém lidské nesnášenlivosti	diskuse	EGS
VO-9-1-08p Respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	národnostní menšiny	projekt – kultura menšin	EGS, VDO
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
VO-9-1-01p Chápe význam vzdělání v kontextu s profesním uplatněním	vzdělávání = celoživotní proces	diskuse	VDO
VO-9-2-04p Formuluje své nejbližší plány	organizace času, plánování	diskuse	

Občanská výchova, 6. - 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
VO-9-3-02p Stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života, rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	postavení rodiny ve společnosti, příbuzenské vztahy, vliv rodiny na výchovu člověka	rodokmen, návštěva DD	OSV
VO-9-3-02p Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	materiální funkce rodiny, potřeby, peníze, majetek	rozpočet rodiny	M
VO-9-3-03p Ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet	funkce peněz životní úroveň		M
VO-9-3-04p Uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům	statky a služby	práce s konkrétními nabídkami	MV
VO-9-3-07p Uvědomuje se význam sociální péče o potřebné občany	sociální péče, sociální politika státu	model sociální sítě pro potřebné	OSV, MKV
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
VO-9-4-02p Uvede základní prvky fungování demokratické společnosti	demokracie, volby	praktické ukázky Ústava ČR	VDO
VO-9-4-02p Chápe státoprávní uspořádání ČR, zákonodárných orgánů a instituci státní správy	státní správa, samospráva	návštěva obecního úradu	VDO
VO-9-4-02p Uvede symboly ČR a zná způsoby jejich užívání	znaky státu	Ústava ČR	
VO-9-4-04p Vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	lidská práva práva a povinnosti	příslušné dokumenty	VDO
VO-9-4-05p Na příkladu uvede způsob reklamace zboží	práva spotřebitelů	reklamační řád	
VO-9-4-05p Uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele	práva spotřebitelů	reklamační řád	
VO-9-4-08p Uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání	člověk a řád, právní vztahy, právní postižitelnost	návštěva okresního soudu	OSV, VDO
VO-9-4-09p Uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života	sociální a materiální funkce rodiny, náhradní péče	návštěva DD	OSV, MKV
VO-9-4-09 Vyřizuje osobní záležitosti s úřady, požádá vhodně o radu	mezilidská komunikace	nácvik dialogu, asertivita	
VO-9-4-10p Rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	smysl života, náhražky smyslu života	hodnotový žebříček, prevence	Vz
VO-9-4-10p V krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací	právní ochrana ohrožených skupin	diskuse	

Občanská výchova, 6. - 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
VO-9-5-01p Uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	jednotící prvky civilizace, EU	posouzení významu spolupráce	EGS
VO-9-5-01p, VO-9-5-02p Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy	mezinárodní spolupráce a organizace	práce s konkrétními příklady	VDO
VO-9-5-06p Uvede příklady mezinárodního terorismu	pojem terorismus, hlavní světová náboženství	diskuse	MKV, VDO, D

5.6. Člověk a příroda

5.6.1. Fyzika

5.6.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět fyzika je vyučován na druhém stupni jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně. Jeho očekávané výstupy vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Fyzika oblasti Člověk a příroda. Výuka probíhá ve specializované učebně.

Fyzika není uzavřeným předmětem, její témata úzce souvisí a přirozeně se prolínají s ostatními předměty vzdělávací oblasti člověka příroda, mezipředmětové vztahy nacházíme i v ostatních předmětech (viz rozpracování vzdělávacího obsahu).

Charakteristika vzdělávání v předmětu fyzika

- vede žáky k rozumovému vnímání přírodních zákonitostí v jejich okolí
- podporuje snahu o hledání a poznávání faktů
- učí žáky pracovat systematicky a v širších souvislostech
- podporuje rozvoj logického uvažování nutností objevovat a řešit problémy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz a tím k rozvoji kritického myšlení
- podporuje schopnost objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- vede žáky k rozumnému a bezpečnému přístupu k práci

Formy a metody práce

- využití vzdělávací techniky (projektor, video a audiozáznamy, PC, internet)
- vyžití jednoduchých pomůcek a rozvoj základních pracovních dovedností s ohledem na bezpečnost práce (demonstrační a žákovské experimenty)
- práce s využitím pracovních listů
- práce s odbornými texty (příp. Internet)
- samostatná pozorování (domácí, školní)
- krátkodobé projekty

(pozn. většina uvedených metod probíhá formou skupinové práce)

Začlenění průřezových témat

Výchova demokratického občana (VDO):

- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- rozvíjení dovedností a schopností

Environmentální výchova (EV):

- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky

Mediální výchova (MV):

- komunikace a kooperace, kritické čtení

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a spotřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj

Multikulturní výchova (MKV):

- vzájemné respektování

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- samostatně či ve skupině pozoruje různé fyzikální procesy, vlastnosti a měří fyzikální veličiny, výsledky pozorování a měření zpracovává, vyhodnocuje a dále využívá pro své vlastní učení
- provádí experimenty, z jejichž výsledků vychází v dalších poznávacích aktivitách
- ověřováním svých výsledků a hypotéz (mj. i vyhledáváním v literatuře) rozšiřuje vlastní poznávací potenciál a výsledky efektivně využívá v dalším studiu
- poznává souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními oblastmi

Učitel

- vytváří podmínky pro žákovské práce
- zadává srozumitelné úlohy směřující k novým poznatkům
- vysvětluje souvislosti mezi fyzikálními jevy a běžným životem

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- nachází problém (nebo je mu předložen), volí buď vlastní řešení nebo vybírá z řešení nabídnutých
- nalezená řešení konfrontuje s realitou a svůj postup správným řešením obhájí nebo v případě nesprávného vyhodnocuje nedostatky
- hledá možnosti aplikace poznaného učiva na reálné podmínky nebo naopak

Učitel

- nabízí vhodné problémy k řešení
- spolupracuje s žákem při vyhodnocování situací
- předvede význam získaných údajů

Kompetence komunikativní:

Žák

- komunikuje s ostatními při skupinové práci, učí se v diskusi respektovat názory druhých i obhajovat své vlastní
- předkládá výsledky i v písemné formě, správně a věcně formuluje své myšlenky

Učitel

- komunikuje s žákem na dohodnuté úrovni
- dbá na dodržování jednoznačných formulací

Kompetence sociální a personální:

Žák

- je skupinovým vyučováním veden ke spolupráci při řešení problémů
- na základě role ve skupině je žák veden k pocitu zodpovědnosti, ochotě pomoci a povinnostem vyplývajícím z určité role

Učitel

- respektuje žákovu osobnost i jeho postavení ve skupině
- podílí se na správném rozdělení rolí

Kompetence občanské:

Žák

- chápe základní souvislosti mezi poznáním fyzikálního světa a ekologií
- chová se při práci ohleduplně k jiným, dokáže poskytnout potřebnou pomoc

Učitel

- upozorňuje na rizika, spojená s prováděnou aktivitou
- netoleruje nevhodné formy chování

Kompetence pracovní:

Žák

- vhodně vybírá a bezpečně používá potřebné pomůcky a nástroje s ohledem na hygienu a ochranu svého zdraví i zdraví ostatních
- dokáže vyhodnotit výsledek práce na základě správnosti řešení a podle toho k němu přistupovat a volit další činnost

Učitel

- vytváří bezpečné podmínky pro práci, předkládá žákům funkční a nepoškození pomůcky
- při demonstračních pokusech jde žákům příkladem

5.6.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- rozlišuje mezi pojmy "látka" a "těleso" uvede jejich konkrétní příklady	- látky a tělesa	pozorování	Ch - vlastnosti látek
- uvede společné a rozdílné vlastnosti látek a těles	- skupenství pevné, kapalné a plynné		Př - uspořádání v přírodě
- experimentálně dokáže, že částice látek jsou v neustálém neuspořádaném pohybu	- difuze, Brownův pohyb		
- objasní některé vlastnosti látek	- částicová stavba látek	zhotovení modelů a práce s nimi	
- popíše, z čeho se skládá atom	- Bohrův model atomu		Ch - struktura látek
- správně používá pojmy atom a iont	- náboje elementárních částic, elektrování		
- sestaví nebo nakreslí jednoduchý model molekuly a rozliší, jedná-li se o prvek nebo sloučeninu	- molekuly, prvky, sloučeniny		
- vysvětlí rozdíl mezi neměřitelnou vlastností a fyzikální veličinou, zapíše správně hodnotu veličiny	- porovnávání a měření - označení a jednotky fyzikálních veličin - násobky a díly	práce s laborat. měřidly, práce v terénu, domácí příprava, využití PC pro procvičování převodů, laboratorní úlohy	rozvoj schopností poznávání (OSV)
- osvojí si značení a s porozuměním používá a převádí běžné jednotky délky, objemu a hmotnosti	- označení a jednotky délky, hmotnosti a objemu		M - desetinná čísla mezinárodní soustava SI (EGS)
- vhodně zvoleným měřidlem určí délku, správně zapíše výsledek	- délková měřidla, měření délky, přesnost a odchylka měření		Pč - měření při výrobě Pč - příprava pokrmů získávání a použití praktických dovedností (OSV)
- vhodně zvoleným měřidlem určí objem kapaliny i pevného tělesa	- měření objemu tělesa		
- správně používá váhy k určení hmotnosti tělesa, uvádí výsledek ve vhodné jednotce	- rovnoramenné, sklonné váhy a digitální váhy		
- předpoví změnu délky/objemu při změně teploty a praktické důsledky	- teplota, teplotní roztažnost, bimetal	provádění experimentů, laboratorní úlohy	Pč - technické konstruování
- využije znalosti o teplotní roztažnosti pro měření teploty	- teploměry		
- orientuje se v grafickém vyjádření závislosti teploty na čase	- termograf, měření teploty v průběhu času		M - práce s grafem
- uvede pravidelně se opakující děje, které jsou nebo byly využívány k měření času	- čas		Z - astronomie
- určí čas pomocí hodin, změří časový úsek pomocí stopek	- měření času		
- vyjádří v jednoduchých případech čas v různých jednotkách	- jednotky času		Tv - měření času
- používá jednotky a označení hustoty, pracuje s tabulkami, používá hustoměr	- hustota	práce s tabulkami, krátkodobé projekty s cílem hledání souvislostí mezi hustotou a hmotností.	Pč - vlastnosti tech. mat. M - řešení početních úloh
- chápe souvislost mezi hustotou a hmotností jednotkového objemu	- rozbor jednotky kg/m^3		
- řeší jednoduché příklady na základě porozumění vztahu mezi hustotou, hmotností a objemem	- výpočet hustoty a hmotnosti		

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- rozpozná účinky síly působící na těleso	- síla	konstrukční činnost (jednoduchý siloměr), laboratorní úlohy	Z - vesmír přírodní zákony (EV)
- porovná velikost sil podle prodloužení pružiny, změří velikost působící síly	- siloměr, jednotky síly		
- používá vztah mezi hmotností a gravitační silou, dokáže popsat sílu o velikosti 1 N	- gravitační síla a gravitační pole		

Fyzika, 6. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas - rozlišuje mezi pojmy látka a těleso - určí skupenství látky při pokojové teplotě - uvede základní vlastností látek podle skupenství - používá s porozuměním pojmy částice, atom, molekula - zná označení a základní jednotky délky, hmotnosti a času - provádí jednoduché převody jednotek - používá měřidla délky, objemu a času	tělesa, látky, skupenství vlastnosti látek a těles částicová stavba látek (základní) délka, hmotnost, čas – označení, měření, převody jednotek	reálná tělesa/látky či jejich modely experimet – vlastnosti látek interaktivní prezentace výklad, samostatná a skupinová práce PC programy na procvičování převodů jednotek	Př – svět je hmotný, struktura látek M – násobení a dělení 10, 100, 1000, číselné řády Z – časová pásma Inf – využití výukového SW OSV – osobnostní rozvoj EV – základní podmínky života

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- chápe pohyb jako relativní stav, závisející na vyhodnocení změny polohy k jiným tělesům	- klid a pohyb tělesa	práce v terénu (měření vlastní rychlosti), práce s literaturou a internetem (rychlost, živočichů, vesmírných těles, větru, povolené rychlosti v dopravě) laboratorní úlohy	
- rozhodne, jaký druh pohybu koná těleso vzhledem k jinému	- trajektorie, druhy pohybu, dráha a čas		M - řešení početních úloh
- využívá s porozuměním vztah mezi rychlostí, dráhou a časem	- okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrného pohybu		bezpečnost silničního provozu (OSV)
- orientuje se v grafu závislosti dráhy na čase, určí z něj základní informace o pohybu	- graf závislosti dráhy na čase pro rovnoměrný pohyb		M - práce s grafem
- rozliší základní druhy sil	- gravitační, elektrická, magnetická, mechanická síla	praktická pozorování, samostatná práce	
- používá pojmy velikost, směr a působiště síly	- určení síly		
- znázorní sílu ve vhodně zvoleném měřítku	- znázornění sil		
- získá graficky i početně výslednici dvou sil, působící na těleso (ve stejném i opačném směru)	- skládání sil, výslednice		M - skládání úseček

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- využívá Newtonovy pohybové zákony pro rozbor pohybu těles, jeho změn a důsledků	- Newtonovy pohybové zákony		D - historické osobnosti
- určí experimentálně polohu těžiště	- těžiště	zhotovení jednoduchých pomůcek pro demonstraci významu těžiště	Př – stavba těla Tv - skok vysoký, rovnováha
- posoudí stabilitu tělesa a polohu těžiště na základě rozložení hmoty v tělese	- těžiště a stabilita tělesa		
- charakterizuje páku a ověří, kdy je v rovnovážném stavu	- rovnováha na páce - dvojzvratná a jednozvratná páka	experimentální činnost s využitím páky a kladky, krátkodobý projekt zaměření na návrh konkrétního využití páky a kladky, práce s informačními zdroji	D - historické využití jednoduchých strojů
- využívá podmínky rovnovážné polohy páky pro řešení konkrétních situací	- praktické využití páky		
- charakterizuje kladku, porovná různá uspořádání kladek	- kladka pevná, volná, kladkostroj		
- posoudí, ve které situaci je vhodné použít určitý typ kladky/soustavy	- praktické využití kladky		
- objasní existenci tření a dalších odporových sil a jejich praktické důsledky	- třecí síla, valivý odpor, odpor prostředí	samostatná pozorování, laboratorní úlohy	
- ověří, na čem závisí či nezávisí velikost třecí síly	- materiál a drsnost třecích ploch, tlaková síla x obsah ploch		
- změří třecí sílu			
- navrhne, jak zmenšit nebo zvětšit třecí sílu	- praktické důsledky tření		
- charakterizuje tlak jako účinek síly, která působící na určitou plochu	- deformační účinky síly, tlaková síla	sběr informací z technické praxe o významu zvyšování nebo snižování velikosti tlaku	
- používá s porozuměním vztah mezi tlakovou silou a obsahem plochy, na niž působí, pro určení tlaku	- tlak		
- navrhne v konkrétních situacích možnosti pro dosažení většího nebo menšího tlaku	- tlak v praxi, smysl jeho zvětšení/zmenšení		
- využívá poznatků plynoucích z Pascalova zákona pro objasnění činnosti hydraulických zařízení	- Pascalův zákon, přenos tlaku v kapalině	samostatná pozorování, laboratorní úlohy, práce s informačními zdroji	Z - hydrosféra
- vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a používá vztah pro jeho výpočet	- hydrostatická tlaková síla, hydrostatický tlak		
- objasní vznik vztlakové síly, určí její velikost	- Archimedův zákon, vztlaková síla		
- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné kapalině chování tělesa v ní (potápění, plování, vznášení)			
- vysvětlí vznik atmosférického tlaku a porovná jeho velikost v závislosti na nadmořské výšce	atmosférický tlak	experimenty zabývající se tlakem, práce s informačními zdroji	Z - atmosféra
- používá s porozuměním pojmy podtlak a přetlak v souvislosti s plynem v uzavřené nádobě, uvede praktické důsledky jejich existence v konkrétní situaci	tlak plynu v uzavřené nádobě		
- změří atmosférický tlak i tlak v uzavřené nádobě	měření tlaku		Pč - pneumatika

Fyzika, 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu - rozlišuje, kdy je těleso v klidu a kdy v pohybu - uvědomí si důležitost vzájemnosti při vyjádření vztahů - používá pojmy související s časem, dráhou a rychlostí	klid a pohyb tělesa vztažné soustavy označení, jednotky a měřidla času, dráhy, rychlosti	výklad, experiment, využití vlastních zkušeností, rozbor reálných situací, práce s měřidly	Pč – měření délky, orýsování M – početní operace při převodech jednotek OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita
F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů - rozlišuje druhy pohybu podle změny rychlosti, trajektorie, polohy - kvantifikuje rychlost jako vztah dráha za čas - používá jednotky rychlosti, převádí je za pomocí kalkulačky - vyřeší příklad na rychlost rovnoměrného pohybu	pohyb rovnoměrný×nerovnoměrný přímočarý×křivočarý posuvný×otáčivý výpočet rychlosti, jednotky m/s×km/h	skupinová a frontální práce výklad ukázky a rozbor konkrétních situací použití kalkulačky a PC	M – poč. operace při převodech jednotek a výpočtech rychlosti Z, Př – pohyby v přírodě a vesmíru
F-9-2-04p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla - uvede označení, jednotku a měřidlo síly - pozná působení síly podle pohybových/deformačních účinků	jednotky síly, siloměr, účinky síly	experiment, využití vlastní zkušenosti, fyzikální pomůcky	Pč – využití kovů – pružina, využití deformace při práci s materiály M – poč. operace při převodech jednotek
F-9-2-05p předvídá změnu pohybu těles při působení síly - popisuje změnu pohybového stavu tělesa na základě působení síly	zrychlení, zpomalení, změna směru, uvedení do pohybu×klidu	experiment, rozbor reálných situací	Tv – cvičení na nářadí, míčové hry
F-9-2-06p aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů - vysvětlí význam a popíše působení gravitační síly - používá správně páku, kladku, nakloněnou rovinu pro usnadnění práce	gravitační síla (kvalitativně) jednoduché stroje	výklad, modely jednoduchých strojů, měření síly	Př, Z – význam gravitace pro život, Zemi a vesmír Pč – aplikace jednoduchých strojů
F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů - vypočítá velikost gravitační síly - popíše vztah mezi velikostí tlaku v kapalinách a jejich hloubkou a hustotou	gravitační síla (kvantitativně) tlak, jednotky, tlak v kapalinách v uzavřené i otevřené nádobě	fyzikální pomůcky, experiment, demonstrace reálných situací, pracovní listy	Př, Z – vliv tlaku v kapalinách na přírodní děje a organizmy Pč – hydraulický lis, zvedák, brzdy EV – ekosystémy, základní podmínky života

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- rozhodne v konkrétní situaci, zda se koná práce, s porozuměním používá vztah pro její výpočet	- mechanická práce	práce s informačními zdroji (význam znalostí z oblasti práce a energie v průmyslu a dopravě), laboratorní úlohy, krátkodobý projekt zaměřený na pozorování změn energie	
- využívá s porozuměním vztah mezi vykonanou prací a potřebným časem	- výkon		
- určí v jednoduchých případech změnu polohové resp. pohybové energie na základě vykonané práce	- pohybová a polohová energie		
- porovná velikost pohybové energie těles na základě znalosti jejich hmotnosti a rychlosti	- pohybová energie		
- objasní souvislost mezi vnitřní energií a změnou teploty tělesa, zařadí teplo mezi druhy energie	- vnitřní energie a uspořádání částic, teplo	samostatná pozorování, laboratorní úlohy	Ch - tepl. zabar. ch. reak.
- vysvětlí praktické jevy, založené na tepelných výměnách	- vedení, proudění, záření		tepelné izolace (EV)
- určí v jednoduchých případech, kdy nedojde ke změně skupenství, teplo přijaté/odevzdané tělesem	- teplo přijaté/odevzdané, kalorimetr, kalorimetrická rovnice		
- uvede konkrétní příklady jednotlivých změn skupenství	- tání, tuhnutí, vypařování, kondenzace, sublimace, desublimace		
- určí skupenské teplo tání u některých látek			
- popíše rozdíl v tání krystalických a amorfních látek			
- uvede souvislost mezi nasycením a kapalněním par; na základě této souvislosti uvede některé praktické důsledky	- základní meteorologické děje		Př - počasí
- objasní anomálii vody a z ní plynoucí praktické důsledky			podmínky života (EV)
- objasní souvislost mezi vnitřní energií a možností konat práci	- tepelné motory	práce s informačními zdroji	Ch - paliva
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí			znečišťování životního prostředí (EV)
- používá s porozuměním základní pojmy elektrostatiky	- struktura atomu, ion, anion, kation	samostatná pozorování, sestavení jednoduchých obvodů, výroba jednoduchých pomůcek pozorování vlastností elst. pole	Ch - struktura látek
- uvede, které náboje se budou přitahovat, které odpuzovat	- elektrické pole, elektrická síla,		
- prakticky dokáže, zda v okolí určitého tělesa působí elektrické pole, kvalitativně posoudí jejich velikost	- chování vodiče a izolantu v elektrickém poli, elektroskop		
- rozpozná, že obvodem prochází elektrický proud podle jeho účinků; uvede, za jakých podmínek proud prochází	- jednoduchý el. obvod, účinky elektrického proudu		
- pomocí jednoduchého obvodu ověří vodivost látek	- vodič, izolant		
- porozumí nebezpečí vzniku zkratu, navrhne ochranu před ním, dodržuje i ostatní bezpečnostní pravidla pro práci s el. spotřebiči	- pojistka, bezpečnost práce na přístrojích pod napětím	sestavování el. obvodů, práce s měřicími přístroji	bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc (OSV)
- charakterizuje fyzikální podstatu elektrického proudu	- elektrický proud		

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- objasní existenci elektrického proudu na základě rozdílu nábojů	- napětí a jeho zdroje		
- změří el. proud a napětí	- zapojení voltmetru a ampérmetru		
- dokáže uvést faktory, na kterých závisí vodivost vodiče	- elektrický odpor, jeho závislost na vlastnostech vodiče		
- používá s porozuměním matematické vyjádření Ohmova zákona	- ohmův zákon a jeho praktické využití pro konkrétní část elektrického obvodu		
- navrhne a sestaví jednoduchý i rozvětvený elektrický obvod, správně použije názvy pro zapojení spotřebičů	- sériové a paralelní zapojení		
- použije Ohmův zákon pro řešení složitějších obvodů, dokáže určit výsledný el. proud, napětí a odpor	- výsledný proud, napětí, odpor	krátkodobý projekt zaměřený na spotřebu el. energie v domácnosti	
- uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech	- vedení el. proudu v kapalinách a plynech		
- prakticky využívá souvislost mezi příkonem spotřebiče a elektrickou prací	- práce a výkon el. proudu, příkon, elektroměr - spotřeba a cena el. energie		úsporné nakládání s el. energií (EV, EGS)

Fyzika, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
F-9-4-02p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) - uvede, že práce se koná při působení síly po dané dráze - chápe souvislost mezi rychlostí vykonané práce a výkonem	práce a výkon (kvalitativně) označení a jednotky práce a výkonu	výklad, příklady reálných situací	Pč – práce a výkon strojů D – nahrazení lidské a zvířecí práce stroji
F-9-4-03p rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití - uvádí podoby energií z vlastních zkušeností - formuluje fakt, že energii nelze vyrobit ani zničit	známé formy energií zákon zachování energie v jednoduchém vyjádření	výklad, experiment, využití osobní zkušenosti	Př, Z – využití přírodních energií EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
F-9-4-04p rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem - popíše teplo jako jednu z forem energie - vysvětlí na jednoduchých příkladech tepelnou výměnu	teplo – pojem, souvislost s teplotou tepelná výměna vedením/sdílením	výklad, experiment, příklady z praxe	Pč – tepelná úprava pokrmů Př, Z – přírodní jevy, související s tepelnou výměnou, prouděním a zářením EV - ekosystémy
F-9-4-05p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - uvádí známé zdroje energie, využívané člověkem - porovná silné a slabé stránky běžně využívaných zdrojů energie	fosilní paliva, přírodní síly jako zdroj energie, udržitelnost zdrojů	videa – dokumenty praktické ukázky	Př, Z – využití přírodních energií EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí

Fyzika, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod - vysvětlí princip jednoduchého elektrického obvodu - pojmenuje základní obvodové prvky a pozná jejich označení - sestavuje elektrický obvod a kvalifikuje jeho funkčnost×nefunkčnost	základní elektrické spotřebiče a pasivní obvodové prvky schematické značky obvodových součástek, elektrický obvod	demonstrační i frontální práce při realizaci elektrických obvodů	Pč – elektrické spotřebiče
F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu	článek×baterie, zásuvka, transformátorový adaptér	práce s reálnými zdroji pracovní listy	Ch – využití kovů a chemických dějů EV – lidské aktivity a problé-my životního prostředí
F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	vodič a izolant, bezpečnost práce s elektrickými zařízeními magnetické vlastnosti látek pasivní a aktivní zdroje světla	heuristika, sestavování elektrických obvodů, práce s magnetem	Pč – elektrické spotřebiče EV – základní podmínky života

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- popíše chování magnetu a feromagnetických látek, pozná magnetickou sílu - uvede příklady využití magnetické síly	- druhy magnetů, magnetické pole	samostatná pozorování, konstrukce jednoduchých pomůcek, práce s informačními zdroji, krátkodobý projekt zaměřený na problematiku získávání elektrické energie	Z - kompas, světové strany
- popíše magnet, pokusně určí druh pólů, graficky znázorní indukční čáry	- magnetické póly		
- předvede a vysvětlí rozdíl mezi magneticky měkkým a magneticky tvrdým materiálem	- magnetizace látky		
- vysvětlí princip činnosti a správně použije kompas	- mag. pole Země, konstrukce jednoduchého kompasu		
- seznámí se s magnetickými účinky proudu, použije elektromagnet	- cívka s jádrem		
- porovná vlastnosti mag. pole trvalého magnetu a elektromagnetu	- cívka a její mag. pole, jádro - závislost elmag. pole na různých faktorech		
- uvede příklady, kdy je vhodné použít elektromagnet	- zvonek, jistič, jeřáb, relé		
- uvede potřebné pomůcky pro demonstraci elektromagnetické indukce	- elektromagnetická indukce - průběh st a ss proudu, sinusoida, perioda, frekvence, amplituda, ef. hodnota	experiment, praktické ukázky	problematika získávání energie (EV, EGS) M - grafické závislosti fcí
- ověří, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce, objasní, proč proud mění velikost a směr			
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého			
- uvede příklady využití elektromagnetické indukce	- dynamo, alternátor, transformátor		
- popíše činnost transformátoru a jeho význam při přenosu elektrické energie i domácí využití	- transformátor		

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- objasní souvislost mezi vodivostí látky a uspořádáním elektronů	- valenční elektrony, vlastní vodivost polovodičů	zapojení polovodičové diody sestavení usměrňovače	Ch - kovy, nekovy, polok. atomový obal
- odliší polovodiče P a N na základě příměsi	- nevlastní vodivost polovodičů		
- vysvětlí chování těsného spojení polovodiče P a N	- přechod PN, propustný a závěrný směr		
- zapojí správně polovodičovou diodu	- propustný a závěrný směr, usměrňující účinek		
- využije zapojení polovodičové diody pro dvoucestné usměrnění st. proudu	- gretzův můstek		
- rozliší základní zdroje zvuku	- zvukový rozruch, zdroje zvuku		Př - sluch
- objasní nutnost látkového prostředí pro šíření zvuku	- šíření a rychlost zvuku, mechanické vlnění	práce s informačními zdroji, pozorování v reálných situacích, seznámení s ochrannými pomůckami	
- dokáže vysvětlit odraz zvuku a s ním související jevy - ozvěna a dozvuk	- odraz zvuku		
- porovná výšku dvou tónů na základě znalosti jejich kmitočtu, předvede na příkladu struny, jak výška tónu závisí na vlastnostech zdroje	- tón, výška tónu		Hv - hudební nástroje
- posoudí vliv nadměrně hlasitého zvuku na zdraví a životní prostředí, navrhne, jak tento nepříznivý vliv omezovat	- ochrana před nadměrně hlasitým zvukem		
- charakterizuje elektromagnetické vlnění jako projev pole, vznikajícího v okolí částice s elektrickým nábojem, která není v klidu	- elektromagnetické vlnění, jeho druhy a využití	práce s informačními zdroji, práce s grafem	
- charakterizuje základní vlastnosti elektromagnetické vlny	- rychlost šíření, vlnová délka		
- zařadí světlo jako viditelné elmag. vlnění využije dříve získané informace pro jeho popis	- světlo, rychlost, spektrum	samostatná pozorování, laboratorní úlohy, praktické aplikace, konstrukční činnosti, práce v terénu	
- rozlišuje zdroje světla od těles, která pouze světlo odráží	- zdroje světla		
- pozná, že světlo se šíří přímočaře, na základě tohoto poznatku objasní vznik stínu	- šíření světla		Z - zatmění
- dokáže zákon odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí, tento poznatek použije pro konstrukci obrazu v rovinném zrcadle	- odraz světla		
- ověří chod paprsků význačných směrů u dutého a vypuklého zrcadla	- kulová zrcadla		
- experimentálně určí rozdíl v zobrazení dutým a vypuklým zrcadlem, provede ověření pomocí geometrické konstrukce	- geometrická konstrukce obrazu		M - geometrické konstr.
- zjistí, co platí pro průchod paprsku z jednoho optického prostředí do druhého	- lom světla		
- rozliší na základě tvaru i chování světla při průchodu spojku a rozptylku	- čočky		
- ověří chod paprsků význačných směrů u spojky a rozptylky	- průchod paprsku čočkou		
- experimentálně určí rozdíl v zobrazení spojkou a rozptylkou, provede ověření pomocí geometrické konstrukce	- geometrická konstrukce obrazu		M - geometrické konstr.
- objasní funkci jednoduchých optických zařízení a uvede jejich použití v běžném životě	- lupa, dalekohled, mikroskop, oko		

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- rozliší pojmy dalekozrakost a krátkozrakost a vysvětlí, jak provádět korekce těchto očních vad	- brýle		Př - zrak
- provede rozklad světla optickým hranolem a objasní vznik duhy	- rozklad světla		
- popíše Sluneční soustavu	- Sluneční soustava	práce s informačními zdroji,	Z - postavení Země ve vesmíru, vesmírná tělesa
- objasní pomocí poznatků o gravitační síle pohyby vesmírných těles	- oběhy planet a měsíců, příliv, odliv		
- odliší základní tělesa Sluneční soustavy na základě jejich vlastností	- planety, planetky, měsíce, asteroidy, komety, hvězdy		
- objasní na základě dřívějších poznatků některé úkazy	- střídání dne a noci, ročních období, měsíční fáze, zatmění		
- má základní informace o dějích na Slunci	- složení, teploty, termonukleární reakce, jevy na slunečním povrchu		
- objasní základní pojmy jaderné fyziky	- jádro, nukleon, nuklid, izotop, radionuklid, radioaktivita	práce s informačními zdroji	
- popíše princip štěpení jádra a uvolňování jaderné energie	- jaderné štěpení		problematika získávání energie, zneužití techniky (EV, EGS, OSV)
- uvede jednotlivé druhy ionizujícího záření a způsob ochrany před nimi			
- popíše princip jaderného reaktoru, strukturu primárního a sekundárního okruhu jaderné elektrárny	- získávání energie z jádra		
- porozumí systému bezpečnosti v jaderné elektrárně			

Fyzika, 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz - popíše příčinu vzniku zvuku - uvádí typické zdroje zvuku podle tvaru - rozpoznává u hudebních nástrojů příčinu vzniku zvuku - vysvětlí nutnost částicového prostředí k šíření zvuku - vysvětlí odraz zvuku na základě podobnosti s jinými mechanickými vlněními	zdroje zvuku, základní principy vzniku tónu u hudebních nástrojů, ozvěna, dozvuk, šíření zvukové vlny prostředím	výklad, experiment, ukázky základních zdrojů zvuku i komplexních (hudební nástroje)	Hv – funkce hudebních nástrojů, dozvuk, akustika prostředí Pč – výroba jednoduchých zdrojů zvuku Př, Z – seismické jevy, dynamika kapalin
F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka - umí se chránit před nadměrným hlukem - rozpoznává situace, při kterých vzniká nadměrný hluk - vyhodnotí situaci, zda lze nadměrnému hluku předejít, jak před ním ochránit okolí	ochrana, technické a mechanické pomůcky pro ochranu před nadměrným hlukem	využití reálných ochranných pomůcek, tabulky bezpečnostních předpisů, pracovní listy	Pč – ochr. pom., bezpečnost práce Př – sluch, echolokace EV – lidské aktivity a problémy život. prostředí
F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	vodič a izolant, bezpečnost práce s elektrickými zařízeními magnetické vlastnosti látek pasivní a aktivní zdroje světla bezpečnost práce	samostatná, skupinová a demonstrační práce s elektrickými obvody, magnety	Pč – elektrické spotřebiče EV – základní podmínky života Z – hvězdy, kompas, sv. strany

Fyzika, 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- určí pomocí jednoduchého experimentu, zda jde o vodič nebo izolant elektrického proudu - vhodně zachází s elektrickými zařízeními z hlediska své bezpečnosti i bezpečné funkčnosti zařízení - pozná magnet na základě jeho vlastností, uvede možnosti jeho využití - uvede běžné přírodní i umělé zdroje světla	práce se zdroji světla trvalé×dočasné magnety umělé×přírodní magnety	pracovní listy příklady z praxe	Př – bioluminiscence, minerály s magnetickými vlastnostmi
F-9-6-07p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití - popíše, jakým způsobem se světlo šíří ve stejnorodém prostředí - uvede, za jakých okolností dojde k lomu světla - rozliší mechanicky i opticky spojku a rozptylku - uvede příklady využití čoček	šíření světla opticky stejnorodé×hustší×řidší prostředí lom světla čočky	demonstrační a frontální experiment, interaktivní IT technika	Př – zrak, mikroskop, lupa Z – dalekohled, buzola
F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru	vesmírná tělesa Sluneční soustavy postavení jednotlivých planet a dalších těles Sluneční soustavy	mapy, videa výklad, mapy, videa, pracovní listy	Z, Př – vesmír a vesmírná tělesa, příliv, odliv, střídání dne a noci, ročních období

5.6.2. Chemie

5.6.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Výstupy předmětu chemie vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Chemie oblasti Člověk a příroda. Je vyučován jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Výuka probíhá především ve specializované učebně – učebna fyziky a chemie. Probíraná témata úzce souvisí zejména s předměty fyzika a přírodopis.

Charakteristika vzdělávání v předmětu chemie

- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí
- rozvíjí schopnost pozorovat, vnímat a vyhodnocovat konkrétní situace (v rámci předmětu zejména chemické a fyzikální děje)
- směřuje k rozvíjení zájmu o problematiku chemie v lidském životě
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí získávat a upevňovat dovednosti, jak pracovat podle pravidel bezpečné práce a schopnosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Formy a metody práce

- nácviky laboratorních metod a postupů
- žákovské a demonstrační experimenty, dle možností s využitím pracovních listů
- domácí příprava formou jednoduchých pozorování a příprava teoretická
- řešení praktických příkladů
- využívání různých zdrojů informací, práce s počítačem
- spolupráce ve skupinách

Začlenění průřezových témat

Výchova demokratického občana (VDO):

- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- rozvíjení dovedností a schopností
- zodpovědnost za ochranu zdraví svého i ostatních

Environmentální výchova (EV):

- spoluzodpovědnost za stav životního prostředí, souvislost mezi oborem chemie a životním prostředím
- souvislost chemie a zemědělství

Mediální výchova (MV):

- komunikace a kooperace, kritické čtení

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- globální problematika chemické výroby, odpadů, recyklace

Multikulturní výchova (MKV):

- vzájemné respektování

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- je veden k uvědomění si souvislosti mezi pozorovanými skutečnostmi a chemickými poznatky
- seznamuje se s používanou symbolikou a termíny, je veden k vědomí jejich nutnosti pro další práci v předmětu
- hledá souvislosti a propojuje dovednosti potřebné pro získávání nových vědomostí

Učitel

- vytváří situace, umožňující žákovi vidět danou problematiku v širších souvislostech
- zadává úlohy, které nejsou uzavřené, ale navazují na známá fakta nebo předcházejí novým

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- řeší problémové situace související s učivem chemie, volí vhodné způsoby řešení
- má možnost obhájit svůj postup; i takový který nevedl ke správnému cíli
- spojuje informace a dovednosti, na základě toho dokáže vyloučit chybné řešení

Učitel

- předkládá úlohy, vyžadující analytický přístup
- respektuje žákův postup, pokud byla dodržena věcná a bezpečnostní pravidla, v souvislosti s tím upozorňuje na nedostatky
- vede žáka při obtížnějších problémech

Kompetence komunikativní:

Žák

- při prezentaci svých prací, výsledků a komunikaci v rámci chemie je veden k používání správné symboliky a terminologie
- je na základě svých znalostí schopen argumentovat, obhajovat, vysvětlovat, diskutovat

- zpracovává samostatně referáty apod.
- komunikuje a spolupracuje s ostatními žáky a učitelem v ústní i písemné podobě srozumitelně a věcně

Učitel

- seznámí žáky se správnou symbolikou a terminologií a sám ji důsledně dodržuje
- umožňuje žákům vyslovení a obhájení vlastního názoru
- stanoví pravidla pro zpracování písemných dokumentací

Kompetence sociální a personální:

Žák

- žáci na zadaných úkolech spolupracují, přijímají určité role, diskutují
- v rámci skupiny se žák učí respektovat názory jiných

Učitel

- vytváří podmínky pro skupinovou práci
- učí žáky přijímat a dodržovat určité role
- dbá na spravedlivé rozdělení činností a rolí ve skupinách

Kompetence občanské:

Žák

- je veden k dodržování pravidel pro práci s chemickými látkami a laboratorního řádu
- chová se ohleduplně k jiným, dokáže poskytnout potřebnou pomoc
- učí se chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí

Učitel

- učí žáky respektovat stanovené dohody a pravidla, vysvětluje jejich smysl

Kompetence pracovní:

Žák

- vhodně vybírá a bezpečně používá potřebné pomůcky a nástroje s ohledem na ekologii a ochranu svého zdraví i zdraví ostatních
- dokáže vyhodnotit výsledek práce na základě správnosti řešení, a podle toho k němu přistupovat a volit další činnost

Učitel

- seznámí žáky s laboratorním řádem
- zajistí podmínky splňující požadavky na bezpečnost a hygienu práce
- předkládá žákům pouze funkční a nepoškozené pomůcky, neumožňuje žákům pracovat s nebezpečnými látkami
- při práci s chemikáliemi jde osobním příkladem v jejich bezpečném používání
- objektivně a motivačně hodnotí a porovnává výsledky práce

5.6.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- uvede příklady chemického děje, odliší jej od fyzikálního	- vymezení chemie	laboratorní úlohy, pozorování a jednoduché experimenty	F - látky a tělesa, vlastnosti a skupenství látek, objem a hmotnost zodpovědnost za své zdraví, pomoc druhým (OSV)
- rozliší tělesa a látky, pozná skupenství látek a jejich přeměny	- látky, tělesa a jejich vlastnosti		
- provede jednoduché experimenty vedoucí k odlišení vlastností látek, vede záznamy o výsledcích	- pozorování a pokus v chemii		
- chápe smysl a dodržuje pravidla bezpečnosti práce v chem. laboratoři, postupuje poučeně při první pomoci, zná tísňová telefonní čísla	- bezpečnost práce v chemické laboratoři, varovné symboly, H- a P- věty, piktogramy a jejich význam		
- rozlišuje mezi pojmy chemická látka, směs, stejnorodá a různorodá směs	- směsi a roztoky	analýza jednoduchých látek, samostatná příprava směsí, sestavení jednoduchých aparatur a jejich použití práce s informačními zdroji	Př - minerály, Pč - využití metody filtrace postupy při úniku nebezpečných látek do vody nebo ovzduší (EV)
- uvede příklady konkrétních různorodých směsí na základě znalosti rozptylující a rozptýlených složek	- suspenze, emulze, pěna, dým, mlha		
- připraví roztok, přičemž správně rozlišuje základní pojmy - rozpouštědlo a rozpuštěná látka, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	- příprava a vlastnosti roztoků		
- posoudí vliv teploty, míchání a plošného obsahu na rychlost rozpouštění látky - připraví roztok o požadovaném složení na základě výpočtu hmotnostního zlomku	- faktory ovlivňující rychlost rozpouštění - hmotnostní zlomek		
- objasní princip vybraných metod oddělování složek, pojmenuje použité chemické pomůcky	- usazování, filtrace, destilace, sublimace, krystalizace		
- sestaví jednoduchou filtrační a destilační aparaturu a provede filtraci a destilaci	- filtrace a destilace		
- uvede příklady využívání oddělování složek ze směsí z běžného života a chemické výroby	- praktické využití oddělování složek		
- pojmenuje vodu v jednotlivých skupenstvích, uvede její základní vlastnosti, význam vody a jejího oběhu v přírodě pro život a využití v praxi	- voda	samostatná pozorování, laboratorní úlohy, krátkodobý projekt zaměřený na téma čistota vody a ovzduší, samostatná práce na téma ochrana v případě požáru	Př, Z - hydrosféra, význam vody pro život Př - dýchání organismů F, Př, Z - atmosféra a její význam, F - tepelná výměna prouděním a vznik inverze význam vody a vzduchu pro život (EV) osobní a kolektivní zodpovědnost za stav ovzduší a vody (OSV)
- rozliší druhy vod podle obsahu minerálních a znečišťujících látek, uvede jejich použití	- tvrdost a čistota vody		
- uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách	- výroba pitné vody		
- vysvětlí význam vzduchu a jeho složek	- složení vzduchu		
- dokáže nezbytnost kyslíku pro hoření	- hoření jako chemický děj		
- vysvětlí princip hašení a jak se chovat v případě požáru a při první pomoci při popálení	hašení ohně		
- orientuje se v problematice znečišťování vody a ovzduší, uvede příklady znečišťování a možnosti jejich omezování	- čistota vody a ovzduší, inverze, smog		

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- experimentálně dokáže, že částice látek jsou v neustálém neuspořádaném pohybu	- difuze, Brownův pohyb	práce s informačními zdroji, příprava experimentů na difuzi pro žáky 6. ročníku, práce s PSP, krátkodobý projekt zaměřený na téma historie poznání prvků, skupinové hry k procvičení znalosti značek prvků	F - struktura látek, atomy a molekuly, vodiče, izolanty, polovodiče, mechanické vlastnosti látek Čj - zpracování referátu,
- popíše, z čeho se skládá atom	- struktura atomu, valenční elektrony, protonové číslo		
- správně používá pojmy atom a iont	- anion, kation		
- sestaví nebo nakreslí jednoduchý model molekuly a rozliší, jedná-li se o prvek nebo sloučeninu	- molekuly, prvky, sloučeniny, chemická vazba		
- přiřadí k vybraným prvkům jejich značky a naopak	- názvy a značky prvků		
- orientuje se v periodické soustavě prvků, vyhledá prvek podle protonového čísla a naopak, zná znění a význam periodického zákona	- periodická soustava chemických prvků		
- chápe význam uspořádání prvků v periodické soustavě, používá pojmy perioda a skupina			
- rozliší kovy a nekovy na základě společných vlastností kovů, uvede příklady vlastností a využití vybraných prvků	- vlastnosti některých kovů a nekovů		
- používá s porozuměním pojmy chemická reakce, výchozí látky a produkty	- chemický děj	demonstrační experimenty a práce pod přímým vedením vyučujícího,	Př - biokatalyzátory, F - základní veličiny a jejich jednotky, M - poměr
- provádí jednoduché chemické reakce s ohledem na bezpečnost práce, pojmenuje použité chemické pomůcky	- chemické reakce		
- zapíše jednoduché chemické reakce pomocí chemických rovnic, vyjádří slovy smysl zápisu chemické rovnice	- chemické rovnice		
- využívá zákon zachování hmotnosti při práci s chem. rovnicemi, opraví chybně vyčíslenou rovnici, vyčíslí rovnici	- zákon zachování hmotnosti		
- s porozuměním řeší úlohy s užitím veličin n, M, m, V, ρ založené na chemické reakci	- látkové množství a molární hmotnost		
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňující průběh chemických reakci na posouzení jejich průběhu	- rychlost chemických reakcí, katalyzátory		
- uvede příklady dvouprvkových sloučenin	- oxidy, halogenidy, sulfidy	práce s informačními zdroji, krátkodobý projekt na téma dopad produkce konkrétních oxidů na životní prostředí samostatné práce laboratorní úlohy,	Př - minerály, Z – prům. výroba M - lineární rovnice problematika dopravy a průmyslu ve spojení s produkcí některých oxidů (EV, EGS)
- pracuje s oxidačními čísly atomů v dvouprvkových sloučeninách	- názvosloví oxidů, halogenidů a sulfidů		
- popíše vlastnosti a význam vybraných oxidů, halogenidů a sulfidů	- významné oxidy, halogenidy, sulfidy		
- popíše vliv vybraných oxidů na životní prostředí	- kyselé deště, skleníkový efekt		
- rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů, změří pH univerzálním indikátorovým papírkem	- indikátory, stupnice pH	krátkodobý projekt na téma problematika kys. dešťů, práce s informačními zdroji	Pč, Př - souvislost mezi růstem rostlin a pH půdy, Vz - první pomoc, F - ionty, M – lin. rovnice kyselé deště (EV)
- postupuje bezpečně při ředění kyselin (rozpouštění hydroxidů), popíše první pomoc při zasažení lidského těla	- práce s kyselinami a hydroxidy		
- popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů	- významné kyseliny a hydroxidy		

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- určí vzorce kyselin a hydroxidů z jejich názvu a naopak	- názvosloví hydroxidů a kyselin		
- posoudí vliv vybraných hydroxidů a kyselin na životní prostředí	- kyselé deště, odpady		
- provede neutralizaci roztoků kyselin a hydroxidů, objasní vznik produktů	- podstata neutralizace	laboratorní úlohy, práce s informačními zdroji	Pč, Př - růst rostlin, hnojiva Pč - význam stavebních pojiv a keramiky, Př - minerály, M - lineární rovnice, Vz - první pomoc vliv průmyslových hnojiv na životní prostředí (EV)
- zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinou a hydroxidem, připraví jednoduchým postupem sůl	- využití neutralizace, další metody přípravy solí		
- rozliší, které látky patří mezi soli	- soli		
- zapíše z názvů vybraných solí jejich vzorce a naopak	- názvosloví solí		
- uvede příklady uplatnění solí v praxi	- význam solí		
- uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí	- průmyslová hnojiva		
- popíše složení, vlastnosti a použití stavebních pojiv	- vápno, sádra, cement, keramika		

Chemie, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek - bezpečně využívá své smysly k pozorování vlastností látek - rozlišuje mezi látkami na základě skupenství a vnějších vlastností - provádí jednoduché exper. a pozorování - pojmenuje a správně použije základní chemické sklo a nádobí	skupenství a základní vlastnosti látek, látky krystalické a amorfní, bezpečnost při provádění experimentů, chemické sklo a nádobí, lihový kahan první pomoc při popálení, poleptání, zasažení oděvu nebo okolí chemickou látkou	experiment, pracovní listy, výklad,	F, Pč, Př – vlastnosti a stavba látek, skupenství, zásady provádění exp. Vz – hygiena práce, první pomoc Pč – hygiena a údržba pracovních pomůcek
CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami - dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při chemickém experimentu		práce s běžnými látkami, pozorování a experiment	
CH-9-1-03p reaguje na případy úniku nebezpečných látek - zná čísla tísňového volání - seznámí se s bezp. směrnicemi ve škole	tísňová čísla a chování při volání na ně, požární a poplachové směrnice školy	výklad, praktický nácvik chování v nouzových situacích	Vz – tísňová volání, bezpečnostní směrnice
- rozpozná přeměny skupenství látek	látky, skupenství, teplo a teplota	pozorování, MFCHT	M, F – použití MFCHT
CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky - rozliší mezi směsí a chemickou látkou v jednoduchých případech - uvede možnosti oddělení složek ze směsi	směs, složka, čistá látka, filtrace, usazování	pozorování, praktický nácvik	Pč – mísení i oddělování složek potravin Př, Z – filtrace a sedimentace v řírodě EV – vztah člověka k prostředí
CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě - pojmenuje roztok	roztok, složení roztoků, hmotnostní zlomek (kvalitativně)	experiment, pracovní listy	Př, Z – voda jako nejvýznamnější rozpouštědlo

Chemie, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- uvádí příklady roztoků z praxe - používá pojmy rozpouštědlo a rozpouštěná látka - kvalifikuje složení roztoku na základě poměru složek			Pč – rozpouštění při přípravě pokrmů a nápojů, využití ředidel, rozpouštědel, odmašťovadel
CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití - objasní pojmy destilovaná, měkká, tvrdá, minerální voda - uvede příklady využití vody s různým obsahem rozpuštěných minerálů	voda, její biologický, technický a chemický význam obsah minerálů úprava pitné vody	videa, pozorování dějů při vypařování, nácvik filtrace	Z, Př – koloběh vody v přírodě, význam povrchové i podpovrchové vody Pč – využití destilované vody EV – lidské aktivity a problémy živ. prostředí
CH-9-2-06p uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí	ČOV, exhalace	videa, exkurze	Př, Z – atmosféra, hydrosféra EV – vztah člověka k prostředí
CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky - pamatuje si značky vybraných prvků - uvede u vybraných prvků skupenství a základní mechanické, chemické a biologické vlastnosti - pojmenuje alespoň tři oxidy, halogenidy, sulfidy a zapíše jejich vzorec - u vybraných dvouprvkových slouč. a dále uvede skupenství a základní mechanické, chemické a biologické vlastnosti	vodík, kyslík, dusík, síra, uhlík, fluor, chlor, vzácné plyny,... oxidy, sulfidy, halogenidy značky, vzorce, vlastnosti	výklad, pozorování, experiment, příklady z vlastní praxe pracovní listy ukázky reálných látek	Př, Z, Pč – výskyt., význam a využití vybraných prvků, sloučenin EV - všechny oblasti
CH-9-3-03p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti - pamatuje si značky vybraných kovů - uvede u vybraných kovů základní vlastnosti a použití	železo, cín, zinek, měď, zlato, olovo	pozorování, výklad	Pč – využití a zprac. kovů Př – ekologická a biologická rizika těžkých kovů, stopové prvky v organismech
CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí	chemické rekce, oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli vlastnosti a využití vybraných látek	výklad, pracovní listy, pozorování	F, Př – vlastnosti a význam běžných sloučenin
CH-9-5-03p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - porovná barevnou změnu indikátorového papírku se stupnicí a určí pH - rozliší mezi pojmy kyselý×zásaditý - vyjmenuje běžně známé kyseliny a zásady - uvede význam pH např. v zemědělství, lesnictví, chovu ryb	stupnice pH, indikátory, kyseliny a hydroxidy	experiment, pracovní listy, práce s látkami z běžné praxe	Př, Z – význam pH v zemědělství, průmyslu a ekosystémech EV - ekosystémy

Chemie, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem - uvědomuje si protikladnost kyselé a zásadité reakce a využije ji v případě první pomoci	neutralizace první pomoc při zasažení kyselinou nebo hydroxidem	praktický nácvik	Vz, Pč, Př – první pomoc

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- s porozuměním používá pojmy redukce a oxidace, určí oxidační čísla prvků ve sloučenině a rozhodne, zda je chemická reakce redoxní	- redoxní reakce	samostatná pozorování, krátkodobý projekt na téma problematika koroze kovů, laboratorní úlohy (příprava jednoduchého galvanického článku, galvanické pokovování)	Pč - vlastnosti železa a oceli jako technického materiálu, F - zdroje el. napětí význam sběru kovového šrotu (EV, OSV)
- posoudí v jednoduchých případech, zda jedna látka může být vytěsněna jinou	- redoxní vlastnosti kovů		
- popíše princip výroby železa a oceli, správně mezi těmito pojmy rozlišuje, chápe jejich průmyslový význam	- výroba železa a oceli		
- vysvětlí podstatu koroze kovů, ověří faktory korozi ovlivňující	- koroze		
- navrhne možnosti ochrany ocelových výrobků před korozí	- ochrana proti korozi		
- objasní podstatu galvanických článků a elektrolýzy, uvede příklady praktického využití	- elektrolýza, galvanický článek		
- rozhodne na základě průběhu reakcí, zda jsou exotermické či endotermické	- teplo a chemické reakce	samostatná pozorování, práce s informačními zdroji, krátkodobý projekt zaměřený na téma zdroje energie a jejich ekologická problematika	F - tepelná energie, Př - vznik fosilních paliv, Z - naleziště fosilních paliv závislost průmyslu na nerost. bohatství jiných států (EGS) problematika dopravy ropy (EV)
- rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, uvede příklady fosilních a uměle vyráběných paliv	- paliva		
- uvede význam dalšího zpracování fosilních paliv a jejich hlavní produkty	- karbonizace, frakční destilace ropy		
- posoudí vliv různých paliv na životní prostředí	- ekologická zátěž při spalování různých paliv, katalyzátory		
- rozliší organické a anorganické látky	- uhlíkaté sloučeniny	práce s modely molekul, samostatná pozorování, laboratorní úlohy, krátkodobý projekt na téma halogenderiváty a ochrana ozónové vrstvy	Př - živá příroda, Pč - rozpouštědla, Vz - ochrana zdraví, první pomoc, znečištění přírody organickými rozpouštědly, problematika ochrany ozónové vrstvy (EV, EGS) zdravotní a společenská rizika spojená s užíváním alk. nápojů (OSV) zákony související
- pracuje se strukturními vzorci a racionálními vzorci	- běžné zápisy vzorců organických látek		
- na základě struktury rozliší nejjednodušší uhlovodíky, u nejvýznamnějších uvede výskyt, vlastnosti a význam (metan, etan, propan, butan, eten, etin, benzen, naftalen)	- druhy vazeb v uhlovodících; alkany, alkeny, alkiny, areny		
- zná pravidla bezpečnosti práce s organickými rozpouštědly			
- rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků, uhlovodíkový zbytek, charakteristická skupina	- deriváty uhlovodíků		
- uvede rizika plynoucí z používání freonů	- halogenderiváty uhlovodíků		
- rozliší základní kyslíkaté deriváty uhlovodíků, u vybraných uvede vzorec, vlastnosti a význam, případně vznik	- alkoholy, fenoly, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, aminokyseliny		

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- provede jednoduchou esterifikaci, uvede potřebné výchozí látky, charakterizuje produkt	- estery, esterifikace		s výrobou a distribucí ethanolu (VDO)
- chápe význam fotosyntézy, uvede podmínky pro její průběh, výchozí látky a produkty	- fotosyntéza	práce s informačními zdroji, samostatná pozorování, laboratorní úlohy	Př - fotosyntéza, látková výměna, metabolismus Vz, Pč - zdravá výživa
- rozlišuje jednotlivé druhy sacharidů podle složitosti molekul	- sacharidy		
- rozlišuje druhy tuků podle původu, zná příklady z praxe	- tuky		
- uvede význam bílkovin pro organismy	- bílkoviny		
- prokáže vliv škodlivých faktorů na bílkoviny			
- popíše vznik a význam vybraných sacharidů, tuků a bílkovin, jejich zdroje pro lidský organismus			
- vyhledá a zpracuje informace o vitamínech a zdravé výživě			
- orientuje se ve významu enzymů a hormonů			
- charakterizuje plasty ve srovnání s přírodními látkami, uvede příklady jejich názvů a použití, rozliší je na základě porovnání vlastností	- plasty	práce s informačními zdroji exkurze ve výrobě (chem. výroba)	Pč - technické materiály recyklace plastů (EV) Pč - syntetická vs. přírodní vlákna
- posoudí vliv používání plastů na životní prostředí	- nadprodukce a recyklace plastů		
- rozliší přírodní a syntetická vlákna, porovná jejich výhody a nevýhody	- syntetická vlákna		
- doloží na příkladech význam chemických výrob pro hospodářství a pro člověka	- chemická výroba		Inf - získávání informací znečišťování vody saponáty (EV)
- zpracuje pojednání na téma recyklace, znečišťování životního prostředí, využití detergentů	- chemizace		
- uvede příklady a význam biotechnologií	- biotechnologie		Př - biokatalyzátory
- orientuje se v základních kategoriích léčiv, posoudí jejich vhodnost a rizika	- léčiva		Vz - správné užívání léků
- uvede nebezpečí požívání návykových látek	- drogy		Vz - riziko zneužití drog
- chápe pravidla bezpečnosti práce s nebezpečnými látkami jako jsou jedy, hořlaviny, látky znečišťující životní prostředí, uvědomuje si riziko nakládání s nimi	- ochrana obyvatelstva		Vz - ochrana člověka za mimořádných situací zodpovědnost za zdraví své i ostatních (OSV)
- vhodně vybere hasicí přístroj pro hašení požáru, poskytne první pomoc při popálení			
- pozná varovné signály			

Chemie, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy - vyjmenuje fosilní paliva - rozlišuje mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie - uvědomí si rozdíly v rizicích a přínosech jednotlivých zdrojů energie - popíše způsob vzniku fosilních paliv - vyjmenuje produkty, získávané z fosilních paliv	fosilní paliva, jejich vznik, těžba, zpracování, využití obnovitelné zdroje energie (organického původu) ekologické, průmyslové a společenské faktory související s těžbou a využíváním fosilních paliv	naučná videa, názorné tabulky a modely výklad využití osobní zkušenosti	Př – vznik fosilních paliv Pč – využití fosilních paliv Z, F – energetika EV - všechny oblasti
CH-9-6-06p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy - orientuje se z biologického hlediska v pojmech bílkovina, tuk, sacharid, vitamín - uvede vhodné a nevhodné potraviny z hlediska obsahu těchto látek - posoudí složení jídelníčku z hlediska obsahu těchto látek - pojmenuje jednoduché sacharidy - popíše proces fotosyntézy včetně podmínek, výchozích látek a produktů	sacharidy, tuky, bílkoviny, výživa člověka, vitamíny, fotosyntéza, metabolismus	výklad, pozorování, pracovní listy, praktické ukázky	Př – vznik a základní podmínky života, biotechnologie
CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin	fosilní paliva, jejich vznik, těžba, zpracování, využití obnovitelné zdroje energie (organického původu) ekologické, průmyslové a společenské faktory související s těžbou a využíváním fosilních paliv	internet, skupinová práce	Př – vznik fosilních paliv Pč – využití fosilních paliv Z, F – energetika EV - všechny oblasti
CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka	hořlaviny, jedy, pesticidy, hnojiva, žíraviny...	internet, výklad	Pč – prostředky pro podporu pěstování, Vz – první pomoc, požár Př, EV – lidské aktivity a proble-my životního prostředí

5.6.3. Přírodopis

5.6.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět přírodopis je vyučován na druhém stupni jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. – 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně. Jeho očekávané výstupy vycházejí ze vzdělávacího obsahu oboru Přírodopis, oblasti Člověk a příroda. Nejedná se o uzavřený vyučovací předmět, naopak jeho témata úzce souvisejí a přirozeně se prolínají s ostatními předměty vyučovanými na ZŠ.

Charakteristika vzdělávání v předmětu přírodopis

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka s podstatou života a významem organismů v jednotlivých ekosystémech
- zařazuje člověka Homo sapiens sapiens, který podléhá přírodním zákonům jako ostatní organismy, do živočišné říše
- očekávané výstupy (a odpovídající učivo) se rozšiřuje o začlenění průřezových témat Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, Zdraví.

Formy a metody práce

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- využití vzdělávací techniky (projektor, video a audiozáznamy, PC, internet)
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Začlenění průřezových témat

Výchova demokratického občana (VDO):

- aplikace odpovědného jednání
- zodpovědnost za své zdraví
- angažovaný přístup k prostředí

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- evoluce lidského chování
- zvířecí a lidské komunikace

Environmentální výchova (EV):

- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- zachování biologické rovnováhy

Mediální výchova (MV):

- komunikace a kooperace
- kritické čtení

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- evropská a globální dimenze v základech ekologie

Multikulturní výchova (MKV):

- vzájemné respektování

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- vyhledává, třídí a dokáže propojovat informace
- umí používat správnou odbornou terminologii
- samostatně nebo ve skupině pozoruje a porovnává získané informace
- poznává a chápe souvislosti

Učitel

- vyhledává a nabízí vhodné zdroje informací
- zadává vhodné úlohy k řešení

Kompetence k řešení problémů

Žák

- nachází problém nebo mu je předložen, aby volil vlastní řešení nebo vybírá z řešení nabídnutých
- řeší úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- nalezená řešení konfrontuje s realitou, dokáže vyhodnotit získaná fakta

Učitel

- zadává úkoly, které mají být řešeny jako problém
- dává žákům prostor k prezentaci výsledků řešení

Kompetence komunikativní

Žák

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, kdy se v diskusi učí respektovat názory druhých i obhajovat své vlastní
- vzájemná komunikace mezi učitelem a žákem je rozvíjena nejen v mluvené, ale i písemné formě tak, aby žák dokázal správně a věcně formulovat své myšlenky

Učitel

- umožňuje prezentace prací žáků
- nabízí možnost zhodnotit žákům výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku
- komunikuje s žáky prostřednictvím sítě internet

Kompetence sociální a personální

Žák

- je veden využíváním skupinového vyučování ke spolupráci při řešení problémů
- na základě role ve skupině je veden k pocitu zodpovědnosti, ochotě pomoci a povinnostem vyplývajícím z určité role
- řešením navozených situací posiluje svoji sebedůvěru

Učitel

- pomáhá sestavit pracovní skupiny a vymezuje určité pracovní zařazení žáků
- dbá na střídaní funkcí v pracovní skupině

Kompetence občanské

Žák

- je veden k dodržování pravidel slušného chování
- se chová při práci ohleduplně k jiným a dokáže poskytnout potřebnou pomoc

Učitel

- vede žáka k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých
- navozuje situace k řešení

Kompetence pracovní

Žák

- se učí dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- při řešení úkolů se učí samostatnému organizování práce, navrhuje postup a časový rozvrh

Učitel

- vytváří vhodné podmínky pro práci z hlediska hygieny a bezpečnosti práce
- kontroluje dodržování předepsaných postupů a pravidel

5.6.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodopis

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- dokáže stručně vysvětlit vznik Země a sluneční soustavy, chápe rozdíly mezi planetou, hvězdou a měsícem, chápe vztahy mezi živou a neživou přírodou	- uspořádání vesmíru a přírodní děje	výklad práce s informačními zdroji	EV Z - planeta Země
- chápe rozdíly mezi teoriemi vzniku života na Zemi	- teorie stvoření, evoluční teorie a další možnosti		EV - rozmanitost přírody
- umí popsat buňku a vysvětlit funkci organel	- buňka a její vznik	laboratorní práce	
- umí vysvětlit rozdíl mezi buňkou rostlinnou a živočišnou			
- umí pracovat s mikroskopem a připravit jednoduchý mikroskopický preparát			
- vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede jejich příklady	- nebuněčnost, jednobuněčnost, mnohobuněčnost		
- zná základní projevy života, uvede jejich význam	- fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, - rozmnožování, dráždivost, vývin		Ch - oxidace Vv - schéma fotosyntézy
- dokáže roztřídit organismy do říší, chápe rozdíl mezi virem a bakterií - vysvětlí pojmy producent, konzument a destruent, chápe pojem biologická rovnováha	- viry a bakterie - jednobuněčné organismy: kvasinky, řasy, prvoci		EGS - pandemie nemocí, očkování, objev antibiotik
- chápe nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci - zná význam řas	- potravní řetězce - mnohobuněčné organismy: řasy, houby, živočichové	práce s informačními zdroji	EV - potravní řetězec, zachování rovnováhy
- vysvětlí rozdíl mezi houbou a zelenou rostlinou	- nižší rostliny, houby, lišejníky	práce s atlasem projekt: Sbíráme houby ukázka sbírky lišejníků	EV - význam hub a ostatních organismů pro lesní porosty (emise, imise) EV - symbióza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší
- popíše jednotlivé části hub s plodnicí			
- zná význam hub v přírodě i pro člověka			
- rozlišuje mezi parazitizmem a symbiózou			
- pozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby (s pomocí atlasu)			
- vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin			
- pozná lišejník			

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- popíše hlavní znaky živočichů, zná rozdíl mezi rostlinou a živočichem	- žahavci, ploštěnci a hlísti		OSV - základní hygienické návyky
- zná nebezpečí možné nákazy střevními parazity			
- rozlišuje pojem vnitřní a vnější parazit			
- rozlišuje plže, mlže a hlavonožce podle jejich charakteristických znaků	- měkkýši	ukázka ulit a lastur jednotlivých druhů měkkýšů	
- rozlišuje některé suchozemské a vodní druhy			
- zná životní prostředí vybraných druhů			
- popíše tělo žížaly a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- kroužkovci		
- vysvětlí význam žížaly v přírodě			
- popíše vnitřní a vnější stavbu těla členovců	- členovci: pavoukovci, korýši, hmyz	práce v terénu film: Mikrokosmos	Ch - insekticidy
- rozliší jednotlivé třídy členovců podle jejich charakteristických znaků - uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd			EV - narušení přírodní rovnováhy, přemnožení druhů hmyzu a jeho následky
- popíše stavbu těla hmyzu		ukázka sbírky hmyzu ukázka preparace brouků	
- rozliší proměnu dokonalou a nedokonalou			
- orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce			
- snaží se zhodnotit pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu			

Přírodopis, 6. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života	práce s informačními zdroji, paleontologická sbírka	Z - planeta Země Vv – fotosyntéza
P-9-1-03p zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů	základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	práce s informačními zdroji	
P-9-1-04p rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy	význam a zásady třídění organismů	internet, atlasy	
P-9-1-07p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka	viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	internet	
P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků	nižší houby – houby bez plodnic, houby vyšší – atlasy hub, zásady sběru hub	ukázky hub – fotografie, plísně na ovoci, zelenině, pečivu, práce s atlasem hub	Vv – houby v lese
P-9-2-03p pozná lišejníky	stavba, symbióza, výskyt a význam	školní sbírka lišejníků, internet, terénní pozorování	
P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)	internet, práce s lupou, ukázky přírodopisných sbírek	

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- vysvětlí význam a zásady třídění organismů	- třídění organismů		
- zná jednotlivé taxonomické jednotky, dokáže vysvětlit, čím se zabývá ekologie			
- popíše základní charakteristiku obratlovců, dokáže porovnat obratlovce a bezobratlé	- strunatci: podkmen obratlovci třídy: kruhoústí, paryby a ryby	práce s informačními zdroji	Z - rozšíření a migrace EGS - mezinárodní smlouvy o rybolovu D - rybníkářství v Čechách EV - zamoření vodních ploch, ekologické havárie
- rozdělí zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování			
- vysvětlí schopnost přizpůsobení se živočichů danému prostředí			
- pozná vybrané zástupce ryb a dokáže rozlišit ryby mořské a sladkovodní			
- zná význam ryb v potravním řetězci i význam ryb v potravě člověka			
- zná vybrané zástupce obojživelníků	- třída: obojživelníci	práce s informačními zdroji	Z - rozšíření a migrace
- vysvětlí přizpůsobení se obojživelníků vodnímu prostředí			EV - čistota ŽP, ochrana. obojživ.
- pozná vybrané zástupce plazů	- třída: plazi	práce s informačními zdroji	ZV - první pomoc při uštknutí
- seznámí se s exotickými druhy plazů			Z - rozšíření a migrace
- zná význam plazů v potravním řetězci			
- zná vývojové zdokonalení stavby	- třída: ptáci	práce s informač-ními zdroji	EV - ptačí krmítka, krmení
- těla ptáků a jejich přizpůsobení se k letu - pozná vybrané zástupce a podle znaků je dokáže rozdělit do nejznámějších řádů - zná zástupce tažných a stálých ptáků			Z - cesty tažných ptáků EV - chov ptáků, hospod. význam EV - okrasní ptáci EGS - přenos nemocí (ptačí chřipka)
- zjednodušeně vysvětlí vývoj rostlin a přechod rostlin z vodního prostř. na souš	- rostliny	projekt: Ekosystémy	EV - potr.řetězce, producenti
- zná základní znaky mechorostů a některé jejich zástupce	mechorosty	práce s informačními zdroji	
- rozliší plavuně, přesličky a kapradiny - zná některé jejich zástupce	- plavuně, přesličky a kapradiny		EV - neobnovitelné zdroje energie (černé uhlí)
- pochopí význam stromovitých druhů kapraďorostů pro vznik černého uhlí			
- pochopí pojem rostlinné pletivo a uvede jeho konkrétní příklad	- stavba rostlinného těla: kořen, stonek, list, květ a plod		EGS - hospodář-ský význam jednotlivých částí rostliny pro člověka a zvíře
- zná základní části rostlinného těla a jejich funkce			
- vysvětlí význam květu a plodu pro rozmnožování rostliny			
- rozliší pohlavní a vegetativní rozmnožování			
- umí základní dělení plodů a zná jejich význam pro člověka i zvířata			
- zná rozdíl mezi výtrus. a semennými rostlinami	- nahosemenné rostliny		EGS - hospodářské

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- rozliší pojem nahosemenná rostlina podle charakteristických znaků			využití dřeva jako stavebního materiálu a jiné využití
- zná hlavní zástupce nahosemenných rostlin, jejich význam v lesních porostech a jejich hospodářské využití (zprac. dřeva)			
- zná význam lesa a jeho způsoby ochrany	- les		EV - les jako významný ekosystém, ochrana lesa
- pozná podle charakteristických znaků krytosemennou rostlinu a dokáže ji odlišit od nahosemenné	- krytosemenné rostliny	terénní pozorování poznávačka vybraných druhů rostlin	EGS - hospodářsky významné rostliny, import, potravinové zdroje,
- rozlišuje základní čeledi rostlin a zná jejich významné zástupce			Ch - vitamíny
- zná princip práce s botanických klíčem a umí pracovat s atlasem rostlin			EV - léčivé rostliny,
- zná využití hospodářských plodin			bioprodukty
- zná některé druhy chráněných rostlin			Z - vliv podnebí na rozmístění druhů rostlin
- chápe význam ochrany přírody	- ochrana přírody		EV - ochrana specifických ekos. ČR, Evropy a světa
- dokáže uvést příklad některých typů chráněných ploch v našem regionu a v ČR			EV - zásahy člověka do ekosystémů

Přírodopis, 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
P-9-3-02p porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin	anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)		Vv – svět rostlin, les, louka
P-9-3-03p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití	fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování		Vv - fotosyntéza
P-9-3-03p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování	význam rostlin a jejich ochrana		
P-9-3-04p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce	systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců	internet, botanické vycházky, herbář	Z – typy krajin
P-9-3-05p popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí		terénní pozorování	
P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	informační zdroje	
P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb	projevy chování živočichů		
P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce	vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)	informační zdroje	Vv – živočichové kolem nás, Z – rozšíření živočichů na Zemi

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- zná základní stavbu těla savců s patřičnými odlišnostmi dle životního prostředí savce	- třída: savci	práce s informačními zdroji	EGS - ohrožené druhy, nezákonný lov
- rozliší jednotlivé řády savců podle charakteristických znaků			EV, OSV - chov domácích savců
- dokáže popsat způsob života a prostředí, ve kterém žijí jednotliví zástupci daných řádů			Z - rozšíření savců
- pozná vybrané zástupce těchto řádů			
- zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, význam v potravním řetězci i postavení v ekosystémech			EGS - přenos nemocí (vzteklina)
- orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo)	- ekologie		EV - aktivní přístup k ochraně
			ŽP (recyklace, třídění odpadu)
- umí zařadit člověka do systému živočišné říše	- vývoj člověka		MKV - rasy, národ. menšiny
- charakterizuje biologické znaky lidského a živočišného druhu			VDO - tolerance k odlišnosti
- umí vysvětlit vývoj člověka			D - vývoj člověka
- zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky			EGS - osobnosti vědy ve výzkumu vývoje člověka a lidských ras
- vysvětlí základní pojmy (buňka, tkáň, orgánová soustava, organismus)	- buňky, tkáně, orgány		
- stručně ovládá funkci a stavbu jednotlivých tkání lidského těla			
- zná význam opěrné a svalové soustavy	- soustava opěrná a svalová		Tv - posilování, udržování kondice
- dokáže pojmenovat a na modelu ukázat jednotlivé kosti a svaly			Ch - aerobní procesy, oxidace
- pochopí příčiny některých nemocí, jejich prevenci, snaží se zvládat zásady první pomoci			Vz - zásady první pomoci
- vysvětlí jak tělo získává energii	- energie, trávicí soustava		F, Ch - zákon zachování energie, přeměna energie
- umí pojmenovat a popsat části trávicí soustavy a zná jejich funkci			EGS - hladomor, přístup ke zdrojům pitné vody
- poznává příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevenci a snaží se naučit zásadám první pomoci			Vz - zásady první pomoci
			Ch - cukry, tuky, bílkoviny
- umí pojmenovat a popsat části dýchací soustavy	- dýchací soustava		EV - znečištěné ovzduší, exhalace, vliv na zdraví
- vysvětlí činnost dýchací soustavy v klidu a při zátěži			Ch - oxidy, spalování
- poznává příčiny nemocí dýchací soustavy, jejich prevenci a snaží se naučit zásadám první pomoci			MV - stav ovzduší, využití médií, roz-ptylové podmínky, inverze, pyly

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- ovládá složení krve a funkci jednotlivých částí krve	- tělní tekutiny, oběhová soustava		
- zná stavbu srdce a druhy cév			
- umí vysvětlit činnost srdce a celé oběhové soustavy			
- poznává příčiny některých nemocí a poškození těchto ústrojí, prevenci a zásady první pomoci			
- zná funkci a stavbu vylučovací soustavy	- vylučovací soustava		EV - pitný režim, ochrana vod. zdr. Vz - zásady první pomoci
- poznává příčiny některých onemocnění vylučovací soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci			
- zná význam, stavbu a funkci kůže	- kožní soustava		Vz - zásady první pomoci (popálení kůže)
- poznává příčiny některých onemocnění kožní soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci			
- zná stavbu nervové soustavy	- nervová soustava		EGS - významné osobnosti ve výzkumu činnosti nervové soustavy OSV - komunikace mezi lidmi, chování k postiž. lidem
- umí popsat činnost nervové soustavy			
- umí popsat probírané části mozku, jejich funkci a význam			
- seznámí se s příčinami některých onemocnění nervové soustavy, pomoci			
- zná stavbu a funkci smyslových ústrojí	- smyslová ústrojí		OSV - vnímání a chápání okolního světa, chování k postiženým - nevidomí lidé Vz - zásady první pomoci
- zná příčiny některých nemocí a poškození těchto ústrojí, prevenci a zásady první pomoci			
- zná nejdůležitější žlázy s vnitřní sekrecí a jejich hormony	- žlázy s vnitřní sekrecí		EV - výživa Ch - vitamíny
- zná vliv působení hormonů na lidský organismus			
- seznámí se s příčinami některých onemocnění těchto žláz, jejich prevencí a zásadami první pomoci			
- umí popsat stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy	- pohlavní soustava, rozmnožování		Vz - sexualita, pohlavně přenosné choroby OSV - odpovědnost a spolehlivost v chování jedince vůči sobě i ostatním EGS - pandemie AIDS
- zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob			
- zvládá popis způsobu oplození jedince zná jednotlivé etapy života jedince	- vývoj jedince		
Člověk a zdraví			
- objasní význam zdravého způsobu života - zná vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka	- nemoci, úrazy, prevence - epidemie - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka		Vz - nebezpečí návykových látek (drogy), kouření, alkohol
- ovládá hlavní zásady zdravé výživy			

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- zná návykové látky a jejich nebezpečí	- člověk a zdraví		OSV - chování jedince, jeho odpovědnost a spolehlivost
- umí vysvětlit význam dědičnosti a proměnlivosti organismu	- genetika		EGS - objevy a výzkum genetiky v minulosti a současnosti, význam lékařské genetiky EV - šlechtění, plemenářství

Přírodopis, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce	anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti	filmové dokumenty, modely	
P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka	fylogeneze člověka		
P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince	ontogeneze člověka – rozmnožování člověka	filmové dokumenty	
P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	internet	
P-9-5-05p zná zásady poskytování první pomoci při poranění	nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	kurz první pomoci – záchranná služba	

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- vysvětlí teorii vzniku Země	- Země, vznik a stavba	práce s informačními zdroji	Z - planeta Země, stavba
- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života			EV - přírodní zákonitosti, člověk v npřírodě, vznik surovin a jejich využití
- rozliší prvky souměrnosti krystalu	- mineralogie - nerost, hornina, krystal	poznávačka vybraných druhů minerálů	F, Ch - terminologie, rozpustnost látek
- orientuje se ve stupnici tvrdosti	- třídění nerostů		Ch - chemické značky, vzorce
- rozpozná vybrané nerosty podle charakteristických vlastností			OSV - těžba surovin (soulad s ekolog.hledisky)
- zná význam některých důležitých nerostů			
- rozliší horniny podle vzniku na vyvřelé, přeměněné a usazené a popíše způsob jejich vzniku	- petrologie		EV - zdroje surovin a energie, neobnovitelné zdroje energie, těžba
- zná význam a použití důležitých hornin			
- rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických sil	- vnitřní a vnější geologické děje		Z - vznik pohoří (ČR i svět)
			MV - přírodní katastrofy
- uvede konkrétní příklady vnitřních a vnějších geologických dějů			Ch - působení vody ve vápencích
- popíše druhy zvětrávání			EV - ochrana vzácných přírodních jevů (krasové oblasti)
- popíše některé vlivy eroze ve svém okolí			
- zná jednotlivé půdotvorné činitele a jejich vliv na vznik půdy - umí rozlišit hlavní půdní typy a druhy	- pedologie, půdní typy a druhy		EV - využití půdy člověkem, tvorba nových ekosystémů (louky, pole), narušování stávajících ekosystémů
- zjednodušeně popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi	- vznik a vývoj života na Zemi		
- rozliší jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů	- éry vývoje Země	film: Putování s dinosaury (seriál)	
Počasí a podnebí ve vztahu k životu			
- chápe význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů - charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, zná možné dopady i ochranu před nimi	- význam vody a teploty prostředí pro život - ochrana a využití přirodních zdrojů - vliv ovzduší na život - mimořádné události způsobené přirodními vlivy -živelní katastrofy ve světě i v ČR a ochrana před nimi	AV technika pozorování	F, Ch, Z

Přírodopis, 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
P-9-6-01p popíše jednotlivé vrstvy Země	Země – vznik a stavba Země vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	filmové dokumenty	
P-9-6-02p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny	nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie	sbírka nerostů a hornin	Ch, F
P-9-6-03p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů	vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky	filmové dokumenty	
P-9-6-04p rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik	půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultiv. geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty		
P-9-6-06p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	filmové dokumenty, internet	Vv
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	internet, filmové dokumenty	Z
P-9-7-02p rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému	organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	internet	Z

Přírodopis, 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech	organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému		
P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky	ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	filmové dokumenty	
P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí	ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	filmové dokumenty	
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu P-9-8-02p dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů významní biologové a jejich objevy		

5.6.4. Zeměpis

5.6.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět zeměpis je vyučován na druhém stupni jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. a 7. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně. Jeho očekávané výstupy vycházejí ze vzdělávacího obsahu oboru Zeměpis, oblasti Člověk a příroda. Nejedná se o uzavřený vyučovací předmět, naopak jeho témata úzce souvisejí a přirozeně se prolínají s ostatními předměty vyučovanými na ZŠ.

Charakteristika vzdělávání v předmětu zeměpis

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání světa a lidí v něm
- umožňuje poznat svět jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů a pojmů
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací

- vede k respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvíjí trvalý zájem o poznávání vlastní země i regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- umožňuje aplikaci geografických poznatků v praktickém životě
- očekávané výstupy (a odpovídající učivo) se rozšiřuje o začlenění průřezových témat Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.

Formy a metody práce
- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- využití vzdělávací techniky (projektor, video a audiozáznamy, PC, internet)
- skupinová práce s využitím literatury a novinových článků
- krátkodobé projekty
- zeměpisné vycházky s pozorováním

Začlenění průřezových témat
Výchova demokratického občana (VDO):
- občanská společnost a stát
- formy participace občanů v politickém životě
- principy demokracie

Osobnostní a sociální výchova (OSV):
- rozvoj schopností poznávání
- kreativita
- poznávání lidí a mezilidských vztahů
- komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje

Environmentální výchova (EV):
- ekosystémy
- základní podmínky života
- problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):
- objevování Evropy a světa

Multikulturní výchova (MKV)
- kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, principy solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků
Kompetence k učení
Žák
- vyhledává, třídí a dokáže propojovat informace
- umí používat správnou odbornou terminologii
- samostatně nebo ve skupině pozoruje a porovnává získané informace
- poznává a chápe souvislosti

Učitel
- vede žáka k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- vede žáka k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využitím v praxi

Kompetence k řešení problémů
Žák
- nachází problém nebo mu je předložen, aby volil vlastní řešení nebo vybírá z řešení nabídnutých
- řeší úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- nalezená řešení konfrontuje s realitou, dokáže vyhodnotit získaná fakta

Učitel
- vede žáka k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Žák

- vlastní prací ve skupinách zlepšuje svou komunikaci mezi žáky, kdy se v diskusi učí respektovat názory druhých i obhajovat své vlastní

Učitel

- volí svou práci tak, aby vzájemná komunikace mezi učitelem a žákem byla rozvíjena nejen v mluvené, ale i v písemné formě tak, aby žák dokázal správně a věcně formulovat své myšlenky
- umožňuje prezentace prací žáků, žáci mají často možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

Žák

- řešením navozených situací posiluje svoji sebedůvěru

Učitel

- využívá skupinového vyučování, kterým jsou žáci vedeni ke spolupráci při řešení problémů
- na základě role ve skupině vede žáka k pocitu zodpovědnosti, ochotě pomoci a povinnostem vyplývajícím z určité role

Kompetence občanské

Žák

- je veden k dodržování pravidel slušného chování
- chová se při práci ohleduplně k jiným a dokáže poskytnout potřebnou pomoc
- je veden k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Učitel

- vede žáka k vytváření osobních přestav o geografickém a životním prostředí
- vede žáka k dodržování pravidel slušného chování, aby bral ohled na druhé

Kompetence pracovní

Žák

- učí se dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- při řešení úkolů se učí samostatnému organizování práce, navrhuje postup a časový rozvrh

Učitel

- vede žáka k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu

5.6.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Zeměpis

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- objasní postavení a význam Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy	- postavení Země ve vesmíru	práce s informačními zdroji	MV - snímky z kosmu F - sluneční soustava, skupenství látek
- charakterizuje Měsíc a jednotlivé fáze Měsíce	- Měsíc		D - stáří kosmu, existence lidstva
- rozumí pojmům: planeta, hvězda, měsíc, meteorická tělesa, komety, Galaxie, cizí galaxie	- vesmírná tělesa		Př - život ve vesmíru M - jednotky vzdáleností, porovnávání velikosti planet

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- orientuje se v přírodě podle Slunce	- tvar a pohyby planety Země		EGS - důsledky pohybů Země pro život lidí MV - aktuality
- hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi			
- vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období			M - porovnávání rozměrů Slunce, Měsíce a Země
- vysvětlí podstatu polárního dne a noci			
- dokáže využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu v praxi			F - gravitační síla Země D - vývoj poznání o tvaru Země Př - roční období
- používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů,kontinentů a základních tvarů zemského povrchu	- glóbus		EGS -model Země M - práce s měřítkem, převody jednotek, poměr
- používá různé druhy plánů a map, umí přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek	- plány a mapy, přepočet vzdáleností, polohopis a výškopis, práce s atlasem	práce s mapou - orientace mapy ukázky různých map	MV - zdroj informací (mapy, aktuality) EGS - pohled na svět, v němž žiji M - práce s měřítkem, převody jednotek, poměr
- zvládá číst v mapě			
- dokáže vyhledat potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících			
- používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbu i mapě polohu jednotlivých lokalit na Zemi	- určování geografické polohy - určování časových pásem, důležité pojmy	práce s mapou - hra: Ztraceni	EGS - časová pásma M - polokružnice, určování času Vz - režim dne, časová pásma
- vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi			
- dokáže stanovit místní čas			
- rozumí pojmům: zeměpisná síť, poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, obratníky, polární kruh			
- objasní stavbu zemského tělesa	- stavba Země - zemětřesení a sopečná činnost - zvětrávání nerostů a hornin - pedosféra - endogenní a exogenní děje, - horniny a nerosty - rozmístění fauny a flóry na Zemi - rozmanitost organismů -živá složka půdy - ekosystémy a fotosyntéza	filmový dokument	Př - vznik krajinných sfér, F - teplota, tlak, hustota, změny skupenství
- dokáže vysvětlit příčiny vzniku zemětřesení a sopečné činnosti			
- popíše proces zvětrávání a vzniku půd			
- popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití			
- rozumí pojmům: matečná hornina, humus, eroze půdy			
- vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě			
- chápe význam vody na Zemi	- hydrosféra		Ov - šetření vodou, čistota ovzduší Inf - Internet jako zdroj informací
- seznámí se se složením vody na Zemi			
- rozumí pojmům: oceán, moře, oceánské proudy, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže a dokáže je vyhledat na mapě			

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře	- atmosféra	dokument (DVD): Bouřky	EV - klimatické změny, ekosystémy, význam vody, kvalita ovzduší, podmínky pro život EGS - propojení složek přírodní sféry, oteplování, rozšiřování pouští
- dokáže vysvětlit příčiny vzniku větru - vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je	- počasí a podnebí		
- objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce	- biosféra		
- seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí	- základy ekologie		
- rozumí pojmům: tropický deštný les, savana, poušť, polopoušť, subtropy, step, lesy mírného pásu, tundra, polární pustina	- typy krajin	filmové dokumenty	
- rozlišuje krajinu přírodní a kulturní, zemědělskou, průmyslovou, městskou, zdevastovanou - vysvětlí pojem přírodní katastrofy - chápe nutnost zřizování chráněných území			

Zeměpis, 6. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii - získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí	- komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky - praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	- práce s mapou, PC	INF, Vv, Př MV
- objasní důsledky pohybů Země - uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost - uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu	- tvar a pohyby Země - endogenní procesy: kontinentální drift, zemětřesení, orogeneze; exogenní procesy: zvětrávání, eroze - eroze větrná, vodní, ledovcová; denudace		EV

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- určí a vyhledá geografickou polohu - uvede význam Arktidy a Antarktidy - seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí - posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu a využívání polárních oblastí	- zeměpis světadílů: polární oblasti	práce s informačními zdroji filmové dokumenty	D - dobývání pólů Př - fauna, flóra M - rozbor klimatodiagramu EV – klim. změny EGS - oteplování, mezin. spolupráce a výzkum MV - aktuální stav MKV - spolupráce mezi národy
- dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, se kterými se seznámí	- zeměpis světadílů: Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie	práce s atlasem a internetem	D - nejstarší osídlené oblasti, historie, kolonizace
- provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých regionů - dokáže vyhledat a provést charakteristiku nejvýznamnějších států jednotlivých regionů	- poloha, rozloha, členitost pobřeží, - povrch, podnebí, vodstvo, - rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, - obyvatelstvo a hospodářství		Ov - lidska práva, vzdělání Rv - životní styl Př – ner. suroviny, podmínky pro zemědělství, flóra a fauna M - rozbor grafů, kartogramů EV – využ. přír. zdrojů, životní podmínky pro osídlení

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
			EGS - meziná-rodní spolupráce, organizace, firmy, výrobky
			MV - aktuality
			MKV - tolerance, rasismus, xenofo-bie, diskriminace
			OSV - demokrati-cký způsob řešení konfliktů, mezilidské vztahy
			VDO - lidská práva a svobody, forma vlády, princ. dem.
- vytyčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města	- zeměpis světadílů: Evropa	projekt: Státy Evropy	EV - stav životního prostředí, ochrana
			VDO - prvky demokracie, forma vlády
			OSV - komunikace s jinými národy, řešení problémů
- vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých regionech a modelových státech	- zeměpis světadílů - Evropa	projekt: Státy Evropy	EGS - integrace, spolupráce zemí, postavení ČR, vliv globál. problémů, cestování MKV - kultura a tradice, rasismus
- zvažuje souvislosti s přírodními poměry		Práce s PC, internet, výuk. programy	MDV - aktuality, zdroj informací
- vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu		Práce s atlasem	Př - lidská popula-ce, rasy, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, suroviny pro textil-ní a potravinářský průmysl, hlad, HIV
- dokáže lokalizovat na mapě významné geografické pojmy, se kterými se seznámí			D - nejstarší osídlené oblasti, vznik prvních měst, průmyslová revoluce, zemědělství a průmysl v historii Ov - lidská práva, pokrok lidstva, vzdělání

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
			Vz - rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa M - rozbory grafů, kartogramů, porovnávání čísel, hustota zalidnění Ch - nerostné suroviny, chemický průmysl, petrochemie F - typy elektráren

Zeměpis, 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány - rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů - charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států	- orientace na mapě světa - „bohatý sever“ × „chudý jih“ - polární oblasti, Afrika, Austrálie, Amerika, Asie, Evropa	- práce s mapou, PC	INF, Vv, Př EGS EV MKV

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- umí využívat tématické mapy, které obsahují informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku	- společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa	práce s informačními zdroji filmové dokumenty	Př - lidská populace, rasy, vliv osídlení na krajinu, obživa obyv., produkty rostl. a živoč výroby, fos. paliva, hlad, podvýživa, HIV
- dokáže vysvětlit vznik lidských ras zná pojem rasismus - orientuje se v počtu a rozmístění obyvatelstva na Zemi, umí vyhodnotit aktuální demografické ukazatele - popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací			D – nejst. osídlené oblasti, demografická revoluce, vznik prvních měst, urbanizace, průmyslová revoluce Ov - lidská práva, pokrok, konz. způsob života, vzdělání, bezpečnost, zdravý životní styl

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- podle zaměření umí rozdělit obory lidské činnosti do sektorů	- sektory hospodářské činnosti		Rv - rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa
- určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství - porovnává a lokalizuje na mapách hlavní a vedlejší oblasti světového hospodářství - vymezí kritéria hodnocení vyspělosti státu - uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje			M - rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, hust. obyvatelstva Ch - chemizace v zemědělství, vitamíny, nerostné sur., ch. průmysl F - elektrárny, jaderná reakce
- orientuje se v problematice regionálního zemědělství	-regionální zemědělství	sbírka semen plodin pěstovaných v regionu	Inf - zdroj informací MKV - historie, tradice, kultura EV - vztah k přírodě EGS - globalizace, vyčerpatelnost nerostných surovin
- orientuje se na politické mapě světa	- státy světa - hlavní mezinárodní, politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení		Ov - státní zřízení, forma vlády, demokracie, náboženství, národnostní menšiny, příčiny válek D - vznik států v minulosti, válečné konflikty
- rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, státního zřízení, formy vlády a správního členění - uvádí příklady různé míry demokracie ve světě - lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě			Př - vliv přírodních podmínek na osídlení VDO - prvky vlády, demokracie, totalita MKV - politické a náboženské konflikty, tolerance
- uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení - vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny	- globální problémy současného světa	projekt: Politické, národnostní a náboženské konflikty ve světě	EGS - mezinárodní spolupráce, terorismus Př - podvýživa, AIDS, kyselé deště, oteplování, ekologické katastrofy,desertifikace, vyčerpatelné nerostné suroviny
- dokáže diskutovat o možných důsledcích a hledá řešení			Ch - skleníkový efekt, ozón, výfukové plyny, ropné havárie,

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- dokáže diskutovat o možných důsledcích a hledá řešení			znečištění pitné vody D - rozvoj společnosti F - rozvoj techniky Ov - mezinárodní spolupráce EV – trvale udrži-telný rozvoj EGS - globalizace
- rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady	- krajina - prostředí a typy krajin - společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na ŽP		EV - ochrana přírody, trvale udržitelný rozvoj MV - kritické vyhodnocení informací
- uvědomuje si působení přírodních krajinotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností	- krajina - prostředí a typy krajin - společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na ŽP		EGS - globální úroveň ŽP OSV - osobní zodpovědnost za jednání v okolním prostředí
- zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a ŽP na lokální i globální úrovni - navrhne možná řešení problematiky ŽP - porozumí pojmům: ekologie, trvale udržitelný rozvoj			Př - ŽP, ekologie, vliv prostředí na zdraví lidí, život v přírodní a kulturní krajině
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině - uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy - opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	modelové situace AV technika	
- využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce	- cvičení a pozorování v terénu,	projekt: Školní výlet - zajištění fiktivního výletu pro svou třídu	M - měřítko, poměr
	- orientační body, pomůcky a přístroje,		Př - příroda v místní krajině (stav, ochrana)
- pracuje s internetem a dalšími materiály při vyhledávání informací	světové strany, pohyb podle mapy a azimutu		VDO - orientace v terénu, práce s mapou
- aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- ochrana člověka při ohrožení zdraví a života		MV - sběr, třídění a zpracování informací EV - pohyb v přírodě EGS - živelní pohromy, nebezpečí terorismu

Zeměpis, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace	- obyvatelstvo a sídla - cestovní ruch	- práce s mapou, PC	INF, Vv, Př EGS EV MKV
- umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- přírodní vs. kulturní krajina a její typy - globální problémy, znečištění Země, vliv člověka na krajinu		

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- zná polohu ČR v rámci Evropy - dokáže porovnat rozlohu ČR s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států	- poloha ČR - rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry	práce s informačními zdroji filmové dokumenty samostatné referáty	EV - stav přírody,ochrana, předpoklady vývoje D - historie ČR EGS - poloha státu na mapě, orientace Př - geologická stavba, ochrana přírody, flóra a fauna M - porovnávání rozlohy F - atmosférické prvky
- určí a vyhledá horopisné celky - charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo			
- zhodnotí stav životního prostředí			
- chápe důležitost chráněných území (CHKO a NP), zná naše NP			
- vyhledá, popíše a zdůvodní na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v ČR	- rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry ČR		OSV - jednání s lidmi jednotlivých národů, národnost. menš., rasismus, xenofobie EGS - vzájemné vztahy mezi národy, cestování MV - zdroje informací, aktuality MKV - kultura a tradice Čj - nářečí M - hustota obyvatelstva Př - vliv osídlení na krajinu D - vznik prvních měst, urbanizace
- umí na mapách vyhledat největší a nejvýznamnější sídla v ČR			
- srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva ČR se sousedními státy			
- dokáže zjistit aktuální demografické údaje týkající se své obce			

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- hospodářství ČR charakterizuje po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod	- rozmístění hospodářských činností ČR - nerostné bohatství - průmysl - zemědělství		EV - vliv hospodářství na ŽP (těžba, průmysl, doprava, cestování) OSV - názor na stav hospodářství
- zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky - zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky			EGS - postavení hospodářství v rámci EU a světa MV - zdroj informací, reklama Ch - nerostné suroviny, chemický průmysl, petrochemie D - historie průmyslu Př - obživa obyvatelstva, produkty živočišné a rostlinné výroby F - typy elektráren
- lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v ČR	- regiony ČR	samostatné referáty	EV - stav životního prostředí
- charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů, porovnává hospodářskou funkci a vyspělost jednotlivých regionů			EGS - spolupráce regionů v rámci EU, finance MV - hodnocení hosp. údajů jednotlivých regionů D – hist. regionů Čj - významné osobnosti M - práce s daty Př - krajina, stav přírody
- zná historii obce, umí vyhodnotit statistické údaje vztahující se k obci, okresu a kraji - popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu	- místní region ČR		EV - stav životního prostředí VDO - život v regionu EGS - evropská spolupráce OSV - řešení problémů místní oblasti D - historie regionu Ch - průmysl regionu Čj - významné osobnosti M - práce s daty

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině - uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy - opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	modelové situace AV technika	

Zeměpis, 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy - charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu - určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy - rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost - uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva - vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti	- geografie místní oblasti - poloha a rozloha ČR - povrch ČR - obyvatelstvo ČR - kraje ČR	- práce s mapou, PC	INF, Vv, Př EGS EV MKV
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	- práce s mapou a kompasem v terénu - pravidla bezpečného chování v přírodě, zejména chráněných oblastech		

5.7. Umění a kultura

5.7.1. Hudební výchova

5.7.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována v 1. – 9. ročníku, vždy 1 hodina týdně
- očekávané výstupy vycházejí ze vzdělávacího oboru Umění a kultura
- předmět hudební výchova úzce souvisí s výtvarnou výchovou a dramatizací

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

vokální činnost

- práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost

- doprovodná hra na Orffovy nástroje, jejich využití při produkci a reprodukci

hudebně pohybová činnost

- ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost

- aktivní vnímání hudby, seznámení se s různými žánry, styly a podobami hudby

Charakteristika vzdělávání v předmětu Hudební výchova

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů minulosti a současnosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoj žákovy celkové hudebnosti

Formy a metody práce

Žáci pracují ve třídě, v případě malého počtu žáků ve třídě dochází v rámci Hv ke spojování ročníků.
Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- Psychohygiena – pozitivní naladění mysli, dobrý vztah k sobě samému, předcházení stresům, zvládání stresové situace (uvolnění, relaxace, pohyb-tanec)
- Kreativita – nápady, originalita

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně v jednohlase

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- při hodnocení hudebního díla žák postupuje uvážlivě tak, aby svůj názor mohl obhájit

Učitel

- poskytuje žákům hudebně estetické prožitky, vede žáky k tomu, aby si uvědomili, že hudební dílo může být vnímáno různými lidmi odlišně
- sleduje při výuce pokrok všech žáků
- vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní:

Žák

- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci jednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- vyslechne názory druhých

Učitel

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vytváří příležitost pro relevantní komunikaci mezi žáky
- poskytuje žákům dostatek volného prostoru pro vlastní umělecký projev

Kompetence sociální a personální:

Žák

- je veden ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- je poučen, jak se chovat na kulturních akcích
- se učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k vzájemné toleranci, žák s menším hudebním nadáním je zařazen do kolektivu

Kompetence občanské:

Žák

- je veden ke kritickému smýšlení nad obsahy hudebních děl

Učitel

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vede žáky k respektování a oceňování naší hudební a kulturní tradice
- buduje v dětech pozitivní postoj k hudbě a tvořivosti
- vede žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění školy a obce

Kompetence pracovní:

Žák

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- žák užívá obecně známé termíny, znaky a symboly
- žák užívá jednoduché hudební nástroje a vybavení

Učitel

- sleduje při hodině pokrok všech žáků, jejich činnost vyhodnocuje srozumitelným způsobem

5.7.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova – 1. stupeň

Ročník: 1.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Vokální činnosti			
- dbá na správné dýchání a držení těla - provádí hlasová a dechová cvičení - zřetelně vyslovuje - zná význam not - rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní - umí vytleskat rytmus podle vzoru - rozlišuje krátké, dlouhé, vysoké a hluboké tóny - vymýšlí melodie k říkadlům	*pěvecký a mluvený projev* - pěvecké dovednosti - hlasová hygiena - hudební rytmus	zpěv ve skupině zpěv sólový skupinová výuka	 Čj - říkadla
Instrumentální činnosti			
- učí se používat dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu - pozná a pojmenuje klavír, kytaru, flétnu, triangl, hůlky, bubínek	- hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře - rytmizace, hudební hry	skupinová výuka hudební hry	
Hudebně pohybové činnosti			
- provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod)	taktování, pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace	pohybové hry a taneční hry	Tv - pochod, taneční krok
Poslechové činnosti			
- pozná a naučí se vybrané vánoční koledy - pozná vybrané hudební nástroje podle zvuku - pozná hymnu ČR	kvality tónů hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj		Prv - lidové zvyky a tradice

Hudební výchova, 1. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vokální činnosti			
HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty	pěvecké dovednosti	sólový a skupinový zpěv	
Hudebně pohybové činnosti			
HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	taktování, pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace	pohybové a taneční hry	Tv – pochodový krok, tanec

Ročník: 2.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Vokální činnosti			
- rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování - umí vytleskat rytmus podle říkadel a písní - zná pojmy notová osnova, noty, houslový klíč - odliší notu od pomlky - umí doplnit zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje - umí zazpívat vybrané vánoční koledy - střídá sólový zpěv se zpěvem třídy - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	- pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv - rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus - dvojhlas, kánon	zpěv sólový a skupinový	Čj - říkadla Prv - lidové zvyky a tradice
Instrumentální činnosti			
- pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku: klavír, trubka, housle, flétna - umí užívat dětské hudební nástroje - improvizuje v rámci hudebních forem	- hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře) - rytmizace, hudební hry - hudební improvizace		
Hudebně pohybové činnosti			
- pohybuje se podle daného rytmu, při tanci tleská a při pochodu bubnuje - umí pohybově vyjádřit hudbu, zpívá při tanci	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace	pohybové hry taneční hry	Tv - pochod, taneční krok
Poslechové činnosti			
- rozlišuje umělou a lidovou píseň - seznámí se s vybranými skladbami klasiků - rozpozná kvality tónů - odliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální	- kvality tónů - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly - hudba pochodová, taneční, ukolébavka…) - hudební výrazové prostředky, - hudební prvky - pohyb melodie, rytmus		Vv - ilustrace OSV - Psychohygiena

Hudební výchova, 2. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vokální činnosti			
HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci - říkadel i při zpěvu	pěvecké dovednosti	sólový a skupinový zpěv	
Hudebně pohybové činnosti			
HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	taktování, pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace	pohybové a taneční hry	Tv – pochodový krok, tanec
Poslechové činnosti			
HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby	síla zvuku	poslech audionahrávek	

Ročník: 3.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vokální činnosti			
- umí s dopomocí vytleskat a taktovat dvoučtvrteční a tříčtvrteční takt - rozlišuje a umí napsat notu celou, půlovou, čtvrťovou, podle zápisu not pozná stoupavou a klesavou melodii - seznámí se s hymnou ČR - naučí se zpívat vybrané písně - dbá na správné dýchání a držení těla - zpívá intonačně i rytmicky přesně v jednohlase (podle svých dispozic)	- pěvecký a mluvní projev, pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv - rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus - realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu - dvojhlas – kánon		Vv - ilustrace
Instrumentální činnosti			
- rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, uvede jejich příklad - doprovází píseň na rytmický nástroj - improvizuje v rámci hudebních forem	- hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře) - rytmizace, hudební hry, hudební improvizace		
Hudebně pohybové činnosti			
- seznámí se s rytmem valčíku a polky a s kroky valčíku a polky (chůze dvoudobá, třídobá) - umí pohybově vyjádřit hudbu, tempo, dynamiku, směr melodie	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby 2/4 takt - pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace	taneční kroky	Tv - taneční krok
Poslechové činnosti			
- seznámí se s hudbou B. Smetany a A. Dvořáka - poslechem rozezná hudební nástroje - poslouchá vážnou hudbu, zábavnou, slavnostní - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná kvality tónů - odliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální	- kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj,rytmus - hudební styly - hudba pochodová, taneční, ukolébavka…) - hudební výrazové prostředky, - hudební prvky - pohyb melodie, rytmus		

Hudební výchova, 3. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vokální činnosti			
HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci - říkadel i při zpěvu	pěvecké dovednosti	sólový a skupinový zpěv	
Hudebně pohybové činnosti			
HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	taktování, pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace	pohybové a taneční hry	Tv – pochodový krok, tanec
Poslechové činnosti			
HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby	síla zvuku	poslech audionahrávek	

Ročník: 4.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vokální činnosti			
- učí se další písně - zpívá na základě svých dispozic int. čistě - zpívá rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase - dbá na správné dýchání a držení těla - zná pojmy repetice, houslový klíč; umí ho napsat - rozlišuje délky not a umí je zapsat - pozná dynamická znaménka, umí je v písni použít - zná stupnici C dur (názvy not)	- pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti, hlasová hygiena - hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - dvojhlas - kánon - písně durové a mollové tóniny - práce s grafickým záznamem hudby	skupinový zpěv	
Instrumentální činnosti			
- rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí - doprovodí písně na rytmických nástrojích - rytmizuje říkadla - provádí elementární hudební improvizace	- hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře) - rytmizace, hudební hry, hudební improvizace - rytm. sch jednoduché skladby		Čj - říkadla
Hudebně pohybové činnosti			
- umí pohybově vyjádřit hudbu, valčíkový krok - vytváří pohybové improvizace	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet), - pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová impro-vizace) orientace v prostoru	výuka ve dvojicích skupinová výuka	Tv - taneční krok
Poslechové činnosti			
- seznámí se se jmény oper B.Smetany a s názvy symfonických básní cyklu Má vlast - pamatuje si nejdůležitější údaje o B. Smetanovi - seznámí se s životem a dílem A. Dvořáka - poslouchá vybrané skladby - pozná písně ve 2/4 a 3/4 taktu - pozná opakující se téma v poslouchané skladbě	- kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly - hudba pocho-dová, taneční, ukolébavka… - hudební výrazové prostředky, - hudební prvky - pohyb melodie, rytmus - hudební formy (malá a velká písňová, rondo) - interpretace hudby (slovní vyjádření)		

Hudební výchova, 4. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vokální činnosti			
HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem	pěvecké dovednosti	sólový a skupinový zpěv	
Instrumentální činnosti			
HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje	orffovy nástroje	skupinová výuka	
Hudebně pohybové činnosti			
HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou	taktování, pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace	pohybové a taneční hry	Tv – pochodový krok, tanec

Ročník: 5.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Vokální činnosti			
- zpívá dle svých dispozic v durových i v mollových tóninách - při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - pozná smyčcové nástroje, dechové nástroje - seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru - zná pojmy stupnice C-dur, repetice, zesílení, zeslabení - čte noty v rozsahu c1 - g2 v houslovém klíči - umí provést rozbor zapsané písně - druh písně, notový zápis, takt, melodie - umí taktovat 4/4 takt - zná původ státní hymny - naučí se vybrané písně	pěvecký a mluvní projev, pěvecké dovednosti, hlasová hygiena hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu dvojhlas - kánon písně durové a mollové tóniny práce s grafickým záznamem hudby - čtení a zápis rytmického schématu, orientace v notovém záznamu intonace a vokální improvizace	skupinová výuka, sólový zpěv	
Instrumentální činnosti			
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry, dohry	- hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře) - rytmizace, hudební hry, hudební improvizace - rytmické schéma jednoduché skladby		
Hudebně pohybové činnosti			
- ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků - seznámí se s relaxací - realizuje dle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii zapsanou pomocí not	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) - pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) - orientace v prostoru		Tv - taneční krok Tv - relaxační techniky
Poslechové činnosti			
- poslouchá vybrané skladby - poslechem pozná vybrané hudební nástroje - pozná varhanní hudbu - pozná vánoční hudbu a vánoční koledy - pozná trampské písně - seznámí se s hudbou W. A. Mozarta a L. von Beethovena - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj hudební styly - hudba pochodová, taneční, ukolébavka… - hudební výrazové prostředky, - hudební prvky - pohyb melodie, rytmus - hudební formy (malá a velká písňová, rondo) - interpretace hudby (slovní vyjádření)		Prv - lidové zvyky a tradice

Hudební výchova, 5. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vokální činnosti			
HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem	pěvecké dovednosti	sólový a skupinový zpěv	
Instrumentální činnosti			
HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje	orffovy nástroje	skupinová výuka	
Hudebně pohybové činnosti			
HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou	taktování, pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace	pohybové a taneční hry	Tv – pochodový krok, tanec
Poslechové činnosti			
HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb frázování – správně hospodaří s dechem při interpretaci písní	výška, síla a barva zvuku	poslech audionahrávek, následná reprodukce slyšeného	

5.7.1.3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova – 2. stupeň

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Hudebně pohybové činnosti			
- pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus - umí taktovat dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt - dokáže pohybem vyjádřit obsah písně	- pochod, polka, valčík, mazurka - hra na dirigenta a orchestr vánoční koledy		Tv - pohybové činnosti
Instrumentální činnosti			
- správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje - dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy - trénuje rytmickou paměť	- reprodukce známých písní s důrazem na první a druhou dobu taktu - rytmické hádanky, rytmické ozvěny - rytmická hra na tělo - rytmické hud. formy - pochod, polka, valčík - analytická práce s písní - jednoduchá písňová forma - tvoření jednoduchých partitur pro Orffovy nástroje		Vv - ilustrace písní
Poslechové činnosti			
- sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat - rozliší skladbu vokální a instrumentální - umí rozlišit lidovou a umělou píseň, melodram, muzikál, operu a operetu - seznámí se s vybranými skladbami a skladateli	- poznávání hud. nástrojů - rozdělení nástrojů do skupin - píseň lidová, umělá vokální a instrumentální skladba - melodram - muzikál - opereta, opera - G. F. Händel - poslech skladeb		

Ročník: 6.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vokální činnosti			
- dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat v jednohlase i vícehlase - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu - umí vyhledat určené takty a rytmy	- intonační cvičení - vzestupná a sestupná řada tónů, intonace stupnic dur - zpěv lidových písní - práce s notovým zápisem - říkadlo, píseň - rytmické vyjádření textu písně - vyhledávání rytmu v zápise písně - rytmické hádanky - výrazové prostředky	skupinová výuka	

Hudební výchova, 6. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vokální činnosti			
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně	pěvecké dovednosti	sólový a skupinový zpěv	D, Z
Poslechové činnosti			
HV-9-1-04p rozeznává různé hudební žánry - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu	hudební žánry	poslech audionahrávek,	D, Z, multikulturní výchova (MKV)

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Vokální činnosti			
- při zpěvu využívá správné pěvecké návyky - podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně - dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- lidové a umělé písně, dynamika, melodie, rytmus - výběr písní různých období - hlasová hygiena		Čj - text písně
Poslechové činnosti			
- při poslechu využívá získané zkušenosti - spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností - rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti - rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby - na základě individuálních schopností zařadí skladbu do příslušného období	- pochod, tanec, vážná hudba k poslechu - výběr poslechových skladeb různých období		Tv - taneční kroky, pochod
Instrumentální a pohybové činnosti			
- pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků - dokáže využít získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení	- Prolínají se do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - choreografie		

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - seznámí se s různými formami skladeb - umí pojmenovat vybrané hudební formy	- polka, valčík, mazurka - moderní tance - hudební formy: kánon, fuga, koncert, sonáta, symfonie - duchovní a světská hudba		

Hudební výchova, 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vokální činnosti			
HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata	pěvecké dovednosti	sólový a skupinový zpěv	
Poslechové činnosti			
HV-9-1-04p rozeznává různé hudební žánry - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru	hudební žánry, hudební nástroje symfonického orchestru	audio a video nahrávky	D, Z, multikulturní výchova (MKV)

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Vokální činnosti			
- dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu - zpívá dle svých schopností intonačně čistě, rytmicky přesně - respektuje dynamiku písně - umí použít k doprovodu jednoduché nástroje - zná pojem akord - rozliší durovou a mollovou stupnici - seznámí se s charakteristickými prvky džezové hudby - snaží se přesně rytmicky zazpívat vybrané písně	- hlasová a rytmická cvičení - rytm. výcvik s oporou hud. nástroje - zpěv lidových i umělých písní - akord - příklady v lidové tvorbě - Semafor - Šlitr, Suchý - Osvobozené divadlo – J. Ježek		Čj - text písně
Poslechové činnosti			
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě, na základě tohoto přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - rozliší základní vlastnosti tónu - sluchem rozliší melodii vzestupnou a sestupnou - seznámí se se skladbami spadajícími do různých hudebních období	- poslech různých hud. žánrů, - srovnávání, postihování charakteristických rozdílů - artificiální a nonartificiální hudba (světová hudba) - hudební období (pravěk - současnost)		

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Instrumentální činnosti			
- vytváří jednoduché doprovody - provádí jednoduché hudební improvizace - sestaví pásmo hudby a mluveného slova - podle individuálních dispozic vytleská obtížnější rytmus	- výběr skladeb s výrazně odlišným tempem a rytmem - pochod pro bicí - swing, boogie woogie, blues		Čj - mluvený projev
Hudebně pohybové činnosti			
- pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- Prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého šk. roku - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - choreografie - polka, valčík, mazurka džaiv, cha-cha		Tv - pohybový rytmus

Hudební výchova, 8. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vokální činnosti			
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně	pěvecké dovednosti	sólový a skupinový zpěv	multikulturní výchova (MKV)
Poslechové činnosti			
HV-9-1-04p rozeznává různé hudební žánry - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	hudební skladatelé, hudební žánry	audio a video nahrávky	D, Z, multikulturní výchova (MKV)

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Vokální činnosti			
- dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu, získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu uplatňuje v běžném životě - seznámí se s nejstaršími hudebními památkami a umí je zařadit do historických souvislostí - orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích - seznámí se s charakteristickými znaky a souvislostmi z jiných oborů umělecké činnosti - podle svých individuálních dispozic zpívá kultivovaně a pěvecky správně písně různých stylů a žánrů	- opakování učiva z předchozích ročníků - lidová i umělá píseň - dynamika, melodie a rytmus		D- nejstarší dějiny D - orientace v hud. obdobích

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Poslechové činnosti			
- při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností - postihuje hudebně výrazové prostředky - spojuje poslech s pohybovou činností - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- hudba artif. a nonartif. - česká počátky - současnost		
Instrumentální a pohybové činnosti			
- postihuje hudební výrazové prostředky - spojuje poslech s instrumentální nebo - pohybovou činností - rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti - reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata, části skladeb	- prolínají do vokálních i poslechových činností - hudební výrazové prostředky - hudební nástroje historické a současné		Tv - pohybová improvizace Čj - motiv a téma písně

Hudební výchova, 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Vokální činnosti			
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně	pěvecké dovednosti	sólový a skupinový zpěv	multikulturní výchova (MKV)
HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata			
Poslechové činnosti			
HV-9-1-04p rozeznává různé hudební žánry - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	hudební skladatelé, hudební žánry, hudební nástroje	audio a video nahrávky	D, Z, multikulturní výchova (MKV)

5.7.2. Výtvarná výchova

5.7.2.1. Výtvarná výchova – 1. stupeň

5.7.2.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět výtvarná výchova je vyučován na prvním stupni jako samostatný předmět. V 1. – 3. ročníku 1 hodinu týdně, ve 4. – 5. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v učebně příslušného ročníku, v počítačové učebně, v knihovně, mimo budovu školy (výstavy, sběr materiálu, práce v plenéru). Očekávané výstupy vychází ze vzdělávacího obsahu oblasti Umění a kultura. Tento předmět je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Charakteristika vzdělávání v předmětu výtvarná výchova (1. stupeň)

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí se chápat umělecký projev jako formu poznání a komunikace
- učí se používat rozmanité umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění a poznávání

Formy a metody práce:

- samostatná práce – vyhledávání na internetu, v různých encyklopediích, ilustrovaných knihách
- skupinová práce – při návštěvách výstav
- krátkodobé projekty
- samostatná i kolektivní práce při vlastním výtvarném vyjadřování
- návštěvy výstav, exkurze
- účast na výtvarných soutěžích

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- kreativita – schopnost vidět věci jinak, empatie, tvořivost v mezilidských vztazích, estetika chování a mezilidských vztahů, umění jako prostředek komunikace

Multikulturní výchova (MKV):

- kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení, poznávání a respektování zvláštností různých kulturních etnik

Environmentální výchova (EV)

- vztah člověka k prostředí – zdroj inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot, přispívá k vnímání estetických kvalit životního prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- zaujímá a vyjadřuje svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Učitel

- vede žáka k samostatnému vnímání reality

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- zaujímá vlastní postoj k různorodým interpretacím stejného vizuálně obrazného vyjádření
- žák samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy, umí zhodnotit vizuálně obrazná vyjádření

Učitel

- umožňuje žákovi tvořivý přístup při řešení výtvarných úkolů

Kompetence komunikativní:

Žák

- pojmenovává vizuálně obrazné elementy, umí zhodnotit vizuálně obrazná vyjádření

Učitel

- vede žáka k respektování názorů jiných a k obhájení svých názorů

Kompetence sociální a personální:

Žák

- respektuje různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Učitel

- umožňuje žákovi tvůrčí práci ve skupině

Kompetence pracovní:

Žák

- dokáže zvolit přiměřené tempo své tvůrčí práce

Učitel

- vede žáka k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel

Kompetence občanské:

Žák

- vytváří si vlastní postoj k výtvarnému dílu

Učitel

- cíleně vytváří situace, které učí žáka chápat a respektovat estetické požadavky, které jsou v souladu s požadavky na vlastní i životní prostředí

5.7.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova – 1. stupeň

1. období, ročník: 1. - 3.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- dokáže třídit a pojmenovat prvky vizuálně obraz. vyjádření na základě vlastních zkušeností - v plošném i prostorovém uspořádání linií, tvarů, objemů a barev uplatňuje své vlastní zkušenosti - dokáže volit vhodné výrazové prostředky pro svoje vyjádření a interpretuje podle svých schopností - začíná poznávat, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa - spolupodílí se na dotváření prostředí, ve kterém žije	- malba, technika malby různými materiály - teorie barev - základní rozlišení, míchání - kresba - výrazové vlastnosti linie tvaru, kombinace v ploše, uspořádání celku - techniky prostorového vyjádření, vlastnosti různých materiálů - práce a experiment výtvarného využití, uspořádání a dotváření přírodních materiálů - výtvarné vyjádření smyslových podnětů ze svého okolí vizuálně obrazná vyjádření, ilustrace, fotografie, reklama	samostatná práce, skupinová práce, krátkodobé projekty, soutěže, výstavy	OSV: kreativita Čj, Hv, M

2. období, ročník: 4. a 5.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
dokáže pojmenovat a porovnávat na základě vztahů (světlo, barva, proporce) při vlastní tvůrčí činnosti prvky vizuálně obrazného vyjádření kombinuje a užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření v ploše, v prostoru projevuje vlastní životní zkušenosti při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření dokáže nalézt vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření, která vznikla na základě smyslových vjemů, uplatňuje je v ploše, objemové i prostorové tvorbě osobitost svého vnímání projevuje v přístupu k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, v přístupu k realitě, k tvorbě vnímá a dokáže porovnat různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, chápe je jako zdroj inspirace	- teorie barev - dekor v ploše - výraz linie za použití různých nástrojů - technika malby kombinace technik - výtvarné funkce písma - reliéfní řešení plochy	samostatná práce skupinová práce krátkodobé projekty soutěže výstavy	MKV: kulturní diference´ EV: vztah člověka k prostředí Čj, M, Hv, Při
- zapojuje do komunikace sociálních vztahů obsah vizuálně obrazných vyjádření, která sám vytvořil, dotvořil či upravil	- poznávání výtvarných principů a možností při práci s různými materiály - pozorování skutečnosti a volný výtvarný projev - výtvarné ztvárnění děje - výtvarné vyjádření morf. znaků, tvarů, barevnosti přír. objektů - výtvarné ztvárnění předmětů, vyjádření prostoru - druhy volného výtv. umění - seznámení: malířství, grafika, sochařství, architektura a užité umění, design předmětů denní potřeby, kultura bydlení		

Výtvarná výchova, 1 - 5. ročník - MDÚ	
VÝSTUP	**UČIVO, FORMY VÝUKY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY**
VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	(opakovaně, vrstveně) prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly –– vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama
VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	
VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	
VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr	

Výtvarná výchova, 1 - 5. ročník - MDÚ	
VÝSTUP	**UČIVO, FORMY VÝUKY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY**
VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění
VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	
VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	

5.7.2.3. Výtvarná výchova – 2. stupeň

5.7.2.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět výtvarná výchova je vyučován na druhém stupni jako samostatný předmět v 6. a 7 ročníku 2 hodiny a v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v učebně příslušného ročníku, v knihovně, učebně ICT, mimo budovu školy – návštěvy výstav, galerií, práce v plenéru. Očekávané výstupy vycházejí ze vzdělávacího obsahu oblasti Umění a kultura.

Charakteristika vzdělávání v předmětu výtvarná výchova

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- chápe umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků

Formy a metody práce

- samostatná i kolektivní práce při vlastním výtvarném vyjádření
- krátkodobé projekty
- skupinová práce – při návštěvě výstav, divadelních představení
- samostatná práce – vyhledávání informací v různých publikacích dějin výtvarné kultury, v encyklopediích, na internetu
- účast na výtvarných soutěžích

Začlenění průřezových témat

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- Evropa a svět nás zajímá – porozumění evropským kulturním kořenům, respektování svébytnosti národních a regionálních kultur, význam uchování kulturního dědictví

Multikulturní výchova (MKV):

- lidské vztahy – vzájemné obohacování různých kultur, překonávání předsudků a vžitých stereotypů

Mediální výchova (MV):

- fungování a vliv médií ve společnosti – schopnost kriticky hodnotit výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názoru i pro záměrnou manipulaci

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- po zadání úkolu si zorganizuje vlastní tvůrčí činnost
- dokáže si zpětně uvědomit svoje vlastní pokroky při práci

Učitel

- vhodně volí metody podporující samostatnost a tvořivost žáka

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- dostává dostatek námětů k samostatnému řešení problémů souvisejících s výběrem techniky a materiálů, se způsobem zpracování
- vyhledává nejvhodnější způsob realizace vizuálně obrazného vyjádření

Učitel

- podporuje vlastní návrhy žáků

Kompetence komunikativní:

Žák

- při práci ve skupině dokáže realizovat vlastní názor, skloubí ho se způsobem vyjádření ostatních členů týmu
- dokáže vyjádřit pocity a vlastní názory na umělecké dílo

Učitel

- podporuje kritiku a sebekritiku přiměřenou situaci
- učí žáky publikovat a prezentovat svoji práci

Kompetence sociální a personální:

Žák

- respektuje tempo, způsob vyjádření a originalitu v práci ostatních
- svou vlastní pracovní činností ovlivňuje kvalitu práce v týmu

Učitel

- učí žáky stát v týmech v různých rolích
- podporuje integraci žáků s SPU do třídních kolektivů

Kompetence občanské:

Žák

- prezentuje výsledky své práce na různých výtvarných soutěžích
- je schopen respektovat odlišné názory a způsob vyjádření
- svou prací reprezentuje školu, region

Učitel

- podporuje spolupráci s obcí a zájmovými složkami

Kompetence pracovní:

Žák

- dokáže se koncentrovat na svůj pracovní výkon
- při práci s výtvarným materiálem dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla

Učitel

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci

5.7.2.4. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova – 2. stupeň

3. období, ročník: 6. - 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- umí vybírat, vytvářet a pojmenovávat co nejvíce prvků vizuálně obrazných vyjádření - uplatní je pro vyjádření vlastních zkušeností - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání smyslových zkušeností - seznamuje se s prostředky pro zachycení jevů a procesů, s metodami současného výtvarného umění (počítačové grafika, fotografie, video) - rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření jako smyslového účinku, jako subjektivního účinku - orientuje se v uměleckých vizuálně obrazných vyjádření minulosti, vychází z osobních zkušeností a prožitků - dokáže vysvětlit svůj postoj a vztah k různým druhům vizuálně obrazného vyjádření - podílí se na prezentaci a ověřování účinků vytvořených či upravených vizuálně obrazných vyjádření	- kresba - linie, tvar, objem, rozvržení v ploše, objemu, prostoru, podobnost, rytmus, kontrast, stínování - seskupování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru; - symetrie, asymetrie - praktické ověřování a postupné využíváni kompozičních principů - uspořádání objektů do celků, vyjádření pohybu a změny - rozvíjení smyslové citlivosti, vyjádření smyslových zážitků, emocí, myšlenek - malba - světelný a barevný kontrast, mísení, vrstvení a symbolika kontrast barev, odstín, sytost - krajinomalba - grafické techniky, plastická a prostorová tvorba, modelování - nauka o perspektivě - užitá grafika, písmo, plakát, práce s PC, reklama - práce s netradičními materiály - dekorační práce - subjektivní vyjádření reality, děje - práce s uměleckým dílem - architektura, užité umění, design - portrét - krajinomalba, výtvarné umělecké směry - současné trendy výtvarného umění (instalace, performance, videoart, multimedia, land-art, happening)	samostatná práce, skupinová práce, krátkodobé projekty, soutěže, výstavy	EGS: Evropa a svět nás zajímá MKV: lidské vztahy MDV: fungování a vliv médií ve společnosti Čj M D Z Hv

Výtvarná výchova, 6. - 9. ročník - MDÚ	
VÝSTUP	**UČIVO, FORMY VÝUKY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY**
VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	(průběžně, opakovaně) prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

5.8. Člověk a zdraví

5.8.1. Výchova ke zdraví

5.8.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět výchova ke zdraví je vyučován jako samostatný předmět určený pro 8. a 9. ročník. Vyučuje se v obou ročnících 1 hodinu týdně. Jeho očekávané výstupy vycházejí ze vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví oblasti Člověk a zdraví. Předmět úzce souvisí s obsahem předmětu přírodopis a občanská výchova.

Charakteristika vzdělávání v předmětu výchova ke zdraví

- formovat a rozvíjet u žáků pozitivní vztah k vlastnímu zdraví
- vést odpovědnost za podporu a ochranu zdraví
- přinášet základní poznatky o stavbě lidského těla a jeho vývoji (oblast dospívání)
- podporovat chování vedoucí k ochraně zdraví,
- seznamovat s riziky ohrožujícími zdraví,
- učit žáky být odpovědný za své zdraví,
- osvojit si zásady zdravého životního stylu,
- osvojovat si chování při ohrožení v rizikových situacích a událostech,
- prohlubovat poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnery, v manželství i rodině, škole a společenství vrstevníků.

Formy a metody práce

- převažují aktivizující metody a formy, které posilují zdravé sebevědomí, zvyšují odolnost vůči stresům a přispívají k utváření vlastních názorů a k volbě správného rozhodování (např. dialog, diskuse, aktivizující hry, praktická cvičení, simulace, audiovizuální technika, exkurze, besedy s odborníky)

Začlenění průřezových témat

osobnostní a sociální výchova (OSV):

- v návaznosti na osobnostní, sociální a právní aspekt některých témat

mediální výchova (MV):

- v souvislosti s kritickým posuzováním reklam a mediálních článků spojených s výživou i dalšími aspekty zdraví

ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
dopravní výchova
zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- zajímá se o problematiku lidského zdraví, chápe nutnost se touto problematikou zabývat
- samostatně pracuje s informačními zdroji, na základě získaných informací vyhodnocuje konkrétní situace související se zdravým a nezdravým životním stylem

Učitel

- nabízí žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku biologie člověka i jeho zdraví a povedou k ochotě se o ni dále zajímat

- předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů s tematikou biologické podstaty člověka a jeho zdraví a vede je k jejich pravidelnému využívání

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- vyvozuje optimální praktické postupy k ochraně vlastního zdraví
- samostatně pozoruje praktické jevy a jednání lidí, které souvisejí se zdravím a ochranou před civilizačními chorobami

Učitel

- vede žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o člověku a jeho zdraví a k vyvozování optimálních praktických postupů v rámci jejich možností
- vede žáky k samostatnému pozorování jednání lidí a praktických jevů souvisejících se zdravím (především civilizačními chorobami), k jejich vyhodnocování a k vyvozování praktických závěrů pro současnost i budoucnost
- předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících se zdravím člověka v různých etapách života

Kompetence komunikativní:

Žák

- účinně, správně a podle pravidel užívá verbální i nonverbální komunikaci ve vztahu k dospělým i spolužákům

Učitel

- nabízí žákům dostatek možností k porozumění textů a obrazových materiálů souvisejících se stavbou lidského těla, funkcemi jeho orgánů a k jejich běžnému užívání
- umožňuje žákům poznávat základní symboly a značky související s problematikou člověka a jeho zdraví a vést je k jejich bezpečnému užívání
- vede žáky k formulování vlastních názorů na problematiku zdraví a k možnostem ověřovat si některé praktické dovednosti v modelových situacích

Kompetence sociální a personální:

Žák

- umí vyjádřit svůj názor a zároveň respektuje názory ostatních

Učitel

- navozuje dostatek situací, které vedou k vědomí odlišností i jedinečnosti každého člověka a budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňovat své zdraví
- vytváří dostatek situací k poznání potřeby vzájemného respektu i pomoci v otázkách souvisejících s osobou člověka, jeho zdraví, vztahů obou pohlaví atd.

Kompetence občanské:

Žák

- uvědomuje si následky nezdravého životního stylu pro sebe samého i pro celou společnost

Učitel

- nabízí žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností souvisejících se zdravím, partnerskými a rodinnými vztahy (jejich dodržování a narušování) i dostatek modelových situací k prokázání praktických dovedností ochránit zdraví i jiných v krizových situacích, situacích hrubého zacházení, násilí atd.

Kompetence pracovní:

Žák

- seznámí se s vhodným režimem dne, účelně organizuje svůj čas s ohledem na přirozený biorytmus těla
- chápe potřebu spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, uče se pracovat ve skupině a přispívat ke společné práci

Učitel

- nabízí dostatek situací k propojení problematiky člověka, jeho hygieny, ochrany jeho zdraví s otázkami ochrany zdraví při práci a zájmové činnosti

5.8.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Změny v životě člověka			
- respektuje změny v dospívání - respektuje význam sexuality	- sexualita jako součást osobnosti - zdraví reprodukční soustavy	beseda s lékařem DVD	Ov přírodopis OSV
Péče o zdraví			
- dává do souvislostí složení stravy, uplatňuje zdravé stravovací návyky - využívá techniky a dovednosti k regeneraci organismu - uplatňuje osvojené preventivní způsoby chování	- základy první pomoci - pitný režim - denní režim - vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit - pohybový režim - cesty přenosu nákaz (potravou, zvířetem) a jejich prevence	modelové situace	Ov Př OSV MV
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence			
- dává do souvislostí zdravotní a sociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek - uplatňuje osvojené preventivní způsoby chování	- psychiatrické nemoci - násilí zamířené proti sobě - alkohol, kouření - nebezpečné látky - nebezpečný internet	beseda s pracovníkem PPP modelové situace	komunikace (OSV) informatika
Hodnota a podpora zdraví			
- vytváří vlastní názor k problematice zdraví	- podpora zdravého životního stylu	diskuse	Tv Př
Osobnostní a sociální rozvoj			
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému	- utváření vědomí vlastní identity	situační hry	OSV

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Změny v životě člověka			
- přijme zodpovědnost za bezpečné sexuální chování	- sexuální zdrženlivost - promiskuita - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých	modelové situace audiovizuální technika	 přírodopis OSV
Zdravý způsob života; Péče o zdraví			
- uplatňuje osvojené způsoby chování v oblasti prevence	- vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - ochran před chronickými nepřenosnými chorobami - prevence kardiovaskulárních a metabolických nemocí	besedy modelové situace	F Ov Př ekologie OSV MV
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence			
- předchází situacím ohrožujícím zdraví - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích	- těžké životní situace - nebezpečí komunikace na internetu - sebeochrana	modelové situace AV technika	 informatika Ov MV

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- projevuje odpovědné chování v běžných, mimořádných a rizikových situacích	- pomoc v rizikových situacích - kriminalita mládeže - rizika silniční a železniční dopravy - účastník silničního provozu (zajištění bezpečnosti) - mimořádné situace varovné signály - evakuace - činnost po mimořádné události a jejich prevence	návštěva okr. soudu v Pelhřimově	VDO
Osobnostní a sociální rozvoj			
- zaujímá hodnotové postoje	- hodnotové postoje - rozhodování při řešení problémů v mezilidských vztazích - dopad vlastního jednání a chování	situační hry modelové situace	OSV

Výchova ke zdraví 8. - 9. ročník - MDÚ	
VÝSTUP	**UČIVO, FORMY VÝUKY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY**
VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny	vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství, vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek
VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného	***(průběžně, opakovaně, vrstveně)*** dětství, puberta, dospívání sexuální dospívání a reprodukční zdraví výživa a zdraví vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví tělesná a duševní hygiena, denní režim ochrana před přenosnými chorobami ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy stres a jeho vztah ke zdraví autodestruktivní závislosti skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování,

Výchova ke zdraví 8. - 9. ročník - MDÚ	
VÝSTUP	**UČIVO, FORMY VÝUKY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY**
chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel	základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

5.8.2. Tělesná výchova

5.8.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět je realizován v 1. – 9. ročníku, v každém ročníku 2 hodiny týdně.

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Vzhledem k malému počtu žáků v jednotlivých ročnících dochází ke spojování ročníků. Na druhém stupni dochází k rozdělení žáků na dívky a chlapce a to následujícím způsobem – je spojen 6. a 7. ročník, přičemž odděleně probíhá výuka tělesné výchovy dívek a tělesné výchovy chlapců. Totéž platí i pro 8. a 9. ročník. V případě potřeby může ředitel školy rozhodnout o jiném systému dělení a spojování tříd.

Charakteristika vzdělávání v předmětu tělesná výchova

Činnosti v průběhu výuky vedou zejména k:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole,
- rozvoji pohybových dovedností a kultivaci pohybu,
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty,
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Formy a metody práce

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti
- průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her
- turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti

činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování,
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností
- zdroje informací o pohybových činnostech

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností, sociálních dovedností, etické zvládání situace soutěže, konkurence, organizování práce skupiny

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- osvojuje si základní tělocvičné názvosloví
- cvičí podle jednoduchého nákresu nebo popisu
- změří a porovná základní pohybové výkony
- hodnotí své výsledky

Učitel

- dodává žákům sebedůvěru a sleduje pokrok všech žáků
- umožňuje žákům uplatnění podle individuálních schopností

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím

Učitel

- umožňuje žákovi podílet se na řešení vzniklých problémových situací
- vede žáka k správným způsobům reakce na nesportovním chování

Kompetence komunikativní:

Žák

- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- reaguje na základní povely a pokyny a sám je i vydává
- zorganizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty

Učitel

- umožňuje žákům týmovou spolupráci
- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci

Kompetence sociální a personální:

Žák

- jedná v duchu fair-play, dodržuje pravidla a označí přestupky
- respektuje opačné pohlaví

– zvládá pohybové činnosti ve skupině

Učitel

– dbá na vhodné způsoby spolupráce mezi různě talentovanými žáky
– umožňuje žáků takové formy součinnosti, kdy plní různé role v týmu

Kompetence občanské:

Žák

– podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti
– spojuje svou pohybovou činnost se zdravím, zařazuje si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení
– je veden ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplný a taktní

Učitel

– umožňuje žákovi, aby se podílel na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
– vytváří situace, umožňující žákovi rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..)

Kompetence pracovní:

Žák

– je veden učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech při tělesné výchově i v běžném životě
– učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní

Učitel

– vede žáka k efektivitě při organizování vlastní práce

5.8.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova – 1. stupeň

<table>
<tr><th colspan="5">Ročník: 1. - 5.</th></tr>
<tr><th>Výstup</th><th>Učivo</th><th>Roč.</th><th>Formy výuky</th><th>PT, MZV</th></tr>
<tr><td>- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou</td><td rowspan="14">- příprava pro sportovní výkon

- zdravotně zaměřené činnosti

- význam pohybu pro zdraví

- cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení</td><td rowspan="2">1.-5.</td><td rowspan="14">cvičení v tělocvičně
cvičení v přírodě
cvičení na hřišti</td><td rowspan="14">ŠD

kroužky</td></tr>
<tr><td>- zná protahovací a napínací cviky</td></tr>
<tr><td>- zná cviky pro zahřátí a uvolnění</td><td>1.-3.</td></tr>
<tr><td>- spojuje pravidelnou každodenní pohyb. činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</td><td>4.</td></tr>
<tr><td>- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu</td><td>5.</td></tr>
<tr><td>- uplatňuje kondičně zaměřené činnosti</td><td rowspan="4">1.-5.</td></tr>
<tr><td>- dbá na správné držení těla při různých činnostech</td></tr>
<tr><td>- dbá na správné dýchání</td></tr>
<tr><td>- umí kompenzační a relaxační cviky</td><td>5.</td></tr>
<tr><td>- ovládá správný postup při zvládání zátěže</td><td>4.-5.</td></tr>
<tr><td>- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</td><td>4.</td><td>Hv - hud. pohyb. činnosti</td></tr>
<tr><td>- zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti</td><td></td><td>1.-2.</td></tr>
<tr><td>- vyjádří rytmus pohybem</td></tr>
</table>

Ročník: 1. - 5.				
Výstup	**Učivo**	**Roč.**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- zná a užívá základní tělocvičné pojmy, názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní	- tělocvičné pojmy, komunikace v TV	1.-4.		ČJ - komunikace
- zná pojmy z pravidel sportů a soutěží				
- cvičí dle jednoduchého nákresu, popisu cvičení		5.		Vv - činnosti
- dodržuje pravidla bezpečnosti	- bezpečnost při sportu	1.-4.		Prv - bezpečnost
- zná a reaguje na smluvené pokyny a povely, gesta a signály pro organizaci činnosti		1.-5.		
- adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- první pomoc v podmínkách TV	4.-5.		
- dodržuje hlavní zásady hygieny	- hygiena při sportování	1.-5.		
- používá vhodné sportovní oblečení a obuv				
- respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví		5.		
základy sportovních her - míčové				
- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích	- hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradič. náčiní při cvičení	1.-3.		
- vytváří varianty pohybových her	- organizace her	1.-3.		
- zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka	- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností	4.-5.		
- reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti				
- jedná v duchu fair-play	- zásady sportovního jednání a chování			
- zvládne přihrávku jednoruč, obouruč, dribling		1.-5.		
- zná a dodržuje základní pravidla her		3.-5.		
- rozlišuje míč na basketbal a volejbal		1.-5.		
- učí se ovládat hru s basketbalovým míčem		3.		
- nacvičuje přehazovanou				
- nacvičuje střelbu na koš		3.-5.		
- zná pravidla malé kopané a florbalu				
- je schopen soutěžit v družstvu		4.-5.		
- umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice	- týmová spolupráce	1.-5.		
- je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo		4.-5.		OSV - Kooperace a kompetice
- pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje		1.-4.		
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy		3.-5.		
základy atletiky				
- zvládá základy atletiky	- rychlý běh, nízký start	1.-3.		
	skok do dálky, hod kriketovým míčkem	1.-5.		
	- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti, koordinace pohybu	1.-3.		
	- štafetový běh	1.-5.		
	- skok z místa	1.-4.		M - měření délky
	- běh 50 m, 60 m	3.		

Ročník: 1. - 5.				
Výstup	**Učivo**	**Roč.**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- zná taktiku běhu na delší vzdálenost, při běhu terénem s překážkami	- běh 300 m - běh 400 m - běh 600 m	4. 5. 4.-5.		M - měření rychlosti
- zná taktiku běhu k metě, sprintu, vytrv. běhu		od 2.		
- účastní se atletických závodů				
základy gymnastiky				
- zvládá základy gymnastiky	- cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti průpravná cvičení	1.-4.		
	- úpoly			
	- kotoul vpřed, stoj na lopatkách,	1.-2.		
	- podbíhání dlouhého lana,			
	- cvičení na lavičkách			
	- skok přes švihadlo	2.		
	- přetahy a přetlaky			
	- odraz z trampolíny			
	- šplh na tyči	4.-5.		
	- cvičení na žíněnce - napojované	3.-4.		
	- kotoul vzad	5.		
- provádí kondiční cvičení s plnými míči	- odraz z můstku při cvičení na koze	3.-4.		
	- roznožka	4.-5.		
	- výskok do kleku a dřepu na kozu			
	- cvičení na švédské bedně	5		
	- cvičení na žebřinách			
- projevuje radost z poh. činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti	- vztah ke sportu, zásady jednání a chování, fair play	1.-5.		
- učí se respektovat zdravotní handicap				
- zná význam sportování pro zdraví		1.-4.		
- dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště		4.-5. 4.-5.	práce s internetem	
- dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky				
- zvládá základní kroky některých lid. tanců - seznámí se s dětským aerobikem - seznámí se s kondičním cvičením s hudbou	- jednoduché tanečky, estetika pohybu	3.-5.		HV - rytmus, melodie HV - rytmus, melodie
- účastní se základní plavecké výuky	- základní plavecká výuka - základní plavecké dovednosti, jeden plavecký styl, způsob, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí - skok do vody - 2 plavecké styly	3.	výuka v plaveckém bazénu	

Ročník: 1. - 5.				
Výstup	**Učivo**	**Roč.**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- zvládne jízdu na kole na dopravním hřišti	výchova cyklisty - dopravní hřiště	4.	výuka na doprav. hřišti	
- zná jednoduchá pravidla silničního provozu				

Tělesná výchova, 1. - 3. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
TV-3-1-01p Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	Příprava pro sportovní výkon	Cvičení v tělocvičně, na hřišti, v přírodě	
TV-3-1-04p Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	Zdravotně zaměřené činnosti		Prv – hygiena, bezpečnost
TV-3-1-05p Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti	Tělocvičné pojmy, komunikace v TV		ČJ - komunikace
Projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám			ŠD, kroužky
Zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů			

Tělesná výchova, 4. - 5. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
TV-5-1-01p Chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu		Cvičení během dne	
TV-5-1-02p Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením	- kondiční a rytmické cvičení		
TV-5-1-03p Zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností			
TV-5-1-04p Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	Význam pohybu pro zdraví, bezpečnost při sportu		
TV-5-1-05p Reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti			ČJ – komunikace
TV-5-1-06p Dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play	Zásady sportovního jednání a chování, organizace her, pohybové hry	Cvičení na nářadí	M – počítání skóre, udělování bodů
Zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla			
Zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy			

Ročník: 6. – 9.				
Výstup	**Učivo**	**Roč.**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- samostatně se připraví před pohybovou činností	- příprava na sportovní výkon	6.-9.	cvičení na hřišti	
Atletika:				Př - stavba těla
- při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli - zvládá techniku atletické disciplíny - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy - zvládá obtížnější techniky	- běh vytrvalostní - běh přes nízké překážky - skok daleký - skok vysoký - technika flopu - hod granátem - na dálku - vrh koulí			F - těžiště
Gymnastika:		6.-9.	cvičení v tělocvičně	F - energie
- dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - při cvičení uplatní svůj fyzický fond	- akrobacie - přemet vpřed - trampolína - odraz, skok - švédská bedna nadél - kotoul, - roznožka - šplh - bez přírazu, s obměnami			
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti a výkon, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny, eviduje a vyhodnotí výkon - zvládá jednoduché taneční kroky - používá správnou techniku	- rytmická a kondiční gymnastika - polkový krok **- úpoly** - střehové postoje, pád stranou, vzad	8. 6.-9.	cvičení v tělocvičně	Hv - taneční kroky, rytmus hudby
Sportovní hry:		6.-9. 7.-9. 8. 9. 6.-9.	cvičení v tělocvičně sport v přírodě, v terénu	
- uplatňuje zkušenosti z míčových her - dokáže řídit utkání svých vrstevníků - dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreač. činnostech - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - zorganizuje jednoduché turnaje, závody, turist. akce na úrovni školy, zpracuje výsledky a informace, prezentuje je	- ringo kroužky - volejbal - florbal - sálová kopaná - kopaná – chlapci - házená - dívky			
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz) - zvládá dlouhodobější pobyt v přírodě	- turistika a pobyt v přírodě			

Ročník: 6. – 9.				
Výstup	**Učivo**	**Roč.**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry	- bruslení, jednoduchý skok	6.-9.	bruslení na zim. stadionu	
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	- význam pohybu pro zdraví	6.-9.		
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti				
- uplatňuje vhodné a bezpeč. chování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, v prostředí silničního provozu	- hygiena a bezpečnost při pohyb. činnostech		školní výlety	
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem	- olympijské myšlenky	9.		
- respektuje opačné pohlaví		7.		
- soupeří čestně				
- pomáhá handicapovaným				
- chrání přírodu při sportu				Př - ekologie
- pohybovou činnost skončí ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	- prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí	8.-9.		
- předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost				
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	- komunikace při TV	9.		informatika

Tělesná výchova 6. - 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
TV-9-1-02p Usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí	Atletika, gymnastika, sportovní hry		
TV-9-1-03p Cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy			Hv – rytmus, cvičení s hudbou
TV-9-1-04p Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem	Bezpečnost zdraví		
TV-9-1-04p Vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity			
TV-9-1-05p Uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného	První pomoc		
TV-9-1-05p Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu	Pravidla silničního provozu	Jízda na kole Turistika	
Chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti			
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-9-2-01 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Týmová spolupráce		
TV-9-2-02p Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků			
Činnosti podporující pohybové učení			
TV-9-3-01p Užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	Tělocvičné pojmy		Čj - komunikace
TV-9-3-02 Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu			
TV-9-3-03 Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	Týmová spolupráce		
TV-9-3-04p Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka			
TV-9-3-05p Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je			M , F – měření délky, rychlosti
TV-9-3-06p Spolurozhoduje osvojované hry a soutěže			

5.9. Člověk a svět práce

5.9.1. Pracovní činnosti

5.9.1.1. Pracovní činnosti – 1. stupeň

5.9.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět pracovní činnosti je vyučován na 1. stupni jako samostatný předmět v 1. – 5. ročníku 1 hodinu týdně. Očekávané výstupy vycházejí ze vzdělávacího obsahu oboru Člověk a svět práce. Výuka probíhá ve třídách příslušných ročníků, dílně, vybavené školní kuchyňce, na školním pozemku, mimo školní budovu (exkurze). Předmět pracovní vyučování umožňuje žákům získat vědomosti, dovednosti a návyky, které vedou k jejich další profesní orientaci. Osvojují si pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví. Poznávají vybrané materiály a jejich vlastnosti, používají vhodné nástroje, nářadí a jednoduché pracovní postupy. Vytvářejí si vztah k ochraně životního prostředí orientují se v různých oborech lidské činnosti.

Charakteristika vzdělávání v předmětu pracovní činnosti (1. stupeň)

- rozvíjí jemnou motoriku žáků
- vytváří základní pracovní dovednosti a návyky
- vede žáky k rozlišování materiálů, určování jejich vlastností
- učí rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží, bezpečně s nimi zacházet, volit vhodný pracovní nástroj a postup
- postupně vytváří pozitivní vztah k práci
- vytváří kvalitní vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí
- pomáhá chápat individuální možnosti každého člověka při řešení ekologických problémů
- dává prostor originálním nápadům a tvůrčí činnosti

Formy a metody práce

- skupinová řešení problémů
- samostatná práce
- práce podle odborného návodu, nákresu
- krátkodobé projekty
- samostatná pozorování
- exkurze, návštěvy výstav, muzea
- pokusy hromadné nebo individuální

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- seberegulace a sebeorganizace – organizace pracovního procesu, vymezeného času, stanovení kroků k dosažení určitých cílů
- kooperace a kompetice – dovednost ustoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny

Environmentální výchova (EV):

- základní podmínky života – přírodní zdroje jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření
- lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, průmysl a ochrana životního prostředí, odpady a hospodaření s odpady
- vztah člověka k prostředí – náš životní styl – spotřeba věcí, energie, odpady, vlivy na prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- vybírá, plánuje, organizuje a řídí vlastní činnost
- samostatně pozoruje a porovnává výsledky při pěstitelských pracích

Učitel

- umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- promýšlí a naplánuje způsob řešení problémů při konstrukčních činnostech
- ověřuje správnost řešení problému, osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných situací

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní:

Žák

- rozumí jednoduchým návodům a popisům pracovního postupu, dokáže podle nich pracovat
- dokáže naslouchat pokynům, rozumí jim a vhodně na ně reaguje
- dokáže popsat a vysvětlit svůj vlastní pracovní postup, obhájit svůj názor

Učitel

- vede žáky k používání správné terminologie

Kompetence sociální a personální:

Žák

- dokáže přijmout svoji roli v pracovní činnosti skupiny
- se aktivně podílí na vytváření pravidel práce v týmu
- vytváří příjemnou pracovní atmosféru, ohleduplně jedná s ostatními členy pracovní skupiny
- dokáže v případě potřeby poskytnout nebo přijmout pomoc ostatních

Učitel

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

Kompetence občanské:

Žák

- respektuje a ocení práci ostatních členů kolektivu
- si je vědom svého podílu zodpovědnosti i výsledku svěřeného úkolu
- projevuje pozitivní postoj k pracovnímu úsilí i k jeho výsledkům
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí

Učitel

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní:

Žák

- při práci používá bezpečně nástroje, vybavení, dodržuje stanovená bezpečnostní pravidla
- přistupuje pozitivně k výsledkům pracovní činnosti
- využívá znalostí, schopností a zkušeností ke svému dalšímu profesnímu zaměření

Učitel

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

5.9.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti – 1. stupeň

1. období, ročník: 1. - 3.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Práce s drobným materiálem			
Práce s papírem a kartonem			
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- skládání, utržení, vytržení - vystříhávání, slepení, nalepení - rozlišení běžně užívaných druhů papíru	samostatná a skupinová práce, výstavy	M – geom.
Modelování			
- dokáže pracovat podle návodu vyučujícího, nebo podle názorné vizuální předlohy	- vlastnosti a rozlišení plastelíny, moduritu, samotvrdnoucích hmot, keramické hlíny - různé techniky práce - hnětení, válení, ubírání, spojování, sušení, vypalování, vaření, glazování	samostatná a skupinová práce, výstavy	Vv, Prv
Další drobný materiál			
- dokáže pracovat podle návodu vyučujícího, nebo podle názorné vizuální předlohy	- provázky, sláma, semínka, listy, šišky, plody, větvičky, špejle, drátky, korek - propichování, spojování, stříhání, ohýbání, nalepování, slepování, skládání do tvarů, splétání - využití těchto výrobků při výzdobě a dekoraci třídy, školy, domova - dodržování lidových tradic a zvyklostí	samostatná a skupinová práce, krátkodobý projekt, práce podle návodu, výzdoba třídy i jiných prostor	Vv, M OSV
Konstrukční činnosti			
- zvládá základní dovednosti při práci se stavebnicemi	- stavby podle předlohy z kostek	samostatná i skupinová práce podle návodu	
	- stavby podle fantazie žáků		
	- sestavování modelů věcí		
	- montáže podle předloh		
	- různé druhy stavebnic - návod pro práci		
	- vytváření plošných a prostorových kompozic s využitím stavebnicových prvků i vhodného materiálu		OSV Vv, M
	- stavebnice se spojovacími prvky a díly konstrukční činnosti		
	- sestavování jednoduchých pohyblivých modelů		
	- montáž a demontáž		
	- urovnání dílů stavebnice k dalšímu použití		
Pěstitelské práce			
- pečuje o nenáročné rostliny	- péče o pokojové květiny		
- provádí pozorování přírody, zhodnotí výsledky pozorování	- nakličování semen řeřichy, hrachu, fazole, obilí	experiment a pozorování	

1. období, ročník: 1. - 3.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- provádí pozorování přírody, zhodnotí výsledky pozorování	- přesazování na záhon - práce na pozemku, vyznačení řádků, setí zeleniny, sázení sazenic, hlíz - péče o rostliny - kypření, pletí, zalévání - jednoduchý záznam o pozorování růstu a vývoje rostliny, postupu práce	praktický nácvik pěstitelských a ostatních pracovních činností	Prv EV
Příprava pokrmů			
- umí se vhodně chovat při stolování - připraví tabuli pro jednoduché stolování	- prostředí stolu pro rodinný oběd, večeři, snídani - znalost základního druhu nádobí, příboru - údržba nádobí - chování strávníků při obědě v restauraci, doma, v jídelně	praktický nácvik činností a situací	OSV Čj

Pracovní činnosti, 1.- 3. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Práce s drobným materiálem			
ČSP-3-1-01p, ČSP 3-1-02 zvládá základní dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami třídí a pojmenuje přírodniny, rozliší přírodní a umělý materiál, vyrábí jednoduché ozdoby z přírodnin pozná papír, ví na co se používá, papír mačká, trhá, nalepuje, skládá, stříhá, vystřihuje, slepuje pracuje s modelovací hmotou – hněte, válí, uštipuje, stlačuje, rozděluje, vytváří placičky, vyrábí drobné předměty pracuje s textilem – stříhá, navleče nit do jehly, uváže uzlík, šije předním stehem na děrovaném materiálu, ustřihne nit pojmenuje běžná řemesla, hrou znázorní, co kdo dělá, používá názvy pracovních pomůcek, vhodně pomůcky volí, bezpečně s nimi zachází, uklidí své pracovní místo, pomáhá při přípravě a úklidu pracovních potřeb pracuje podle slovního návodu a předlohy pod vedením učitele, samostatně, ve dvojici, ve skupině	třídění, obkreslování, vytrhávání, vystříhávání, nalepování, spojování, propichování, navlékání, mačkání, tvarování, dotváření, ohýbání, posypávání, sběr přírodnin, vytváření základních tvarů, práce s lepidlem – roztírání, šití, navlékání, přišívání knoflíků materiál: papír, karton, textil, provázky, bavlnky, korálky, knoflíky, špejle, vata, plastelína, hlína, keramická hlína, písek, samotvrdnoucí hmoty, sádra, sníh, dřevo, korek, guma, drát, plast, folie, odpadové materiály, přírodniny hospodaření s materiálem, pracovní pomůcky a jejich funkce, bezpečnost při práci, sebeobsluha, úklid a udržení čistoty, organizace práce návod – slovní návod pedagoga nebo spolužáka, předloha (nákres, model, vzorový výrobek)	samostatná a skupinová práce práce ve dvojicích krátkodobé projekty výzdoba třídy, chodby	M, Prv, Vv OSV

Pracovní činnosti, 1.- 3. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Konstrukční činnosti			
ČSP 5-2-01, ČSP 5-2-02, ČSP5-2-03 třídí prvky stavebnice, samostatně řadí prvky stavebnice podle předlohy, návodu, fantazie, sestavuje jednoduché modely podle návodu, staví jednoduché prostorové stavby z dřevěných, plastových stavebnic, prvky stavebnice sestavuje na ploše i v prostoru, spojuje části konstrukční stavebnice pomocí různých spojů, demontuje své výrobky, roztřídí prvky a uklidí	třídění prvků, řazení prvků, sestavování modelů podle předvádění učitele, návodu, předlohy jednoduché stavby v ploše i prostoru spojování prvků (pásky, desky, spojky, šrouby, matice) demontáž výrobků, úklid a organizace práce stavebnice: plošné, prostorové, konstrukční, plastové, dřevěné, kovové, mozaiky, puzzle	samostatná práce práce podle předlohy, návodu skupinová práce	OSV Vv, M
Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-01p, ČSP-3-3-02 provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích, roční období pojmenovává, dá do souvislosti změny v přírodě a roční období ošetřuje pokojové květiny, upravuje květiny do vázy, pozná některé druhy pokojových rostlin, pomáhá při rozmnožování stonkovými řízky pozoruje změny při klíčení semen seznámí se se sběrem léčivých rostlin, sklizní ovoce a zeleniny, pojmenuje nářadí zná zásady bezpečnosti, zná význam pracovního a ochranného oblečení a obuvi podílí se na úklidu a úpravě areálu školy	znaky ročních období, pozorování přírody péče o pokojové rostliny: kypření, zalévání, otírání listů, omývání misek, odstranění odumřelých částí, setí semínek sklizeň ovoce a zeleniny, zpracování, uskladnění životní podmínky rostlin jednoduché činnosti s nářadím, organizace a bezpečnost práce, ochranná obuv a oblečení, ošetření drobného poranění	pozorování experiment praktický nácvik činností	Prv, Čj, OSV
Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-01p, ČSP-3-4-02p zná časové rozložení jídel během dne, vyjmenuje jídla, která má rád, pojmenuje základní druhy potravin a kuchyňského vybavení seznamuje se se zásadami zdravé výživy dokáže určit vhodný obchod, vybrat a nakoupit potraviny k přípravě svačiny nachystá si přinesenou svačinu, uklidí po sobě místo, připraví si svačinu, umyje a utře nádobí pod vedením učitele, zamete pracovní místo, uklidí odpadky do koše, uvaří čaj prostře stůl, umí používat příbor, nacvičuje správné stolování, uklidí ze stolu, s dopomocí ukládá zbytky potravin, dbá na hygienu při jídle	režim dne, typy jídel, zdravá výživa, zásady stravování, základní druhy potravin, kuchyňské vybavení, názvy jídel skladba stravy, nákup a uskladnění potravin, orientace v prodejnách potravin, stolování, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování, organizace vlastní přípravy jídla, příprava jednoduchého pokrmu hygiena stravování, osobní hygiena, čistota oděvů, úrazy v kuchyni, zásady bezpečnosti	praktický nácvik situací a činností	Prv, Čj, EV, OSV

2. období, ročník: 4. - 5.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Práce s drobným materiálem			
Práce s papírem a kartonem			
- vytváří přiměřenými postupy různé výrobky z rozmanitých materiálů	- rozlišování a pojmenování různých druhů kartonu (plný, třívrstvý, vlnitá lepenka)	samostatná i skupinová práce podle návodu, příprava výstavy, prezentace výrobků	
- při své tvůrčí práci využívá prvky lidových tradic	- lepení, stříhání, řezání, dělitelnost, vrstvení - sestavování do obrazců - proplétání proužků - výrobky z krabic a krabiček, - výroba ručního papíru		Vv
Modelování			
- volí vhodné materiály, pomůcky a nástroje - udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny, poskytne první pomoc při drobném úrazu	vlastnosti moduritu, těsta, vosku, keramické hlíny, samotvrdnoucích hmot výroba složitějších předmětů: domy, postavy, zvířata, ozdobné předměty, předměty denního užívání	pozorování a experimenty, samostatná i skupinová práce	Vv, M, Při
Další drobný materiál			
	- využívání charakteristických vlastností materiálu - spojování, svazování, aranžování, dekorování - práce s přírodninami, dřívka, špejle, drátky, sláma, listy, korek, šišky, semena, plody, proutí	samostatná a skupinová práce, krátkodobý projekt, práce podle návodu, výzdoba třídy i jiných prostor	Vv, Při
Textil			
	- rozlišení textilií:bavlna, len, hedvábí, směsové tkaniny, rozlišení rubu a líce tkaniny - další materiály: nitě, knoflíky, bavlnky, stužky, vlna - techniky: odměřování, navlékání, šití, sešívání, přišívání, vyšívání, barvení, dekorace textilu - poznávání lidových řemesel a tradic na základě přímých ukázek - využití přírodnin a přírodních materiálů pro výzdobu spojenou s udržováním tradice lidových zvyků - ukázky tkaní, batikování, drátkování, vizovické pečivo, zdobení kraslic, košíkaření - udržování pořádku na pracovišti - zásady bezpečnosti a poskytování první pomoci	nácvik prací s pomůckami: nůžky, špendlíky, jehly, náprstek, krejčovský metr, textilní křída, barvy samostatná i skupinová tvůrčí činnost, nápodoba	Vv M – geom. Při
Konstrukční činnosti			
- provádí jednoduchou montáž a demontáž	různé druhy stavebnic, karton, špejle, dřívka, spojovací prvky	samostatná i skup.práce podle návodu	M

2. období, ročník: 4. - 5.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- pracuje podle slovního návodu, náčrtu, předlohy	využití návodů a předloh pro konstrukci		
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	sestavování modelů podle vlastní fantazie nebo předlohy		Čj, Při
- poskytne první pomoc při úrazu	montáž a demontáž modelů		
	poznávání vlastností stavebnicových prvků a dílů, porovnávání a funkční využití		M
	vytváření prostorových i plošných modelů		
	dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel, poskytování první pomoci		Při
Pěstitelské práce			
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, vede pěstitelské pokusy a pozorování	- ošetřování pokojových rostlin: zalévání, kypření, rosení, hnojení, rozmnožování, hydroponie	experiment a pozorování praktický nácvik pěstitelských a ostatních pracovních činností	Při EV
- ošetřuje a pěstuje pokojové i jiné rostliny - volí správné pomůcky, nástroje a náčiní	- řez a jednoduchá vazba květin (využití sušin)		
	- klíčení semen, řízkové a listové rozmnožování rostlin		
	- pěstování některých plodin; hrách, fazole, ředkvičky, letničky		
	- úprava půdy, setí, sázení, jednocení, pletí, hnojení, sklízení		
	- poznávání semen, rostlin, plodů, plevele		
	pokusy o pozorování: - ověřování podmínek života rostlin - klíčivost - rozmnožování - exkurze do zahradnictví, na pole - vytváření jednoduchých herbářů listů, plodů		
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu	dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel, zásady první pomoci		Při OSV
Příprava pokrmů			
- orientuje se v základním vybavení kuchyně	- seznámení se zákl. tech. vybavením kuchyně, bezpečnou obsluhou základních spotřebičů		
- připraví samostatně jednoduchý pokrm	- udržování pořádku a čistoty, - druhy čistících prostředků		
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	- jednoduché prostírání, - slavnostní prostírání	Praktický nácvik situací a činností	Čj OSV
	- rodinný stůl pro oslavu narozenin, Vánoc, Velikonoc, dalších rodinných tradic a zvyklostí		
	- obsluha a chování stolovníků		

2. období, ročník: 4. - 5.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	- výběr, nákup a skladování potravin	Praktický nácvik situací a činností	
	- jednoduché výrobky ze studené kuchyně, příprava snídaně, svačiny, jednohubky, obložené chlebíčky, ovocné a zeleninové saláty		
	- úprava a dekorace pokrmů		
- dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	- zásady hygieny, bezpečnosti, úrazy v kuchyni		Při

Pracovní činnosti, 4. - 5. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Práce s drobným materiálem			
ČSP-5-1-01p, ČSP-5-1-02p, ČSP-5-1-03, ČSP-5-1-04p třídí a pojmenuje materiál přírodní a umělý, pracovní nástroje a pomůcky, poznává vlastnosti kovů – práce s drátem používá formy a šablony, zhotovuje drobné ozdoby a dárky, předměty, figury a reliéfy z přírodnin, využívá jednoduché techniky lidových řemesel, při vytváření výrobků využívá vlastní fantazii rozezná různé druhy papíru, papír stříhá, skládá, ohýbá, slepuje a polepuje třídí textil podle druhu a barev, navlékne nit, ustřihne nit, uváže uzlík, přišije knoflík, seznámí se s některými textilními technikami (pletení, háčkování) porovnává vlastnosti různých modelovacích hmot, odlévá sádru do forem, modeluje figurky, duté předměty, reliéfy učí se měřit, stříhat, spojovat, leštit pilovat a řezat další materiály volí vhodně pomůcky, dodržuje pracovní postupy, pracuje bezpečně, udržuje pořádek na pracovním místě, uklidí si svoje pracovní místo, udržuje v čistotě ruce, oblečení, nástroje, dbá o bezpečnost práce, ošetří drobné poranění	vytváření drobných předmětů, dekorací, ozdob, dárků, modelování, lepení, stříhání, spojování vnější úprava předmětů – práce s barvami, lakem, štětcem, sprejem ohýbání, stříhání a rovnání drátu základy šití – přední, zadní a obšívací steh, přišívání knoflíku lidová tvorba, tradice, zvyky a řemesla rozvoj fantazie a citu pro materiál, barvu zpracování plochy či prostoru pořádek a bezpečnost na pracovním místě, hygiena pracovního procesu, organizace práce, pracovní postup, návod, předloha, dokumentace materiál a pracovní pomůcky	samostatná práce práce ve dvojicích skupinová práce práce podle předlohy, návodu nácvik práce s pomůckami a nástroji nápodoba krátkodobé projekty výzdoba školy	Vv, M, Při, OSV
Konstrukční činnosti			
ČSP-5-2-01, ČSP-5-2-02, ČSP-5-2-03p vytváří modely ze stavebnic, používá jednoduché pracovní pomůcky a nástroje sestavuje pohyblivé modely, sestavuje prvky stavebnic v ploše i prostoru modely demontuje, díly uklidí a ukládá používá jednoduché pracovní pomůcky a nástroje, bezpečně s nimi zachází,	sestavování modelů, montáž, demontáž organizace práce předloha (vzorový výrobek, nákres, model, náčrt, vlastní návrh) návod (ústní pedagoga, spolužáka)	samostatná práce práce podle návodu skupinová práce	M, Vv, Při, OSV

Pracovní činnosti, 4. - 5. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
dodržuje stanovené postupy, ošetří drobné poranění	pořádek na pracovišti, hygiena a bezpečnost při práci, první pomoc při drobném poranění stavebnice: plošné, prostorové, konstrukční, stavebnice Merkur		
Pěstitelské práce			
ČSP-5-3-01p, ČSP-5-3-02p, ČSP-5-3-03p, ČSP-5-3-04p pečuje o pokojové rostliny ve třídě, pomáhá při přesazování, pozoruje klíčení rostlin pečuje o zeleň v okolí školy, spolupracuje při pracích v areálu školy seznámí se s pěstováním zeleniny a ovoce, pomáhá při sklizni, čištění, zpracování, uskladnění pro danou práci vybere správné nářadí, umí ho pojmenovat a bezpečně používat při práci s pomůckami a nástroji dodržuje postupy a bezpečnost ošetří drobná poranění	podmínky růstu rostlin kalendář přírody – změny v přírodě v závislostech na ročním období péče o pokojové rostliny: kypření, přihnojování, zalévání, přesazování práce v areálu školy pěstování, sklizeň a uchovávání ovoce a zeleniny znalost a bezpečné používání nářadí, význam ochranné obuvi a oblečení první pomoc při drobném poranění	pozorování experiment praktický nácvik činností	Při, OSV, EV
Příprava pokrmů			
ČSP-5-4-01p, ČSP-5-4-02p, ČSP-5-4-03p, ČSP-5-4-04 určí vhodný obchod, vybere a nakoupí potraviny na svačinu připraví svačinu, uvaří čaj, používá správné názvy potravin a kuchyňského vybavení prostře stůl, uklidí ze stolu, umyje a utře nádobí, uloží zbytky potravin chová se vhodně při jídle, nacvičuje správné stolování dbá na hygienu při přípravě potravin i při jídle, samostatně dodržuje osobní hygienu, udržuje v čistotě pracovní plochu, zametá, uklízí odpadky do koše dbá na bezpečnost při přípravě potravin, ošetří drobná poranění	výběr a nákup potravin orientace v prodejnách potravin zdravá výživa příprava jednoduchého pokrmu vybavení kuchyně hygiena v kuchyni, organizace práce stolování, chování při jídle hygiena stravování, osobní hygiena první pomoc při drobném poranění	praktický nácvik činností a situací	Při, Čj, OSV

5.9.1.2. Pracovní činnosti – 2. stupeň

5.9.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět pracovní činnosti se na 2. stupni vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

V souladu se současnými trendy ve společnosti jsou očekávané výstupy předmětu stejné pro chlapce i dívky. Z organizačních důvodů (oddělená výuka tělesné výchovy – viz 5.8.2.1) je nutno dělit stejným způsobem jako při tělesné výchově i výuku pracovních činností. Tím je umožněno se při výuce dívek/chlapců více zaměřit na oblasti, které jsou jim tematicky bližší, toto rozlišení probíhá na základě vyhodnocení situace konkrétním vyučujícím.

Charakteristika vzdělávání v předmětu pracovní činnosti (2. stupeň)

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí (práce s technickým materiálem, práce v domácnosti)
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek, stejně jako potravin, potravinových surovin a plodin při práci
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Formy a metody práce

- provádění experimentů vedoucích ke klasifikaci vlastností technických materiálů
- práce s technickou dokumentací
- postup podle zadaných kritérií, návodu (práce s technickými výkresy, recepty,…)
- propojování znalostí z jiných předmětů (geometrie, výchova ke zdraví, fyzika, chemie) pro úspěšnou činnost v předmětu
- pozorování (růst rostlin a podmínky pro úspěšné pěstování)
- práce s informačními zdroji (profesní uplatnění, vyhledávání postupů činnosti,…)
- krátkodobé projekty zaměřené na práci vedoucí k vytvoření vlastního produktu, k ohodnocení svých možností na trhu práce apod.

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- schopnost rozvíjet své dovednosti
- vytváření dobrých vztahů při spolupráci

Výchova demokratického občana (VDO):

- zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání
- samostatné o odpovědné řešení problémů

Environmentální výchova (EV):

- péčí o rostliny, přírodní prostředí ve svém okolí a správnou volbou technických materiálů a technologických postupů se přizpůsobovat ekologickým požadavkům
- zodpovědné nakládání s odpadem (třídění, kompostování)

Mediální výchova (MV):

- získávání námětů pro vlastní činnost z mediálních zdrojů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- orientace v technických možnostech a tradicích jiných zemí

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- vytváří vlastní hmatatelné hodnoty
- ví proč určitou věc dělá, zná smysl dané činnosti
- může sledovat a hodnotit vlastní pokrok
- zadané činnosti rozvíjí jeho kreativitu – umožňují vlastní postupy
- pozná potřebu využít při práci vhodný informační zdroj
- porovnává svůj pokrok s ostatními

Učitel

- připravuje činnosti umožňující žákovi poznat smysl vykonané práce
- umožní žákovi pracovat na vlastním projektu, je-li v souladu se zamýšleným výstupem
- pomáhá žákovi hledat funkční řešení

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- podílí se na přípravě výrobního procesu
- volí vhodný materiál, náčiní, volbu zdůvodní, pozná a vyhodnotí chybu ve zvoleném postupu
- obhájí svůj námět

Učitel

- využívá vlastních zkušeností, aby žákovi pomohl zvolit správný postup
- pozitivně hodnotí i nápad, který je správný jen částečně, pokud neporušuje zásady bezpečnosti

Kompetence komunikativní:

Žák

- vyjadřuje se názvoslovně správně v oblasti techniky, pěstitelství a potravinářství
- orientuje se v písemném i slovním popisu pracovního postupu
- vysvětlí ostatním pracovní postup
- spolupracuje s ostatními na základě dialogu

Učitel

- vyžaduje žákovu důslednou přípravu k určité činnosti (správnost nákresu, postupu, receptu,...)
- vede žáka k tomu, aby své nápady zaznamenával a interpretoval formou srozumitelnou ostatním

Kompetence sociální a personální:

Žák

- pokud spolupracuje s ostatními ve skupině, dohodne se na jednotném postupu
- při vedení diskuse dokáže vyjádřit vlastní názor, využívá znalosti ke správné argumentaci
- při vedení diskuse respektuje názory jiných
- řídí se doporučením učitele

Učitel

- spolurozhoduje při neshodách a dává tím příklad, jak je řešit
- vede žáky k poznávání pracovních činností, které utvářejí možné záliby, využití volného času, uplatnění při volbě povolání

Kompetence občanské:

Žák

- dodržuje pracovní řád dílny, laboratoře, kuchyňky, školního pozemku, počítačové učebny
- dokáže adekvátně reagovat v případě nutnosti poskytnutí pomoci při zranění
- dokáže svou činnost přizpůsobit zákonným normám
- dodržuje pravidla slušného chování, ctí práci druhých

Učitel

- vysvětlí na konkrétních příkladech nutnost dodržování stanovených pravidel
- uplatňuje ve výuce demokratické principy

Kompetence pracovní:

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá nástroje, náčiní a další potřeby ke správnému účelu a správným způsobem

- dodržuje technologické postupy a pravidla
- dbá na ochranu svého zdraví i zdraví druhých, dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti a dovednosti dokáže uplatnit v běžné praxi.

Učitel

- seznámí žáky s příslušnými pracovními řády
- předvede správné způsoby používání nářadí, nástrojů a pracovních potřeb, ochranných pomůcek
- přesně seznamuje žáky s bezpečnými pracovními postupy
- volí činnosti tak, aby si žáci upevnili kladný vztah k vlastní práci

5.9.1.3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti – 2. stupeň

Ročník: 6. a 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- seznámí se s příslušnými pracovními řády, s bezpečností a hygienou práce	- organizace a bezpečnost při práci v dílnách a na školním pozemku	rozhovor praktické ukázky praktický nácvik	Vz - první pomoc dodržování a respektování předpisů (VDO)
- zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu			
- dokáže načrtnout jednoduchý náčrtek výrobku, uvede potřebné údaje	- technické náčrty, základy technického kreslení, pravoúhlé a rovnoběžné zobrazení		M - geometrie, druhy čar, zobrazování F - měření, jednotky délky
- je schopen sestrojit jednoduchý technický výkres a orientovat se v něm			
- uvědomuje si význam techniky v lidské společnosti	- úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí	vyhledávání informací o zneužití techniky	D - technický vývoj
práce s technickými materiály - dřevo, plast, kov (ruční obrábění)			
- dokáže posoudit vhodnost určitého materiálu pro konkrétní použití z hlediska estetiky, obrobitelnosti, ekologie i účelnosti	- fyzikálně-mechanické, chemické a estetické vlastnosti technických materiálů, jejich používání v praxi	rozvíjení pracovních kompetencí při práci	F, Ch - vlastnosti látek Ch - kovy, plasty šetrné nakládání s přírodními zdroji (EV)
- vybere vhodné nástroje pro obrábění materiálu	- potřebné nástroje a pracovní postupy pro ruční obrábění technických materiálů - měření, orýsování, řezání, pilování, broušení, vrtání, lakování; bezpečné zacházení s nástroji, správné držení a pohyby těla		
- volí správné postupy při obrábění materiálu - při práci dodržuje a upevňuje si bezpečnostní a hygienické návyky		exkurze do truhlářské dílny	
- zhotoví jednoduchý výrobek, při výrobě využívá získaných dovedností	- výrobek ze dřeva, plastu, kovu (drát, plech)		
Pěstování rostlin			
- vytváří si estetické cítění v souvislosti s úpravou přírody ve svém okolí a péči o okolí školy	- péče o čistotu a pořádek v okolí školy, údržba zeleně, podíl na parkové úpravě	pozorování vývoje rostlin péče o pěstované rostliny	Př - život rostlin, podmínky života, množení, květenství
- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	- základní podmínky pro pěstování, půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy.		
- pěstuje a správně se stará o zahradní plodiny	- zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování		
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - uvědomuje si nutnost systematické a pravidelné péče o pěstované rostliny	- okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin, jednoduché vazby, úprava květů.		

Pracovní činnosti, 6. - 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Organizace práce, hygiena a bezpečnost při práci, 1. pomoc			
ČSP-9-1-05p, ČSP-9-2-04p, ČSP-9-3-04p, ČSP-9-3-05, ČSP-9-4-04p, ČSP-9-5-04p, ČSP-9-6-04p, ČSP-9-6-05p, ČSP-9-7-05 připraví si pracovní prostor a vybavení, rozvrhne si práci, respektuje nutný pracovní postup na konci práce uklidí pracovní prostor při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce, při kontaktu se zvířaty dodržuje hygienická a bezpeč. pravidla dodržuje pravidla bezpečného nakládání s chemikáliemi, s elektrickými spotřebiči a igitální technikou používá ochranné prostředky (rukavice, zástěry), dbá na bezpečnost svou i ostatních, odklízí a ukládá nepotřebný materiál, nástroje a nářadí poskytne první pomoc při drobném poranění, s dopomocí učitele poskytne pomoc při zasažení chemikálií, popáleninách, vyjmenuje základní vybavení domácí lékárničky	organizace vlastní činnosti hygiena a bezpečnost při práci řády specializovaných učeben bezpečnost při zacházení s chemickými látkami, čisticími prostředky používání ochranných prostředků, hlášení úrazů ošetření drobných poranění, přivolání pomoci, první pomoc při zasažení chemikálií, úrazu elektrickým proudem vybavení domácí lékárničky	rozhovor nácvik praktické činnosti	Vz, F, Ch, EV, VDO
Práce s technickými materiály			
ČSP-9-1-01p, ČSP-9-1-02p, ČSP-9-1-04p pracuje s různými materiály, rozpoznává je, rozlišuje jejich vlastnosti pojmenuje nástroje a nářadí, dokáže vybrat správný nástroj, bezpečně s ním zachází, uklízí ho a uchovává v pořádku uplatňuje poznatky o vlastnostech kovů, dřeva, plastů čte jednoduché technické výkresy a náčrtky pracuje s předlohou, vzorem, náčrtkem, nákresem, návodem zhotovuje předměty denní potřeby, ozdobné předměty a dárky provádí drobné opravy a údržbu předmětů denní potřeby, vybavení školy a pomůcek	měření, stříhání, ohýbání, olepování, ořezávání, řezání, spojování, modelování, pilování, vrtání, nýtování, spojování šrouby, sekání, tepání, úprava proti korozi, nátěry dřeva, tmelení, lakování	praktický nácvik činností exkurze do truhlářské dílny práce podle návodu, technického postupu	F, Ch, D, EV
Design a konstruování			
ČSP-9-2-01p, ČSP-9-2-03p sestavuje modely podle návodu, náčrtu, plánu procvičuje montáž a demontáž jednoduchých předmětů a zařízení provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	práce podle návodu, náčrtu konstrukční a elektrotechnické stavebnice Merkur, puzzle, práce s kartonem – prost. modely jednoduché montážní a demontážní na jízdním kole, údržba jízdního kola, školních pomůcek, zahradnického nářadí	praktický nácvik činností práce ve skupině postup podle návodu	F, M, OSV
Pěstitelské práce a chovatelství			
ČSP-9-3-01p, ČSP-9-3-02p, ČSP-9-3-03p, ČSP-9-3-04, ČSP-9-3-05p pečuje o pokojové rostliny, využívá pokojové květiny k výzdobě interiéru	zalévání, kypření, hnojení, přesazování, množení – dělením trsu, listovými/ stonkovými/ vrcholovými řízky výzdoba interiéru školy,	pozorování vývoje rostlin péče o rostliny praktický nácvik	Při, Inf, EV

Pracovní činnosti, 6. - 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
vytvoří jednoduchou vazbu z živých nebo sušených rostlin zpracuje půdu, pěstuje cibulové květiny pečuje o okrasné dřeviny, travnaté plochy v okolí školy popíše péči o malá zvířata, zásady jejich ošetřování a krmení	aranžování půda a její zpracování pěstování květin, zeleniny, předpěstování sadby péče o travnaté plochy, okrasné keře podmínky chovu domácích zvířat	návštěva zahradnictví a zemědělského podniku	
Provoz a údržba domácnosti			
ČSP-9-4-01p, ČSP-9-4-02, ČSP-9-4-03p, ČSP-9-4-04p uklidí jednotlivé místnosti bytu třídí pere, suší a žehlí prádlo třídí odpad orientuje se v čisticích a úklidových prostředcích, posoudí jejich účinnost, finanční náročnost, šetrnost k živ. prostředí s dopomocí učitele zpracuje rozpočet domácnosti, rozliší příjmy a výdaje, při modelových situacích demonstruje hotovostní platby, odhaduje ceny, zvládne samostatně nákup orientuje se v návodech, instrukcích, bezpečně používá elektrospotřebiče provádí základní údržbu pomůcek, nářadí, spotřebičů	údržba a úklid domácnosti údržba textilií, praní oděvů nakládání s odpadky úklidové prostředky a nakládání s nimi zacházení s elektrospotřebiči finance a provoz domácnosti šetření s vodou a energiemi	praktický nácvik činností	F, Ch, EV
Příprava pokrmů			
ČSP-9-5-01, ČSP-9-5-02p, ČSP-9-5-03p, ČSP-9-5-04 používá základní kuchyňské vybavení bezpečně obsluhuje spotřebiče udržuje pořádek a čistotu, dbá na bezpečnost a hygienu odhadne množství potravin, ověří data trvanlivosti, ukládá a uchovává potraviny podle základních postupů a receptur připraví jednoduché pohoštění studené kuchyně připraví jednoduché jídlo na oběd či večeři, upeče jednoduchý moučník, připraví teplý nebo studený nápoj orientuje se v kuchařské knize, prostře stůl, zvládne obsluhu stolu, dodržuje pravidla stolování	kuchyně a její vybavení udržování čistoty, pořádku a bezpečnosti potraviny – druhy, nákup, ukládání, uchovávání příprava pokrmů za studena, tepelné úpravy příprava teplých a studených nápojů základní postupy zásady zdravé výživy úprava stolu a stolování	práce s návodem praktický nácvik činností	Vz, Ov, M, EGS, MKV
Práce s laboratorní technikou			
ČSP-9-6-01p, ČSP-9-6-04p připraví pracovní prostor pro provedení laboratorní práce využívá návody, popisy postupů, protokoly s pomocí učitele připraví laboratorní pomůcky, nástroje, přístroje provádí jednoduchá měření a pozorování, výsledky zaznamenává dbá na bezpečnost a pořádek	základní laboratorní přístroje, zařízení, pomůcky základní laboratorní postupy a metody vlastnosti látek, měření fyzikálních veličin záznam výsledků pravidla a zásady při laboratorních činnostech	práce podle návodů, postupů záznam do protokolu	F, EGS

Pracovní činnosti, 6. - 7. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Využití digitálních technologií			
ČSP-9-7-01p, ČSP-9-7-02p, ČSP-9-7-03p, ČSP-9-04p, ČSP-9-05 používá alespoň 1 digitální zařízení, za které nese zodpovědnost orientuje se v návodu k použití připojí nabíječku k zařízení vyhledá pomoc kompetentní osoby chrání zařízení před poškozením bezpečně zařízení zapíná, vypíná, ovládá	uživatelská rizika používání návody k zařízení, schemata instrukcí, piktogramy ochrana zařízení, hlášení chyby a závady zařízení ochrana souborů a dat v zařízení	práce s návodem, schematem	M, Inf, EGS

Ročník: 8. a 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Práce s technickými materiály			
- pracuje s technickým výkresem, dokáže sám narýsovat složitější výkres, použije ho při zhotovení výrobku	- pokročilé využití technického kreslení	zhotovení technického nákresu	M - geometrie, druhy čar, zobrazování
- dokáže vyrobit jednotlivé části výrobku a z jednotlivých částí zkompletuje výrobek	- složitější pracovní operace a postupy (stříhání a ohýbání plechu, ohýbání drátu podle nákresu, metody spojování materiálu)	nácvik technických dovedností	F - měření a jednotky délky Ch - kovy Z - naleziště rud Vz – 1. pomoc
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti při práci s nástroji a nářadím , poskytne l. pomoc při úrazu	- bezpečnost a hygiena při práci, první pomoc při poranění		
Design a konstruování			
- provádí montáž a demontáž jednoduchého zařízení	práce podle návodu, schématu, pracovní postup	práce s návodem	F - podstata funkce některých zařízení
- provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	drobné opravy v domácnosti, údržba a montážní práce (např. jízdní kolo, zahradní nářadí)		
Příprava pokrmů			
- má představu o hygienických předpisech a zdravé výživě	- zásady správné výživy, energetická hodnota potravin	práce s návodem praktický nácvik činností	Vz - zdravá výživa Ov - slušné chování, stolování M - rodinné finance EGS, MKV -stravovací návyky a zvyklosti ostatních národů
- ovládá základní principy stolování a obsluhy u stolu	- úprava stolu a stravovacího prostředí, společenské chování, podávání základních druhů pokrmů a nápojů		
- dodržuje správné pracovní postupy, vyhledává je, organizuje svou činnost efektivně	- jednoduché jídlo připravené podle receptu		
- dodržuje zásady zdravého a příjemného prostředí v bytě	- stolování, úprava prostředí, příprava jídelního stolu		
- seznámí se s informacemi o stravování v rodině	- nákup a skladování potravin		

Ročník: 8. a 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Svět práce			
- dokáže se zorientovat a vyhodnotit situaci na trhu práce	***Trh práce*** – povolání, druhy pracovišť, pracovních prostředků, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní, osobní	práce s informačními zdroji návštěva IPS, ÚP	Inf - vyhledávání informací Ov - člověk hledající sám sebe Čj - životopis OSV - stanovení osobních cílů a naplánování cesty k jejich dosažení, sebepoznání a sebehodnodnocení VDO - osobní zodpovědnost, právní řád, práva a povinnosti občanů
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při povolání a profesní přípravy rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	***Volba profesní orientace*** – osobní zájmy, tělesný a duševní stav, sebehodnocení, využívání poradenských služeb možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů		
- zná důležitá práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	- zákoník práce		
- prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při vstupu na trh práce	- životopis, pohovor		
Chovatelství			
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	- chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty	práce s informačními zdroji v případě zájmu možnost chovu drobného zvířete ve škole	Inf - vyhledávání informací Př - domácí zvířata, péče o ně, podmínky života
- vyhledá a použitelným způsobem zpracuje informace o chovu konkrétního zvířete	- vyhledávání a třídění informací		
Pěstování rostlin			
- uvědomuje si nutnost systematické a pravidelné péče o pěstované rostliny	- péče o plodiny pěstované na školním pozemku	práce na školním pozemku	exkurze do zahradnictví a zemědělského podniku

Pracovní činnosti, 8. - 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Organizace práce, hygiena a bezpečnost při práci, 1. pomoc			
ČSP-9-1-05p, ČSP-9-2-04p, ČSP-9-3-04p, ČSP-9-3-05p, ČSP-9-4-04p, ČSP-9-5-04p, ČSP-9-6-04p, ČSP-9-6-05p, ČSP-9-7-05 připraví si pracovní prostor a vybavení, rozvrhne si práci, respektuje nutný pracovní postup na konci práce uklidí pracovní prostor při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce, při kontaktu se zvířaty dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla dodržuje pravidla bezpečného nakládání s hemikáliemi, s elektrickými spotřebiči a digitální technikou používá ochranné prostředky (rukavice, zástěry), dbá na bezpečnost svou i ostatních, odklízí a ukládá nepotřebný	organizace vlastní činnosti hygiena a bezpečnost při práci řády specializovaných učeben bezpečnost při zacházení s chemickými látkami, čisticími prostředky používání ochranných prostředků, hlášení úrazů ošetření drobných poranění, přivolání pomoci, první pomoc při zasažení chemikálií, úrazu elektrickým proudem	rozhovor nácvik praktických činností	Vz, F, Ch, EV, VDO

Pracovní činnosti, 8. - 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
materiál, nástroje a nářadí poskytne první pomoc při drobném poranění, s dopomocí učitele poskytne pomoc při zasažení chemikálií, popáleninách, vyjmenuje základní vybavení domácí lékárničky	vybavení domácí lékárničky		
Práce s technickými materiály			
ČSP-9-1-01p, ČSP-9-1-02, ČSP-9-1-04p rozpozná kovové materiály pojmenuje nářadí dodržuje pracovní postupy rozliší druhy dřeva podle struktury a tvrdosti dodržuje pracovní postupy pojmenuje a použije nástroje a nářadí provádí povrchovou úpravu dřeva uplatňuje poznatky o vlastnostech plastů používá jednoduchou technickou dokumentaci zhotoví předměty denní potřeby, dárky a ozdobné předměty provádí drobné úpravy a údržbu	vlastnosti materiálu: dřevo, plast, kov, užití materiálů v praxi pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní postupy a operace organizace práce, technologické postupy, návody, technické informace technika a životní prostředí, zneužití techniky, tradice, řemesla	praktický nácvik činností exkurze do truhlářské dílny práce podle technického postupu či návodu	F, Ch, D, EV
Práce s ostatními materiály			
využívá vlastnosti různých materiálů volí odpovídající postupy pracuje s předlohou, vzorem, náčrtem, návodem, nákresem zhotovuje drobné předměty, dárky, výrobky na výzdobu uplatní prvky lidové tvorby a řemesel	materiál: papír, karton, přírodniny, modelovací hmoty, textil, dráty, plasty pracovní postupy: měření, stříhání, řezání, modelování, barvení, spojovaní, lakování, glazování lidová řemesla, tradice, zvyky	práce podle návodu, předlohy skupinová práce	Čj, D, Vv, EV
Základní dovednosti ručních prací			
zvládá základní dovednosti háčkování, pletení vyšije jednoduchý vzor na látku navlékne gumu, přišije knoflík, poutko, zvládne jednoduché opravy prádla seznámí se s šitím na šicím stroji volí vhodný materiál, odhaduje spotřebu zhotovuje dárky, bytové a oděvní doplňky, výzdobu třídy, školy, domova vyhledá náměty v knihách, časopisech, webových stránkách	háčkování, pletení, vyšívání, ruční šití, šití na šicím stroji práce se střihem práce s různými materiály, vzory, předlohami práce s informacemi lidové tradice	práce podle předlohy, návodu praktický nácvik činností	Čj, D, Vv, VDO
Design a konstruování			
ČSP-9-2-01p, ČSP-9-2-03p sestaví složitější modely podle návodu, plánu, náčrtu zvládá montáž a demontáž jednoduchých předmětů a zařízení zvládá údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	práce podle návodu, náčrtu práce s elektrotechnickými stavebnicemi jízdní kolo: seřízení sedla, montáž a demontáž pláště, osvětlení kola, lepení vzdušnice funkce a použití nástrojů, nářadí a pomůcek údržba jízdního kola, školních pomůcek, zahrad. nářadí	práce podle návodu nácvik praktických dovednosti	F, M, OSV

Pracovní činnosti, 8. - 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Pěstitelské práce a chovatelství			
ČSP-9-3-01p, ČSP-9-3-02p, ČSP-9-3-03p, ČSP-9-3-04, ČSP-9-3-05p pečuje o pokojové rostliny, využívá pokojové květiny k výzdobě interiéru vytvoří jednoduchou vazbu z živých nebo sušených rostlin zpracuje půdu, pěstuje cibulové květiny pečuje o okrasné dřeviny, travnaté plochy v okolí školy popíše péči o malá zvířata, zásady jejich ošetřování a krmení	zalévání, kypření, hnojení, přesazování, množení – dělením trsu, listovými/stonkovými/vrcholovými řízky výzdoba interiéru školy, aranžování půda a její zpracování pěstování květin, zeleniny, předpěstování sadby péče o travnaté plochy, okrasné keře podmínky chovu domácích zvířat	pozorování vývoje rostlin péče o rostliny praktický nácvik návštěva zahradnictví a zemědělského podniku	Při, Inf, EV
Provoz a údržba domácnosti			
ČSP-9-4-01p, ČSP-9-4-02, ČSP-9-4-03p, ČSP-9-4-04p uklidí jednotlivé místnosti bytu třídí pere, suší a žehlí prádlo třídí odpad orientuje se v čisticích a úklidových prostředcích, posoudí jejich účinnost, finanční náročnost, šetrnost k životnímu prostředí s dopomocí učitele zpracuje rozpočet domácnosti, rozliší příjmy a výdaje, při modelových situacích demonstruje hotovostní platby, odhaduje ceny, zvládne samostatně nákup orientuje se v návodech, instrukcích, bezpečně používá elektrospotřebiče provádí základní údržbu pomůcek, nářadí, spotřebičů	údržba a úklid domácnosti údržba textilií, praní oděvů nakládání s odpadky úklidové prostředky a nakládání s nimi zacházení s elektrospotřebiči finance a provoz domácnosti šetření s vodou a energiemi	praktický nácvik činností	F, Ch, EV
Příprava pokrmů			
ČSP-9-5-01, ČSP-9-5-02p, ČSP-9-5-03p, ČSP-9-5-04 používá základní kuchyňské vybavení bezpečně obsluhuje spotřebiče udržuje pořádek a čistotu, dbá na bezpečnost a hygienu odhadne množství potravin, ověří data trvanlivosti, ukládá a uchovává potraviny podle základních postupů a receptur připraví jednoduché pohoštění studené kuchyně připraví jednoduché jídlo na oběd či večeři, upeče jednoduchý moučník, připraví teplý nebo studený nápoj orientuje se v kuchařské knize, prostře stůl, zvládne obsluhu stolu, dodržuje pravidla stolování	kuchyně a její vybavení udržování čistoty, pořádku a bezpečnosti potraviny – druhy, nákup, ukládání, uchovávání příprava pokrmů za studena, tepelné úpravy příprava teplých a studených nápojů základní postupy zásady zdravé výživy úprava stolu a stolování	práce s návodem praktický nácvik činností	Vz, Ov, M, EGS, MKV

Pracovní činnosti, 8. - 9. ročník - MDÚ			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
Využití digitálních technologií			
ČSP-9-7-01p, ČSP-9-7-02p, ČSP-9-7-03p, ČSP-9-04p, ČSP-9-05 používá alespoň 1 digitální zařízení, za které nese zodpovědnost orientuje se v návodu k použití připojí nabíječku k zařízení vyhledá pomoc kompetentní osoby chrání zařízení před poškozením bezpečně zařízení zapíná, vypíná, ovládá	uživatelská rizika používání návody k zařízení, schemata instrukcí, piktogramy ochrana zařízení, hlášení chyby a závady zařízení ochrana souborů a dat v zařízení	práce s návodem, schematem	M, Inf, EGS
Svět práce			
ČSP-9-8-01p, ČSP-9-8-02p, ČSP-9-8-03p, ČSP-9-8-04p popíše, v čem spočívá pracovní náplň povolání pojmenuje různá pracoviště reálně posoudí své možnosti při výběru povolání dokáže využít poradenských služeb pro výběr povolání orientuje se v síti OU SOU vyzkouší prezentaci své osoby při pohovoru u zaměstnavatele vyjmenuje různé způsoby hledání zaměstnání, ví kam se obrátit, když ho nenajde byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů	trh práce – povolání, druhy pracovišť a pracovních činností, kvalifikační požadavky, zdravotní podmínky volba profesní orientace – náplň studijních oborů sebehodnocení, využívání poradenských služeb, zákoník práce, pohovor	práce s informacemi návštěva odborného pracoviště	Inf, Čj, Ov. OSV, VDO

6. Hodnocení výsledků a vzdělávání žáků

6.1. Hodnocení žáka ve škole

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Podrobný *Klasifikační řád*, schválený pedagogickou radou 18.3.2005, je archivován u ředitele školy.

6.1.1. Cíl a smysl hodnocení

Smyslem výchovně vzdělávacího procesu je vytvářet konkrétní osobní hodnoty. Tyto hodnoty musí být rozlišovány a klasifikovány, proto je hodnocení žáka neoddělitelnou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Stejně, jako je výchovně vzdělávací proces komplexní záležitostí, je i hodnocení činnost, kterou učitel vykonává průběžně nejen ve výuce, ale i mimo ni po celý školní rok včetně akcí a činností probíhající mimo výuku.

Hodnocení poskytuje žákovi i vyučujícímu zpětnou vazbu, prostřednictvím které získávají informace o tom, jak žák danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Hodnocení žáka není však pouze činností učitele, žák musí mít možnost vyhodnocovat svou činnost a pokroky sám, konfrontovat je s ostatními, přijímat hodnocení od spolužáků.

Primárním smyslem není srovnávání žáka se spolužáky (ačkoliv na úrovni žákova vnímaní k tomuto srovnávání často dochází), mělo by vést k tomu, aby si žák uvědomoval vlastní pokrok, své silné a slabé stránky, aby byl motivován k další činnosti. Proto je důležité se v hodnocení zaměřit na pozitiva, na to co žák dokázal, kde se zlepšil, kde dokázal přistoupit k řešení problému originálním způsobem, kde se objevila snaha.

Hodnocení žáka motivuje k zlepšení, opakované neúspěchy však vedou k rezignaci. Proto je důležité, aby učitelé i rodina žáka neposuzovala na základě konkrétní známky, ale snažili se postihnout žákovy úspěchy a hledat cesty k řešení neúspěchů. Na naší škole známka zůstává hlavním klasifikačním faktorem, jsme si ale vědomi, že často postihuje jen momentální stav, důležité je žákovi zdůvodnit kde chybuje, proč nebyl úspěšný, ukázat mu cestu k zlepšení. Proto využíváme i jiné způsoby hodnocení.

6.1.2. Způsob hodnocení

Hodnocení pomocí známek:

Známky používáme i pro hodnocení na Vysvědčení a to ve všech ročnících. Známky jsou udělovány zejména v případech komplexního opakování, ústního či písemného. Rodiče jsou s nimi seznamováni prostřednictvím Žákovských knížek. V případě drobnějších prací jsou známky použity častěji v případech, kdy žák dosáhne výraznějšího úspěchu nebo pracuje nad rámec očekávaných povinností.

Klasifikační stupnice 1 – 5 (včetně minusů; znaménko mínus se použije tehdy, jsou-li splněny pouze některé podmínky předchozího i následujícího stupně) je používána vyučujícími podle následujících pravidel:

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti vpodstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi. S menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí. S většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje nepříliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je částečně schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele částečně opravit. Při samostatném studiu má velké problémy. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

Hodnocení slovní:

Slovní hodnocení se snažíme používat takovým způsobem, aby si žák uvědomil, že je velmi důležitým ukazatelem pro jeho celkové hodnocení, a to i v případech že často nebývá nikde zapsané a je použito pouze v ústní formě. Slovní hodnocení může žák obdržet i písemně (pochvala v Žákovské knížce, zhodnocení písemné, grafické práce, na kterou lze obtížně uplatnit hodnocení známkou). Uplatňuje se zejména při práci ve skupinách, při společném hodnocení výstupu před třídou, při kvalitním splnění samostatného (i domácího) úkolu, při pracích, které mají heuristický charakter.

6.1.3. Podklady pro klasifikaci

Hlavním aspektem pro hodnocení žáka vždy zůstane především jeho činnost v průběhu výuky, tedy aktivita v hodině, užitečnost při skupinové práci, přístup k získávání nových poznatků a jejich aplikace. Samozřejmě je nutné získávat podklady pro klasifikaci co nejrozmanitějším způsobem, jen tak lze žákův vývoj podchytit komplexně.

Nejvýznamnějšími podklady pro konečnou klasifikaci tedy jsou:

- výsledky práce při řešení problémů (laboratorní práce, získávání, výběr a interpretace informací při samostatných a skupinových pracích, práce na projektech)
- uplatňování poznatků v konkrétních úlohách (písemné práce, ústní zkoušení, samostatné domácí úlohy)
- příprava na výuku
- aktivita ve výuce

6.1.4. Pravidla pro vytváření klasifikačních podkladů

Většina podkladů pro klasifikaci žáka vzniká průběžně, během celého výchovně vzdělávacího procesu. Podklady pro klasifikaci musí být dostatečně srozumitelné, ověřitelné, v dostatečném množství.

Na základě požadavku vyučujícího či vlastní žádosti žáka může být žák zkoušen ústně (citlivé chování učitele; ne v soukromí; je možno zkoušení přerušit bez hodnocení; žák má právo se z ústního zkoušení omluvit; učitel nehledá nedostatky, klade podnětné otázky, ve vhodných situacích netrvá na vědomostech ale aplikaci)

Učitel získává klasifikační podklady na základě samostatných písemných prací (čtvrtletní práce hlásí týden dopředu, stejně jako písemné práce, které jsou výhradně vědomostní a přesahují 30 min, v jednom dni se nemůže objevit více než jedna práce výše uvedeného rozsahu; aplikační a skupinové práce stejně jako práce drobného charakteru vyučující dopředu nemusí nahlašovat; hodnocena může být jakákoliv práce, nutno přihlédnout k charakteru a je-li to žádoucí, hodnotit spíše úspěchy, s tolerancí k celkové správnosti).

Učitel je vždy garantem toho, že chování žáka se neprojeví v jeho klasifikaci. Je v kompetenci pravidel školy, jaké zvolí výchovné opatření, to nikdy nezasáhne do známky.

6.1.5. Sebehodnocení žáka

Velmi důležité pro rozvoj žákovy osobnosti je také možnost hodnotit se sám, hodnotit svou práci a přínos v rámci skupiny, reflexivně zaznamenávat své úspěchy a pokroky, vyhodnocovat nedostatky. Proto ve vhodných situacích dáváme žákům možnost, aby svou činnost sami zhodnotili. K tomu používáme následující metody:

Žák je veden k tomu, aby před započetím domácí přípravy vyhodnotil svou předchozí činnost a na základě toho probíhala jeho další příprava.

Žák může mít na závěr pracovního listu připravený jednoduchý dotazník, ve kterém zhodnotí svou práci a možnosti dalšího rozvoje.

Vyučující zpracuje pro žáky textový nebo grafický dotazník, kde žák sám popisuje (vyznačuje) dosaženou úroveň, dovednost, užitečnost, pokrok.

Žák konfrontuje své názory na kvalitu skupinové práce s ostatními ve skupině a skupina jako celek na základě toho vyhodnotí svou činnost.

Nutností samozřejmě je, aby žák byl seznámen s cíli, jichž měl/má dosáhnout, hodnotí zejména svůj pokrok, užitečnost, osobní přínos.

6.1.6. Portfolio

Pro pozitivní motivaci i hodnocení práce žáka je cenným a užitečným nástrojem jeho „portfolio“. Tedy složka, ve které si na základě vlastního výběru shromažďuje své práce (případně je vyřazuje). Už samotný fakt, že o zařazení práce do portfolia rozhoduje sám žák, je významný. Jednak se zde opět uplatňuje princip sebehodnocení a dále je zde jistota, že portfolio bude vypovídat o jeho úspěších a pozitivních pokrocích. Do portfolia lze zařazovat práce jakéhokoliv druhu, mohou to být i informace o úspěších v mimoškolní činnosti.

7. Volitelné předměty

Jedna hodina disponibilní časové dotace byla na 2. stupni zachována pro nabídku dvou volitelných předmětů v každém ročníku. Tato nabídka může být obměňována v závislosti na potřebách žáků, školy, materiálně technického vybavení a směřování ve společenském vývoji.

Žáci i rodiče jsou srozuměni s faktem, že o vyučovaném předmětu rozhodne většina, neboť v našich podmínkách nelze dělit třídy na skupiny (nízký počet žáků).

7. ročník	-	Cvičení z českého jazyka
	-	Aplikace informačních technologií
8. ročník	-	Sportovní hry
	-	Mediální výchova
9. ročník	-	Matematická praktika
		Ekologie

7.1. Učební osnovy volitelných předmětů

7.1.1. Ekologie

7.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět ekologie je vyučován na druhém stupni jako volitelný předmět v 8. ročníku dvě hodiny týdně a v 9. ročníku jednu hodinu týdně. Jeho očekávané výstupy navazují na vzdělávací obsah oboru přírodopis, oblasti Člověk a příroda. Nejedná se však o uzavřený vyučovací předmět, naopak jeho témata úzce souvisejí a přirozeně se prolínají s ostatními předměty vyučovanými na ZŠ.

Očekávané výstupy jsou v 8. i 9. ročníku stejné, pouze přizpůsobené věku a vědomostem žáků.

Charakteristika vzdělávání v předmětu ekologie

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu, přírodniny a životní prostředí
- umožňuje v návaznosti na učivu v přírodopisu, chemii a zeměpisu poznávat přírodu a její zákonitosti
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- umožňuje žákům uvažovat o problémech v rámci ekosystémů a vztahů, které v nich probíhají
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka s podstatou života a významem organismů v jednotlivých ekosystémech
- zařazuje člověka, který podléhá přírodním zákonům jako ostatní organismy, do živočišné říše
- seznamuje žáka s metodami výzkumu jednotlivých ekosystémů
- učí žáka, jak se chovat šetrně k životnímu prostředí

Formy a metody práce

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- využití vzdělávací techniky (projektor, video a audiozáznamy, PC, internet)
- skupinová práce
- terénní pozorování
- krátkodobé projekty

Začlenění průřezových témat

Výchova demokratického občana (VDO):

- aplikace odpovědného jednání
- zodpovědnost za své zdraví
- angažovaný přístup k prostředí

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- evoluce lidského chování
- zvířecí a lidské komunikace

Environmentální výchova (EV):

- Předmět ekologie zcela vychází z PT Environmentální výchova, výukou se prolínají všechny okruhy z tohoto tématu.

Mediální výchova (MV):

- komunikace a kooperace
- kritické čtení

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- evropská a globální dimenze v základech ekologie

Multikulturní výchova (MKV):

- vzájemné respektování

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- vyhledává, třídí a dokáže propojovat informace
- umí používat správnou odbornou terminologii
- samostatně nebo ve skupině pozoruje a porovnává získané informace
- poznává a chápe souvislosti

Učitel

- vyhledává a nabízí vhodné zdroje informací
- zadává vhodné úlohy k řešení

Kompetence k řešení problémů

Žák

- nachází problém nebo mu je předložen, aby volil vlastní řešení nebo vybírá z řešení nabídnutých
- řeší úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- nalezená řešení konfrontuje s realitou, dokáže vyhodnotit získaná fakta

Učitel

- zadává úkoly, které mají být řešeny jako problém
- dává žákům prostor k prezentaci výsledků řešení

Kompetence komunikativní

Žák

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, kdy se v diskusi učí respektovat názory druhých i obhajovat své vlastní
- vzájemná komunikace mezi učitelem a žákem je rozvíjena nejen v mluvené, ale i písemné formě tak, aby žák dokázal správně a věcně formulovat své myšlenky

Učitel

- umožňuje prezentace prací žáků
- nabízí možnost zhodnotit žákům výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku
- komunikuje s žáky prostřednictvím sítě internet

Kompetence sociální a personální

Žák

- je veden využíváním skupinového vyučování ke spolupráci při řešení problémů

- na základě role ve skupině je veden k pocitu zodpovědnosti, ochotě pomoci a povinnostem vyplývajícím z určité role
- řešením navozených situací posiluje svoji sebedůvěru

Učitel

- pomáhá sestavit pracovní skupiny a vymezuje určité pracovní zařazení žáků
- dbá na střídaní funkcí v pracovní skupině

Kompetence občanské

Žák

- je veden k dodržování pravidel slušného chování
- se chová při práci ohleduplně k jiným a dokáže poskytnout potřebnou pomoc

Učitel

- vede žáka k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých
- navozuje situace k řešení

Kompetence pracovní

Žák

- se učí dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- při řešení úkolů se učí samostatnému organizování práce, navrhuje postup a časový rozvrh

Učitel

- vytváří vhodné podmínky pro práci z hlediska hygieny a bezpečnosti práce
- kontroluje dodržování předepsaných postupů a pravidel

7.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ekologie

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- dokáže vysvětlit, čím se zabývá ekologie chápe podstatu vztahů mezi živou a neživou přírodou	- ekologie jako věda o životním prostředí - vztahy mezi organismy a neživou složkou životního prostředí	výklad práce s informačními zdroji	přírodopis
- chápe základní vnitrodruhové a mezidruhové vztahy	- vztahy vnitrodruhové, vztahy mezidruhové	terénní pozorování, práce s informačními zdroji	
- umí vysvětlit vnitrodruhové vztahy v lidské populaci	- postavení jedince ve společnosti		OSV
- dokáže vysvětlit potravní závislosti	potravní řetězce	terénní pozorování	
- správně chápe laické pojmy "užitečný organismus" a "škodlivý organismus"	- vztahy člověka k ostatním organismům	dramatizace	MV
- zná základní znaky organismů pro jejich zařazení do jednotlivých říší	- systematika	práce s informačními zdroji	
- zná základní pravidla pro budování sbírek přírodnin - chápe význam sbírek pro vědeckou práci	- herbář, sbírky hmyzu, mineralogická sbírka	ukázky sbírek, preparace hmyzu	
- zná základní typy chráněných území v České republice	- klasifikace chráněných území, - zákon o ochraně přírody a krajiny	výklad, práce s informačními zdroji	zeměpis
- dokáže vysvětlit význam zemědělství pro krajinu	- zemědělství	sbírka semen zeměděl. plodin	zeměpis
- umí vysvětlit obsah pojmu ekosystém	- ekosystémy	terénní pozorování	
- zná pojem biologická sukcese	- typy krajin a ekosystémů	terénní pozorování	

Ročník: 9.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- vysvětlí pojmy producent, konzument a destruent	- koloběh látek v přírodě	práce s informačními zdroji terénní pozorování	
- umí vysvětlit pojem biologická rovnováha	- biologická rovnováha a její ovlivňování člověkem		
- umí samostatně pracovat s odbornou literaturou a dalšími informačními zdroji	- atlasy a určovací klíče		
- zná hlavní problémy lidstva	- voda, vzduch, potraviny		EGS
- zná postavení člověka v ekosystémech	- vlivy člověka na ekosystémy		
- zná základní pravidla pro třídění odpadu, chápe pojem recyklace	- odpady, recyklace odpadů	statistika	VDO, chemie

7.1.2. Cvičení z českého jazyka

7.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Volitelný předmět Cvičení z českého jazyka je vyučován jako alternativní předmět k druhému cizímu jazyku v 9. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně a dále v 7. ročníku, jako volitelný předmět využívající jedné hodiny z disponibilní časové dotace, vyhrazené v Učebním plánu pro volitelné předměty.

Doplňuje a rozšiřuje učivo vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, které je stanoveno Rámcovým vzdělávacím programem. Výuka probíhá ve třídách, v knihovně a v počítačové učebně. Očekávané výstupy jsou v 7. i 9. ročníku stejné, pouze budou přizpůsobeny věku a vědomostem žáků, v 9. ročníku pak zejména požadavkům k přijímacím zkouškám ke středoškolskému studiu.

Charakteristika vzdělávání v předmětu Cvičení z českého jazyka

- vede žáky k rozvoji slohových a tvůrčích dovedností
- upevňuje základní pravidla komunikace
- vede k vytvoření vlastního komunikačního projevu
- podporuje snahu o vytvoření si kladného vztahu k literárním textům
- učí žáky procovat s textem a porozumět mu
- podněcuje estetické cítění
- upevňuje gramatické a věcné významy slov

Formy a metody práce

- práce s textem
- stylizační cvičení
- práce s příručkami
- mluvní cvičení
- návštěva knihovny, divadelní představení
- dramatizace
- individuální a skupinové práce
- využití vzdělávací techniky

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchovy (OSV)
- rozvoj schopností poznávání sebe sama a druhých
- rozvoj dovednosti dobré komunikace

Multikulturní výchovy (MKV)
- učí žáky poznávat různé etnické a kulturní zvyklosti
- seznamuje s multikulturalitou

Mediální výchova (MV)
- učí kritickému čtení
- tvorba mediálního sdělení
- rozvíjí schopnost interpretovat vztah mediálních sdělení a reality

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)
- vede k poznávání kultury jiných národů
- podporuje postoje k tradičním evropským hodnotám

Výchova demokratického občana (VDO)
- respektování kulturních a jiných odlišností

Environmentální výchova (EV)
- příroda jako zdroj inspirace pro vytváření kulturních hodnot

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák
- vyhledává a třídí informace
- zdokonaluje se ve čtení
- aplikuje naučená pravidla

Učitel
- umožní práci se slovníky
- připravuje odborné texty, seznam doporučené literatury

Kompetence k řešení problémů:

Žák
- pracuje s chybou a řeší ji
- tvoří samostatné práce, provádí sebekritické hodnocení

Učitel
- připraví vhodné situace – texty s chybou (pravopisné a stylizační)
- navozuje motivační situace – ukázky slohových prací

Kompetence komunikativní:

Žák
- správně formuluje obsah sdělení
- komunikuje s ostatními žáky a učitelem

Učitel
- připravuje vhodná témata k diskuzi

Kompetence sociální a personální:

Žák
- spolupracuje s ostatními žáky
- respektuje názory druhých
- správně vyjadřuje svůj názor

Učitel
- vytváří podmínky pro rozdělení žáků do skupin
- připravuje dotazníky ke společnému zpracování

Kompetence občanské:

Žák
- respektuje kulturní hodnoty různých národů

Učitel

- připravuje ukázky literatury různých národů a národností

Kompetence pracovní:

Žák

- využívá znalosti v zájmu vlastního rozvoje
- dodržuje správnou kvalitu práce

Učitel

- zpětně a důsledně kontroluje žákovské práce

7.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Cvičení z Českého jazyka

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Jazyková výchova			
- odlišuje spisovný a nespisovný projev	- útvary českého jazyka, projev psaný, mluvený	práce na PC, práce s příručkou	OSV - rozvoj schopností poznávání
- uvědomuje si vývoj jazyka a rozlišuje jazyky dle příbuznosti	- historický vývoj českého jazyka, slovanské a světové jazyky	práce na PC, ukázky různých jazyků, skupinová práce	EGS - vztah ke kulturní rozmanitosti, MKV, zeměpis
- rozpoznává hlavní skupiny českého nářečí	- nářečné skupiny a jejich hlavní znaky	PC, krásná literatura	EV - vztah člověka ke kulturnímu dědictví, zeměpis
Literární výchova			
- rozlišuje liter. žánry a základní liter. pojmy	- základy literární teorie	slovník liter. teorie, krásná literatura	
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní	- práce s textem	knihovny, práce s tiskem	MV - vztah mediálních sdělení a reality
- pokouší se o vlastní tvořivé psaní, vyjadřuje své pocity, zážitky	- vlastní báseň, dramatizace vybraného textu	skupinová a individuální práce	Hv, Vv
Komunikační a slohová výchova			
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky správnému projevu	- vypravování, líčení, úvaha	mluvní cvičení, stylizační cvičení	
- vyjadřuje svůj názor, zapojuje se do diskuze	- příprava besedy, vlastní časopis	práce s tiskem	MV - schopnost zapojit se do mediální komunikace, Vv
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- zvuková stránka jazyka	práce s textem, slovníky cizích slov	EGS
- rozlišuje různé způsoby obohacování slovní zásoby	- tvoření slov, cizí slova, význam slova	práce se slovníky, práce na PC	EGS, Zeměpis

7.1.3. Aplikace informačních technologií

7.1.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Aplikace informačních technologií je vyučován jako volitelný předmět v 7. ročníku s časovou dotací jedna vyučovací hodině týdně. Výuka probíhá ve specializované počítačové učebně.

Činnosti v tomto volitelném předmětu vedou hlavně k rozšíření aplikačních dovedností získaných v předmětu informatika. Zejména v oblasti počítačové grafiky, tvorby prezentací a tvorby internetových stránek, důraz však není kladen na uvedená témata, ale na schopnost samostatné práce spojené s objevováním možností známých aplikací a schopnost samostatně využívat nové aplikace.

Charakteristika vzdělávání v předmětu Aplikace informačních technologií

Základní přínos vzdělávání úzce souvisí s dovednostmi a výstupy předmětu Informatika. Kromě aplikačních dovedností je zde tudíž opět kladen důraz na dodržování pravidel využití počítače (zejména bezpečnost a hygiena práce) a internetu (osobní bezpečí, význam ochrany citlivých údajů, autorská práva k materiálům získaných na Webu, autorská práva SW, škodlivé kódy a ochrana před nimi, aj.)

Hlavním přínosem tohoto předmětu pro žáka by měl spočívat v tom, že jej připraví na běžné situace, které mohou při práci s počítačem nastat (nestandardní chování SW nebo HW, nutnost seznámit se s novou verzí známého programu, setkání s neznámým programem apod.)

Formy a metody práce

- samostatná práce s využitím programové nápovědy
- skupinová práce
- využití internetu
- krátkodobé projekty
- diskuse
- řešení problémových úloh

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- Osobnostní rozvoj – kreativita, schopnost samostatné práce
- Komunikace – efektivní a bezpečné způsoby komunikace
- Kooperace a kompetice – jasná komunikace, schopnost spolupracovat na problému
- Morální rozvoj – hodnoty, postoje, morální etika

Výchova demokratického občana (VDO):

- Občan, občanská společnost – základní principy a hodnoty demokratického systému (právo, spravedlnost)

Mediální výchova (MV):

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Tvorba mediálního sdělení a práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- objevuje možnosti IT v praktickém životě
- používá internet jako informační a komunikační zdroj
- vyhodnocuje, třídí a využívá získané vědomosti

Učitel

- zadává úkoly, jimiž jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností IT v praktickém životě
- zadává úkoly, které umožňují využívat zkušenosti s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu jednotlivých programů, literaturu apod.

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- chápe, že v životě se při práci s IT bude setkávat s různorodými způsoby řešení

Učitel

- motivuje žáka k tvořivému přístupu při řešení problémů, učí ho hledat nejjednodušší postupy

Kompetence komunikativní:

Žák

- vhodnými formami interpretuje své výsledky

Učitel

- v komunikaci se žákem dodržuje veškerá pravidla, vhodná pro danou situaci

Kompetence sociální a personální:

Žák

- žáci pracují v realizačních týmech, vyžadujících vhodné formy spolupráce, dělení rolí a úkolů, vhodné organizaci činností
- žáci se spolupodílí na hodnocení prací ostatních, nalézáním a vhodnou interpretací zjištěných nedostatků posilují své personální a pracovní kompetence

Učitel

- umožňuje žákům spolupracovat a společně hodnotit své práce

Kompetence občanské:

Žák

- žáci jsou vedeni k uvědomování si morálních i zákonných pravidel při práci s IT (duševní vlastnictví a autorský zákon, SW pirátství, uvedení pramene informací, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Učitel

- vytváří modely situací, při kterých může docházet k porušování autorských práv
- upozorňuje žáky na rizika spojená s neuváženým nakládáním s informacemi a osobními daty

Kompetence pracovní:

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Učitel

- dbá, aby každý žák byl seznámen s hygienickými a bezpečnostními pravidly
- umožňuje žákovi využívat ICT pro jeho růst

7.1.3.2. Vzdělávací obsah předmětu Aplikace informačních technologií

Ročník: 7.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
- ovládá na uživatelské úrovni počítač	- přihlášení, odhlášení, ukládání a otevírání souborů, vytváření a systemizace složek, kopírování souborů a složek, spuštění a ukončení programu, práce s okny	opakování z nižších ročníků formou řešení problémových úloh	Inf 5. a 6. roč. - základní operace v OS Win
Zpracování externích dat			
- získá data z vnějšího zdroje	- digitální fotoaparát, skenování, záznam zvuku; použití vhodných programů	hledání správných řešení, využití dřívějších znalostí	OSV – osobnostní rozvoj
- zpracuje získaná data srozumitelnou formou	- zaměření především na tvorbu prezentace	projekt, spolupráce s nápovědou a spolužáky	MV – kritické čtení, tvorba mediálního sdělení
- prezentuje svou práci před ostatními	použití dataprojektoru	spolupráce s vyučujícím	
Základy počítačové grafiky			
- rozpozná podle přípony běžné grafické soubory	formát jpg, bmp, gif	práce s internetem	
- uvede příklady programů, sloužící k prohlížení obrázků	- seznam programů sestaví žáci sami, na základě vlastních zkušeností	diskuze	OSV – komunikace, kooperace a kompetice
- uvede příklady programů, sloužící k tvorbě a úpravě obrázků			
- vytvoří a upraví jednoduchý rastrový obrázek	- program „Malování“ nebo podobně jednoduchý program, nevyžadující větší spolupráci s učitelem	samostatná práce tvorba jednoduchého rastrového obrázku, ikony, animace gif	Vv, Pč – kreativita, estetika
- uloží obrázek v požadovaném formátu			
- porozumí principu animovaných obrázků gif - vytvoří vlastní „gif“ animaci	- program „Unfreeze“ nebo podobně jednoduchý program, nevyžadující větší spolupráci s učitelem		
Využití hypertextu			
- vysvětlí smysl hypertextu na webu	- různé druhy odkazů	samostatné objevování, práce s nápovědou	Inf 6. roč.
- vytvoří v textovém editoru hypertext, odkazující do určitého místa dokumentu	- úprava prostého textu na hypertext v textovém editoru		MV – tvorba mediálního sdělení
- vytvoří v textovém editoru hypertext, odkazující na vnější soubor			
- zpracuje libovolnou práci, obsahující hypertext		projekt, práce ve skupinách	
Nestandardní chování PC			
- ukončí aplikaci, které přestala reagovat	- správce úloh	samostatné objevování, práce s nápovědou	
- správně nastaví a používá programy, které chrání počítač	antivir, antispyware, čisticí programy		
- rozlišuje základní druhy SW licencí	- placené, free, share, demo	diskuze	VDO – občan a občanská společnost OSV – morální rozvoj

7.1.4. Sportovní hry

7.1.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Sportovní hry je nabízen jako volitelný předmět v 8. ročníku s časovou dotací jedna vyučovací hodina týdně. Výuka probíhá v tělocvičně, na školním hřišti a v přírodě.

Volitelný předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na povinný předmět Tělesná výchova a dále jej rozšiřuje.

Charakteristika vzdělávání v předmětu Sportovní hry

Předmět pomáhá rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti žáků, zvyšovat jejich zdatnost a výkonnost a uspokojovat v optimální míře jejich pohybové potřeby a zájmy. Výuka je zaměřena převážně na sportovní hry, na správné vykonávání vybraných pohybových činností, regeneraci sil a vhodnou kompenzaci různého zatížení.

Důraz je kladen na rozvíjení schopnosti týmové spolupráce a komunikace při pohybu v různých sportovních hrách a soutěžích, rozvíjení disciplinovanosti a smyslu pro čestné chování a jednání.

Při volbě vhodných forem a metod výuky a konkrétních činností vyučujícím hrají velkou roli žákův prožitek, pocit úspěchu a pozitivní sebehodnocení, ke kterým výuka vyučovaného předmětu Sportovní hry cíleně směřuje.

Formy a metody práce

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti
- průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her
- turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti

činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování,
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností
- zdroje informací o pohybových činnostech

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- psychohygiena
- rozvoj schopností poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- mezilidské vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- osvojí si a používá základní tělocvičné názvosloví
- cvičí podle jednoduchého nákresu nebo popisu
- změří a porovná základní pohybové výkony

- objektivně hodnotí své výsledky

Učitel

- dodává žákům sebedůvěru a sleduje pokrok všech žáků
- vytváří vhodné a motivující podmínky

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím

Učitel

- podporuje žáka v řešení problémových situací
- jednoznačně nastaví pravidla vycházejí ze zásad sportovního chování

Kompetence komunikativní:

Žák

- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- reaguje na základní povely a pokyny a sám je i vydává
- zorganizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci

Kompetence sociální a personální:

Žák

- jedná v duchu fair-play, dodržuje pravidla a označí přestupky
- respektuje opačné pohlaví
- zvládá pohybové činnosti ve skupině

Učitel

- vytváří podmínky v duchu fair-play
- jde příkladem ohledně sportovního chování a respektování druhých
- netoleruje chování, které je v rozporu s fair-play

Kompetence občanské:

Žák

- se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti
- spojuje svou pohybovou činnost se zdravím, zařazuje si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení
- je veden ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplný a taktní
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..)

Učitel

- učitel umožňuje žákovi, aby se podílel na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- umožňuje žákovi prožít různé role ve sportu
- volbou vhodných činností vede žáka k poznání důležitosti dobrého soužití

Kompetence pracovní:

Žák

- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech, přenáší je do běžného života
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní
- efektivně organizuje svou práci

Učitel

- dbá, aby každý žák byl seznámen s hygienickými a bezpečnostními pravidly
- pomáhá žákovi při odstraňování nedostatků

7.1.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Sportovní hry

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Činnosti ovlivňující zdraví			
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - uplatňuje vhodné a bezpečné chování na všech typech sportovišť	- význam pohybu pro zdraví - korekce jednostranného zatížení, průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	cvičení v tělocvičně a na dalších sportovištích	OSV - psychohygiena
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- sportovní hry – basketbal, odbíjená, florbal, kopaná, vybíjená, ringo apod. (herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie) - pohybové hry s různým zaměřením, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků	hry, osvojování pravidel a herních systémů; cvičení na hřišti a v tělocvičně	OSV - rozvoj schopností poznávání - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace
Činnosti podporující pohybové učení			
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- zásady chování a jednání v různém prostředí a při různých činnostech; - organizace prostoru a pohybových činností i v nestandardních podmínkách	týmová spolupráce; příprava sportovních a soutěžních akcí	OSV - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace - kooperace a kompetice - hodnoty, postoje, praktická etika
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech		
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- pravidla osvojovaných pohybových činností – her a soutěží		
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, spolurozhoduje osvojované hry			

7.1.5. Mediální výchova

7.1.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Mediální výchova je vyučován na 2. stupni jako volitelný předmět v 8. ročníku 1 hodinu týdně.

Mediální výchova jako samostatný volitelný předmět má přispět ke kritickému vnímání mediálních sdělení, schopnosti využívat médií jako zdroje informací a zábavy i ke schopnosti vytvářet vlastní jednoduchá mediální sdělení.

Výuka bude převážně probíhat v těchto prostorách:

- běžná učebna příslušného ročníku, prostory školní budovy
- odborná učebna informatiky
- výuka v přírodě, v obci

Charakteristika vzdělávání v předmětu Mediální výchova

- umožňuje získání základních poznatků a dovedností z mediální oblasti
- orientuje se na rozvíjení schopnosti analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- podporuje vlastní tvůrčí činnost vedoucí k hlubšímu pochopení jednotlivých problémů
- vede k:
  - využívání potenciálu médií jako zdroje informací a kvalitní zábavy
  - získání představy o roli médií v klíčových společenských situacích a společnosti vůbec
  - rozvíjení komunikačních schopností
  - využívání schopností při týmové práci
  - uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Formy a metody práce

- vysvětlování
- dialog
- diskuze
- metody kritického myšlení
- práce s textem
- vyhledávání a řešení problémů
- využití PC a digitální technologie
- využívání zkušeností žáků
- tvořivé činnosti
- partnerská a skupinová výuka

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- rozvíjení dovedností pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
- důraz na rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci v rámci skupiny

Výchova demokratického občana (VDO)

- rozvíjení a podpora komunikativní, formulační, argumentační i prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubování schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vedení k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
- posuzování a hodnocení společenských jevů, procesů, událostí a problémů z různých úhlů pohledu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- prohlubování vědomostí potřebných k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- překonávání stereotypů a předsudků

Multikulturní výchova (MKV)

- rozvíjení dovednosti orientovat se v pluralitní společnosti a využívat mezikulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- uvědomování si možných dopadů vlastních verbálních i neverbálních projevů a připravenost nést odpovědnost za své jednání

Mediální výchova (MV)

- předmět Mediální výchova zcela vychází z tohoto průřezového tématu, proto jsou zde obsaženy všechny jeho oblasti

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívá nejen v procesu učení a tvůrčích činnostech, ale i v praktickém životě
- uvádí věci do souvislostí, propojuje informace z různých vzdělávacích oblastí
- kriticky posuzuje a vyvozuje závěry a jejich využití v budoucnosti
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly

Učitel

- vede žáky k hlubšímu pochopení principů zpravodajství ve vybraných médiích
- nabízí různá mediální sdělení

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- je schopen kritického myšlení, je schopen činit uvážlivá rozhodnutí, obhájit je
- nese zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů v mediální oblasti
- volí vhodné způsoby řešení problémů

Učitel

- vede žáky ke kritickému přístupu k médiím
- podporuje kritickou analýzu prvků mediálního sdělení

Kompetence komunikativní:

Žák

- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor, vhodně argumentuje
- rozumí různým typům informačních a komunikačních prostředků (texty a záznamy, obrazové materiály, běžně užívaná gesta) a jejich využívání pro kvalitní komunikaci s okolním světem
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu a zároveň umí naslouchat promluvám druhých lidí, rozumí jim, vhodně na ně reaguje
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- získané komunikativní dovednosti užívá k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Učitel

- vede ke kritickému vnímání komunikačního záměru mediálního sdělení
- vysvětluje a vede k pochopení role médií v současné společnosti

Kompetence sociální a personální:

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- chápe potřeby efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu a respektuje různá hlediska
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- vytváří pozitivní představy o sobě samém, pocit sebeuspokojení a sebeúcty

Učitel

- zadává skupinové projekty a úkoly
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské:

Žák

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje kulturní dědictví
- má pozitivní postoj k uměleckým dílům, smyslu pro kulturu a tvořivost

Učitel

- vede žáky k ohleduplnosti
- podněcuje žáky k sebereflexi a autoevaluaci

Kompetence pracovní:

Žák

- dodržuje vymezená pravidla pro bezpečnou práci a efektivní používání materiálů, nástrojů a vybavení
- bezpečně používá nástroje a vybavení a dodržuje vymezená pravidla
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté formy práce, zadaných termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

7.1.5.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Mediální výchova

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**Průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			
- přiměřeně věku rozlišuje typické výrazové prostředky bulvárního a "seriózního" tisku	- rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných	diskuze	Ov, Čj OSV, VDO
- odlišuje hodnotící a informativní prvky mediálního sdělení	- hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)	experiment	
	- chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel	rozbor	
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			
- kriticky analyzuje mediální sdělení	- rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem	kritické hodnocení	Ov, Čj OSV, VDO
- dokáže vyhodnotit komunikační záměr mediálního sdělení	- identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá - identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)		
- má představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)	- principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost) - zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost)	analýza mediálního sdělenídotazníkové metody	
- dokáže najít základní principy zpravodajství vybraných médií	- příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení		
Fungování a vliv médií ve společnosti			
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)	- faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady	analýza mediálního sdělení anketa	OSV, VDO Inf
- chápe význam médií pro život	- vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy - role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování	tvorba vlastního mediálního sdělení fotografie vytváření vlastních prezentací	

7.1.6. Matematická praktika

7.1.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Matematická praktika se vyučuje jako volitelný předmět v 9. ročníku 1 hodinu týdně. Vzdělávání je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování
- získávání vztahu k matematice
- zajímavé a zábavné úlohy rozvíjející úsudek
- problémové a náročnější úlohy směřující k procvičování a prohlubování učiva 8. a 9. ročníku
- přípravu ke studiu na střední škole

Předmět je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice, …; zeměpis – měřítko, výpočty, …; chemie - řešení rovnic, převody jednotek, …)

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- rozvoj schopností poznání
- kreativita

Environmentální výchova (EV)

- Lidské aktivity a problémy životního prostření

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Evropa a svět nás zajímá

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- osvojuje si základní matematické pojmy a vztahy postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváří si zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívá prostředků výpočetní techniky

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- srozumitelně vysvětluje žákům, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

Žák

- zjišťuje, že realita je složitější než její matematický model
- provádí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žák

- zdůvodňuje matematické postupy
- vytváří hypotézy
- komunikuje na odpovídající úrovni

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

- podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Žák

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žák

- respektuje názory ostatních
- si formuje volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhoduje podle dané situace

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žák

- si zdokonaluje grafický projev
- je veden k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

7.1.6.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematická praktika

Ročník: 8.			
Výstup	**Učivo**	**Formy výuky**	**PT, MZV**
- matematizuje reálné situace - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek - nalézá různá řešení - vypočítává obvod a obsah kruhu - vypočítá povrch a objem válce - umí pracovat s tabulkami, grafy - řeší úlohy z praxe z finanční matematiky - zná pojmy z logiky, kombinatoriky - umí řešit slovní úlohy z reálného života pomocí lineárních rovnic a jejich soustav	- koresponduje s učivem vyučovacího předmětu matematika daného ročníku a je zaměřeno především na procvičování a prohlubování učiva a na přípravu ke studiu na střední škole, popř. na matematickou olympiádu rozšiřující učivo: - zábavné úlohy - funkce - grafy - logika - kombinatorika	samostatné i společné řešení problémů využití PC k procvičování, hledání informací, modelování matematických vztahů krátkodobé projekty	F - výpočet povrchu, objemu těles - převod jednotek Z - třídění údajů Ch - koncentrace OSV - objem a povrch nádrže, bazénu - výp. spotřeby - plat, srážky, úroky - čtení z grafu - jízdní řády EGS – stav obyvatelstva, zdravotnictví, průmyslu EV - stav ovzduší

8. OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE....2

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY....3

2.1. Úplnost a velikost školy 3

2.2. Charakteristika pedagogického sboru 3

2.3. Charakteristika žáků 3

2.4. Dlouhodobé projekty 4

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU....4

3.1. Zaměření školy 4

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie....5

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami....7

3.4. Vzdělávání mimořádně nadaných žáků 10

3.5. Začlenění průřezových témat....12

4. UČEBNÍ PLÁN 17

4.1. Tabulace učebního plánu....17

4.1.1. Učební plán – 1. stupeň....17

4.1.2. Učební plán – 2. stupeň....18

4.2. Poznámky k učebnímu plánu....19

5. UČEBNÍ OSNOVY....21

5.1. Jazyk a jazyková komunikace....21

5.1.1. Český jazyk a literatura....21

5.1.1.1. Český jazyk a literatura – 1. stupeň....21

5.1.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura....21

5.1.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 1. stupeň....23

Český jazyk a literatura, 1. ročník - MDÚ....24

Český jazyk a literatura, 2. ročník - MDÚ....26

Český jazyk a literatura, 3. ročník - MDÚ....28

Český jazyk a literatura, 4. ročník - MDÚ....30

Český jazyk a literatura, 5. ročník - MDÚ....32

5.1.1.2. Český jazyk a literatura – 2. stupeň....33

5.1.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 2. stupeň....33

5.1.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 2. stupeň....35

Český jazyk a literatura, 6. ročník - MDÚ....36

Český jazyk a literatura, 7. ročník - MDÚ....38

Český jazyk a literatura, 8. ročník - MDÚ....40

Český jazyk a literatura, 9. ročník - MDÚ....42

5.1.2. Anglický jazyk....43

5.1.2.1. Anglický jazyk – 1. stupeň....43

5.1.2.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 1. stupeň....43

5.1.2.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 1. stupeň....45

Anglický jazyk, 3. ročník - MDÚ....45

Anglický jazyk, 4. ročník - MDÚ....46
Anglický jazyk, 5. ročník - MDÚ....47
5.1.2.2. Anglický jazyk – 2. stupeň....48
5.1.2.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 2. stupeň 48
5.1.2.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 2. stupeň....50
Anglický jazyk, 6. ročník - MDÚ....50
Anglický jazyk, 7. ročník - MDÚ....52
Anglický jazyk, 8. ročník - MDÚ....53
Anglický jazyk, 9. ročník - MDÚ....54
5.1.3. Další cizí jazyk – Německý jazyk....55
Německý jazyk, 7. ročník - MDÚ....57
Německý jazyk, 8. ročník - MDÚ....58
Německý jazyk, 9. ročník - MDÚ....59
5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE 60
5.2.1. Matematika....60
5.2.1.1. Matematika – 1. stupeň....60
5.2.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....60
5.2.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika – 1. stupeň....62
Matematika, 1. ročník - MDÚ....62
Matematika, 2. ročník - MDÚ....63
Matematika, 3. ročník - MDÚ....65
Matematika, 4. ročník - MDÚ....67
Matematika, 5. ročník - MDÚ....69
5.2.1.2. Matematika – 2. stupeň....71
5.2.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....71
5.2.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika – 2. stupeň....73
Matematika, 6. ročník - MDÚ....75
Matematika, 7. ročník - MDÚ....78
Matematika, 8. ročník - MDÚ....80
Matematika, 9. ročník - MDÚ....83
5.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE 84
5.3.1. Informatika....84
5.3.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....84
5.3.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika....87
Informatika, 5. ročník - MDÚ....88
Informatika, 6. a 7. ročník - MDÚ....90
Informatika, 8. a 9. ročník - MDÚ....92
5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT 93
5.4.1. Prvouka....93
5.4.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....93
5.4.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka....95
Prvouka, 1. ročník - MDÚ....96
Prvouka, 2. ročník - MDÚ....98
Prvouka, 3. ročník - MDÚ....100
5.4.2. Přírodověda....101
5.4.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....101
5.4.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda....103
Přírodověda, 4. ročník - MDÚ....103
Přírodověda, 5. ročník - MDÚ....106

5.4.3. Vlastivěda *109*
5.4.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 109
5.4.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda 111
Vlastivěda, 4. ročník - MDÚ 112
Vlastivěda, 5. ročník - MDÚ 113
5.5. Člověk a společnost 114
5.5.1. Dějepis *114*
5.5.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 114
5.5.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis 116
Dějepis, 6. ročník - MDÚ 117
Dějepis, 7. ročník - MDÚ 118
Dějepis, 8. ročník - MDÚ 120
Dějepis, 9. ročník - MDÚ 121
5.5.2. Občanská výchova *122*
5.5.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 122
5.5.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Občanská výchova 124
Občanská výchova, 6. - 9. ročník - MDÚ 129
5.6. Člověk a příroda 132
5.6.1. Fyzika *132*
5.6.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 132
5.6.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika 134
Fyzika, 6. ročník - MDÚ 135
Fyzika, 7. ročník - MDÚ 137
Fyzika, 8. ročník - MDÚ 139
Fyzika, 9. ročník - MDÚ 142
5.6.2. Chemie *143*
5.6.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 143
5.6.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie 146
Chemie, 8. ročník - MDÚ 148
Chemie, 8. ročník - MDÚ 152
5.6.3. Přírodopis *153*
5.6.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 153
5.6.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodopis 155
Přírodopis, 6. ročník - MDÚ 157
Přírodopis, 7. ročník - MDÚ 160
Přírodopis, 8. ročník - MDÚ 163
Přírodopis, 9. ročník - MDÚ 165
5.6.4. Zeměpis *166*
5.6.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 166
5.6.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Zeměpis 168
Zeměpis, 6. ročník - MDÚ 171
Zeměpis, 7. ročník - MDÚ 173
Zeměpis, 8. ročník - MDÚ 176
Zeměpis, 9. ročník - MDÚ 178
5.7. Umění a kultura 179
5.7.1. Hudební výchova *179*
5.7.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 179
5.7.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova – 1. stupeň 181
Hudební výchova, 1. ročník - MDÚ 181
Hudební výchova, 2. ročník - MDÚ 182
Hudební výchova, 3. ročník - MDÚ 183

Hudební výchova, 4. ročník - MDÚ....184
Hudební výchova, 5. ročník - MDÚ....186
5.7.1.3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova – 2. stupeň....186
Hudební výchova, 6. ročník - MDÚ....187
Hudební výchova, 7. ročník - MDÚ....188
Hudební výchova, 8. ročník - MDÚ....189
Hudební výchova, 9. ročník - MDÚ....190
5.7.2. Výtvarná výchova....191
5.7.2.1. Výtvarná výchova – 1. stupeň....191
5.7.2.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....191
5.7.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova – 1. stupeň....192
Výtvarná výchova, 1 - 5. ročník - MDÚ....193
5.7.2.3. Výtvarná výchova – 2. stupeň....194
5.7.2.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....194
5.7.2.4. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova – 2. stupeň....196
Výtvarná výchova, 6. - 9. ročník - MDÚ....197
5.8. Člověk a zdraví
....198
5.8.1. Výchova ke zdraví....198
5.8.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....198
5.8.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví....200
Výchova ke zdraví 8. - 9. ročník - MDÚ....201
5.8.2. Tělesná výchova....202
5.8.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....202
5.8.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova – 1. stupeň....204
Tělesná výchova, 1. - 3. ročník - MDÚ....207
Tělesná výchova, 4. - 5. ročník - MDÚ....207
Tělesná výchova 6. - 9. ročník - MDÚ....210
5.9. Člověk a svět práce
....211
5.9.1. Pracovní činnosti....211
5.9.1.1. Pracovní činnosti – 1. stupeň....211
5.9.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....211
5.9.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti – 1. stupeň....213
Pracovní činnosti, 1.- 3. ročník - MDÚ....214
Pracovní činnosti, 4. - 5. ročník - MDÚ....218
5.9.1.2. Pracovní činnosti – 2. stupeň....220
5.9.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....220
5.9.1.3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti – 2. stupeň....222
Pracovní činnosti, 6. - 7. ročník - MDÚ....223
Pracovní činnosti, 8. - 9. ročník - MDÚ....226
6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ....230
6.1. Hodnocení žáka ve škole....230
6.1.1. Cíl a smysl hodnocení....230
6.1.2. Způsob hodnocení....230
6.1.3. Podklady pro klasifikaci....232
6.1.4. Pravidla pro vytváření klasifikačních podkladů....232
6.1.5. Sebehodnocení žáka....233
6.1.6. Portfolio....233
7. VOLITELNÉ PŘEDMĚTY....234
7.1. Učební osnovy volitelných předmětů....234
7.1.1. Ekologie....234

7.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....234
7.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ekologie....236
7.1.2. Cvičení z českého jazyka....237
7.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....237
7.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Cvičení z Českého jazyka....239
7.1.3. Aplikace informačních technologií....240
7.1.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....240
7.1.3.2. Vzdělávací obsah předmětu Aplikace informačních technologií....242
7.1.4. Sportovní hry....243
7.1.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....243
7.1.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Sportovní hry....245
7.1.5. Mediální výchova....246
7.1.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....246
7.1.5.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Mediální výchova....249
7.1.6. Matematická praktika....250
7.1.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu....250
7.1.6.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematická praktika....251
8. OBSAH....252